

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Raport de evaluare intermediară a Programului Regional Nord-Vest 2021-2027

Tema de evaluare 11: Evaluarea de tip mid-term review a PR NV 2021-2027

*„Servicii de consultanță în evaluarea priorităților de investiții aferente
Programului Regional Nord-Vest 2021-2027”*

Contract Nr. 67/10.12.2024

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Autoritatea de Management pentru Programul Regional Nord-Vest 2021-2027
str. Donath nr. 53A, Cluj-Napoca, Cluj, Cod poștal: 400293
Tel: 00-40-264-431550, E-mail: secretariat.am@nord-vest.ro

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Contract Nr. 67/10.12.2024, având ca obiect „Servicii de consultanță în evaluarea priorităților de investiții aferente Programului Regional Nord-Vest 2021-2027”

Beneficiar **Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest**
localitatea Rădaia nr. 50, comuna Baci, jud. Cluj
sediu secundar: Str. Donath nr. 53A, Cluj-Napoca, jud. Cluj
Telefon: 0264.431.550

Elaborator **t33 Srl**
via Calatafimi 1, 60121 Ancona, Italia
Telefon: +390719715460

Livrabil Raport de evaluare intermediară a Programului Regional Nord-Vest 2021-2027
Tema 11 - Evaluarea tip mid-term review a PR NV 2021-2027 (versiunea finală)

Data 28.02.2025

Acest raport a fost elaborat în baza unei evaluări independente efectuate de t33 SRL. Opiniile exprimate în raport sunt cele ale echipei de evaluare și nu reprezintă neapărat punctul de vedere al Agenției de Dezvoltare Regională Nord-Vest. Autorii raportului de evaluare sunt: Cristina Neacșu, Roxana Diaconu, Rebeca Nistor, Andrea Gramillano, Alessandro Valenza, Tiberiu Nițu

Cuprins

Listă acronime	5
1. Sinteza evaluării	7
2. Introducere	9
3. Metodologia utilizată pentru realizarea MTR	11
3.1. Analiza și sinteza literaturii de specialitate	11
3.2. Verificarea teoriei schimbării programului PR NV	15
3.3. Descrierea metodologiei utilizate pentru aplicarea instrumentelor de cercetare utilizate	16
3.4. Analizele efectuate pentru a răspunde la întrebările de evaluare	18
3.5. Problemele întâmpinate și măsurile adoptate	21
4. Prezentarea programului și a stadiului implementării până la 31 decembrie 2024	22
5. Analiza progresului și provocărilor conform RDC 1060/2021	57
5.1. Recomandări specifice de țară (RST)	57
5.1.1 Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități de evaluare	57
5.1.2 Răspunsul la întrebarea de evaluare	70
5.2. Contribuția la Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC)	72
5.2.1. Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități de evaluare	72
5.2.2. Răspunsul la întrebarea de evaluare	85
5.3. Punerea în aplicare a Pilonului European al Drepturilor Sociale (PEDS)	87
5.3.1. Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități de evaluare	87
5.3.2. Răspunsul la întrebarea de evaluare	97
5.4. Analiza situației socioeconomice	99
5.4.1. Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități de evaluare	99
5.4.2. Răspunsul la întrebarea de evaluare	140
5.5. Progresele înregistrate în realizarea obiectivelor de etapă	142
5.5.1. Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități de evaluare	142
5.5.2. Răspunsul la întrebarea de evaluare	147
5.6. Coerență și complementaritate între PR NV și alte programe sectoriale și regionale	149
5.6.1 Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități de evaluare	149

5.6.2	Răspunsul la întrebarea de evaluare.....	150
6.	Rezultatele evaluării de tip Mid-term review	151
6.1.	Analiza realizată pentru a răspunde la întrebările de evaluare	151
6.2.	Răspunsul la întrebările de evaluare	151
7.	Concluzii	155
8.	Propuneri	162
9.	Planul de acțiune pentru implementarea recomandărilor evaluării	169
10.	Anexe	170
	Anexa 10.1. Modalitate integrare comentarii primite asupra versiunii preliminare a Raportului de evaluare de tip mid-term review	170
	Anexa 10.2. Metodologia utilizată, inclusiv instrumentele de evaluare.....	170
	Anexa 10.3. Lista documentelor și a literaturii parcurse	170
	Anexa 10.4. Lista instituțiilor/structurilor intervievate	170
	Anexa 10.5. Lista instituțiilor membre în Comitetul de Coordonare a Evaluării PR NV	170
	Anexa 10.6. Baza de date aferentă raportului	170
	Anexa 10.7. Prezentare sintetică a rezultatelor și recomandărilor evaluării pentru publicului larg	170
	Anexa 10.8. Studiile de caz	170
	Anexa 10.9. Teoria schimbării.....	170
	Anexa 10.10 Analiza benchmarking și Panelul de experți	170
	Listă figuri.....	171
	Listă tabele.....	172

Listă acronime

ACP	Autoritatea de Certificare și Plată
ADR	Agencia de Dezvoltare Regională
AM	Autoritate de Management
AP	Acord de Parteneriat
APL	Administrație Publică Locală
AT	Asistență Tehnică
CCE	Comitetul de Coordonare a Evaluării
CD	Cercetare dezvoltare
CDI	Cercetare dezvoltare inovare
CM	Comitet de Monitorizare
CN	Contribuție națională
CO2	Dioxid de carbon
COM	Comisia Europeană
DESI	Indice al economiei și societății digitale/ Digital economy and society index
EIS	Tabloului de Bord European privind Inovarea
ENI	Echivalent normă întreagă
EPBD	Directiva privind performanța energetică a clădirilor
EU ETS	Schema europeană de comercializare a emisiilor de carbon
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FESI	Fonduri Structurale și de Investiții Europene
FSE(+)	Fondul Social European Plus
GES	Gaze cu efect de seră
IA	Inteligență artificială
ID	Cod de identificare
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
INS	Institutul Național de Statistică
IPT	Învățământul profesional și tehnic
MIPE	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
Mtep	Megatone echivalent petrol
MTR	Mid-term review (Evaluarea intermediară)
MTS	Ministerul Tineretului și Sportului
NV	Nord-Vest
OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
ODD	Obiectiv de Dezvoltare Durabilă
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
OP	Obiectiv de Politică
OS/RSO	Obiectiv specific

P	Prioritate
PDR	Plan de dezvoltare regională
PEDS	Pilonul European al Drepturilor Sociale
PEO	Programul Educație și Ocupare
PIB	Produsul Intern Brut
P&M	Politici și Măsuri
PNIESC	Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice
PNS	Planul Național Strategic
PNRR	Planul Național de Redresare și Reziliență
POR	Programul Operațional Regional
PR	Program Regional
PR NV	Programul Regional Nord-Vest 2021-2027
RDC	Regulamentul Dispozițiilor Comune - Regulamentul (UE) 2021/1060
RIS3	Strategie de Specializare Inteligentă
RST	Recomandare Specifică de Țară
RT	Raport de Țară
SM	Stat Membru
SNCDI	Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare
SRE	Surse regenerabile de energie
STEP	Platforma „Tehnologii strategice pentru Europa”
STS	Serviciul de Telecomunicații Speciale
TIC	Tehnologia informației și comunicațiilor
UAT	Unitate Administrativ Teritorială
UE	Uniunea Europeană

1. Sinteza evaluării

În perioada ianuarie – februarie 2025 a fost realizată evaluarea de tip mid-term review a Programului Regional Nord-Vest 2021-2027, în conformitate cu prevederile articolului 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, abordând următoarele aspecte esențiale:

- identificarea noilor provocări incluse în recomandările specifice fiecărei țări pentru anul 2024 (art. 18.1.a);
- progresul în implementarea Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (art. 18.1.b);
- progresul în aplicarea principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale (art. 18.1.c);
- analiza situației socioeconomice, incluzând impactul asupra dezvoltării financiare, economice și sociale și identificarea noilor nevoi teritoriale (art. 18.1.d);
- principalele rezultate ale evaluărilor realizate în paralel cu această analiză (art. 18.1.e);
- progresele în atingerea obiectivelor de etapă aferente indicatorilor de realizare, având în vedere dificultățile majore întâmpinate în implementare (art. 18.1.f).

Până la finalul anului 2024, implementarea Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 a înregistrat progrese semnificative, majoritatea apelurilor de proiecte fiind deja lansate, iar un număr considerabil de proiecte aflându-se în etapele de evaluare și contractare. Etapele necesare pentru lansarea unor noi apeluri au fost deja pregătite, având ca scop acoperirea tuturor obiectivelor specifice ale programului. Deși țintele pentru obiectivele de etapă nu sunt încă atinse, din cauza inexistenței unor proiecte finalizate, estimările indică o probabilitate ridicată de atingere a țintelor propuse până în anul 2029.

Printre factorii pozitivi care au favorizat implementarea programului se numără interesul ridicat al potențialilor beneficiari, reflectat printr-un grad ridicat de supra-depunere în cadrul unor apeluri de proiecte, care uneori a depășit 200-300% din alocările financiare disponibile. AM PR NV a solicitat Autorității de Certificare și Plată (ACP) din cadrul Ministerului Finanțelor aprobarea supracontractării pe unele apeluri identificate ca având un portofoliu de proiecte cu potențial de contractare cu o valoare totală care depășește alocarea aprobată prin program. ACP a aprobat cuantumuri în limita a 50% din valoarea totală a programului. Totodată, lansarea rapidă a apelurilor de proiecte și consultările prealabile cu actorii cheie au contribuit la optimizarea proceselor de pregătire și depunere a proiectelor. Cu toate acestea, complexitatea ridicată a intervențiilor prevăzute în cadrul programului, în special a celor de infrastructură, necesită perioade extinse de implementare, ceea ce poate întârzia atingerea rezultatelor scontate.

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 a fost conceput pentru a asigura complementaritatea cu alte programe naționale și europene, inclusiv Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), precum și alte inițiative ale Politicii de Coeziune. Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 răspunde în mod direct nevoilor regionale și Recomandărilor Specifice de Țară pentru 2024, contribuind la realizarea obiectivelor naționale și europene, în domenii precum consolidarea capacității administrative, creșterea competitivității IMM-urilor, tranziția verde și dezvoltarea echilibrată a teritoriului.

Programul este încă relevant pentru acoperirea nevoilor regionale și răspunde în mod adecvat provocărilor economice, sociale și de mediu emergente. În ciuda faptului că nevoile identificate la momentul elaborării programului nu s-au modificat substanțial, Autoritatea de Management a reacționat prompt la provocările identificate pe parcurs, modificând programul pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor în cel mai eficient mod.

Programul sprijină implementarea Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice prin investiții în eficiența energetică, surse de energie regenerabilă, infrastructura verde și mobilitatea sustenabilă. Acțiunile finanțate prin Prioritățile 3, 4 și 5 (RSO 2.1, 2.2, 2.7, 2.8, 3.2) sunt direct corelate cu aceste obiective, în timp ce alte măsuri, precum cele aferente obiectivelor RSO 1.1, RSO 1.3, RSO 1.2, RSO 4.2, RSO 5.1 și RSO 5.2, contribuie indirect la atingerea obiectivelor PNIESC.

De asemenea, programul facilitează implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale, prin promovarea coeziunii sociale, egalității de șanse, accesului echitabil la piața muncii și protecției sociale, în special prin obiectivele RSO 4.2 și RSO 4.6.

2. Introducere

Evaluarea de tip mid-term review (MTR) a Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 (PR NV) este una dintre obligațiile prevăzute de Regulamentul (UE) 2021/1060 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize.

În cadrul acestui document, termenul „evaluarea intermediară” este echivalent cu termenul „evaluarea de tip mid-term review”. Această evaluare este o evaluare de proces/implementare care are ca scop oferirea de constatări cu privire la implementarea programului, evidențierea bunelor practici și orice dificultăți și provocări întâmpinate, oferind posibile soluții pentru a le depăși. Evaluarea are scopul de a confirma dacă debutul implementării este conform așteptărilor și de a identifica eventuale abateri de la acestea, în vederea luării unor măsuri corective, dacă este cazul, inclusiv propuneri **privind realocarea definitivă a cuantumului de flexibilitate sau propuneri de modificare a programului**.

Procesul de evaluare include atât elemente cantitative, cât și elemente calitative, respectiv o revizuire a cheltuielilor financiare, a indicatorilor de etapă, a opiniei părților interesate și a contextului socioeconomic în care funcționează PR NV, care contribuie la identificarea problemelor în implementare/provocărilor și care propune ajustările necesare pentru a crește eficacitatea globală a programului.

Evaluarea de tip mid-term review se realizează în conformitate cu Articolul 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060 și are în vedere următoarele aspecte:

- Revizuirea programului, ținând seama de noile provocări identificate în recomandările specifice de țară, de progresele înregistrate în punerea în aplicare a Planului național privind energia și clima, de principiile Pilonului european al drepturilor sociale și de situația socioeconomică a statului membru sau a regiunii. Totodată, MTR trebuie să aibă în vedere principalele rezultate ale evaluărilor relevante, dacă este cazul, și progresele înregistrate în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de etapă, ținând seama de dificultățile majore întâmpinate în implementarea programului.
- Sumele de flexibilitate incluse în program pot fi alocate definitiv numai după realizarea MTR; aceste sume sunt „înghețate” și nu sunt disponibile pentru selectarea operațiunilor până la finalizarea MTR.
- Până la 31 martie 2025, AM trebuie să transmită: pentru fiecare program rezultatele MTR, precum și o propunere de alocare definitivă a cuantumului de flexibilitate și, după caz, programul (programele) modificat(e) cu ținte noi sau revizuite, dacă este cazul.

De asemenea, articolul 86 din Regulamentul (UE) 2021/1060, referitor la sumele pentru flexibilitate prevede faptul că:

- Alocarea cuantumului de flexibilitate se bazează pe rezultatul MTR și alocarea definitivă poate avea loc numai după adoptarea oficială printr-o decizie a COM.

- Cuantumul de flexibilitate nu este disponibil pentru selectarea operațiunilor până la finalizarea MTR, cu excepția dispozițiilor specifice Regulamentul (UE) 2024/7952¹.

Evaluarea intermediară a fost realizată din punctul de vedere al următoarelor criterii: eficacitate, eficiență, relevanță coerență (internă și externă), precum și coeziunea socială regională și caracterul nediscriminatoriu așa cum sunt acestea definite în Planul de Evaluare al programului Regional Nord-Vest 2021-2027².

Având în vedere importanța evaluării de tip mid-term review pentru PR NV, prezentul raport de evaluare este elaborat conform cerințelor din Caietul de sarcini referitoare la structura raportului de evaluare, dar și ținând cont de orientările metodologice pentru realizarea Mid-term review, elaborate de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene. Astfel, pornind de la aceste elemente, raportul de evaluare de tip mid-term review cuprinde următoarele secțiuni:

1. Sinteza evaluării;
2. Introducere (scopul și domeniul de aplicare a evaluării și explicarea structurii raportului);
3. Metodologia utilizată pentru realizarea MTR, care cuprinde:
 - 3.1. Analiza și sinteza literaturii de specialitate;
 - 3.2. Verificarea teoriei schimbării programului PR NV;
 - 3.3. Descrierea metodologiei utilizate pentru aplicarea instrumentelor de cercetare utilizate;
 - 3.4. Analizele efectuate pentru a răspunde la întrebările de evaluare;
 - 3.5. Problemele întâmpinate și măsurile adoptate;
4. Prezentarea programului și a stadiul implementării până la 31 decembrie 2024;
5. Analiza progresului și provocărilor conform RDC 2021/1060;
 - 5.1. Recomandări specifice de țară (RST);
 - 5.2. Contribuția la anul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatic (PNIESC);
 - 5.3. Punerea în aplicare a Pilonului European al Drepturilor Sociale (PEDS);
 - 5.4. Analiza situației socioeconomice;
 - 5.5. Progresele înregistrate în realizarea obiectivelor de etapă;
 - 5.6. Coerență și complementaritate între PR NV și alte programe sectoriale și regionale;
6. Rezultatele evaluării intermediare;
7. Concluzii;
8. Propuneri;
9. Planul de acțiune pentru implementarea recomandărilor evaluării.
10. Anexe

¹ Regulamentul (UE) 2024/795 de instituire a platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP) și de modificare a Directivei 2003/87/CE și a Regulamentelor (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056, (UE) 2021/1057, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) 2021/1060, (UE) 2021/523, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697 și (UE) 2021/241

² Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, Planul de Evaluare al Programului Regional Nord-Vest 2021-2027, [link](#)

3. Metodologia utilizată pentru realizarea MTR

3.1. Analiza și sinteza literaturii de specialitate

Analiza și sinteza literaturii de specialitate, prezentate în format mai extins în Anexa 10.3.2, precum și în cadrul Raportul Inițial pentru Evaluarea de tip mid-term review a PR NV– Tema de evaluare 11, sunt redată succint în continuare:

Prioritatea 1: O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Pentru Uniunea Europeană, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) reprezintă motorul economiei, reprezentând 99% din totalul întreprinderilor din UE, care angajează peste 100 de milioane de oameni³. De asemenea, se consideră că IMM-urile joacă un rol important în inovare, schimbări climatice, eficiența resurselor și coeziunea socială.

Cele mai relevante documente strategice analizate pentru înțelegerea contextului în care este implementată Prioritatea 1 au fost: O Strategie pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală⁴, Strategia pentru Cercetare și Inovare 2020-2024⁵, Acordul de Parteneriat 2021-2027⁶ al României, Strategia Națională de Competitivitate 2021-2027⁷, Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027⁸, Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027⁹, Tabloul de bord European privind Inovarea¹⁰, Strategia Regională pentru Specializare Inteligentă RIS3 NV 2021-2027¹¹.

Prioritatea 2: O regiune cu localități smart

La nivel european, dezvoltarea digitală a primit o atenție din ce în ce mai ridicată în ultimii ani, fiind stabilite diferite politici europene: „O strategie pentru piața unică digitală a Europei”¹², începând cu anul 2014 și „Conturarea viitorului digital al Europei”¹³, începând cu anul 2020. Începând cu anul 2021, pe fondul impactului generat de pandemia COVID-19, Comisia Europeană și-a actualizat prioritățile până în 2030 prin Comunicarea „Busola digitală 2030: calea europeană pentru deceniul digital”¹⁴. Alte documente

³ Consiliul European, Sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii (a IMM-urilor), 2024, [link](#)

⁴ Comisia Europeană, O Strategie pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală, 2020, [link](#)

⁵ Comisia Europeană, Strategia privind Cercetarea și Inovarea 2020-2024, [Link](#)

⁶ Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Acordul de Parteneriat 2021-2027, 2022, [link](#)

⁷ Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Strategia Națională de Competitivitate 2021-2027, [link](#)

⁸ Ministerul Cercetării Inovării și Digitalizării, Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027, 2021, [link](#)

⁹ Agenția de Dezvoltare Regională Nord Vest, Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027, 2022, [link](#)

¹⁰ Comisia Europeană, Tabloul de bord European privind Inovarea în Regiunile din România 2023, [link](#)

¹¹ Agenția de Dezvoltare Regională Nord Vest, Strategia Regională pentru Specializare Inteligentă RIS3 NV 2021-2027, 2020, [link](#)

¹² Comisia Europeană, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „O strategie pentru piața unică digitală pentru Europa”, 2015

¹³ Comisia Europeană, Comunicarea Comisiei din 19 februarie 2020, „Conturarea viitorului digital al Europei”, 2020, [link](#)

¹⁴ Comisia Europeană, Busola digitală 2030: calea europeană pentru deceniul digital, 2021, [link](#)

strategice și baze de date relevante pentru înțelegerea contextului în care este implementată Prioritatea 2 sunt: Acordul de Parteneriat¹⁵, indicele economiei și societății digitale¹⁶ (DESI 2022), Raportul de țară 2024¹⁷, Planul de dezvoltare regională¹⁸, cât și Strategia RIS3 NV¹⁹.

Prioritatea 3 – O regiune cu localități prietenoase cu mediul

România, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, este parte a Pactului Verde European, angajându-se să atingă obiectivele ambițioase de decarbonizare stabilite la nivelul UE. Pentru a îndeplini aceste obiective, este esențială creșterea ponderii energiei din surse regenerabile în mixul energetic și sporirea eficienței energetice. Lansat în mai 2022, Planul REPowerEU sprijină statele membre prin promovarea utilizării extinse a energiei regenerabile, economisirea energiei și diversificarea surselor de aprovizionare.

Cele mai relevante documente strategice analizate pentru înțelegerea contextului în care este implementată Prioritatea 3 au fost: Directiva privind energia din surse regenerabile²⁰, Directiva privind eficiența energetică²¹, Strategia Energetică a României 2025-2035, cu perspectiva anului 2050²², PNIESC²³, Raportul de țară pentru 2024²⁴, Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027²⁵.

Prioritatea 4 – O regiune cu mobilitate urbană multimodală durabilă

La nivelul Uniunii Europene, transporturile sunt responsabile pentru aproximativ 25% din emisiile totale de gaze cu efect de seră, iar acest procent a înregistrat o creștere constantă în ultimii ani. Analiza literaturii de specialitate aferentă Priorității 4 a avut în vedere următoarele documente strategice: Pactul Verde European²⁶, pachetul legislativ „Fit for 55”²⁷, Strategia UE pentru mobilitate sustenabilă și inteligentă²⁸, Raportul de țară pentru anul 2024²⁹, Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030³⁰, Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice³¹, Strategia Regională de

¹⁵ op.cit, [link](#)

¹⁶Indicele economiei și societății digitale (DESI) 2022, [link](#)

¹⁷ Comisia Europeană, Raportul de țară 2024, [link](#)

¹⁸ op.cit, [link](#)

¹⁹ op.cit, [link](#)

²⁰ DIRECTIVA (UE) 2023/2413 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 18 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 și a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 a Consiliului, [link](#)

²¹ DIRECTIVA (UE) 2023/1791 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (reformare), [link](#)

²² Ministerul Energiei, Strategia energetică a României 2025-2035, cu perspectiva anului 2050, 2024, [link](#)

²³ Ministerul Energiei, Planul Național Integrat Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice, 2024, [link](#)

²⁴ op.cit, [link](#)

²⁵ Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027, 2021, [link](#)

²⁶ Comisia Europeană, *Transporturile și Pactul Verde European*, [link](#)

²⁷ Comisia Europeană, *Comisia salută finalizarea pachetului legislativ esențial „Pregătiți pentru 55”, care plasează UE pe drumul cel bun pentru a depăși obiectivele pentru 2030*, [link](#)

²⁸ Comisia Europeană, *Strategia pentru o mobilitate sustenabilă și inteligentă – înscrierea transporturilor europene pe calea viitorului*, decembrie 2020, [link](#)

²⁹ op.cit, [link](#)

³⁰ Guvernul României, Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, [link](#)

³¹ op.cit, [link](#)

Mobilitate Urbană Durabilă și Orașe Inteligente 2021-2027³², Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027³³.

Prioritatea 5 – O regiune accesibilă

Infrastructura de transport este considerată un pilon fundamental al dezvoltării sustenabile, având un rol crucial în stimularea creșterii economice, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea mobilității populației, precum și a competitivității mediului de afaceri. Într-un context european caracterizat prin dinamism și competiție economică, România tratează dezvoltarea infrastructurii de transport ca pe un obiectiv strategic prioritar, pe termen mediu și lung, abordând toate sectoarele relevante - transport rutier, feroviar, naval și aerian.

La nivel național, prioritățile în domeniul infrastructurii de transport sunt articulate în cadrul Master Planului General de Transport³⁴, document strategic care ghidează dezvoltarea acestui sector esențial. Suplimentar, pentru înțelegerea contextului în care este implementată Prioritatea 5 din cadrul PR NV 2021-2027 au mai fost analizate și următoarele documente strategice relevante: Programul Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport din România pentru perioada 2021-2030³⁵, Pactul Ecologic European și pachetul Fit for 55, Strategia Națională privind Siguranța Rutieră pentru perioada 2022-2030³⁶, Planului de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027³⁷.

Prioritatea 6 – O regiune educată

La nivel european, **Rezoluția privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării (2021-2030)**³⁸ reprezintă una dintre cele mai recente inițiative în domeniul educației, care vizează construirea unor sisteme educaționale reziliente și orientate spre viitor. Alte documente relevante care au fost analizate în contextul recenziei literaturii de specialitate pentru Prioritatea 6 sunt: rezultatele PISA 2022, Raportul de țară 2024 pentru România³⁹, Raport privind starea învățământului superior 2022–2023 și Raport privind starea învățământului preuniversitar 2022–2023), Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027.

Prioritatea 7 – O regiune atractivă

Dezvoltarea teritorială sustenabilă reprezintă un element central în cadrul politicilor de dezvoltare promovate la nivel european, național și regional, având ca scop echilibrarea creșterii economice, protecției mediului și incluziunii sociale. Această abordare este fundamentată în strategii și documente

³² Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest (2020), Strategia Regională de Mobilitate Urbană Durabilă și Orașe Inteligente a Regiunii de Dezvoltare Nord Vest 2021-2027, [link](#)

³³ Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest (2021), Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027, [link](#)

³⁴ Ministerul Transporturilor, Master Plan General de Transport al României, 2016, [link](#)

³⁵ Ministerul Transporturilor, Programul Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport din România pentru perioada 2021-2030, 2021, [link](#)

³⁶ Ministerul Transporturilor, Strategia Națională privind siguranța rutieră pentru perioada 2022-2030, 2022, [link](#)

³⁷ op.cit, [link](#)

³⁸ Consiliul Uniunii Europene, Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030), 2021, [link](#)

³⁹ op.cit, [link](#)

programatice care definesc prioritățile și măsurile necesare pentru a asigura o dezvoltare durabilă, adaptată nevoilor teritoriale specifice, fie urbane, fie rurale. Dezvoltarea teritorială sustenabilă rămâne un obiectiv central al Programului Regional Nord-Vest 2021-2027, contribuind la atingerea unei creșteri economice echitabile, la protecția resurselor naturale și la îmbunătățirea calității vieții.

Documentele strategice naționale și regionale oferă un cadru integrat pentru a susține transformarea Regiunii Nord-Vest într-un model de dezvoltare durabilă, bazată pe colaborare, inovare și valorizarea patrimoniului local. Cele mai relevante documente strategice analizate pentru înțelegerea contextului în care este implementată Prioritatea 7 - O regiune atractivă au fost: Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă⁴⁰, Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă 2030⁴¹, Strategia Națională a României pentru Dezvoltarea Turismului 2023-2035⁴², Masterplanul investițiilor în turism⁴³, Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022⁴⁴, Strategia Regională de Mobilitate Urbană și Orașe Inteligente 2021-2027⁴⁵, Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027⁴⁶.

Prioritatea 8 – Asistență tehnică

Prioritatea 8 din cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 se concentrează pe Asistența Tehnică, având ca obiectiv principal sprijinirea implementării eficiente și eficace a programului. Această prioritate este esențială pentru asigurarea unei gestionări corespunzătoare a fondurilor europene, consolidarea capacității administrative și garantarea conformității cu reglementările naționale și europene. Asistența tehnică joacă un rol crucial în implementarea eficientă a politicilor de coeziune și în gestionarea fondurilor europene, fiind esențială pentru consolidarea capacității administrative și instituționale a autorităților și beneficiarilor implicați. Această prioritate reflectă necesitatea creării unor instituții publice eficiente, capabile să absoarbă și să utilizeze fondurile europene în mod transparent și responsabil.

Pentru aprofundarea contextului în care este implementată și gestionată Prioritatea legată de Asistență Tehnică în cadrul PR NV 2021-2027 au fost analizate următoarele documente relevante: Foaia de parcurs pentru capacitatea administrativă – Set de instrumente practice⁴⁷, Foaia de parcurs pentru creșterea capacității administrative a regiunii de Nord-Vest⁴⁸, Consolidarea guvernării fondurilor UE în cadrul

⁴⁰ <https://sdgs.un.org/2030agenda>

⁴¹ Guvernul României, Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, 2018, [link](#)

⁴² Ministerul Antreprenoriatului și Turismului, Strategia Națională a României pentru Dezvoltarea Turismului 2023 – 2035, 2023, [link](#)

⁴³ Guvernul României, Masterplanul investițiilor în turism, 2017, [link](#)

⁴⁴ Ministerul Culturii, Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022, 2016, [link](#)

⁴⁵ Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, Strategia Regională de Mobilitate Urbană și Orașe Inteligente 2021-2027, [link](#)

⁴⁶ *op.cit.*, [link](#)

⁴⁷ Comisia Europeană – DG Regio, Foaie de parcurs pentru capacitatea administrativă – Set de instrumente practice, 2020, [link](#)

⁴⁸ Foaia de parcurs pentru consolidarea capacității administrative a regiunii de Nord-Vest, 2023, [link](#)

politicii de coeziune⁴⁹, Caracteristicile și performanța administrației publice în UE28: România⁵⁰, Planul de Evaluare al Programului Regional Nord-Vest 2021-2027⁵¹.

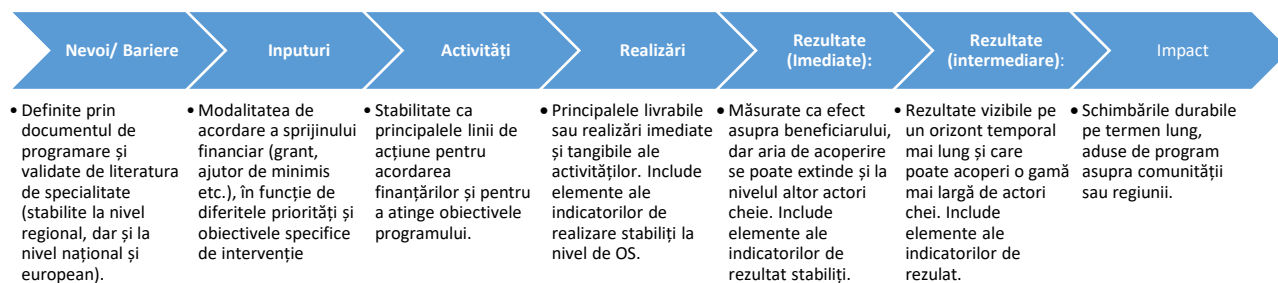
3.2. Verificarea teoriei schimbării programului PR NV

Teoria schimbării este un cadru conceptual esențial în evaluarea programelor și politicilor publice, având rolul de a explica modul în care anumite intervenții conduc la schimbările dorite, printr-un proces logic și coerent de cauzalitate. Având la bază logica de intervenție a programului, acest cadru se concentrează pe identificarea și descrierea mecanismelor prin care resursele și activitățile specifice generează rezultate semnificative pe termen lung. În contextul evaluării intermediare, această metodă a servit ca ghid pentru testarea ipotezelor inițiale, analizând în ce măsură ele au fost corecte și cum au influențat atingerea rezultatelor. Astfel, evaluarea pe baza teoriei schimbării nu contribuie doar la măsurarea efectelor, ci explică, suplimentar, mecanismele și condițiile care stau la baza succesului sau eșecului programului.

Etapile principale pentru elaborarea teoriei schimbării au urmărit: 1) reconstrucția logicii de intervenție, 2) identificarea principalelor ipoteze prin stabilirea relațiilor de cauzalitate între diferitele elemente, 3) vizualizarea și reprezentarea grafică a teoriei schimbării și 4) validarea teoriei schimbării.

În cadrul prezentului raport de evaluare, teoria schimbării a fost identificată și reconstruită prin parcurgerea primei etape, utilizând analiza documentelor de programare și recenzia literaturii de specialitate. De asemenea, în cadrul etapelor 2 și 3 au fost rafinate și reprezentate grafic ipotezele și relațiile de cauzalitate între componentele și mecanismele programului, iar în cadrul etapei 4 a fost testată și validată teoria schimbării, în baza constatărilor obținute prin aplicarea metodelor de cercetare calitativă și participativă (interviuri, sondaj de opinie, studii de caz, focus grup etc.).

Teoria schimbării reflectă structura fundamentală a programului (inputuri, outputuri, rezultate), relațiile de cauzalitate, mecanismele de funcționare ale intervențiilor și factorii determinanți care pot favoriza sau împiedica succesul programului. Aceasta este transpusă în diverse componente cheie, după cum urmează:

⁴⁹ Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, Consolidarea guvernantei fondurilor UE în cadrul politicii de coeziune, 2020, [link](#)

⁵⁰ Comisia Europeană, Caracteristicile și performanța administrației publice în UE28: România, 2018, [link](#)

⁵¹ Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, Planul de Evaluare al Programului Regional Nord-Vest 2021-2027, [link](#)

• Set de condiții stabilite încă dintr-o fază anterioară sau incipientă a intervenției, pentru determinarea capacității de implementare.

Precondiții

• Elementele care facilitează implementarea intervenției. Sunt analizați pentru a oferi o imagine realistă a contextului și a capacității programului de a implementa intervențiile cu succes

Factori facilitatori

• Riscuri sau bariere posibil întâmpinate în implementare și care ar putea afecta semnificativ implementarea și atingerea rezultatelor finale

Riscuri

Teoria schimbării a fost realizată și reprezentată grafic la nivelul fiecărei priorități și obiectiv specific din program și este prezentată în anexe (Anexa 10.9).

3.3. Descrierea metodologiei utilizate pentru aplicarea instrumentelor de cercetare utilizate

Metodologia aplicată pentru realizarea MTR aferentă Programului Regional Nord-Vest (PR NV) 2021-2027 a fost propusă pentru a furniza o analiză aprofundată a progreselor și provocărilor întâmpinate până la sfârșitul anului 2024, printr-o combinație de metode cantitative și calitative. Acest cadru metodologic a fost structurat pentru a acoperi criteriile relevante de analiză ale programului, astfel încât să răspundă eficient cerințelor specifice din Regulamentul (UE) 2021/1060.

Pentru a asigura o evaluare detaliată și orientată pe prioritățile PR NV 2021-2027, au fost stabilite criterii de analiză pentru fiecare secțiune, după cum urmează:

- **Recomandările Specifice de Țară (RST):** analiza a urmărit măsura în care PR NV 2021-2027 abordează provocările și prioritățile din RST, precum accelerarea punerii în aplicare a programului, îmbunătățirea capacității administrative și guvernantei programului, precum și sprijinul pentru dezvoltarea locuințelor sociale și serviciilor asociate, în contextul nevoilor identificate pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest.
- **Contribuția la Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC):** s-a analizat contribuția programului prin intervenții specifice pentru eficiența energetică, energia regenerabilă, îmbunătățirea infrastructurii verzi urbane și mobilitatea urbană durabilă, evaluând atât acțiunile realizate, cât și cele planificate pentru sprijinirea tranziției verzi și adaptarea la schimbările climatice.
- **Implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale (PEDS):** analiza contribuțiilor programului în direcția promovării incluziunii sociale și accesului echitabil la piața muncii, prin acțiuni orientate spre dezvoltarea infrastructurii educaționale și culturale pentru comunitățile marginalizate și grupurile vulnerabile din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest.
- **Analiza situației socioeconomice:** evaluarea contextului socioeconomic specific regiunii de dezvoltare Nord-Vest, incluzând identificarea provocărilor regionale, precum disparitățile de dezvoltare economică și accesul la servicii publice, nevoia de reindustrializare și migrarea forței de muncă, care pot influența implementarea și eficiența programului.

Fiecare din secțiunile menționate anterior corespunde uneia din întrebările de evaluare definite în cadrul caietului de sarcini pentru această evaluare de tip mid-term review.

Abordarea metodologică propusă pentru colectarea datelor necesare procesului de evaluare a cuprins următorul mix de metode: i) brainstorming; ii) cercetare documentară; iii) colectarea datelor statistice și de monitorizare; iv) interviuri; v) sondaj de opinie; vi) studii de caz; vii) focus grupuri; viii) panel de experți.

Brainstorming

Brainstorming-ul a reprezentat primul pas în procesul de colectare a datelor, în vederea rafinării și definitivării abordării metodologice propuse în cuprinsul ofertei tehnice, activitatea fiind desfășurată anterior elaborării raportului inițial pentru MTR. Această metodă a fost aplicată imediat după întâlnirea inițială de demarare a contractului, prin implicarea membrilor Autorității de Management, în vederea colectării de informații cu privire la stadiul implementării programului, fezabilitatea aplicării metodelor de evaluare propuse în oferta tehnică, prin raportare la stadiul implementării, înțelegerea modului în care vor fi abordate întrebările de evaluare definite pentru evaluarea de tip mid-term review a PR NV.

Cercetarea documentară și colectarea datelor statistice și de monitorizare

Cercetarea documentară a contribuit la colectarea informațiilor relevante și a reprezentat punctul de plecare pentru evaluarea intervențiilor PR NV 2021-2027. Aceasta a presupus colectarea informațiilor de ordin calitativ, dar și cantitativ, provenite din documente, date, referințe legislative, studii relevante pentru analiza contextului, date administrative etc. Au fost colectate informații relevante din mai multe surse documentare, specifice tematicii fiecărei priorități a programului, care abordează diferite aspecte relevante pentru procesul de evaluare și pentru înțelegerea contextului fiecărei priorități. Documentele consultate de către echipa de experți în cadrul recenziei literaturii de specialitate sunt prezentate în *Anexa 10.3. Lista documentelor și a literaturii parcurse* (10.3.1. Bibliografie și 10.3.2 Analiza și sintetizarea literaturii de specialitate).

De asemenea, echipa de experți a colectat informații de ordin cantitativ, date, indicatori de context, indicatori de program, indicatori proveniți din surse oficiale de date (ex. Eurostat, INS). Indicatorii de monitorizare au fost puși la dispoziție de către AM PR NV. Principala referință geografică pentru colectarea datelor statistice a fost reprezentată de nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest (ori de câte ori au existat date disponibile) și național, datele fiind comparate cu mediile de la nivelul UE.

Interviuri

În cadrul contractului a fost prevăzută realizarea unui număr de 3-5 interviuri (conform cu metodologia de interviu din Anexa 10.2) cu actori cheie pentru PR NV, precum reprezentanți AM, membri ai Comitetului de Monitorizare, reprezentanți ai categoriilor de beneficiari sprijiniți sau alți actori cheie relevanți. În cadrul acestei evaluări au fost realizate 6 interviuri, iar aspectele urmărite în cadrul acestora au vizat în principal relevanța acțiunilor finanțate în cadrul PR, evoluția nevoilor în cadrul diferitelor sectoare vizate de intervenții, barierele întâmpinate în pregătirea cererilor de finanțare, riscuri privind implementarea proiectelor și atingerea obiectivelor urmărite.

Sondaj de opinie

Sondajul de opinie pe bază de chestionar (conform structurii propuse în Anexa 10.2) a fost aplicat online în rândul beneficiarilor priorităților PR NV pentru care există un număr relevant de contracte de finanțare încheiate, pentru a obține punctul de vedere al acestora asupra intervențiilor programului în curs de evaluare, respectiv în rândul beneficiarilor intervențiilor sprijinite în cadrul priorităților 1, 3, 4, 5, 6 și 7. Au fost obținute 37 de răspunsuri de la beneficiarii PR NV 2021-2027, care au fost prelucrate și analizate în vederea integrării rezultatelor acestora în cadrul unor analize din prezentul raport de evaluare.

Studii de caz

Studiile de caz au fost propuse (Anexa 10.8) pentru a evidenția experiențe de pe teren cu privire la modul în care operațiunile programului au contribuit la adresarea nevoilor existente în diferitele domenii vizate de prioritățile programului și pentru a identifica eventuale obstacole în pregătirea și implementarea proiectelor. În cadrul acestei evaluări, au fost realizate 2 studii de caz pentru Prioritățile 5 și 6, iar rezultatele acestora au fost utilizate în fundamentarea și justificarea anumitor constatări din cadrul prezentului raport de evaluare.

Focus grup

În contextul evaluării de tip MTR a PR NV, focus grupul a fost organizat (conform structurii propuse în Anexa 10.2) pentru a obține punctul de vedere asupra intervențiilor programului în curs de evaluare, în special în ceea ce privește concluziile și constatările formulate. Această metodă a fost utilă pentru a acoperi în principal criteriile de relevanță și coerență și pentru a elabora recomandări pentru viitor.

Panel de experți

În cazul prezentei evaluări, panelul de experți a fost alcătuit dintr-un grup de 2 experți externi temei de evaluare 11, care au fost consultați de evaluatori, pentru aprofundarea înțelegerii contextului de implementare a intervențiilor finanțate prin PR NV și colectarea de opinii legate de rezultatele procesului de evaluare (concluzii, rezultate și ipoteze). O parte din contribuțiile obținute de la panelul de experți sunt prezentate în anexa (Anexa 10.10), dar au fost și integrate în secțiunile relevante din raport.

3.4. Analizele efectuate pentru a răspunde la întrebările de evaluare

Abordarea metodologică propusă pentru obținerea de răspunsuri la întrebările de evaluare s-a conturat pe baza sintezei literaturii de specialitate relevante, care oferă informații despre efectele posibile ale intervențiilor evaluate, pozitive sau negative, directe sau indirecte, dar și în baza analizei progresului programului, a consultării părților interesate (reprezentanți ai AM, CM, beneficiari ai programului, experți în domeniile acoperite de program).

Pentru tema de evaluare 11: Evaluarea tip mid-term review (PR NV 2021–2027) au fost definite următoarele întrebări care sunt abordate în cadrul prezentului raport de evaluare.

Întrebarea de evaluare	Secțiunea în cadrul căreia este realizată analiza pentru a răspunde la întrebarea de evaluare
1. Care au fost factorii interni și externi care au influențat în mod negativ și pozitiv implementarea PR NV 2021 – 2027 și au contribuit la (ne)îndeplinirea obiectivelor de etapă? Care sunt	Capitolul 5. Analiza progresului și provocărilor conform RDC 2021/1060

Întrebarea de evaluare	Secțiunea în cadrul căreia este realizată analiza pentru a răspunde la întrebarea de evaluare
elementele care reprezintă impedimente, piedici sau blocaje majore în vederea implementării PR NV? Care sunt progresele înregistrate până în prezent din perspectiva obiectivelor de etapă din Cadrul de performanță a PR NV?	Subcapitolul 5.5. Progresele înregistrate în realizarea obiectivelor de etapă
2. În ce măsură acțiunile PR NV 2021-2027 (mai) corespund cu nevoile regionale având în vedere noile provocări identificate în recomandările specifice de țară adoptate în 2024 pentru România? Care este măsura în care indicatorii programului (mai) corespund cu nevoile regionale identificate?	Capitolul 5. Analiza progresului și provocărilor conform RDC 2021/1060 Subcapitolul 5.1. Recomandări specifice de țară (RST)
3. Care sunt progresele înregistrate în implementarea PNIESC și în punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale prin intervențiile PR NV?	Capitolul 5. Analiza progresului și provocărilor conform RDC 2021/1060 Subcapitolul 5.2. Contribuția la anul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatic (PNIESC) Subcapitolul 5.3. Punerea în aplicare a Pilonului European al Drepturilor Sociale (PEDS)
4. În ce măsură corespunde alocarea resurselor bugetare cu prioritățile/obiectivele specifice/acțiunile PR NV având în vedere situația socioeconomică curentă din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest? Care sunt factorii principali (negativi sau pozitivi) care influențează/ contribuie, la obținerea rezultatelor vizate, în ceea ce privește proiectele etapizate preluate în PR NV din perioada 2014-2020?	Capitolul 5. Analiza progresului și provocărilor conform RDC 2021/1060 Subcapitolul 5.4. Analiza situației socioeconomice
5. Care sunt principalele rezultate obținute până în prezent în urma implementării operațiunilor PR NV? Care sunt intervențiile pentru care este nevoie de îmbunătățiri și schimbări în abordare?	Capitolul 4. Prezentarea programului și a stadiului implementării până la 31 decembrie 2024
6. În ce măsură există coerență și complementaritate între PR NV și alte programe sectoriale și regionale? Există suprapuneri între acțiuni? Care sunt domeniile în care complementaritatea este mai eficace și care sunt instrumentele prin care se poate spori complementaritatea? Complementaritățile creează sinergii? Dacă da, care?	Capitolul 5. Analiza progresului și provocărilor conform RDC 2021/1060 Subcapitolul 5.5 Coerență și complementaritate între PR NV și alte programe sectoriale și regionale

Abordarea metodologică propusă pentru analiza datelor necesare pentru a răspunde la întrebările de evaluare pentru Tema 11 a cuprins următorul mix de metode: i) Analiza documentară (inclusiv a literaturii de specialitate), ii) Analiza statistică, iii) Analiza logicii de intervenție și verificarea teoriei schimbării, iv) Analiza părților interesate, v) Cartografiere, vi) Analiza benchmarking, vii) Analiza pe bază de matrice și triangularea.

Analiza documentară (inclusiv analiza literaturii de specialitate)

Analiza documentară a vizat analiza datelor colectate și a documentelor relevante identificate pentru realizarea evaluării, precum documente de program, documente relevante la nivel European, național, regional și a presupus într-o primă etapă recenzia documentelor, iar ulterior sintetizarea analizelor efectuate și utilizarea acestora în elaborarea constatărilor referitoare la evaluarea de tip mid-term review a PR NV. A fost realizată o analiză a literaturii de specialitate la nivelul fiecărei priorități a programului, care abordează diferite aspecte relevante pentru procesul de evaluare și pentru înțelegerea contextului fiecărei priorități (a se vedea *Anexa 10.3. Lista documentelor și a literaturii parcurse*: 10.3.1. Bibliografie și 10.3.2 Analiza și sintetizarea literaturii de specialitate). Metoda a avut în vedere și analiza datelor de monitorizare furnizate de ADR NV, în cuprinsul Capitolului 4 al prezentului raport, fiind realizată o prezentare generală a programului și a stadiului implementării, în baza celor mai recente date disponibile.

Analiza statistică

Analiza statistică s-a concentrat în principal pe seriile macroeconomice relevante domeniilor de analiză, statistici cheie și statistici sectoriale specifice care pot fi semnificative în raport cu intervențiile evaluate. Datele statistice folosite pentru analiza situației socioeconomice și a evoluției contextului în sectoarele acoperite de prioritățile PR NV 2021-2027 sunt prezentate în *Anexa 10.6 Baza de date aferentă raportului*. Aceste informații au fost utilizate în elaborarea Capitolului 5.4 – Analiza situației socioeconomice. În funcție de scopul analizei, datele au fost examinate pe serii de timp, începând cu anii 2019/2020/2021 și continuând cu cele mai recente date disponibile la momentul redactării raportului de evaluare. Perioada de analiză variază însă în funcție de disponibilitatea fiecărui indicator analizat. Analiza datelor statistice a permis reconstrucția cadrului indicatorilor relevanți în fiecare domeniu important pentru evaluarea obiectivului contractului, facilitând totodată înțelegerea contextului de implementare pentru fiecare prioritate. În același timp, aceasta a sprijinit analiza nevoilor existente în domeniile finanțate prin PR NV, contribuind la identificarea evoluției acestora în timp.

Analiza logicii de intervenție și verificarea teoriei schimbării

Logica de intervenție și teoria schimbării reprezintă elemente fundamentale în evaluarea de tip mid-term review a Programului Regional Nord-Vest 2021-2027, care facilitează înțelegerea aprofundată a contextului și a factorilor care influențează implementarea intervențiilor definite la nivelul programului. În etapa elaborării Raportului inițial pentru MTR, teoria schimbării a fost identificată și reconstruită prin analiza documentelor de programare și recenzia literaturii de specialitate, urmând ca în etapele ulterioare ale procesului de evaluare să fie rafinate ipotezele și relațiile de cauzalitate și să se realizeze testarea și validarea teoriei schimbării, cu ajutorul metodelor de cercetare pe teren (interviuri, sondaje, studii de caz, focus grup, etc.).

Analiza părților interesate

Analiza părților interesate a fost utilă pentru a arăta diferitele așteptări ale părților interesate și rolul acestora în designul și implementarea intervențiilor, precum și pentru evidențierea grupurilor țintă care beneficiază de intervenții, sprijinind în principal evaluarea relevanței. Acest tip de analiză s-a bazat pe analiza documentară și pe datele provenite din interviuri și focus grup.

Cartografiere

Evaluatorii au utilizat cartografierea pentru a produce o serie de grafice pentru a sprijini și ilustra analiza teritorială a implementării programului, folosind datele existente din sistemul de monitorizare și informațiile de localizare. De asemenea, în cuprinsul raportului de evaluare sunt utilizate grafice rezultate în urma analizei statistice, pentru a ilustra, de exemplu, evoluția anumitor indicatori de context.

Analiza benchmarking

Analiza benchmarking (Anexa 10.10) a fost utilă pentru a compara intervențiile sau anumite operațiuni cu unele similare, pentru a putea fi extrase concluzii și lecții învățate pentru viitor. În cadrul acestei evaluări, a fost utilizată o analiză benchmarking externă, pentru a compara intervențiile din cadrul PR NV cu alte intervenții similare sprijinite prin alte programe (utilizând datele colectate din Cohesion open data platform privind progresul implementării programului).

Analiza pe bază de matrice și triangularea

Tehnicile de analiză a datelor bazate pe matrice sunt construite pe rezultatele din cercetarea documentară și pe informațiile colectate prin intermediul interviurilor, focus grupurilor și studiilor de caz. De asemenea, o importanță deosebită este atribuită interpretării corelate și verificării triangulate a datelor colectate, astfel încât răspunsurile la întrebările de evaluare să cuprindă constatări corecte și să furnizeze fundamentarea adecvată a concluziilor și recomandărilor formulate.

3.5. Problemele întâmpinate și măsurile adoptate

Timp disponibil limitat pentru evaluare

Durata de timp scurtă alocată pentru evaluarea de tip mid-term review, de aproximativ 3 luni, a permis concentrarea activităților de evaluare pe analize documentare și de birou, ceea ce a optimizat utilizarea timpului în cadrul acestei etape. Totuși, activitățile de evaluare pe teren, care implică colectarea de date și cercetarea directă, au trebuit realizate într-un interval concentrat de 2-3 săptămâni, acestea putând fi demarate după aprobarea Raportului Inițial. Echipa de evaluare a propus, ca măsuri suplimentare pentru contracararea acestei limitări metodologice, posibilitatea de a utiliza activitățile de evaluare pe teren (interviuri, sondaj de opinie, studii de caz, focus grup, etc.) pentru a aprofunda unele constatări sau rezultate preliminare prezentate în cadrul acestei versiuni a raportului de evaluare MTR.

4. Prezentarea programului și a stadiului implementării până la 31 decembrie 2024

(ÎE 5. Care sunt principalele rezultate obținute până în prezent în urma implementării operațiunilor PR NV? Care sunt intervențiile pentru care este nevoie de îmbunătățiri și schimbări în abordare?)

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 (PR NV) vizează implementarea Politicii de Coeziune Socială, Economică și Teritorială, precum și a Agendei Urbane Europene, pentru a sprijini o Europă mai inteligentă, ecologică, conectată, socială și mai aproape de cetățeni. Viziunea strategică a PR NV este de a transforma Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest într-una dintre cele mai dinamice regiuni europene în ceea ce privește creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei, prin valorificarea diversității locale și stimularea inovării. Acest program urmărește diminuarea disparităților economice și creșterea standardului de viață.

Investițiile finanțate prin PR NV sprijină competitivitatea regională, inovarea și digitalizarea, eficiența energetică, mobilitatea și conectivitatea, educația, cultura și turismul. Aceste operațiuni vor contribui la atingerea obiectivelor politicii de coeziune europene și vor sprijini dezvoltarea regiunii într-un mod sustenabil și echilibrat. PR NV pentru perioada de programare 2021-2027 este împărțit în opt priorități, respectiv: Prioritatea 1 – "O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice"; Prioritatea 2 – "O regiune cu localități smart"; Prioritatea 3 – "O regiune cu comunități prietenoase cu mediul"; Prioritatea 4 – "O regiune cu mobilitate urbană multimodală durabilă"; Prioritatea 5 – "O regiune accesibilă"; Prioritatea 6 – "O regiune educată"; Prioritatea 7 – "O regiune atractivă"; Prioritatea 8 – "Asistență tehnică".

Obiectivele de politică și obiectivele specifice

PR NV se concentrează pe următoarele obiective de politică (OP) și obiective specifice (RSO), așa cum sunt stabilite în cadrul de programare 2021-2027:

- OP 1: O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale:
 - RSO1.1 Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate, prin acțiuni dedicate precum: dezvoltarea structurilor CDI în cadrul întreprinderilor și valorificarea rezultatelor în piață (proiecte CDI & transfer în piață; dezvoltarea structurilor CDI în întreprinderi nou înființate inovatoare; sprijinirea organizațiilor publice de cercetare pentru cercetare în colaborare; dezvoltarea ecosistemului de transfer tehnologic);
 - RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice prin acțiuni dedicate precum transformarea digitală a IMM-urilor; dar și crearea unui centru regional de date și îmbunătățirea calității serviciilor oferite de administrațiile publice prin soluții digitale inovatoare și aplicații de tip smart city;

- RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive prin acțiuni dedicate precum creșterea competitivității IMM-urilor și sprijinirea ecosistemului antreprenorial regional, încurajarea dezvoltării diferitelor forme specifice de antreprenoriat;
- RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat prin acțiuni dedicate precum dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor; dezvoltarea competențelor la nivelul entităților CDI; sprijin pentru procesul de descoperire antreprenorială.
- OP 2: O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile:
 - RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin acțiuni dedicate precum creșterea eficienței energetice în regiune ca parte a investițiilor în sectorul locuințelor și sprijinirea eficienței energetice în clădirile publice, inclusiv clădiri de patrimoniu;
 - RSO2.2. Promovarea energiei din surse regenerabile în conformitate cu Directiva privind energiei din surse regenerabile (UE) 2018/2001, inclusiv cu criteriile de sustenabilitate prevăzute în aceasta prin acțiuni dedicate precum promovarea energiei regenerabile în comunitățile rurale;
 - RSO2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare prin acțiuni dedicate precum construcția/modernizarea/ extinderea spațiilor verzi existente, inclusiv parcuri/păduri urbane, acoperișuri verzi, grădini urbane, conectivitate ecologica, etc.;
 - RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon prin acțiuni dedicate precum utilizarea crescută a transportului public și a altor forme de mobilitate urbană ecologică.
- OP 3: O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității:
 - RSO 3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere prin acțiuni dedicate precum construirea/reabilitarea legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T; soluții pentru creșterea siguranței traficului; îmbunătățirea transportului județean de călători prin achiziționare de material rulant pentru conectare inter-urbană.
- OP 4: O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale:

- RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online prin acțiuni dedicate precum dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul educației timpurii și învățământului primar și secundar; dezvoltarea infrastructurii educaționale în domeniul învățământului profesional și tehnic (licee tehnologice); dezvoltarea infrastructurii educaționale în învățământul universitar;
- RSO4.6. Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială prin acțiuni dedicate precum construcția/extinderea/modernizarea/reabilitarea/dotarea taberelor de elevi și preșcolari.
- OP 5: O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipuri de teritorii și a inițiativelor locale:
 - RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane prin acțiuni dedicate precum: conservarea, protecția și valorificarea durabilă și competitivă a patrimoniului cultural și istoric, inclusiv asigurarea și/sau îmbunătățirea accesului către acestea; îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice; dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear și balneo-climateric, inclusiv îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice; regenerare urbană și securitatea spațiilor publice.
 - RSO5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane prin acțiuni dedicate precum: conservarea, protecția și valorificarea durabilă și competitivă a patrimoniului cultural și istoric, inclusiv asigurarea și/sau îmbunătățirea accesului către acestea; îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice; dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear și balneoclimatic, inclusiv îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice.

Stadiul implementării programului până la 31 decembrie 2024

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 a fost aprobat în luna octombrie 2022, fapt care a generat un decalaj între începutul oficial al perioadei de programare (2021) și lansarea efectivă a primelor apeluri de proiecte doar în a doua jumătate a anului 2023, contractarea proiectelor începând cu decembrie 2023. Până la finalul anului 2024, au existat 4 versiuni de program aprobate, o nouă versiune a programului fiind transmisă Comisiei Europene și modificată prin Decizia Comitetului de Monitorizare al PR NV cu nr. 32/11.12.2024.

Primele apeluri de proiecte au fost lansate în luna august 2023, iar până la sfârșitul anului 2024 au fost deschise un total de 48 de apeluri. Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 a înregistrat progrese

notabile în lansarea apelurilor de proiecte și în contractarea acestora. Cu toate acestea, progresele în ceea ce privește efectuarea plăților către beneficiari și atingerea obiectivelor de politică europeană și națională au fost mai lente.

Totuși, având în vedere stadiul actual al proiectelor contractate, există un potențial semnificativ de a îndeplini țintele propuse la nivelul indicatorilor de realizare și de rezultat pentru anul 2029. Cauzele care au determinat neatingerea obiectivelor de etapă în cazul apelurilor lansate până în 31 decembrie 2024 pot fi: aprobarea cu întârziere a programului (după 2 ani de la începerea perioadei de programare), lansarea apelurilor de proiecte doar a în cea de-a doua jumătate a anul 2023, contractarea proiectelor începând cu decembrie 2023). Toate aceste elemente au condus la imposibilitatea de a mai atinge obiectivele de etapă fixate pentru anul 2024, însă potențialul de recuperare a atingerii celor propuse pentru anul 2029 este foarte ridicat și este prezentat în continuare în cadrul acestui capitol.

De asemenea, Programul Regional Nord-Vest a înregistrat o performanță foarte bună până la finalul anului 2024, atât din perspectiva lansării apelurilor de proiecte, cât și din perspectiva atingerii unor rezultate pozitive și estimării de îndeplinire a valorilor indicatorilor până la finalul anului 2029. Totodată, se apreciază că decizia Autorității de Management implicată în gestionarea programului de a lansa un număr ridicat de apeluri de proiecte (48) în primii ani de la demararea programului este una benefică pentru atingerea unui grad ridicat de eficiență și eficacitate a programului, mai ales luând în considerare faptul că apelurile deja lansate corespund tipologiilor de proiecte cu un grad ridicat de complexitate sau celor care au nevoie de o perioadă de implementare mai extinsă. Strategia de implementare a programului a vizat astfel lansarea timpurie a apelurilor de proiecte cu alocări mari, pentru a reuși ca prin implementarea proiectelor depuse să fie atinse țintele stabilite.

Principalele realizări atinse la nivelul întregului program, vizează:

- **Apeluri de proiecte lansate:** au fost lansate 48 de apeluri de proiecte la nivelul întregului program, reprezentând 92,83% din alocarea financiară totală a programului. Din acestea, un număr de 41 de apeluri au fost deja închise (aproximativ 54% din alocarea bugetului programului). La momentul elaborării prezentului raport, se anticipează că în perioada următoare vor fi lansate 18 apeluri de proiecte (10 în cadrul Priorității 1, două în cadrul Priorității 2, două în cadrul Priorității 3, trei în cadrul Priorității 6 și unul în cadrul Priorității 8), a căror valoare totală depășește 200 milioane euro.
- **Proiecte depuse:** în cadrul apelurilor lansate au fost depuse 1847 de proiecte (peste 75% doar în cadrul Priorității 1). Luând în considerare faptul că valoarea totală eligibilă a proiectelor depuse reprezintă peste 300% din alocarea programului, acest rezultat demonstrează un grad foarte ridicat de interes din partea potențialilor beneficiari pentru Programul Regional Nord-Vest 2021-2027. Conform datelor provenite din sistemul de monitorizare al programului, se constată că gradul de depunere a proiectelor pentru majoritatea apelurilor depășește cu mult suma alocată, fapt care se datorează pregătirii timpurii a proiectelor, în paralel cu pregătirea și aprobarea programului de către Comisia Europeană.
- **Contractate:** Din numărul total de proiecte depuse, aproximativ 55% sunt proiecte care au intrat în evaluare, 270 de proiecte au intrat în contractare și un număr de 198 dintre acestea sunt proiecte deja contractate. Valoarea eligibilă a contractelor semnate până la finalul lunii decembrie

2024 este de aprox. 1.142 milioane euro, ceea ce corespunde unui procent de peste 79% din bugetul total alocat programului. Cel mai ridicat număr de proiecte a fost semnat în cadrul Priorităților 1 (64 de proiecte) și P7 (cu 49 de proiecte contractate), urmat de contractele semnate în cadrul Priorității 4 (26 de proiecte), Priorității 3 (24 proiecte), Priorității 6 (22 de proiecte) și Priorității 5 (12 proiecte), la care se adaugă Prioritatea 8 (1 proiect).

- **Totalul cheltuielilor eligibile declarate de beneficiari:** 99,7 milioane EUR, reprezentând aproximativ 8,7% din valoarea eligibilă a proiectelor contractate.

În continuare, este prezentată o analiză detaliată a stadiului implementării fiecăreia dintre cele 8 priorități ale programului, cu accent pe apelurile de proiecte lansate, numărul de proiecte depuse și contractate, procentul plăților efectuate și progresul în atingerea indicatorilor de realizare și rezultat.

Datele utilizate pentru această analiză reflectă situația proiectelor și a indicatorilor de realizare și rezultat la data de 31 decembrie 2024.

Prioritate: P1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Prioritatea 1 este destinată creșterii competitivității mediului antreprenorial și a dezvoltării sectorului CDI, cu contribuție directă la Obiectivul de Politică 1 - *O Europă mai competitivă și mai inteligentă*. De altfel, Prioritatea acoperă 4 obiective specifice (RSO 1.1, 1.2, 1.3, 1.4) și include acțiuni de dezvoltare a structurilor de cercetare-dezvoltare și inovare în cadrul întreprinderilor, dezvoltarea structurilor de întreprinderi nou înființate, sprijinirea organizațiilor publice de cercetare, dezvoltarea ecosistemelor de transfer tehnologic, transformarea digitală a IMM-urilor, dar și creșterea competențelor pentru specializare inteligentă.

Alocarea financiară totală este de peste 327 milioane euro, iar până în decembrie 2024, în cadrul Priorității 1 au fost lansate 12 apeluri de proiecte, acoperind toate obiectivele specifice, mai puțin RSO 1.4.

- Apeluri de proiecte lansate: cele 12 apeluri de proiecte au atras un număr de 1.390 cereri de finanțare depuse, dintre care 64 sunt contractate. Valoarea apelurilor de proiecte lansate acoperă aproape 80% din totalul alocării financiare la nivelul priorității.
- Contractare: Valoarea eligibilă a proiectelor contractate, până la data de 31.12.2024, este de 147 milioane euro, aproximativ 45% din total alocat la nivelul priorității.
- Totalul cheltuielilor eligibile declarate de beneficiari: 5,5 milioane euro.

Alocarea P1 este în acord cu liniile directoare ale Comisiei Europene, cu peste 25% din totalul alocării la nivel de program. Se înregistrează numeroase apeluri de proiecte, care sprijină semnificativ mediul de afaceri și competitivitatea de la nivel regional, investiții în producția companiilor, investiții în inovare și digitalizare. De altfel, se remarcă efortul depus de Autoritatea de Management în lansarea cu celeritate a apelurilor de proiecte, odată cu aprobarea finală a documentelor de programare, și demararea etapelor de evaluare și contractare. Totodată, se constată un grad ridicat de depunere la nivelul priorității, datorită unui interes crescut din partea mediului de afaceri pentru accesarea finanțărilor, valoarea eligibilă a proiectelor depuse depășind alocarea totală propusă inițial de peste două ori.

Astfel, la nivelul RSO 1.1, au fost lansate 4 apeluri de proiecte (2 pentru proiectele etapizate), la nivelul cărora au fost depuse un număr de 62 de proiecte cu o valoare totală de peste 100 milioane euro (dublul

alocării financiare totale). Totodată, până la 31.12.2024, au fost semnate 10 contracte, cu o valoare totală eligibilă de peste 28,7 milioane euro (peste 51% din alocarea financiară totală), ceea ce indică un progres semnificativ al intervențiilor. În mod specific, prin apelurile 111 și 112, se sprijină direct inovarea în întreprinderi și domeniile de specializare inteligentă de la nivel regional.

În cazul RSO 1.2, a fost lansat un apel de proiecte, fiind depuse 477 de proiecte, cu o valoare totală de aproximativ 40 milioane euro, semnificativ peste alocarea de la nivelul obiectivului (16,7 milioane euro). Acest apel a fost lansat în luna septembrie 2024 și încheiat în noiembrie 2024, motiv pentru care încă nu existau proiecte contractate până la finalul anului 2024. Cu toate acestea, gradul de interes din partea mediului de afaceri pentru procesele de digitalizare este unul extrem de ridicat la nivel regional.

În cazul RSO 1.3, au fost lansate 7 apeluri de proiecte, care au atras 851 de proiecte depuse. Valoarea eligibilă a proiectelor depuse depășește cu mult alocarea inițială (peste 250%). În același timp, numărul de proiecte contractate este de 54, dar cu o valoare totală eligibilă de 118 milioane euro (peste 45% din alocarea totală). AM PR NV a apelat la mecanismul supracontractării, alocând sume suplimentare din cuantumul aprobat de ACP în acest scop. În general, apelurile sprijină procesele de producție, inovarea și competitivitatea întreprinderilor în diferite arii de interes, dar și domeniile de specializare inteligentă ale regiunii (spre exemplu apelul 132.A).

În cazul RSO 1.4, nu au fost încă lansate apeluri de proiecte, însă, conform regulamentului și Cadrului de performanță, se ia în considerare ca investițiile pentru dezvoltarea competențelor în domeniile de specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat să fie comasate în cadrul apelurilor viitoare dedicate RSO 1.1 și RSO 1.3.

OS	Cod Apel	Titlu Ghid	Tip Apel	Valoare apel de proiecte Total (EUR)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
RSO1.1	PRNV/2023/111/1	Proiecte din domenii de specializare inteligentă (cercetare) pentru întreprinderi din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest	competitiv	23.811.306,00	04.03.2024	31.05.2024
	PRNV/2023/112/1	Sprijin pentru întreprinderi nou-înființate inovatoare	competitiv	21.764.706,00	07.09.2023	07.03.2024
	PRNV/2024/114.Etap	Etapizate	necompetitiv	2.086.634,42	29.04.2024	16.05.2024
	PRNV/2024/131.Etap	Etapizate	necompetitiv	10.812.309,74	29.04.2024	16.05.2024
RSO1.2	PRNV/2023/121/1	Digitalizarea IMM-urilor din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest	competitiv	16.764.705,90	16.09.2024	25.11.2024
RSO1.3	PRNV/2023/131.A/1	Investiții productive inovatoare pentru microîntreprinderile din Regiunea Nord Vest	competitiv	19.306.216,00	05.08.2024	30.09.2024
	PRNV/2023/131.B/1	Creșterea competitivității IMM-urilor din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest	competitiv	46.714.503,60	25.09.2023	25.03.2024
	PRNV/2023/131.C/1	Creșterea competitivității IMM-urilor din domeniile robotică și nanotehnologii	competitiv	20.000.000,00	19.09.2023	17.06.2024

OS	Cod Apel	Titlu Ghid	Tip Apel	Valoare apel de proiecte Total (EUR)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
	PRNV/2023/131.D/1	Creșterea competitivității IMM-urilor din domeniile turism și sănătate	competitiv	15.000.000,00	21.09.2023	20.03.2024
	PRNV/2023/132.A.1/1	Sprijinirea dezvoltării parcurilor de specializare inteligentă	competitiv	32.983.385,90	18.08.2023	14.08.2024
	PRNV/2024/132.A.2/1	Sprijinirea dezvoltării unor investiții inițiale ale unor IMM-uri în cadrul parcurilor de specializare inteligentă	necompetitiv	49.507.054,25	10.06.2024	10.12.2025
	PRNV/2023/132.B.1/1	Sprijinirea dezvoltării incubatoarelor de afaceri	competitiv	2.941.176,50	15.04.2024	16.12.2024

Situația proiectelor depuse până la data de 31.12.2024, în cadrul Priorității 1, este prezentată în tabelul următor:

Obiectivul specific	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte în evaluare	Nr. proiecte respinse/ retrase
RSO 1.1	62	10	27	25
RSO 1.2	477	-	475	2
RSO 1.3	851	54	519	278

Situația financiară:

OS	Total alocări financiare în funcție de fond și contribuția națională (EUR)	Costul eligibil total al proiectelor contractate (în EUR)	Contribuția din partea fondurilor la proiectele contractate (în EUR)	Procentul din alocarea financiară totală acoperit prin operațiunile selectate (%)	Totalul cheltuielilor eligibile declarate de beneficiari (CR autorizate - EUR)	Procentul din alocarea financiară totală acoperit de cheltuielile eligibile declarate de beneficiari (%)
RSO1.1	55.776.148,50	28.749.453,39	18.499.330,33	51,54%	0,00	0,00%
RSO1.2	16.764.705,90	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00%
RSO1.3	253.364.101,60	118.912.483,67	55.567.241,88	46,93%	5.541.706,35	2,19%
RSO1.4	2.000.000,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00%

Indicatori de realizare:

RSO	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RSO1.1	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	4,00	65,00	7,00
RSO1.1	RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	4,00	62,00	8,00
RSO1.1	RCO04	Întreprinderi care beneficiază de sprijin nefinanciar	întreprinderi	0,00	3,00	3,00
RSO1.1	RCO05	Întreprinderi nou înființate care beneficiază de sprijin	întreprinderi	4,00	14,00	3,00

RSO	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RSO1.1	RCO06	Cercetători care lucrează în centre de cercetare care beneficiază de sprijin	ENI anual	112,00	112,00	14,87
RSO1.1	RCO07	Organizații de cercetare care participă la proiecte de cercetare comune	Organisme de cercetare	0,00	2,00	0,00
RSO1.1	RCO08	Valoarea nominală a echipamentelor pentru cercetare și inovare	euro	1.376.470,60	22.927.537,76	11.866.857,59
RSO1.1	RCO10	Întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare	întreprinderi	0,00	10,00	0,00
RSO1.2	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	83,00	167,00	0,00
RSO1.2	RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	83,00	167,00	0,00
RSO1.2	RCO13	Valoarea serviciilor, a produselor și a proceselor digitale dezvoltate pentru întreprinderi	euro	3.975.000,00	15.900.000,00	0,00
RSO1.3	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	39,00	409,00	55,00
RSO1.3	RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	39,00	332,00	47,00
RSO1.3	RCO03	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin instrumente financiare	întreprinderi	0,00	77,00	0,00
RSO1.3	RCO05	Întreprinderi nou înființate care beneficiază de sprijin	întreprinderi	0,00	42,00	3,00
RSO1.3	RCO15	Capacități create pentru pepinierele de afaceri	întreprinderi	0,00	34,00	0,00
RSO1.3	12S6	Structuri de sprijinire a afacerilor	Număr	0,00	6,00	5,00
RSO1.4	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	0,00	468,00	0,00
RSO1.4	RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	0,00	468,00	0,00
RSO1.4	RCO16	Participarea părților interesate instituționale la procese de descoperire antreprenorială	participarea părților interesate instituționale	0,00	250,00	0,00
RSO1.4	RCO101	IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat	întreprinderi	0,00	468,00	0,00
RSO1.4	12S14	Entități de CDI care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat	entități	0,00	6,00	0,00

Indicatori de rezultat

OS	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RSO1.1	RCR02	Investiții private care completează sprijinul public (din care: granturi, instrumente financiare)	euro	0,00	23.811.306,00	7.872.270,79
RSO1.1	RCR08	Publicații ale proiectelor care beneficiază de sprijin	publicații	0,00	18,00	0,00
RSO1.2	RCR13	Întreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală	întreprinderi	0,00	167,00	0,00
RSO1.3	RCR01	Locuri de muncă create în entitățile care beneficiază de sprijin	ENI anual	0,00	685,00	215,50
RSO1.3	RCR03	Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovații în materie de produse sau procese	întreprinderi	0,00	88,00	8,00
RSO1.3	RCR17	Întreprinderi noi aflate încă pe piață	întreprinderi	0,00	42,00	0,00
RSO1.3	RCR18	IMM-uri care utilizează servicii ale unor pepiniere de afaceri după crearea pepinierelelor	întreprinderi/an	0,00	25,00	0,00
RSO1.3	RCR19	Întreprinderi cu cifră de afaceri crescută	întreprinderi	0,00	290,00	47,00
RSO1.4	12S15	Angajați din entități de CDI care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenariat, ecologice, altele)	angajați certificați	0,00	13,00	0,00
RSO1.4	12S15	Angajați din entități de CDI care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenariat, ecologice, altele)	angajați certificați	0,00	600,00	0,00
RSO1.4	RCR98	Angajați din IMM-uri care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenariat, ecologice, altele)	participanți	0,00	3.400,00	0,00

Atingerea obiectivelor de etapă și performanța financiară

La nivelul Priorității 1, au fost stabilite obiective de etapă pentru anumiți indicatori de realizare de la nivelul RSO 1.1, RSO 1.2 și RSO 1.3. Având în vedere momentul la care se realizează raportarea, finalul anului 2024, și faptul că proiectele nu sunt încă finalizate, obiectivele de etapă nu sunt atinse. Cu toate acestea, au fost lansate numeroase apeluri de proiecte, pentru care a fost depus un număr semnificativ de cereri de finanțare, cu valori totale ce depășesc cu mult alocările inițiale ale programului, motiv pentru care se anticipează atingerea Țintelor pentru anul 2029 în majoritatea cazurilor.

În cazul RSO 1.1, există anumite incertitudini cu privire la atingerea indicatorilor care vizează numărul de întreprinderi sprijinite (RCO01, RCO02, RCO04, RCO05). La finalul anului 2024, existau 10 proiecte contractate și alte 27 de proiecte aflate în evaluare. Totodată, din cele 62 de proiecte depuse, un număr de 25 de proiecte sunt respinse sau retrase, iar în perioada imediat următoare nu sunt preconizate lansări de apeluri suplimentare care să acopere acești indicatori în mod direct (apelurile viitoare sunt dedicate instituțiilor de învățământ superior, inclusiv în parteneriat cu întreprinderi și Centrelor de Transfer Tehnologic). Din aceste considerente, în ciuda unei absorbții a fondurilor corespunzătoare (valorile proiectelor aflate în evaluare și contractate este semnificativ mai mare decât alocarea programului), este posibil să se înregistreze un număr limitat de întreprinderi sprijinite, comparativ cu țintele finale.

Raportat la indicatorii ce vizează componenta de CDI de la nivelul RSO 1.1 (RCO06, RCO07), încă nu pot fi realizate estimări pentru atingerea țintelor finale. Există deja proiecte contractate care contribuie la acești indicatori și, suplimentar, este preconizată lansarea a două noi apeluri de proiecte în prima jumătate a anului 2025, care vizează dezvoltarea centrelor de cercetare și a capacității de transfer tehnologic.

În ceea ce privește RSO 1.2, apelul de proiecte aferent acestui obiectiv specific a fost lansat mai târziu, motiv pentru care nu au fost încă semnate contracte de finanțare. Pe de altă parte, numărul de cereri depuse și valoarea totală a proiectelor indică un potențial ridicat în atingerea țintelor finale.

RSO 1.3 a beneficiat de un interes ridicat din partea beneficiarilor, fiind depuse 851 de cereri de finanțare, dintre care 54 sunt proiecte contractate și alte 519 se află în evaluare. Mai mult, este stabilită lansarea unor apeluri de proiecte suplimentare în anul 2025, care vor acoperi toți indicatorii de realizare și rezultat stabiliți, pentru care se estimează un interes la fel de ridicat. În acest moment, nu sunt preconizate probleme legate de posibilitatea de atingere a țintelor finale.

În cadrul RSO 1.4, nu au fost lansate apeluri de proiecte până în prezent. Se consideră oportună analiza fezabilității de integrare a RSO 1.4 în cadrul unor apeluri viitoare ce vor fi lansate la nivelul RSO 1.1 și RSO 1.3. Astfel, pe lângă intervențiile viitoare dedicate CDI și creșterii competitivității IMM-urilor, Autoritatea de Management poate analiza oportunitatea de includere a unor criterii distincte pentru acoperirea componentei de creștere a competențelor în domeniile de specializare inteligentă, inovare și antreprenoriat. Nu se poate realiza o estimare exactă în acest moment privind gradul de atingere al indicatorilor, însă țintele stabilite pentru aceștia par semnificativ mai mari comparativ cu potențialul programului, dacă se ia în considerare disponibilitățile financiare pentru apelurile viitoare propuse în cadrul RSO 1.1 și RSO 1.3, care sunt mai reduse decât cele alocate până în prezent. Astfel, se recomandă o actualizare a țintelor indicatorilor de realizare RCO01, RCO02, RCO101 și posibil a indicatorilor de rezultat 12S15 și RCR98, oricând se va considera relevant de către Autoritatea de Management, doar dacă sunt realizate modificări în cadrul RSO 1.4.

Prioritate: P2. O regiune cu localități smart

Prioritatea 2 (RSO 1.2) are o alocare de peste 60 de milioane de euro și este destinată zonei de digitalizare a administrației publice locale din România. În acest caz, programul a suferit modificări astfel încât să fie finanțate acțiuni strategice, de creare Centrului Regional de Date Nord-Vest (cloud regional), pentru

stocarea și procesarea datelor regionale și oferirea de servicii IT configurabile, atât pentru beneficiarii din mediul urban, cât și din rural, pentru toate procesele/serviciile pe care le oferă cetățenilor.

Intervenția în cadrul RSO 1.2 a fost stabilită a se realiza în două etape principale: 1) Crearea fizică a centrului regional de date, cu finanțarea clădirii, a dotărilor necesare, achiziționarea serviciilor de programare și soluții software, licențe asociate și migrarea datelor; 2) Finanțarea preluării și a operaționalizării sistemului la nivelul UAT-urilor, precum și instruirea personalului în utilizarea noilor software-uri.

Din cauza complexității ridicate, în decembrie 2024, prioritatea nu înregistra apeluri de proiecte deschise, urmând ca acestea să fie lansate în 2025 și 2026. De altfel, de la demararea programului au fost întreprinse numeroase consultări cu actori cheie regionali relevanți, pentru conceperea și stabilirea pașilor pentru realizarea Centrului Regional de Date Nord-Vest, iar până în acest moment au fost întreprinse acțiuni precum: realizarea studiului de fezabilitate a clădirii pe care va fi amplasată componenta hardware, transferul dreptului de proprietate a terenului; semnarea parteneriatelor cu cele șase consilii județene și STS, a fost demarată analiza de business la nivelul tuturor UAT-urilor pe tipuri de categorii (Consiliul Județean, municipiu reședință de județ, oraș, comună), astfel încât să se identifice procesele administrației publice locale – au fost identificate procesele și s-a realizat harta acestora, urmând ca etapa viitoare să cuprindă componenta de optimizare și standardizare a acestora.

În acest mod, programul urmărește îndeaproape dezvoltarea proceselor digitale de la nivelul administrației publice locale, o digitalizare uniformă, optimizată, securizată și interoperabilă pentru fiecare tip de activitate/acțiune/serviciu prestat de APL-urile respective.

Deși s-au înregistrat pași importanți în pregătirea lansării apelurilor de proiecte pe Prioritatea 2, complexitatea apelurilor a condus la întârzieri care trebuie recuperate, pentru ca finanțarea să se poată realiza în perioada de programare curentă (luând în considerare faptul că este vorba de realizarea unei infrastructuri complexe, cu cerințe speciale, inclusiv din punct de vedere al dotărilor, specifice unui centru de date).

Indicatori de realizare:

RSO	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RSO1.2	RCO14	Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale	instituții publice	0,00	33,00	0,00
RSO1.2	RCO01	Numărul de centre de date regionale acceptate	centre de date	0,00	1,00	0,00

Indicatori de rezultat

OS	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RSO1.2	RCR11	Utilizatori de servicii și produse și procese digitale publice noi și optimizate	utilizatori/an	0,00	60.434,00	0,00

Conform informațiilor furnizate de Autoritatea de Management, în baza consultărilor realizate cu actorii cheie locali, operaționalizarea sistemului la nivelul UAT-urilor este de un interes major pentru beneficiari, motiv pentru care nu se preconizează probleme în atingerea Țintelor finale.

Prioritate: P3. O regiune cu localități prietenoase cu mediul

Prioritatea 3 din cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 include acțiuni de creștere a eficienței energetice a clădirilor de locuit și a clădirilor publice, inclusiv clădirile de patrimoniu, promovare a energiei regenerabile în comunitățile rurale într-un sistem de încălzire centralizat și dezvoltare a unor orașe verzi/îmbunătățirea infrastructurii verzi în zonele urbane.

Cele 3 obiective specifice finanțate în cadrul Priorității 3, respectiv RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (FEDR), RSO2.2. Promovarea energiei din surse regenerabile în conformitate cu Directiva privind energia din surse regenerabile (UE) 2018/2001, inclusiv cu criteriile de sustenabilitate prevăzute în aceasta (FEDR) și RSO2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare (FEDR), contribuie la Obiectivul de Politică 2 - *O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile.*

Intervențiile sprijinite în cadrul Priorității 3 – O regiune cu localități prietenoase cu mediul vizează următoarele acțiuni:

RSO 2.1:

- Creșterea eficienței energetice în regiune ca parte a investițiilor în sectorul locuințelor;
- Sprijinirea eficienței energetice în clădirile publice, inclusiv clădiri de patrimoniu.

RSO 2.2:

- Promovarea energiei regenerabile în comunitățile rurale;

RSO 2.7:

- Dezvoltarea unor orașe verzi și îmbunătățirea infrastructurii verzi din zonele urbane.

Progresul implementării **RSO 2.1** până la data de 31 decembrie 2024, pune în evidență stadiul avansat al procesului de depunere și progresele semnificative înregistrate în aprobarea și contractarea proiectelor. Cu toate acestea, se constată că totalul plăților efectuate către beneficiari înregistrează încă o valoare

redușă, explicată de etapele incipiente în care se află proiectele contractate. Sinteza principalelor realizări este redată în cele ce urmează:

- Apeluri de proiecte lansate: Primul apel de proiecte în cadrul RSO 2.1 a fost lansat în august 2023, iar până la data elaborării prezentului raport au fost lansate 4 apeluri de proiecte (2 dintre acestea dedicate proiectelor etapizate). Valoarea nerambursabilă a proiectelor depuse este de circa 3 ori mai mare decât totalul alocării financiare pe acest obiectiv specific, fiind activat mecanismul de supracontractare.
- Contractare: costul eligibil total al proiectelor contractate, până la data de 31 decembrie 2024, este de 71.314.916,09 euro, ceea ce corespunde unui procent de 59,39% din alocarea financiară totală dedicată RSO 2.1.
- Plăți efectuate: cheltuielile eligibile declarate de beneficiari sunt în valoare de 2.352.730,47 euro și reprezintă 1,96% din alocarea financiară totală a RSO 2.1.

Pentru **RSO 2.2**, până la data elaborării prezentului raport, nu au fost lansate apeluri de proiecte, pe fondul neîndeplinirii jalonului 128 din PNRR, de a cărui îndeplinire a fost condiționată finanțarea pe acest obiectiv specific. Prin urmare, se recomandă intensificarea eforturilor pentru lansarea apelului de proiecte prevăzut în cadrul acestui obiectiv specific, conform calendarului estimativ de lansare a proiectelor, potrivit căruia apelul de proiecte urmează a fi lansat în luna mai 2025.

În ceea ce privește **RSO 2.7**, analiza datelor de monitorizare permite formularea următoarelor constatări principale privind implementarea până la data de 31.12.2024:

- Apeluri de proiecte lansate: au fost lansate 3 apeluri de proiecte, începând cu luna august 2023 – un apel dedicat municipiilor reședință de județ, un apel dedicat orașelor și municipiilor mici și un apel dedicat proiectelor etapizate. Valoarea nerambursabilă a proiectelor depuse reprezintă aproximativ 90% din totalul alocării pe acest obiectiv specific.
- Contractare: costul eligibil total al proiectelor contractate, până la data de 31 decembrie 2024, este de 27.060.121,39 euro, ceea ce corespunde unui procent de 38,34% din alocarea financiară totală dedicată RSO 2.7.
- Plăți efectuate: nu au fost efectuate plăți către beneficiari.

Trebuie menționat că în cadrul acestui obiectiv specific, interesul din partea potențialilor beneficiari a fost mai mare în rândul potențialilor beneficiari din zonele urbane mici, comparativ cu interesul manifestat de către municipiile reședință de județ. În cadrul apelului dedicat municipiilor reședință de județ a fost contractat un singur proiect, care între timp a și fost reziliat, astfel că nu există premise favorabile pentru absorbția fondurilor alocate acestui apel. Potrivit interviului cu AM, interesul redus al potențialilor beneficiari pentru apelul de proiecte dedicat municipiilor reședință de județ se datorează în principal limitărilor stabilite la nivelul programului, în urma negocierii cu Comisia Europeană, impuse de necesitatea respectării cadrului legislativ în domeniul spațiilor verzi din România, care prevede că suprafața opacă nu trebuie să depășească 10% din suprafața de intervenție a proiectului și faptului că bugetul aferent acestei intervenții pe suprafață opacă nu trebuie să depășească 15% din bugetul întregului proiect.

Aceste considerente au creat blocaje în pregătirea proiectelor dedicate municipiilor reședință de județ, întrucât majoritatea proiectelor dedicate infrastructurii verzi în municipiile reședință de județ nu s-a

Încadrat în aceste limite, context în care beneficiarii au transferat proiectele către zona de regenerare urbană, acoperită de RSO 5.1, Prioritatea 7, unde nu sunt impuse astfel de reguli. În aceste condiții, deși AM PR Nord-Vest a prelungit de patru ori apelul de proiecte dedicat municipiilor reședință de județ și a organizat întâlniri cu beneficiarii pentru a facilita pregătirea și depunerea de proiecte, majoritatea dintre ei nu au vrut să-și asume contribuțiile neeligibile foarte mari și au decis să depună proiecte în cadrul RSO 5.1. Focus grupul organizat cu beneficiarii programului a confirmat faptul că principalul impediment în depunerea proiectelor în cadrul apelurilor lansate în cadrul RSO 2.7 a fost reprezentat de condițiile referitoare la eligibilitatea activităților/cheltuielilor.

Prin urmare, se recomandă ca AM PR NV să ia în considerare majorarea valorii apelului de proiecte dedicat orașelor și municipiilor mici, astfel încât să fie contractate toate proiectele depuse în cadrul RSO 2.7 și să se asigure atingerea indicatorilor stabiliți în program pe infrastructură verde (cu excepția indicatorului referitor la impactului asupra numărului de persoane, având în vedere populația redusă a orașelor și municipiilor mici comparativ cu populația municipiilor reședință de județ) și realocarea sumei rămase, către RSO 5.1 aferent Priorității 7.

În continuare sunt prezentate principale informații legate de stadiul de implementare, apelurile de proiecte lansate, proiectele depuse și contractate, situația financiară și situația indicatorilor pentru fiecare obiectiv specific din cadrul Priorității 3.

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
RSO2.1	PRNV/2023/311.A/1	Creșterea eficienței energetice în regiune ca parte a investițiilor în sectorul locuințelor	competitiv	50.294.117,65	29.07.2024	28.03.2025
	PRNV/2024/311.Etap	Etapizate	necompetitiv	1.547.405,66	29.04.2024	16.05.2024
	PRNV/2023/312.A/1	Srijinirea eficienței energetice în clădirile publice, inclusiv clădiri de patrimoniu	competitiv	52.136.700,00	11.08.2023	10.02.2024
	PRNV/2024/312.Etap	Etapizate	necompetitiv	7.331.826,32	29.04.2024	16.05.2024
RSO2.7	PRNV/2023/371.A/1	Dezvoltarea unor orașe verzi și îmbunătățirea infrastructurii verzi din zonele urbane – Municipii reședință de județ	necompetitiv	45.107.881,30	01.08.2023	04.11.2024
	PRNV/2023/371.B/1	Dezvoltarea unor orașe verzi și îmbunătățirea infrastructurii verzi din zonele urbane	competitiv	25.480.354,20	07.08.2023	07.05.2024
	PRNV/2024/371.Etap	Etapizate	necompetitiv	1.647.012,44	29.04.2024	16.05.2024

Situația proiectelor depuse în cadrul Priorității este prezentată în tabelul următor:

Obiectivul specific	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte în evaluare	Nr. proiecte respinse/ retrase
RSO2.1	94	15 (14 proiecte + Acordul pe Instrumente financiare)	74	7
RSO2.7	23	9	8	6

Situția financiară:

OS	Total alocări financiare în funcție de fond și contribuția națională (EUR)	Costul eligibil total al proiectelor contractate (în EUR)	Contribuția din partea fondurilor la proiectele contractate (în EUR)	Procentul din alocarea financiară totală acoperit prin operațiunile selectate (%)	Totalul cheltuielilor eligibile declarate de beneficiari (CR autorizate - EUR)	Procentul din alocarea financiară totală acoperit de cheltuielile eligibile declarate de beneficiari (%)
RSO2.1	120.077.876,50	71.314.916,09	62.224.821,54	59,39%	2.352.730,47	1,96%
RSO2.2	20.000.000,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00%
RSO2.7	70.588.235,50	27.060.121,39	23.001.103,18	38,34%	0,00	0,00%

Indicatori de realizare:

RSO	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RSO2.1	RCO18	Locuințe cu performanță energetică îmbunătățită	locuințe	0,00	7.327,00	1.057,00
RSO2.1	RCO19	Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită	metri pătrați	0,00	128.316,66	68.425,21
RSO2.2	RCO22	Capacitate de producție suplimentară pentru energia din surse regenerabile (din care: energie electrică, termică)	MW	0,00	6,00	0,00
RSO2.7	RCO36	Infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice	hectare	0,00	48,32	24,40
RSO2.7	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0,00	671.640,00	128.063,00
RSO2.7	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0,00	9,00	6,00

Indicatori de rezultat

OS	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RSO2.1	RCR26	Consum anual de energie primară (din care: al locuințelor, clădirilor publice, întreprinderilor etc.)	MWh/an	206.221,74	100.680,30	18.195,00
RSO2.1	RCR29	Emisii de gaze cu efect de seră estimate	echivalent tone de CO2/an	40.449,48	18.679,72	4.154,53
RSO2.2	RCR31	Energie totală din surse regenerabile produsă (din care: energie electrică, termică)	MWh/an	0,00	15.196,80	0,00
RSO2.7	RCR95	Populația care are acces la infrastructuri verzi noi sau îmbunătățite	persoane	0,00	100.385,00	140.940,00

Atingerea obiectivelor de etapă și performanța financiară

La nivelul Priorității 3 nu au fost stabilite obiective de etapă pentru anul 2024, pentru indicatorii de realizare, având în vedere durata medie de implementare a proiectelor și lansarea cu întârziere a apelurilor de proiecte.

Din perspectiva performanței financiare, costul total eligibil al proiectelor aflate în implementare la finalul lunii decembrie 2024 în cadrul RSO 2.1, acoperă 59,39% din valoarea alocată acestui obiectiv specific, costul eligibil al proiectelor contractate în cadrul RSO 2.7 acoperă 38,34% din valoarea alocată acestui obiectiv specific, în vreme ce pentru RSO 2.2 nu au fost lansate apeluri de proiecte, astfel că nu există proiecte contractate. Prin urmare, se recomandă lansarea apelului de proiecte dedicat acestui obiectiv specific, în prima jumătate a anului 2025, conform calendarului orientativ de lansare a apelurilor.

În ceea ce privește RSO 2.1, proiectele deja semnate până la finalul lunii decembrie 2024 (15), vor contribui semnificativ la atingerea valorii țintă stabilite pentru anul 2029, pentru *RCO19 Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită*, care pare că va atinge cel puțin 53% din ținta propusă, dar într-o măsură mai mică la ținta indicatorului *RCO18 - Locuințe cu performanță energetică îmbunătățită*, care este setată la 7.327 locuințe (contribuția așteptată din partea proiectelor contractate fiind de 14,42%, respectiv 1.057 locuințe). Trebuie ținut cont de faptul că la data de 31.12.2024 se afla în evaluare un număr foarte mare de proiecte (74), astfel încât există premise favorabile pentru atingerea valorilor țintă ale indicatorilor de realizare aferenți RSO 2.1.

Pentru RSO 2.7, proiectele contractate la 31.12.2024 (9) au o contribuție de circa 50% la atingerea țintei *RCO36 - Infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice*, de 66% la atingerea țintei pentru *RCO75 - Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin*, dar o contribuție redusă la atingerea țintei pentru *RCO74 - Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată* (19,07%). Având în vedere că la momentul elaborării raportului mai existau 8 proiecte în evaluare, cel puțin în cadrul RCO36 și RCO75, se estimează că valorile țintă propuse pentru anul 2029 vor putea fi atinse.

Având în vedere recomandarea de realocare a fondurilor rămase disponibile, după majorarea valorii apelului de proiecte dedicat orașelor și municipiilor mici, de la RSO 2.7, către RSO 5.1 aferent Priorității 7 și faptul că proiectele implementate în orașele și municipiile mici au o contribuție potențială redusă de a

contribui la ținta indicatorului RCO74 - *Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată*, comparativ cu Municipiile Reședință de Județ, se recomandă realizarea unei noi estimări a valorilor indicatorilor din Cadrul de performanță al PR NV, ulterior contractării tuturor proiectelor pentru RSO 2.7, pentru a analiza oportunitatea modificării valorilor țintă ale indicatorilor.

Consultările cu beneficiarii arată că principalele provocări identificate în atingerea țăintelor indicatorilor sunt reprezentate de creșterea prețurilor pe piață și desfășurarea achizițiilor publice.

Prioritate: P4. O regiune cu mobilitate urbană multimodală durabilă

Prioritatea 4 din cadrul Programului Regional Nord-Vest promovează mobilitatea urbană multimodală sustenabilă (RSO 2.8), prin intervenții destinate dezvoltării și optimizării sistemelor de transport public (inclusiv prin achiziționarea de mijloace de transport cu zero emisii), dar și intervenții dedicate infrastructurii pentru deplasări nemotorizate sau dezvoltării coridoarelor de mobilitate urbană durabilă.

RSO 2.8, finanțat în cadrul acestei priorități, contribuie la *Obiectivul de Politică 2: O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile.*

Valoarea totală a apelurilor de proiecte lansate în cadrul Priorității 4 depășește 300 milioane euro. Primele două apeluri de proiecte, corespunzătoare RSO 2.8, au fost lansate în luna august 2023, iar cel de-al treilea apel, dedicat proiectelor etapizate, a fost lansat în luna aprilie 2024.

Progresul implementării Priorității 4, până la data de 31 decembrie 2024, pune în evidență stadiul avansat al proceselor de depunere, aprobare și contractare a proiectelor. Cu toate acestea, se constată că totalul plăților efectuate către beneficiari înregistrează încă o valoare redusă, explicată de etapele incipiente în care se află proiectele contractate. Analiza datelor de monitorizare permite formularea următoarelor constatări principale privind implementarea Priorității 4:

- Apeluri de proiecte lansate: cele 3 apeluri de proiecte au atras un număr de 84 de aplicații depuse, dintre care 26 sunt contractate. Valoarea cererilor de finanțare depuse este de aproximativ 3 ori mai mare decât totalul alocării financiare la nivelul priorității, datorită interesului crescut manifestat de solicitanții de finanțare pentru intervențiile în mobilitatea urbană durabilă, dar și datorită nivelului avansat de pregătire a proiectelor la momentul lansării apelurilor. AM PR NV a apelat la mecanismul supracontractării, alocând sume suplimentare din quantumul aprobat de ACP în acest scop.
- Contractare: costul eligibil total al proiectelor contractate, până la data de 31 decembrie 2024, este de 227.863.319,11 euro, ceea ce corespunde unui procent de 74,67% din alocarea financiară totală dedicată RSO 2.8.
- Plăți efectuate: cheltuielile eligibile declarate de beneficiari sunt în valoare de 7.367.587,49 euro și reprezintă 2,41% din alocarea financiară totală a RSO 2.8.

În continuare sunt prezentate principale informații legate de stadiul de implementare, apelurile de proiecte lansate, proiectele depuse și contractate, situația financiară și situația indicatorilor în cadrul Priorității 4.

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
RSO2.8	PRNV/2023/481.A/1	Utilizarea crescută a transportului public și a altor forme de mobilitate urbană ecologice (Mobilitate urbană) – Municipii reședință de județ	necompetitiv	195.003.167,30	07.08.2023	17.01.2025
	PRNV/2023/481.B/1	Utilizarea crescută a transportului public și a altor forme de mobilitate urbană ecologice (Mobilitate urbană)	competitiv	110.152.583,70	16.08.2023	15.02.2024
	PRNV/2024/481.Etap	Etapizate	necompetitiv	23.978.752,26	29.04.2024	16.05.2024

Situația proiectelor depuse până la data de 31.12.2024, în cadrul Priorității 4, este prezentată în tabelul următor:

Obiectivul specific	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte în evaluare	Nr. proiecte respinse/ retrase
RSO2.8	84	26	49	9

Situația financiară:

OS	Total alocări financiare în funcție de fond și contribuția națională (EUR)	Costul eligibil total al proiectelor contractate (în EUR)	Contribuția din partea fondurilor la proiectele contractate (în EUR)	Procentul din alocarea financiară totală acoperit prin operațiunile selectate (%)	Totalul cheltuielilor eligibile declarate de beneficiari (CR autorizate - EUR)	Procentul din alocarea financiară totală acoperit de cheltuielile eligibile declarate de beneficiari (%)
RSO2.8	305.155.751,00	227.863.319,11	193.683.821,25	74,67%	7.367.587,49	2,41%

Indicatori de realizare RSO 2.8:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RCO56	Lungimea liniilor de tramvai și metrou reconstruite sau modernizate	Km	0,00	8,00	1,95
RCO57	Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv	pasageri	1.667,00	5.556,00	5.657,00
RCO58	Piste ciclabile care beneficiază de sprijin	Km	14,10	94,00	96,44
RCO59	Infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare)	puncte de realimentare/reîncărcare	13,00	46,00	58,00

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RCO60	Orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate	orașe mari și mici	0,00	13,00	12,00
RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0,00	1.080.286,00	399.076,00
RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0,00	13,00	15,00

Indicatori de rezultat RSO 2.8:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RCR29	Emisii de gaze cu efect de seră estimate	echivalent tone de CO2/an	253.461,00	247.533,00	143.496,00
RCR62	Număr anual de utilizatori ai transporturilor publice noi sau modernizate	utilizatori/an	94.518.600,00	118.683.600,00	35.812.323,00
RCR63	Număr anual de utilizatori ai liniilor de tramvai și de metrou noi sau modernizate	utilizatori/an	0,00	5.604.000,00	15.825.806,00
RCR64	Număr anual de utilizatori ai pistelor ciclabile	utilizatori/an	931.324,00	1.392.569,00	2.510.757,00

Atingerea obiectivelor de etapă și performanța financiară

La nivelul Priorității 4, au fost stabilite obiective de etapă pentru trei indicatori de realizare - RCO57 Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv, RCO58 Piste ciclabile care beneficiază de sprijin și RCO59 Infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare). Datele de monitorizare relevă faptul că, la finalul lunii decembrie 2024, valorile indicatorilor de realizare sunt 0, situație justificată de aprobarea întârziată a programului (la doi ani după debutul perioadei de programare) și de lansarea cu întârziere a primelor apeluri de proiecte (în a doua jumătate a anului 2023). Proiectele contractate în cadrul Priorității 4 se află într-un stadiu incipient de implementare, astfel că evaluarea progreselor va fi posibilă doar în etape ulterioare, când activitățile vor avansa.

Cu toate acestea, se constată că realizările planificate în cadrul operațiunilor selectate prezintă premise mai mult decât favorabile în sensul atingerii sau chiar depășirii Țintelor stabilite pentru anul 2029, în special în ceea ce privește infrastructura pentru combustibili alternativi (126,08%), pistele ciclabile care beneficiază de sprijin (102,6%), capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv (101,8%) sau numărul de orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate (92,3%).

Prin raportare la indicatorii de rezultat, potrivit datelor estimate prin operațiunile selectate, se preconizează că numărul anual de utilizatori ai liniilor de tramvai și de metrou noi sau modernizate va fi de aproape trei ori mai ridicat (282,4%) decât cel așteptat, iar numărul anual de utilizatori ai pistelor ciclabile va fi de aproape două ori mai mare (180,2%) decât ținta stabilită pentru anul 2029.

Analiza informațiilor calitative obținute prin instrumentele de cercetare participativă (ex. sondaj de opinie, interviuri, studii de caz) arată că, deși majoritatea proiectelor din cadrul Priorității 4 se află într-o fază inițială de implementare, beneficiarii preconizează că rezultatele planificate la nivelul proiectelor vor fi realizate integral. Printre factorii facilitatori, care contribuie la implementarea eficace a proiectelor și la obținerea rezultatelor așteptate, se numără experiența anterioară în domeniul mobilității urbane, inclusiv în gestionarea proiectelor finanțate prin POR 2014-2020, calificarea și competențele echipelor de proiect, respectiv planificarea detaliată și riguroasă a activităților. Totodată, relația optimă de colaborare cu reprezentanții AM PR NV, constituie un alt factor favorizant.

Principalele provocări și riscuri anticipate în atingerea țăintelor indicatorilor se referă la înregistrarea de către beneficiari a unor costuri mai ridicate decât cele estimate inițial în bugetele proiectelor, pe fondul instabilității economice și a volatilității prețurilor practice de furnizori.

Prioritate: P5. O regiune accesibilă

Prioritatea 5 (RSO 3.2) este dedicată creșterii gradului de accesibilitate și îmbunătățirii calității infrastructurii de transport din regiune, prin acțiuni care urmăresc construirea sau reabilitarea legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T, adoptarea de soluții pentru creșterea siguranței traficului (în acord cu Strategia Națională privind Siguranța Rutieră) și acțiuni care vizează îmbunătățirea transportului județean de călători, prin achiziția de material rulant pentru conectare inter-urbană.

Având în vedere natura intervențiilor propuse, Prioritatea 5 contribuie la *Obiectivul de Politică 3 - O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității*.

La nivelul RSO 3.2, a cărui alocare depășește 184 milioane euro, au fost lansate, până la data elaborării prezentului raport de evaluare, 4 apeluri de proiecte competitive, acoperind toate categoriile de intervenții prevăzute în program. Primele trei apeluri de proiecte, dedicate construirii/reabilitării legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T, respectiv soluțiilor sau echipamentelor pentru creșterea siguranței traficului rutier, au fost lansate în luna august 2023, în vreme ce cel de-al patrulea apel, dedicat îmbunătățirii transportului județean de călători, a fost lansat în luna octombrie 2023.

Progresul implementării Priorității 5, până la data de 31 decembrie 2024, evidențiază interesul crescut al potențialilor beneficiari pentru aceste categorii de intervenții, valoarea proiectelor depuse depășind de două ori alocarea RSO 3.2. În baza solicitărilor de sprijin financiar depuse pe Programul Regional Nord-Vest 2021-2027, la nivelul Autorității de Management s-a analizat posibilitatea apelării la mecanismul supracontractării, în limitele sumelor aprobate de Autoritatea de Certificare și Plată (ACP) din cadrul Ministerului Finanțelor. Astfel s-a aprobat o supracontractare de peste 200% față de alocarea inițială, pentru apelurile referitoare la construirea/reabilitarea drumurilor județene și creșterea siguranței rutiere.

Analiza datelor de monitorizare permite formularea următoarelor constatări principale privind implementarea Priorității 5:

- Apeluri de proiecte lansate: cele 4 apeluri de proiecte au atras 23 de aplicații depuse, dintre care 12 sunt contractate. Valoarea nerambursabilă a proiectelor depuse este semnificativ mai mare decât suma alocată RSO 3.2, reprezentând 244% din total.
- Contractare: costul eligibil total al proiectelor contractate este de 397.652.494,72 euro, ceea ce corespunde unui procent de 214,97% din alocarea financiară totală dedicată RSO 3.2.
- Plăți efectuate: cheltuielile eligibile declarate de beneficiari sunt în valoare de 76.066.842,37 euro și reprezintă 41,12% din alocarea financiară totală a RSO 2.8.

Astfel, până la data de 31 decembrie 2024, Prioritatea 5 a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește lansarea apelurilor și contractarea proiectelor, precum și un avans important în procesul de realizare a plăților către beneficiari.

În continuare, sunt prezentate principale informații legate de stadiul de implementare, apelurile de proiecte lansate, proiectele depuse și contractate, situația financiară și situația indicatorilor în cadrul Priorității 5.

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
RSO3.2	PRNV/2023/521/1	Construirea/ reabilitarea legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T	competitiv	105.147.059,00	01.08.2023	01.02.2024
	PRNV/2023/522.A/1	Soluții pentru creșterea siguranței traficului - Investiții în siguranța infrastructurii rutiere	competitiv	49.831.649,00	17.08.2023	17.03.2025
	PRNV/2023/522.B/1	Echipamente pentru creșterea siguranței traficului	competitiv	15.000.000,00	31.08.2023	17.03.2025
	PRNV/2023/523/1	Îmbunătățirea transportului județean de călători	competitiv	15.000.000,00	02.10.2023	01.11.2024

Situația proiectelor depuse în cadrul Priorității 5 este prezentată în tabelul următor:

Obiectivul specific	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte în evaluare	Nr. proiecte respinse/ retrase
RSO3.2	23	12	9	2

Situația financiară:

OS	Total alocări financiare în funcție de fond și contribuția națională (EUR)	Costul eligibil total al proiectelor contractate (în EUR)	Contribuția din partea fondurilor la proiectele contractate (în EUR)	Procentul din alocarea financiară totală acoperit prin operațiunile selectate (%)	Totalul cheltuielilor eligibile declarate de beneficiari (CR autorizate - EUR)	Procentul din alocarea financiară totală acoperit de cheltuielile eligibile declarate de beneficiari (%)
RSO3.2	184.978.708,00	397.652.494,72	338.004.620,51	214,97%	76.066.842,37	41,12%

Indicatori de realizare:

RSO	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RSO3.2	RCO44	Lungimea drumurilor noi sau reabilitate – din afara TEN-T	Km	0,00	18,82	27,83
RSO3.2	RCO46	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – din afara TEN-T	Km	0,00	87,72	387,32
RSO3.2	RCO57	Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv	pasageri	0,00	1.155,00	0,00
RSO3.2	RCO59	Infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare)	puncte de realimentare/reîncărcare	0,00	15,00	32,00

Indicatori de rezultat:

OS	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RSO3.2	12S3	Numărul de accidente rutiere pe drumuri județene	accidente	544,00	517,00	348,00
RSO3.2	12S4	Utilizatori anuali ai transportului public regional	Utilizatori	0,00	843.150,00	0,00
RSO3.2	RCR55	Număr anual de utilizatori de drumuri nou construite, reconstruite, reabilitate sau modernizate	pasager-km/an	53.450.515,00	64.918.124,00	173.703.267,93

Atingeria obiectivelor de etapă și performanța financiară

La nivelul Priorității 5 nu au fost stabilite obiective de etapă pentru niciunul dintre indicatorii de realizare, având în vedere caracterul complex al intervențiilor și perioada îndelungată necesară pentru realizarea investițiilor și obținerea unor realizări cuantificabile în cadrul proiectelor. Cu toate acestea, luând în considerare operațiunile selectate până în luna decembrie 2024, există condiții favorabile în vederea atingerii sau chiar depășirii Țintelor stabilite pentru anul 2029, în cazul indicatorilor de realizare care vizează lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – din afara TEN-T (441,5%), lungimea drumurilor noi sau reabilitate – din afara TEN-T (147,87%) și infrastructura pentru combustibili alternativi - puncte de realimentare/reîncărcare (213,33%). În ceea ce privește indicatorii de rezultat, numărul anual de utilizatori de drumuri noi, reconstruite, reabilitate sau modernizate este singurul indicator din această categorie care, pe baza estimărilor realizate pentru operațiunile selectate, prezintă o probabilitate ridicată de a depăși de două ori ținta stabilită pentru anul 2029 (267,57%).

Referitor la performanța financiară, se constată că proiectele aflate în implementare la data de 31 decembrie 2024 depășesc în mod semnificativ alocarea financiară totală a RSO 3.2, înregistrând un grad de supracontractare de două ori mai mare decât fondurile alocate. Conform datelor disponibile din sistemul de monitorizare a programului, plățile efectuate către beneficiari evidențiază un progres notabil, reprezentând 41,12% din alocarea financiară totală a RSO 3.2. Având în vedere această performanță

financiară ridicată, se estimează că valorile țintă ale indicatorilor de realizare și rezultat, propuse pentru anul 2029, vor putea fi atinse.

În paralel, informațiile calitative obținute prin aplicarea instrumentelor de cercetare participativă evidențiază faptul că majoritatea beneficiarilor se așteaptă să atingă integral obiectivele și rezultatele planificate la nivelul proiectelor. Cu toate acestea, au fost identificate anumite provocări sau dificultăți care pot influența implementarea intervențiilor, asociate în principal cu instabilitatea contextului economic, creșterea inflației și necesitatea adaptării bugetelor aferente proiectelor la noile prețuri de achiziție practicate de furnizorii de servicii și executanții lucrărilor de infrastructură.

Prioritate: P6. O regiune educată

Prioritatea 6 este destinată infrastructurii educaționale pentru învățământul timpuriu, primar, secundar, profesional și tehnic și universitar, având, de asemenea, prevăzute și acțiuni de modernizare/reabilitare/dotare a taberelor de elevi și preșcolari.

Cele două obiective specifice finanțate în cadrul acestei priorități, respectiv RSO 4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și RSO 4.6. Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială, contribuie la Obiectivul de Politică 4 - *O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii*, prin implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale.

Acțiunile sprijinite în cadrul obiectivelor specifice 4.2 și 4.6 vizează următoarele acțiuni:

- Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul educației timpurii și învățământului primar și secundar;
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale în domeniul învățământului profesional și tehnic (licee tehnologice);
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale în învățământul universitar;
- Construcția/extinderea/modernizarea/reabilitarea/dotarea taberelor de elevi și preșcolari.

Primele apeluri de proiecte în cadrul Priorității 6 (RSO 4.2) au fost lansate în septembrie 2023, iar până la data elaborării prezentului raport au fost lansate 7 apeluri de proiecte, toate în cadrul RSO 4.2.

Progresul implementării **RSO 4.2** până la data de 31 decembrie 2024, pune în evidență stadiul avansat al procesului de depunere și progresele semnificative înregistrate în aprobarea și contractarea proiectelor. Cu toate acestea, se constată că totalul plăților efectuate către beneficiari înregistrează încă o valoare redusă. Sinteza principalelor realizări este redată în cele ce urmează:

- Apeluri de proiecte lansate: au fost lansate 7 apeluri de proiecte (dintre care 3 apeluri au fost dedicate proiectelor etapizate). Valoarea nerambursabilă a proiectelor depuse este de circa 3 ori mai mare decât totalul alocării financiare pe acest obiectiv specific. AM PR NV a apelat la mecanismul supracontractării, alocând sume suplimentare din quantumul aprobat de ACP în acest scop.

- Contractare: costul eligibil total al proiectelor contractate (22 contracte) până la data de 31.12.2024 este de 75.018.704,09 euro, acoperind întreaga alocare financiară pentru RSO 4.2.
- Plăți efectuate: cheltuielile eligibile declarate de beneficiari sunt în valoare de 1.009.409,87 euro și reprezintă 1,38% din alocarea financiară totală a RSO 4.2.

Datele disponibile evidențiază așadar un interes foarte crescut în rândul potențialilor beneficiari pentru apelurile lansate în cadrul acțiunilor aferente RSO 4.2. De asemenea, în cadrul acestui obiectiv specific au fost lansate apeluri specifice pentru proiectele etapizate preluate din perioada 2014-2020, fiind încheiate un număr de 11 contracte de finanțare pentru proiectele etapizate (50% din numărul de proiecte contractate în cadrul RSO 4.2).

Pentru **RSO 4.6**, până la finalul anului 2024, nu au fost lansate apeluri de proiecte, principalul motiv fiind reprezentat de existența unor blocaje legislative cu privire la reglementarea activității de tabere (potrivit informațiilor furnizate de AM PR NV). Prin urmare, se recomandă intensificarea eforturilor pentru lansarea apelului de proiecte prevăzut în cadrul acestui obiectiv specific, conform calendarului orientativ de lansare a proiectelor, potrivit căruia apelul de proiecte urmează a fi lansat în luna mai 2025.

În continuare sunt prezentate principale informații legate de stadiul de implementare, apelurile de proiecte lansate, proiectele depuse și contractate, situația financiară și situația indicatorilor din cadrul Priorității 6.

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
RSO4.2	PRNV/2023/621.A/1	Infrastructura educațională la nivelul educației timpurii – educație antepreșcolară (creșe) și preșcolară (grădinițe)	competitiv	15.820.394,00	08.09.2023	07.06.2024
	PRNV/2023/621.B/1	Infrastructura educațională pentru învățământul primar și secundar – filiera teoretică și vocațională	competitiv	16.935.152,00	11.09.2023	11.03.2024
	PRNV/2024/621.Etap	Etapizate	necompetitiv	16.028.783,96	29.04.2024	16.05.2024
	PRNV/2023/622.A/1	Dezvoltarea infrastructurii educaționale în domeniul învățământului profesional și tehnic (licee tehnologice) inclusiv în sistem dual	competitiv	13.729.396,00	13.09.2023	12.06.2024
	PRNV/2024/622.Etap	Etapizate	necompetitiv	2.717.089,28	29.04.2024	16.05.2024
	PRNV/2023/623/1	Dezvoltarea infrastructurii educaționale în învățământul universitar	competitiv	19.607.040,00	08.09.2023	07.06.2024
	PRNV/2024/623.Etap	Etapizate	necompetitiv	4.471.075,14	29.04.2024	16.05.2024

Situația proiectelor depuse în cadrul Priorității este prezentată în tabelul următor:

Obiectivul specific	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte în evaluare	Nr. proiecte respinse/ retrase
RSO4.2	67	22	36	9

Situația financiară:

OS	Total alocări financiare în funcție de fond și contribuția națională (EUR)	Costul eligibil total al proiectelor contractate (în EUR)	Contribuția din partea fondurilor la proiectele contractate (în EUR)	Procentul din alocarea financiară totală acoperit prin operațiunile selectate (%)	Totalul cheltuielilor eligibile declarate de beneficiari (CR autorizate - EUR)	Procentul din alocarea financiară totală acoperit de cheltuielile eligibile declarate de beneficiari (%)
RSO4.2	73.386.100,00	75.018.704,09	37.509.352,05	102,22%	1.009.409,87	1,38%

Indicatori de realizare:

RSO	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RSO4.2	RCO66	Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor	persoane	0,00	1.549,00	414,00
RSO4.2	RCO67	Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate	persoane	0,00	8.839,00	11.248,00
RSO4.2	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0,00	37.263,00	37.263,00
RSO4.2	RCO114	Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane	metri pătrați	0,00	224.573,00	256.290,74
RSO4.2	12S7	Numărul centrelor de testare pentru orientarea educațională a elevilor	număr	0,00	2,00	0,00
RSO4.2	12S8	Numărul centrelor de educație pentru elevi în domenii cu impact RIS3	număr	2,00	10,00	0,00
RSO4.6	RCO77	Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	situri culturale și turistice	0,00	2,00	0,00

Indicatori de rezultat

OS	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RSO4.2	12S12	Utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate de masă care aparțin grupurilor vulnerabile	%	4,35	4,35	46,23
RSO4.2	RCR70	Număr anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate de îngrijire a copiilor	utilizatori/an	1.239,00	1.549,00	414,00
RSO4.2	RCR71	Număr anual de utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate	utilizatori/an	7.425,00	16.058,00	27.580,00
RSO4.6	RCR77	Număr de vizitatori ai siturilor culturale și	vizitatori/an	1.300,00	1.550,00	0,00

OS	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
		turistice care beneficiază de sprijin				

Atingerea obiectivelor de etapă și performanța financiară

La nivelul Priorității 6, au fost stabilite obiective de etapă doar pentru *indicatorul 12S8 - Numărul centrelor de educație pentru elevi în domenii cu impact RIS3*, aferent RSO 4.2. Cu toate acestea, valoarea obiectivului de etapă nu a fost atinsă, în baza datelor existente cu privire la implementarea intervențiilor aferente RSO 4.2. Obiectivul de etapă pentru indicatorul 12S8 - *Numărul centrelor de educație pentru elevi în domenii cu impact RIS3*, aferent RSO 4.2 nu a putut fi atins întrucât până la finalul anului 2024 nu a fost lansat apelul „Dezvoltarea unor centre de educație pentru elevi, în domeniile de specializare inteligentă ale Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest”, acesta fiind programat a fi lansat în anul 2025. Potrivit informațiilor furnizate de AM PR NV, amânarea lansării acestui apel a fost determinată pe de o parte de faptul că acesta a fost considerat un apel cu complexitate mai redusă în raport cu apelurile lansate anterior, proiectele avute în vedere neavând nevoie de un timp îndelungat de implementare, iar pe de altă parte, de faptul că acesta se supune și regulilor ajutorului de stat și ca atare a fost nevoie de o documentație mai amplă și de aprobări suplimentare.

Pentru restul indicatorilor nu au fost stabilite obiective pentru anul 2024, având în vedere natura proiectelor finanțate în cadrul acestei priorități și faptul că durata medie de implementare a proiectelor privind infrastructura educațională este una mare, iar apelurile de proiecte au fost lansate în luna septembrie 2023.

Cu toate acestea, analiza valorilor indicatorilor estimate a fi atinse din proiectele deja contractate arată că pentru **indicatorii de realizare** RCO67 - *Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate*, RCO74 - *Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată* și RCO114 - *Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane* și **indicatorii de rezultat** 12S12 - *Utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate de masă care aparțin grupurilor vulnerabile* și RCR71 - *Număr anual de utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate*, valorile țintă stabilite pentru anul 2029 vor fi atinse și chiar depășite. O contribuție mai redusă din partea proiectelor contractate până la 31.12.2024 se constată în ceea ce privește indicatorul de realizare RCO66 - *Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor* și indicatorul de rezultat RCR70 - *Număr anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate de îngrijire a copiilor*, care au potențialul de a fi atinși în proporție de 26,72%.

La data de 31.12.2024, contribuția proiectelor contractate la atingerea indicatorilor 12S7 - *Numărul centrelor de testare pentru orientarea educațională a elevilor* și 12S8 - *Numărul centrelor de educație pentru elevi în domenii cu impact RIS3*, era zero, însă acest fapt este justificat de faptul că apelurile de proiecte 621.C - *Centre de testare pentru orientarea educațională a elevilor* și 622.B - *Dezvoltarea unor centre de educație pentru elevi, în domeniile de specializare inteligentă ale Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest* urmează a fi lansate în cursul anului 2025.

Ținând cont de performanța financiară ridicată înregistrată pentru RSO 4.2 și de contribuția potențială a contractelor deja semnate, se estimează că valorile țintă pentru indicatorii de realizare și rezultate propuse pentru anul 2029 vor putea fi atinse. Sondajul de opinie desfășurat cu beneficiarii proiectelor confirmă faptul că aceștia sunt încrezători că până la finalul perioadei de implementare a proiectelor, indicatorii și obiectivele urmărite vor fi atinse. Principalele obstacole în implementare pot fi cauzate de costurile mai mari decât cele așteptate și dificultățile cu furnizorii.

În ceea ce privește RSO 4.6, se recomandă lansarea apelului de proiecte dedicat acestui obiectiv specific, în prima jumătate a anului 2025, conform calendarului orientativ de lansare a apelurilor.

Prioritate: P7. O regiune atractivă

Prioritatea 7 din cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 este destinată turismului și culturii și presupune acțiuni de conservare, protecție, valorificare a patrimoniului cultural și istoric din regiune, acțiuni privind îmbunătățirea infrastructurii de turism, îmbunătățirea infrastructurii balneare și balneo-climaterice și partea de regenerare urbană și securitatea spațiilor publice, atât în mediul urban, cât și în mediul rural. Prioritatea 7, prin cele două obiective specifice (RSO 5.1 și RSO 5.2), contribuie la Obiectivul de Politică 5 - *O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipuri de teritorii și a inițiativelor locale.*

Acțiunile sprijinite în cadrul RSO 5.1 și RSO 5.2 vizează (diferențiat pentru mediul urban și rural): a) Conservarea, protecția și valorificarea durabilă și competitivă a patrimoniului cultural și istoric, inclusiv asigurarea și/sau îmbunătățirea accesului către acestea; b) Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice; c) Dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear și balneo-climateric, inclusiv îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice. În plus față de acestea, RSO 5.1 a mai prevăzut un tip diferit de acțiuni: d) referitor la regenerarea urbană și securitatea spațiilor publice.

Primele apeluri de proiecte în cadrul Priorității 7 (RSO 5.1) au fost lansate în august 2023, iar până la finalul anului 2024 au fost lansate 12 apeluri de proiecte. Până la acea dată, Prioritatea 7 a înregistrat progrese notabile în lansarea apelurilor de proiecte, contractarea și realizarea plăților, având o contribuție medie la atingerea obiectivelor de politică europene și naționale. Dintre principalele realizări:

- Apeluri de proiecte lansate: au fost lansate 12 apeluri de proiecte (9 în cadrul RSO 5.1 și 3 apeluri în cadrul RSO 5.2), reprezentând 100% din alocarea financiară totală pentru Prioritatea 7.
- Contractare: costul total eligibil al contractelor semnate (49 contracte) până la data de 31.12.2024 este de 188.717.656,19 euro, ceea ce corespunde unui procent de peste 89% din valoarea alocată Priorității 7 (100% în cadrul RSO 5.1 și 38% în cadrul RSO 5.2). Având în vedere supra-depunerea de câteva ori mai mare pe apelurile lansate, AM PR NV a apelat la mecanismul supracontractării, alocând pe unele apeluri sume suplimentare din cuantumul aprobat de ACP în acest scop.
- Plăți efectuate: cheltuielile eligibile declarate de beneficiari (doar în cadrul RSO 5.1) sunt în valoare de 4.761.619,41 euro și reprezintă 2,72% din alocarea financiară totală a RSO 5.1.

De la momentul lansării programului și până la finalul anului 2024, în cadrul RSO 5.1 au fost lansate 9 apeluri de proiecte dintre care 3 au fost necompetitive (pentru proiectele etapizate și cele de regenerare urbană adresate municipiilor reședință de județ), iar în cadrul RSO 5.2 au fost lansate 3 apeluri de proiecte competitive.

Datele disponibile în cadrul programului evidențiază un interes foarte crescut în rândul potențialilor beneficiari pentru apelurile lansate în cadrul celor patru acțiuni aferente RSO 5.1. Acest interes a fost confirmat și de beneficiarii programului care au participat la activitățile de evaluare desfășurate în contextul prezentei evaluări (interviuri și focus grup). De asemenea, în cadrul acțiunilor a, c și d, au fost lansate apeluri specifice pentru proiectele etapizate preluate din perioada 2014-2020, fiind încheiate un număr de 17 contracte de finanțare pentru proiectele etapizate (aproximativ 34% din numărul de proiecte contractate în cadrul P7).

Printre modificările de program care au avut impact și asupra Priorității 7, cele mai reprezentative sunt:

- Adăugarea unui text privind identificarea teritoriului căruia i se adresează un proiect sau altul de regenerare urbană, conform unei solicitări a CM (prin Decizia nr. 17/27.07.2023).
- Preluarea proiectelor etapizate din POR 2014-2020 și adăugarea unei mențiuni referitoare la incluziunea socială pentru a clarifica faptul că proiectele etapizate care vizează domeniul social pot fi finanțate în cadrul obiectivului specific 5.1. Ca urmare a introducerii proiectelor etapizate în cadrul PR NV au fost modificate (recalculate) inclusiv valorile indicatorilor de realizare, de rezultat și valorile financiare alocate fiecărui domeniu de intervenție. Au fost, de asemenea introduse codurile de intervenție - 127 Alte infrastructuri sociale care contribuie la incluziunea socială în cadrul comunității (Decizia nr. 22/24.11.2023), codul 121 - Infrastructuri pentru educația și îngrijirea timpurie, codul 122 - Infrastructuri pentru învățământul primar și codul 126 - Infrastructuri de locuit (altele decât cele pentru migranți, refugiați și persoane care solicită sau se află sub protecție internațională) (Decizia nr. 26/26.03.2024).
- Adăugarea indicatorului de realizare RCO 76 - Proiecte integrate pentru dezvoltare teritorială în cadrul RSO 5.1 și RSO 5.2, la solicitarea DG REGIO. De asemenea, a fost propusă introducerea unor coduri de intervenții care sunt vizate doar prin proiectele etapizate (Decizia nr. 26/26.03.2024).

În continuare sunt prezentate principale informații legate de stadiul de implementare, apelurile de proiecte lansate, proiectele depuse și contractate, situația financiară și situația indicatorilor pentru fiecare obiectiv specific din cadrul Priorității 7.

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
RSO5.1	PRNV/2023/711/1	Conservarea, protecția și valorificarea durabilă și competitivă a patrimoniului cultural și istoric, inclusiv asigurarea și/sau îmbunătățirea accesului către acestea (urban)	competitiv	30.788.235,50	23.08.2023	22.02.2024
	PRNV/2024/711.Etap	Etapizate	necompetitiv	4.352.209,46	29.04.2024	16.05.2024
	PRNV/2024/712/1	Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care	competitiv	21.011.765,00	29.04.2024	29.08.2024

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
		dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice (urban)				
	PRNV/2024/713/1	Dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear și balneoclimatic, inclusiv îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice (urban)	competitiv	25.000.000,00	13.05.2024	08.07.2024
	PRNV/2024/713.Etap	Etapizate	competitiv	155.721,09	29.04.2024	16.05.2024
	PRNV/2023/714.A/1	Regenerare urbană și securitatea spațiilor publice – Municipii reședință de județ	necompetitiv	53.812.697,70	21.08.2023	20.01.2025
	PRNV/2023/714.B/1	Regenerare urbană și securitatea spațiilor publice	competitiv	30.397.494,30	31.08.2023	29.02.2024
	PRNV/2023/714.C/1	Centre multifuncționale	competitiv	13.411.765,00	18.09.2023	18.03.2024
	PRNV/2024/714.Etap	Etapizate	necompetitiv	25.068.406,34	29.04.2024	16.05.2024
RSO5.2	PRNV/2023/721/1	Conservarea, protecția și valorificarea durabilă și competitivă a patrimoniului cultural și istoric, inclusiv asigurarea și/sau îmbunătățirea accesului către acestea (rural)	competitiv	6.764.706,00	25.08.2023	23.02.2024
	PRNV/2024/722/1	Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, inclusiv îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice (rural)	competitiv	18.676.470,70	29.04.2024	29.08.2024
	PRNV/2024/723/1	Dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear și balneoclimatic, inclusiv îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice (rural)	competitiv	10.000.000,00	13.05.2024	08.07.2024

Situația proiectelor depuse în cadrul Priorității este prezentată în tabelul următor:

Obiectivul specific	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte în evaluare	Nr. proiecte respinse/ retrase
RSO5.1	142	47	86	9
RSO5.2	20	2	15	3

Situația financiară:

OS	Total alocări financiare în funcție de fond și contribuția națională (EUR)	Costul eligibil total al proiectelor contractate (în EUR)	Contribuția din partea fondurilor la proiectele contractate (în EUR)	Procentul din alocarea financiară totală acoperit prin operațiunile selectate (%)	Totalul cheltuielilor eligibile declarate de beneficiari (CR autorizate - EUR)	Procentul din alocarea financiară totală acoperit de cheltuielile eligibile declarate de beneficiari (%)
RSO5.1	174.921.957,30	175.222.771,18	138.177.051,61	100,17%	4.761.619,41	2,72%
RSO5.2	35.441.176,70	13.494.885,01	11.470.652,26	38,08%	0,00	0,00%

Indicatori de realizare:

RSO	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RSO5.1	RCO65	Capacitatea locuințelor sociale noi sau modernizate	persoane	0,00	364,00	344,00
RSO5.1	RCO66	Capacitatea sălilor de clasă a unităților de îngrijire a copiilor noi sau modernizate	persoane	0,00	66,00	66,00
RSO5.1	RCO67	Capacitatea sălilor de clasă a unităților de învățământ noi sau modernizate	persoane	0,00	300,00	300,00
RSO5.1	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0,00	671.640,00	1.039.322,00
RSO5.1	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0,00	11,00	23,00
RSO5.1	RCO76	Proiecte integrate de dezvoltare teritorială	proiecte	0,00	22,00	34,00
RSO5.1	RCO77	Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	situri culturale și turistice	0,00	11,00	8,00
RSO5.1	RCO114	Spații deschise create sau reabilite în zonele urbane	metri pătrați	0,00	489.134,71	473.644,62
RSO5.2	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0,00	271.908,00	775.447,00
RSO5.2	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0,00	6,00	2,00
RSO5.2	RCO76	Proiecte integrate de dezvoltare teritorială	proiecte	0,00	11,00	1,00
RSO5.2	RCO77	Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	situri culturale și turistice	0,00	11,00	2,00

Indicatori de rezultat:

OS	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RSO5.1	12S5	Populația care are acces la infrastructuri sprijinite pentru regenerarea urbană	Persoane	0,00	41.300,00	403.044,00
RSO5.1	RCR67	Număr anual de utilizatori ai locuințelor sociale noi sau modernizate (utilizatori/an)	utilizatori/an	0,00	364,00	344,00
RSO5.1	RCR70	Număr anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate de îngrijire a copiilor	utilizatori/an	0,00	66,00	66,00
RSO5.1	RCR71	Număr anual de utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate	utilizatori/an	0,00	300,00	0,00

OS	ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024
RSO5.1	RCR77	Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	vizitatori/an	209.216,00	271.981,00	124.261,00
RSO5.2	RCR77	Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	vizitatori/an	87.373,00	113.585,00	2.000,00

Atingerea obiectivelor de etapă și performanța financiară

Din perspectiva situației atingerii obiectivelor de etapă, Prioritatea 7 nu a avut valori stabilite pentru anul 2024, având în vedere că s-a anticipat faptul că niciun proiect nu va fi finalizat până la această dată. Mai mult decât atât, analizând valorile indicatorilor estimate a fi atinse din proiectele deja contractate, acestea par că în majoritatea cazurilor vor atinge și chiar depăși valorile țintă stabilite pentru anul 2029. Câteva exemple relevante în acest sens sunt indicatorii RCO65 (*Capacitatea locuințelor sociale noi sau modernizate*), RCO66 (*Capacitatea sălilor de clasă a unităților de îngrijire a copiilor noi sau modernizate*), RCO67 (*Capacitatea sălilor de clasă a unităților de învățământ noi sau modernizate*), RCO74 (*Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată*), RCO76 (*Proiecte integrate de dezvoltare teritorială*), RCR75 (*Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin*), care par că vor atinge în totalitate țintele propuse pentru 2029 doar din cele 49 proiecte deja demarate.

Din situația analizată pentru elaborarea prezentului raport (aferentă datei de 31.12.2024), există anumiți indicatori pentru care valoarea țintă propusă pentru anul 2029 (a se vedea mai sus indicatorii RCO77, RCO114, RCO75 aferentă RSO 5.2, RCO76, RCR67, RCR77) nu pare a fi atinsă doar din operațiunile selectate, dar această situație este justificată de numărul mare de cereri de finanțare (aproximativ 100) care sunt încă în etapele de evaluare, aprobare sau contractare și care nu au fost luate în considerare în analiza efectuată. Aceste cereri de finanțare se pot transpune în proiecte a căror implementare va contribui la atingerea valorilor țintă pentru indicatorii de realizare și de rezultat stabiliți în cadrul P7.

Din perspectiva performanței financiare, proiectele aflate în implementare la finalul lunii decembrie 2024 reprezintă aproximativ 60% din valoarea totală alocată pentru Prioritatea 7 în cadrul programului. Ținând cont de performanța financiară medie înregistrată pentru Prioritatea 7 și având în vedere că numărul proiectelor susținute în cadrul acestei priorități va crește semnificativ în perioada următoare, se estimează că valorile țintă pentru indicatorii de realizare și rezultate propuse pentru anul 2029 vor putea fi atinse.

Prioritate: P8. Asistență tehnică

Prioritatea 8 din cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 vizează intervențiile în domeniul asistenței tehnice care asigură funcționarea sistemului de management și prevede următoarele tipuri orientative de activități:

- asigurarea sprijinului necesar pentru pregătirea, implementarea, monitorizarea și controlul PR NV;

- creșterea capacității administrative a beneficiarilor PR NV de a accesa fonduri europene în vederea pregătirii și implementării proiectelor, precum și consolidarea capacităților administrațiilor teritoriale în procesul de pregătire a cererilor de proiecte (instruiri, help-desk, asistența pentru promotorii de proiecte, etc);
- elaborarea de evaluări, studii și analize specifice PR NV, PDR NV, RIS3 NV pentru sprijinirea activităților legate de închiderea perioadei de programare 2014-2020 și pregătirea perioadei de programare post 2027;
- sprijinirea activităților de informare și comunicare specifice PR NV (dezvoltarea și gestionarea instrumentelor de comunicare, inclusiv pagina web dedicată programului, realizarea și distribuirea materialelor informative și promovare, organizarea de evenimente de informare și promovare, implementarea de campanii de promovare, organizarea activității de helpdesk etc).

Conform datelor provenite din sistemul de monitorizare, Prioritatea 8 a înregistrat următoarele rezultate:

- Apeluri de proiecte lansate: au fost lansate 3 apeluri de proiecte la nivelul întregului program (în mai 2023, iulie 2024 și decembrie 2024), reprezentând 99,5% din alocarea financiară totală pentru Prioritatea 8.
- Contractare: costul eligibil al contractelor semnate (1 contract) până la finalul anului 2024 este de 7.448.226,35 euro, ceea ce corespunde unui procent de 13% din bugetul total alocat Priorității 8.
- Plăți efectuate: s-au efectuat plăți în valoare de 2.647.491,25 euro, adică aproximativ 4,37% din alocarea financiară totală acoperit de cheltuielile eligibile declarate de beneficiari în cadrul Priorității 8.

Conform unei modificări de program transmise Comisiei Europene în data de 11.12.2024, a fost propusă următoarea modificare cu impact asupra Priorității 8, respectiv: eliminarea prevederilor privind utilizarea ratei forfetare de 15% aplicată la cheltuielile directe de personal. Intervențiile majoritare pe prioritatea de asistență tehnică vizează costurile cu personalul (costuri directe), restul costurilor eligibile fiind de valori mai mici și foarte diverse. Ca urmare, eliminarea prevederilor privind utilizarea ratei forfetare de 15% aplicată la cheltuielile directe de personal, în conformitate cu prevederile RDC, este necesară pentru utilizarea în mod flexibil a oricăror opțiuni de costuri simplificate, pentru a reduce sarcinile administrative, a simplifica și eficientiza procesul de implementare a Priorității de AT. Se vor înlătura unele incertitudini legate de aspectele legale de identificare a costurilor directe și indirecte, care au fost exprimate de Autoritatea Națională de Audit și Autoritatea de Certificare și Plată. Această modificare va asigura un echilibru între utilizarea eficientă a fondurilor destinate asistenței tehnice și sarcinile administrative asociate.

În continuare sunt prezentate principale informații legate de stadiul de implementare, apelurile de proiecte lansate, proiectele depuse și contractate, situația financiară și situația indicatorilor în cadrul Priorității 8.

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
AT	PRNV/2023/AT/1	Instrucțiune de solicitare a finanțării în cadrul priorității de asistență tehnică	necompetitiv	10.000.000,00	19.05.2023	31.05.2023

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
	PRNV/2024/AT/2	Condiții de acordare a sprijinului financiar în cadrul apelului de proiecte din cadrul priorității de asistență tehnică	necompetitiv	30.000.000,00	05.07.2024	03.10.2024
	PRNV/2024/AT/3	Condiții de acordare a sprijinului financiar în cadrul apelului de proiecte din cadrul priorității de asistență tehnică	necompetitiv	57.517.346,75	19.12.2024	20.01.2025

Situația proiectelor depuse în cadrul Priorității este prezentată în tabelul următor:

Obiectivul specific	Cod apel	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte în evaluare	Nr. proiecte respinse/ retrase/ reziliate
AT	PRNV/2023/AT/1	1	1	0	-
AT	PRNV/2024/AT/2	1	1	0	1
AT	PRNV/2024/AT/2	1	0	1	0

Situația financiară:

OS	Total alocări financiare în funcție de fond și contribuția națională (EUR)	Cod apel	Costul eligibil total al proiectelor contractate (în EUR)	Contribuția din partea fondurilor la proiectele contractate (în EUR)	Procentul din alocarea financiară totală acoperit prin operațiunile selectate (%)	Totalul cheltuielilor eligibile declarate de beneficiari (CR autorizate - EUR)	Procentul din alocarea financiară totală acoperit de cheltuielile eligibile declarate de beneficiari (%)
AT	10.000.000,00	PRNV/2023/AT/1	7.448.226,35	6.330.992,40	12,32%	2.647.491,25	4,37%

Indicatori de realizare:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Valori aferente operațiunilor selectate 31.12.2024	Operațiune pusă în aplicare 31/12/2024
12S9	Acțiuni de informare și publicitate	Acțiuni	7,00	70,00	7,00	35,00
12S10	Personal finanțat de FEDR	ENI	140,00	140,00	30,00	38,00
12S11	Studii, analize, rapoarte aferente implementării POR NV	Studii/analize	0,00	7,00	0,00	0,00

Atingerea obiectivelor de etapă și performanța financiară

Din perspectiva situației atingerii obiectivelor de etapă, valoarea atinsă pentru anul 2024 provine din proiectul implementat de ADR NV, în calitate de beneficiar al Priorității 8, respectiv: „Sprijin pentru ADR Nord-Vest, în calitate de Autoritate de Management, pentru implementarea Programului Regional Nord-Vest în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, în perioada 2021-2023”.

Dintre obiectivele de etapă propuse pentru Prioritatea Asistență Tehnică pentru anul 2024 care au fost atinse se numără indicatorul 12S9 - Acțiuni de informare și publicitate, care a atins în totalitate valoarea stabilită pentru obiectivul de etapă și chiar reprezintă 50% din valoarea țintă propusă pentru anul 2029. Obiectivul de etapă stabilit pentru indicatorul 12S10 - Personal finanțat de FEDR nu a fost atins în totalitate, dar este important de menționat că valoarea înregistrată pentru acest indicator la finalul anului 2024 corespunde unui procent de peste 27% din ținta propusă atât pentru obiectivul de etapă, cât și pentru finalul anului 2029. Pentru indicatorul 12S11 - Studii, analize, rapoarte aferente implementării POR NV nu a fost propusă nicio valoare pentru obiectivul de etapă.

Din punct de vedere al performanței financiare, proiectul implementat până la finalul anului 2024 reprezintă aproximativ 12% din întreaga valoare financiară alocată în cadrul programului pentru Prioritatea de Asistență Tehnică. Din informațiile provenite din sistemul de monitorizare al programului, au fost deja efectuate plăți către beneficiari în proporție de 4,35% din alocarea financiară totală a Priorității de Asistență Tehnică.

Concluzii

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 a înregistrat o performanță foarte bună până la finalul anului 2024, atât din perspectiva lansării apelurilor de proiecte, cât și din perspectiva atingerii unor rezultate pozitive și estimării de îndeplinire a valorilor indicatorilor până la finalul anului 2029. În acest context și având în vedere și intenția AM PR NV de a lansa în perioada următoare alte 18 apeluri de proiecte, se recomandă intensificarea eforturilor pentru prioritizarea apelurilor în cazul obiectivelor specifice pentru care nu a fost demarat niciun apel în trecut.

Răspunsul la ÎE 5. Care sunt principalele rezultate obținute până în prezent în urma implementării operațiunilor PR NV? Care sunt intervențiile pentru care este nevoie de îmbunătățiri și schimbări în abordare?

Având în vedere stadiul de implementare al programului, rezultatele obținute până la finalul anului 2024 (prezentate în cadrul acestui capitol) și gradul de interes diferențiat al potențialilor beneficiari în legătură cu intervențiile programului se consideră oportună analiza posibilității de a include următoarele propuneri și sugestii de modificări în cadrul programului:

- Se recomandă intensificarea eforturilor pentru lansarea apelurilor de proiecte în cazul priorităților cu perspective reduse (în baza proiectelor contractate până la momentul elaborării prezentului raport) în atingerea țintelor indicatorilor, respectiv în cazul obiectivelor specifice RSO 1.4, 2.2, 4.6, pentru care nu au fost încă lansate apelurile de proiecte. Se propune realizarea unei analize detaliate înainte de demararea apelului de proiecte pentru RSO 1.4, inclusiv prin consultarea cu principalii actori cheie regionali în acest domeniu.
- Contractarea tuturor proiectelor depuse pentru dezvoltarea unor orașe verzi și îmbunătățirea infrastructurii verzi din zonele urbane pentru orașele și municipiile mici (RSO 2.7), care îndeplinesc condițiile de finanțare și care ar prelua din presiunea atingerii indicatorilor în cadrul RSO 2.7 dinspre municipiile reședință de județ (acolo unde interesul a fost mult mai scăzut față de estimarea inițială în cadrul programului) către orașele și municipiile mici. Această modificare ar putea conduce la atingerea și chiar depășirea indicatorilor de realizare stabiliți în cadrul

programului pe componenta de verde (indicatorii referitori la suprafața de infrastructuri verzi nou create - RCO36: *Infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice*). Cu toate acestea, indicatorul de rezultat referitor la impactul infrastructurilor verzi asupra numărului de persoane (RCO74 - *Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată*) nu va putea atinge valoarea propusă, din cauza diferenței dată de populația civilă a municipiilor reședință de județ față de cea a orașelor mici. Totuși, având în vedere relevanța acestei modificări pentru creșterea eficienței implementării programului, se propune ca Autoritatea de Management să analizeze în continuare acest aspect cu Comisia Europeană.

- Realocarea fondurilor rămase disponibile în cadrul RSO 2.7 (Prioritatea 3), după transferul propus la punctul anterior, către RSO 5.1 din cadrul Priorității 7, care vizează regenerarea urbană. Această propunere este fundamentată pe următoarele considerente: apelurile dedicate municipiilor reședință de județ, inclusiv cele prealocate pentru infrastructura verde în cadrul RSO 2.7, au fost influențate de constrângerile stabilite de ADR NV, în colaborare cu Comisia Europeană, în cadrul negocierii programului. Aceste constrângeri derivă din necesitatea de respectare a legislației naționale privind spațiile verzi (factori externi) și de stabilire a unei limite de 15% pentru bugetul alocat intervențiilor pe suprafața opacă din cadrul întregului proiect. Aceste reglementări au generat dificultăți în pregătirea proiectelor, având în vedere că majoritatea inițiativelor axate pe infrastructura verde și regenerarea spațiilor verzi din municipiile reședință de județ nu s-au încadrat în aceste limite.

Aceste propuneri de modificare ar contribui la atingerea indicatorilor propuși în cadrul programului, deși în mod diferit față de planificarea inițială, însă ar crea infrastructură verde și în municipiile reședință de județ și ar crește suprafața verde în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest. De asemenea, aceste propuneri sunt susținute și de faptul că în ambele OS-uri sunt vizate intervenții oarecum similare (proiecte de regenerare urbană), precum și de faptul că în acest moment, diferit de situația prevăzută la momentul elaborării programului, interesul și cererea sunt mai mari în cadrul RSO 5.1.

5. Analiza progresului și provocărilor conform RDC 2021/1060

5.1. Recomandări specifice de țară (RST)

(ÎE 2. În ce măsură acțiunile PR NV 2021-2027 (mai) corespund cu nevoile regionale având în vedere noile provocări identificate în recomandările specifice de țară adoptate în 2024 pentru România? Care este măsura în care indicatorii programului (mai) corespund cu nevoile regionale identificate?)

5.1.1 Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități de evaluare

Rezumatul provocărilor și recomandărilor specifice de țară relevante pentru program

Raportul de țară pentru anul 2024⁵² pune în evidență progresele înregistrate de România în direcția implementării programelor Politicii de Coeziune, marcând însă persistența unor provocări sau dificultăți la nivel național, asociate în principal cu slaba reziliență macroeconomică și vulnerabilitățile în materie de competitivitate, deficit de forță de muncă și decarbonizare. Datele statistice analizate în Anexele 14 și 17 ale Raportului de țară indică disparități teritoriale importante între regiunea capitalei și celelalte regiuni ale țării, precum și între zonele urbane și rurale în special în ceea ce privește investițiile, ocuparea forței de muncă și productivitatea muncii.

În acest context, Comisia Europeană⁵³ a subliniat nevoia accelerării punerii în aplicare a programelor Politicii de Coeziune și a Planului de Redresare și Reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU, asigurând finalizarea reformelor și a investițiilor până în august 2026, prin garantarea unei guvernante eficiente și prin consolidarea capacității administrative. De asemenea, având în vedere evaluarea intermediară, s-a recomandat continuarea priorităților convenite, simultan cu adoptarea unor măsuri care să răspundă mai bine nevoilor legate de *locuințele sociale, serviciile sociale conexe și dezvoltarea zonelor urbane mai mici*, luând în considerare, în același timp, oportunitățile oferite de inițiativa platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” STEP pentru a îmbunătăți competitivitatea.

Recomandările specifice de țară⁵⁴ au evidențiat mai multe provocări care pot fi relevante și pentru Regiunea de Nord- Vest, precum:

- Dezvoltarea capacității administrative, cu accent pe consolidarea rolului autorităților regionale și locale în abordarea principalelor nevoi de investiții;

⁵² Comisia Europeană (iunie 2024), *Document de lucru al Serviciilor Comisiei, Raportul de țară 2024 – România, care însoțește documentul privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României*, [link](#), p.18

⁵³ Comisia Europeană (iunie 2024), *Recomandare a Consiliului privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României*, [link](#), p.11

⁵⁴ *Ibidem* 1, p. 18

- Îmbunătățirea productivității muncii și a capacității întreprinderilor de a inova, cu accent pe acordarea unui sprijin ținut întreprinderilor, inclusiv pe colaborarea dintre sectorul public și cel privat și pe participarea la inițiativele europene de cercetare și inovare;
- Îmbunătățirea eficienței energetice, în vederea sprijinirii tranziției verzi și reducerii dependenței de resurse energetice nesustenabile;
- Investiții în transportul urban durabil;
- Promovarea incluziunii sociale și furnizarea de locuințe sociale, în special pentru grupurile vulnerabile din zonele urbane mici, pentru a sprijini integrarea acestora pe piața muncii și accesul la servicii de bază;
- Reducerea disparităților teritoriale, prin sprijinirea dezvoltării zonelor urbane mai mici și a comunităților marginalizate, prin investiții în infrastructură și servicii sociale;
- Dezvoltarea durabilă a zonelor urbane mai mici, care se confruntă cu deficite persistente în ceea ce privește capacitatea administrativă.

Contribuțiile PR NV 2021-2027 la provocările din RST

PR NV 2021-2027 răspunde nevoilor și provocărilor identificate în Raportul de țară pentru anul 2024, printr-o serie de investiții strategice și operaționale în consolidarea capacității administrative și guvernantei, consolidarea competitivității întreprinderilor și dezvoltarea activităților CDI, creșterea eficienței energetice, dezvoltarea transportului durabil, dezvoltarea incluziunii sociale și a locuințelor sociale, respectiv reducerea disparităților teritoriale și dezvoltarea zonelor urbane mici. Detalii suplimentare privind contribuția programului și impactul său potențial asupra provocărilor menționate în RST sunt prezentate în continuare:

- 1. Capacitate administrativă și guvernanță.** PR NV alocă resurse financiare considerabile pentru dezvoltarea capacității instituționale și administrative la nivelul *autorităților implicate în pregătirea, implementarea, monitorizarea și controlul programului*. Totodată, PR NV susține creșterea capacității administrative pentru *beneficiarii programului*, în vederea pregătirii și implementării proiectelor, precum și consolidarea capacităților administrațiilor teritoriale, care beneficiază de sprijin în procesul de pregătire a cererilor de proiecte (prin activități de instruire, help-desk, asistență pentru promotorii proiectelor etc.).

Conform datelor de monitorizare (31 decembrie 2024), la nivelul Priorității 8 – Asistență Tehnică a fost contractat și finalizat proiectul cod SMIS 322335⁵⁵ având ca obiectiv asigurarea sprijinului financiar necesar ADR NV, în perioada 2021-2023, pentru realizarea activităților specifice, în calitate de AM PR NV. Valoarea eligibilă a proiectului a fost de 7,4 milioane euro, reprezentând 12,32% din alocarea financiară totală dedicată Priorității 8.

Din perspectiva *contribuției la dezvoltarea capacității administrative*, analiza datelor de monitorizare evidențiază că, prin intermediul proiectului, au fost desfășurate 35 de acțiuni de informare și publicitate dedicate beneficiarilor programului și altor categorii de actori cheie din

⁵⁵ „Sprijin pentru ADR Nord-Vest, în calitate de Autoritate de Management, pentru implementarea Programului Regional Nord- Vest în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, în perioada 2021-2023 – Cod SMIS 322335”.

regiune, în legătură cu PR NV (indicatorul de realizare 12S9) și s-a asigurat sprijin financiar pentru personalul AM PR NV - 38 persoane ENI (indicatorul 12S10).

De asemenea, trebuie remarcat că, în luna decembrie 2023, AM PR NV a elaborat foaia de parcurs⁵⁶ pentru creșterea capacității administrative la nivel regional (ACB Roadmap). Documentul face posibilă structurarea eforturilor de creștere a capacității administrative și servește drept instrument pentru urmărirea progreselor înregistrate din acest punct de vedere.

Foaia de parcurs a fost pregătită astfel încât să răspundă provocărilor în materie de gestionare și implementare eficace a fondurilor europene în perioada 2021-2027, adresându-se atât AM PR NV, cât și beneficiarilor publici sau privați. Din punct de vedere structural, documentul a fost elaborat luând în considerare următoarele elemente cheie: factorii care influențează dezvoltarea și consolidarea capacității administrative, provocările care pot afecta performanța în acest domeniu, dimensiunile de aplicare a foii de parcurs (*situation "as is" și situation "to be"*), respectiv pilonii cadrului analitic dezvoltat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

Progresele înregistrate în implementarea Foii de parcurs au putut fi observate în cadrul Pilonului I – Gestionarea resurselor umane, respectiv:

- Realizarea analizei preliminare privind nevoia de instruire profesională;
- Elaborarea Strategiei Regionale privind instruirea profesională pentru actorii regionali și angajații ADR Nord-Vest; - Include și planul pentru instruirea actorilor regionali;
- Realizarea a 14 programe de practică în cadrul parteneriatelor încheiate;
- Elaborarea planului de instruire pentru angajații ADR Nord-Vest în baza strategiei regionale de instruire profesională, inclusiv aplicarea acestuia considerând nevoile angajaților;
- Dezvoltarea a 2 chestionare de privind colectarea de date și oferirea de feedback (exit-questionnaire și bottom-top feedback questionnaire);
- Stabilirea unor seturi de obiective anuale cu privire la performanța angajaților ADR Nord-Vest.

În anul 2024, au fost organizate o serie de cursuri și sesiuni de instruire destinate îmbunătățirii competențelor profesionale ale personalului ADR Nord-Vest și a părților regionale interesate. Au fost organizate programe de formare pentru dezvoltarea abilităților în domeniul auditului intern, aplicarea corecțiilor financiare pentru proiectele europene și achizițiile publice. Toate aceste cursuri au fost susținute pentru a sprijini dezvoltarea profesională continuă a angajaților din diverse din ADR Nord-Vest, contribuind astfel la îmbunătățirea capacității administrative și respectarea reglementărilor specifice fiecărui domeniu.

Impactul intervențiilor finanțate cu sprijinul Priorității 8 a programului se va reflecta atât în plan instituțional, prin dezvoltarea capacității de gestionare și control în cadrul programului, concomitent cu îmbunătățirea eficienței administrative pentru personalul AM, dar și la nivelul

⁵⁶ Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest (2023), Foaia de parcurs pentru creșterea capacității administrative a regiunii de dezvoltare Nord-Vest, [link](#)

beneficiarilor, unde se așteaptă ca acțiunile finanțate să faciliteze accesul la fondurile nerambursabile și să optimizeze implementarea proiectelor.

O *contribuție importantă* la consolidarea capacității administrative și asigurarea unei guvernante eficiente va fi generată și de intervențiile planificate în cadrul Priorității 2, unde sunt prevăzute intervenții dedicate creării unui centru regional de date. Intervențiile se vor implementa în două etape principale⁵⁷: 1) Realizarea centrului regional de date pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, care va presupune construirea fizică a clădirii, achiziționarea de servicii de programare, migrarea datelor existente etc. și 2) Preluarea, operaționalizarea și punerea în funcțiune la nivelul UAT-urilor a soluțiilor software oferite de centrul de date, precum și instruirea personalului cu noile soluții software create.

Prin dezvoltarea soluțiilor software pentru administrațiile publice locale, proiectele vor contribui la digitalizarea uniformă, optimizată, interoperabilă și securizată, cu beneficii pentru creșterea calității serviciilor oferite de autorități cetățenilor.

Potrivit datelor de monitorizare, la nivelul Priorității 2 nu a fost lansat niciun apel de proiecte până la finalul anului 2024, dată fiind anvergura și complexitatea intervențiilor planificate. Cu toate acestea, de la momentul demarării programului s-au desfășurat numeroase consultări cu actorii cheie din teritoriu și au fost parcurși pașii premergători necesari pentru construirea fizică a centrului regional (ex. realizarea studiului de fezabilitate, transferul dreptului de proprietate a terenului etc.) și pentru identificarea proceselor care vor fi optimizate prin digitalizare.

Totodată, potrivit calendarului orientativ privind lansările de apeluri de proiecte pentru anul 2025⁵⁸, în luna aprilie a acestui an este planificată lansarea apelului de finanțare 221 - *Înființarea și operaționalizarea Centrului Regional de Date Nord-Vest*, având ca obiectiv dezvoltarea de investiții în crearea unui centru regional de date (infrastructură, IaaS, PaaS, SaaS) în vederea îmbunătățirii interacțiunii cetățeanului și mediului de afaceri cu instituțiile publice regionale, județene și locale. De asemenea, sunt propuse investiții în dezvoltarea de aplicații digitale, platforme și alte soluții care conduc la servicii noi sau îmbunătățite semnificativ în beneficiul cetățenilor și companiilor, de tip smart city pentru UAT-urile din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest. Apelul este necompetitiv și are un buget total alocat de 45,5 milioane euro.

Impactul așteptat al intervențiilor care vor fi finanțate prin acest apel va consta în consolidarea capacităților administrațiilor teritoriale, prin dezvoltarea centrului regional de date și a soluțiilor software din cloud-ul regional pentru administrațiile publice locale, cu beneficii pentru creșterea calității serviciilor oferite de autorități cetățenilor.

2. Competitivitatea întreprinderilor și activitatea de CDI. La nivelul Priorității 1 (RSO 1.3) din program sunt susținute intervenții pentru creșterea competitivității IMM-urilor, prin acțiuni

⁵⁷ Propuneri de modificare a Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 (v3.1), Completări aduse la Decizia 26/26.03.2024 a CM PR NV 2021-2027

⁵⁸ Calendar orientativ privind lansările de apeluri de proiecte pentru anul 2025, Programul Regional Nord-Vest 2021-2027, versiune publicată în data de 08.01.2025, disponibil la [link](https://www.regionordvest.ro)

dedicate achiziției de echipamente, tehnologii și utilaje inovative, tehnici avansate de producție, achiziția de brevete sau licențe și valorificarea rezultatelor din CDI. Totodată, programul sprijină dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și încurajează crearea diferitelor structuri de sprijin pentru IMM-uri, precum incubatoare, acceleratoare de afaceri și parcuri de specializare inteligentă. Conform matricei financiare a PR NV 2021-2027, în cadrul RSO 1.3 s-au alocat resurse financiare importante, de peste 253 mil. euro, pentru creșterea performanței și competitivității IMM-urilor și crearea locurilor de muncă. La nivelul acestui RSO au fost contractate 54 de proiecte, cu o valoare totală eligibilă de 118,9 mil. euro (46,93% din alocarea financiară totală). Este important de remarcat interesul foarte ridicat al beneficiarilor pentru categoriile de intervenții susținute de RSO 1.3, valoarea eligibilă a celor 851 de proiecte depuse depășind în mod semnificativ alocarea financiară (peste 250%). Au fost lansate nu mai puțin de 7 apeluri de proiecte, dedicate sprijinirii investițiilor productive, dar și dezvoltării parcurilor de specializare inteligentă (PR NV fiind singurul program de la nivel național care a implementat acest concept).

În privința *contribuției intervențiilor la îndeplinirea recomandărilor specifice de țară în domeniul competitivității*, prin proiectele contractate până la finalul anului 2024, se estimează că vor fi înregistrate 47 de întreprinderi beneficiare ale sprijinului prin granturi (indicatorul de realizare RCO01) și vor fi create 5 structuri de sprijinire a afacerilor – parcuri de specializare inteligentă (12S6). De asemenea, se așteaptă creșterea cifrei de afaceri în 47 de întreprinderi (indicatorul de rezultat RCR19) și crearea a 215,5 locuri de muncă (ENI anual) în entitățile care beneficiază de sprijin (RCR01). Totodată, prin operațiunile selectate, vor fi sprijinite 8 IMM-uri care introduc inovații în materie produse sau procese (indicatorul de rezultat RCR03).

Având în vedere natura apelurilor de proiecte lansate, este important de menționat că intervențiile RSO 1.3 vor genera contribuții și efecte inclusiv în ceea ce privește creșterea competitivității IMM-urilor în *domeniile de specializare inteligentă* ale regiunii NV (RIS3), precum *robotică, nanotehnologii, turism și sănătate*.

În concordanță cu recomandările specifice de țară aferente anului 2024, PR NV sprijină, prin intervențiile planificate la nivelul Priorității 1 (RSO 1.1), dezvoltarea structurilor de CDI în cadrul întreprinderilor (inclusiv în întreprinderi nou înființate inovatoare) și valorificarea rezultatelor obținute din activitatea CDI pe piață. De asemenea, programul susține organizațiile publice de cercetare, pentru facilitarea interacțiunii cu mediul de afaceri și desfășurarea de activități de cercetare în parteneriat. O altă categorie de acțiuni vizează dezvoltarea ecosistemului de transfer tehnologic.

Alocarea financiară totală dedicată intervențiilor corespunzătoare RSO 1.1 depășește 55 milioane euro. Potrivit datelor de monitorizare, până la finalul anului 2024, au fost semnate 10 contracte, cu o valoare totală eligibilă de 28,7 milioane euro (51,54% din alocarea financiară totală dedicată acestui OS), ceea ce indică un progres semnificativ al intervențiilor. Se remarcă interesul deosebit al beneficiarilor pentru categoriile de intervenții finanțate în cadrul RSO 1.1, unde au fost lansate 4 apeluri de proiecte (2 pentru proiectele etapizate) și s-au depus 62 de proiecte cu o valoare eligibilă de peste 100 milioane euro (dublul alocării financiare totale).

Analiza contribuției intervențiilor RSO 1.1 la recomandările specifice de țară privind stimularea activităților de CDI arată că, prin operațiunile selectate până la finalul anului 2024, se estimează că 8 întreprinderi vor beneficia de sprijin prin granturi pentru dezvoltarea structurilor de CDI și valorificarea rezultatelor în piață (indicatorul de realizare RCO02). Echipamentele de cercetare și inovare achiziționate prin proiecte vor avea o valoare nominală de 11,8 milioane euro (RCO08). De asemenea, sunt preconizate contribuții în privința creșterii numărului de cercetători care lucrează în centrele de cercetare care beneficiază de sprijin (14,87 ENI anual - indicatorul de realizare RCO06).

Totodată, la nivelul Priorității 1, care sprijină mediul de afaceri, au fost alocate peste 16 mil. euro pentru transformarea digitală a întreprinderilor. La 31 decembrie 2024, conform datelor din raportul de monitorizare a programului cu privire la RSO 1.2, au fost depuse 477 de proiecte, cu o valoare eligibilă de 51,77 milioane de euro, semnificativ mai mare față de alocarea financiară de la nivelul acestui RSO. Deși nu s-au înregistrat proiecte contractate până la finalul anului 2024, gradul de interes din partea mediului de afaceri pentru procesele de digitalizare este unul extrem de ridicat în regiune.

La nivelul RSO 1.4 din program sunt prevăzute intervenții pentru dezvoltarea competențelor în domenii de specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat, însă până la finalul anului 2024 nu a fost lansat niciun apel de proiecte. Potrivit informațiilor furnizate de AM PR NV, se estimează că apelurile RSO 1.4 se vor lansa în anul 2026 (sub rezerva lansării intervențiilor asociate acestui obiectiv în cadrul unui apel unic, împreună cu intervențiile OS1.1).

Este importat de menționat că, la nivelul programului, planificarea lansării apelurilor a fost justificată de mai mulți factori esențiali. Printre aceștia se numără valoarea estimată a proiectelor finanțate, prioritizându-se apelurile cu alocări financiare semnificative pentru a accelera absorbția fondurilor. De asemenea, s-a avut în vedere durata necesară implementării proiectelor, astfel încât inițiativele cu termene mai scurte să fie finanțate spre finalul perioadei de programare. Totodată, complexitatea apelurilor a reprezentat un criteriu relevant, în special pentru cele care impun condiții de finanțare specifice, influențând astfel calendarul lansărilor.

Totodată, în cadrul Priorității 1, în acord cu Recomandările Specifice de Țară, pentru a beneficia de oportunitățile oferite de STEP, AM PR NV ar putea lua în considerare includerea RSO 1.6.

- 3. Eficiența energetică.** În conformitate cu recomandările specifice de țară privind tranziția verde, programul alocă resurse importante la nivelul Priorității 3 (RSO 2.1), de peste 120 milioane euro, pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale și clădirilor publice (inclusiv clădirilor de patrimoniu). Potrivit datelor de monitorizare (31 decembrie 2024), au fost contractate 15 proiecte pentru eficiența energetică a clădirilor, cu o valoare eligibilă de 71,3 milioane euro, reprezentând 59,93% din alocarea financiară totală a RSO 2.1.

Analiza contribuției proiectelor contractate la îndeplinirea recomandărilor specifice de țară în domeniul îmbunătățirii eficienței energetice arată că sunt așteptate realizări importante în ceea ce privește creșterea eficienței energetice a clădirilor publice (indicatorul de realizare RCO19 va atinge cel puțin 53% din ținta propusă). Pe de altă parte, contribuția la creșterea numărului de

locuințe cu performanțe energetice îmbunătățite este relativ limitată (proiectele contractate acoperă doar 14,42% din ținta indicatorului de realizare RCO18). Trebuie ținut cont de faptul că la 31.12.2024 se afla în evaluare un număr foarte mare de proiecte (74), astfel încât există premise favorabile pentru atingerea valorilor țintă ale indicatorilor de realizare aferenți RSO 2.1.

De asemenea, intervențiile finanțate vor genera rezultate în privința reducerii consumului anual de energie primară (RCR26) și a nivelului de emisii de gaze cu efect de seră (RCR29), deși datele estimate în cadrul proiectelor contractate indică un aport încă limitat la atingerea țăintelor pentru anul 2029.

Pe de altă parte, în cadrul RSO 2.2 sunt planificate intervenții pentru promovarea energiei regenerabile în comunitățile rurale, prin aplicarea unor soluții centralizate, de înaltă eficiență în ceea ce privește alimentarea cu energie termică, prin utilizarea de combustibili din resurse regenerabile. Alocarea financiară totală a RSO 2.2 este de 20 milioane euro, însă până la momentul elaborării prezentului raport de evaluare, nu au fost lansate apeluri de proiecte, din cauza neîndeplinirii jalonului 128 din PNRR, care condiționează finanțarea pentru acest obiectiv specific.

4. **Transport urban durabil.** În contextul obiectivelor strategice ale UE, care urmăresc reducerea cu 60% a emisiilor generate de transport până în anul 2050, precum și al recomandărilor specifice de țară care promovează adoptarea unui transport sustenabil, ecologic și cu impact redus asupra mediului, PR NV susține, la nivelul Priorității 4 (RSO 2.8), implementarea unor intervenții menite să îmbunătățească eficiența și atractivitatea transportului public local. De asemenea, programul încurajează traficul nemotorizat (pietonal și ciclist).

Cele 3 apeluri de proiecte lansate în cadrul Priorității 4 s-au bucurat de un interes crescut din partea potențialilor beneficiari, valoarea cererilor de finanțare depuse fiind de 3 ori mai mare decât totalul alocării financiare la nivelul priorității. Până la data de 31 decembrie 2024, au fost contractate 26 de proiecte care promovează mobilitatea urbană sustenabilă, a căror valoare eligibilă este de 227,8 mil. euro și reprezintă 74,67% din alocarea financiară totală dedicată RSO 2.8.

Se estimează că proiectele contractate până la finalul anului 2024 vor contribui la crearea a 58 de infrastructuri pentru combustibili alternativi (indicatorul de realizare RCO59 fiind atins în proporție de 126,08%), la construirea a 96,44 km de piste ciclabile (indicatorul RCO58 fiind acoperit în proporție de 102,6%), dar și la creșterea capacității materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv cu 5.667 pasageri (estimările în privința atingerii indicatorului de realizare RCO57 fiind de 101,8%).

Referitor la rezultatele intervențiilor, prin proiectele contractate se preconizează că numărul anual de utilizatori ai transporturilor publice noi sau modernizate va fi de 35,8 milioane persoane/an (doar 30,17% din valoarea țintă a indicatorului RCR62), în vreme ce numărul anual al utilizatorilor de piste ciclabile va fi de 2,5 milioane persoane/an (de aproape două ori mai mare decât ținta indicatorului RCR64).

Impactul estimat al acestor intervenții se reflectă în îmbunătățirea calității vieții urbane prin reducerea emisiilor de carbon generate de transport și adoptarea unui model de mobilitate durabilă, aliniat cu obiectivele europene privind protecția mediului și tranziția verde. Totodată, aceste proiecte vor contribui la sporirea accesibilității și siguranței transportului public, facilitând conexiunile dintre zonele urbane și periurbane. Implementarea acestor măsuri va sprijini dezvoltarea economică locală prin diminuarea congestiei urbane și a poluării, având efecte benefice asupra sănătății publice și a calității mediului. De asemenea, intervențiile vor reduce dependența de transportul individual motorizat, promovând alternative de mobilitate eficiente și ecologice.

5. **Incluziune socială și locuințe sociale.** PR NV sprijină inițiativele de construire și reabilitare a locuințelor sociale, prin intervențiile finanțate în cadrul RSO 5.1 (Prioritatea 7), contribuind în mod direct la recomandările specifice de țară care promovează implementarea unor măsuri dedicate în acest domeniu. Progresul investițiilor finanțate este monitorizat cu ajutorul indicatorului de realizare *RCO65 Capacitatea locuințelor sociale noi sau modernizate* și al indicatorului de rezultat *RCR67 Număr anual de utilizatori ai locuințelor sociale noi sau modernizate*, care își vor atinge țintele stabilite pentru anul 2029, în urma contractării proiectelor etapizate din POR 2014-2020. Potrivit datelor de monitorizare, prin proiectele etapizate contractate, se estimează că locuințele sociale noi sau modernizate vor asigura capacitatea necesară pentru 344 de persoane care aparțin unor grupuri vulnerabile.

De asemenea, RSO 2.1 (Prioritatea 3) contribuie în mod indirect la abordarea nevoilor privind reabilitarea locuințelor sociale, prin intervențiile dedicate promovării eficienței și performanței energetice în clădirile rezidențiale. Programul prioritizează la finanțare proiectele care sunt adresate gospodăriilor cu venituri mici, în scopul atenuării și combaterii fenomenului de sărăcie energetică.

Programul sprijină incluziunea socială și prin intervențiile din RSO 4.2, prin prioritizarea la finanțare a infrastructurilor educaționale care adresează nevoile elevilor/studentilor din grupuri vulnerabile/zone marginalizate. Ținta propusă pentru indicatorul *12S12- Utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate de masă care aparțin grupurilor vulnerabile* (4,35%), unul dintre indicatorii care reflectă în mod direct contribuția programului la PEDS, va fi depășită dacă se ia în calcul valoarea țintă a indicatorului din proiectele contractate.

6. Reducerea disparităților teritoriale și dezvoltarea zonelor urbane mici.

PR NV a alocat fonduri în valoare de 550,7 mil. euro pentru dezvoltarea mediului urban, 62% fiind destinate zonelor urbane funcționale (ZUF), iar 38% municipiilor, orașelor și suburbiilor, conform codificărilor teritoriale propuse în Anexa I a Regulamentului (UE) 2021/1060. Conform logicii actuale a programului, se preconiza că ZUF vor primi 64% din investițiile în zonele urbane în cadrul RSO 2.7 și RSO 2.8, în timp ce RSO 5.1 se va concentra mai mult în comparație cu celelalte RSO, pe orașele mai mici (45% din investițiile urbane).

În cadrul Priorității 7 (RSO 5.1), PR NV promovează dezvoltarea integrată și inclusivă în zonele urbane, prin acordarea de sprijin specific pentru promovarea culturii, valorificarea patrimoniului natural,

dezvoltarea infrastructurii de turism, regenerarea urbană și securitatea spațiilor publice. Datele de monitorizare (decembrie 2024) arată că în cadrul RSO 5.1, prin apelurile de proiecte lansate, alocarea pentru zonele urbane mici este substanțial mai mare (aproape dublă) față de alocarea dedicată municipiilor reședință de județ.

O contribuție importantă la dezvoltarea zonelor urbane mici o are și Prioritatea 3, prin intervențiile prevăzute la nivelul RSO 2.7, destinate îmbunătățirii infrastructurii verzi. Valoarea apelului de proiecte lansat pentru dezvoltarea orașelor verzi și îmbunătățirea infrastructurii verzi în zonele urbane mici este de 25,4 mil. euro, mai mică însă față de alocarea pentru municipiile reședință de județ (45,1 mil. euro). În pofida acestor diferențe, interesul din partea potențialilor beneficiari din zonele urbane mici a fost mai ridicat, comparativ cu interesul manifestat de municipiile reședință de județ. În cadrul apelului dedicat municipiilor reședință de județ a fost contractat un singur proiect, care între timp a și fost reziliat, astfel că nu există premise favorabile pentru absorbția fondurilor alocate acestui apel. Interesul scăzut al potențialilor beneficiari pentru apelul de proiecte destinat municipiilor reședință de județ este determinat de condițiile restrictive ale cadrului legislativ din România privind spațiile verzi.

În cadrul Priorității 4 (RSO 2.8), care vizează mobilitatea urbană durabilă, accentul se pune în principal pe zonele urbane funcționale. Și în acest caz, valorile eligibile ale proiectelor contractate de orașele mici reprezintă dublul alocării financiare.

Astfel, datele agregate privind implementarea programului la 31 decembrie 2024 indică faptul că orașele mai mici (cod 18 - Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii) au absorbit 96% din suma totală selectată pentru zonele urbane, atingând 414 mil. euro și depășind semnificativ alocarea de 179,4 mil. euro prevăzută în documentul de program.

Această tendință evidențiază interesul puternic al beneficiarilor din categoria municipiilor și orașelor mici față de finanțarea PR NV și cererea ridicată pentru investițiile în regenerare urbană. Totuși, această analiză rămâne parțială, deoarece nu ia în considerare solicitările de finanțare depuse—care sunt numeroase în cadrul RSO 2.8, din partea municipiilor reședință de județ. Pe de altă parte, în cadrul RSO 2.7, mai multe proiecte ale municipiilor reședință de județ au fost inițial depuse, dar ulterior retrase, din cauza provocărilor identificate anterior în implementarea acestui RSO.

Tabel nr. 1. Privire de ansamblu asupra performanței PR NV în zonele urbane mari și mici

		Valori în euro				Pondere totală
		RSO 2.7	RSO 2.8	RSO 5.1	Total	
Total alocare	Orașe mici (cod 18 – Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii)	25.480.354	110.152.584	43.809.259,10	179.442.197	38%
	Orașe mari (cod 19 – Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone	45.107.881	195.003.167	53.812.698	293.923.746	62%

		Valori în euro				Pondere totală
		RSO 2.7	RSO 2.8	RSO 5.1	Total	
	urbane funcționale)					
	Total zone urbane	70.588.235	305.155.751	97.621.957	473.365.943	/
	Ponderea zonelor urbane mici	36%	36%	45%	38%	/
Costul eligibil total al operațiunilor selectate	Orașe mici (cod 18 – Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii)	19.177.503	227.863,319	167.040.065	414.080.888	96%
	Orașe mari (cod 19 – Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale)	7.882.618	/	8.182.706	16.065.324	4%
	Total zone urbane	27.060.121	227.863.319	175.222.771	430.146.212	/
	Ponderea zonelor urbane mici	71%	100%	95%	96%	/

Sursa: Prelucrare în baza datelor de monitorizare ale PR NV și datele SFC privind implementarea la 31.12.2024. Valorile sunt rotunjite la cel mai apropiat număr întreg.

Contribuția intervențiilor și a acțiunilor sprijinite prin PR NV 2021-2027 la abordarea provocărilor, dificultăților și vulnerabilităților evidențiate de RST sunt prezentate rezumativ în tabelul următor:

Provocare din RST	Acțiuni PR NV	Contribuție la RST
Dezvoltarea capacității administrative, cu accent pe consolidarea rolului autorităților regionale și locale în abordarea principalelor nevoi de investiții	Prioritatea 8: 1 proiect dedicat asigurării sprijinului financiar necesar ADR NV, în perioada 2021-2023, pentru realizarea activităților specifice, în calitate de AM PR NV, cu o valoare eligibilă de 7,4 mil. euro (12,32% din alocarea financiară totală dedicată acestei priorități). Dezvoltarea și implementarea Foi de parcurs regionale Nord-Vest prin obiectivele și acțiunile propuse prin aceasta.	Contribuie la dezvoltarea capacității administrative atât la nivelul AM PR NV (gestionarea, monitorizarea și controlul programului), cât și la nivelul beneficiarilor (accesarea fondurilor nerambursabile, elaborarea și implementarea eficace a proiectelor).
Îmbunătățirea productivității muncii și a capacității întreprinderilor de a inova, cu accent pe acordarea unui sprijin țintit întreprinderilor, inclusiv	Prioritatea 1, RSO 1.3: 54 de proiecte contractate, cu o valoare totală eligibilă de 118,9 mil. euro	Sprijină competitivitatea IMM-urilor, prin dezvoltarea capacităților de producție și modernizarea tehnologică, inclusiv în domeniile de

Provocare din RST	Acțiuni PR NV	Contribuție la RST
pe colaborarea dintre sectorul public și cel privat și pe participarea la inițiativele europene de cercetare și inovare	(46,93% din alocarea financiară totală a acestui OS).	specializare inteligentă ale regiunii NV (robotică, nanotehnologii, turism și sănătate). Sunt așteptate contribuții directe la creșterea cifrei și crearea de noi locuri de muncă în întreprinderile sprijinite.
	Prioritatea 1, RSO 1.1: 10 proiecte contractate 10 contracte, cu o valoare totală eligibilă de 28,7 mil. euro (51,54% din alocarea financiară totală dedicată acestui OS).	Contribuie la dezvoltarea structurilor de CDI în cadrul întreprinderilor, inclusiv în domeniile de specializare inteligentă, și la valorificarea rezultatelor inovatoare pe piață.
Îmbunătățirea eficienței energetice, în vederea sprijinirii tranziției verzi și reducerii dependenței de resurse energetice nesustenabile	Prioritatea 3, RSO 2.1: 15 proiecte contractate, cu o valoare eligibilă de 71,3 mil. euro, reprezentând 59,93% din alocarea financiară totală a RSO 2.1.	Contribuie la îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice (68.425,21 m2) și a clădirilor rezidențiale (1.057 locuințe). De asemenea, prin proiectele contractate sunt așteptate contribuții la reducerea consumului anual de energie primară și a nivelului de emisii de gaze cu efect de seră
Investiții în transportul urban durabil	Prioritatea 4, RSO 2.8: 26 de proiecte contractate, privind mobilitatea urbană sustenabilă, a căror valoare eligibilă este de 227,8 mil. euro și reprezintă 74,67% din alocarea financiară totală dedicată RSO 2.8.	Contribuie la dezvoltarea infrastructurilor pentru transportul public colectiv, creșterea capacității materialului rulant ecologic pentru transportul public, dezvoltarea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transport
Promovarea incluziunii sociale și furnizarea de locuințe sociale, în special pentru grupurile vulnerabile din zonele urbane mici, pentru a sprijini integrarea acestora pe piața muncii și accesul la servicii de bază	Prioritatea 7, RSO 5.1: 1 proiect aferent codului de intervenție 126. Infrastructuri de locuit (altele decât cele pentru migranți, refugiați și persoane care solicită sau se află sub protecție internațională), cu o valoare totală eligibilă de 768.000 euro (reprezentând 653,14% din alocarea financiară totală dedicată acestui cod)	Intervențiile programului contribuie la crearea de locuințe sociale noi sau modernizate pentru persoanele care aparțin unor grupuri dezavantajate (344 de persoane).

Provocare din RST	Acțiuni PR NV	Contribuție la RST
	Prioritatea 6, RSO 4.2. Contribuția este măsurată prin indicatorul 12S12 - <i>Utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate de masă care aparțin grupurilor vulnerabile.</i>	Intervențiile finanțate contribuie la îmbunătățirea accesului elevilor/studentilor din grupuri vulnerabile sau din zone marginalizate la infrastructura educațională.
	Prioritatea 3, RSO 2.1 – există proiecte contractate aferente codului de intervenție 042, cu o valoare totală eligibilă de 25,7 mil. euro (ceea ce reprezintă peste 38% din alocarea de la nivelul codului 042).	Prin intervențiile dedicate promovării eficienței și performanței energetice în clădirile rezidențiale, programul sprijină gospodăriile cu venituri mici și contribuie la combaterea fenomenului de sărăcie energetică
Reducerea disparităților teritoriale, prin sprijinirea dezvoltării zonelor urbane mai mici și a comunităților marginalizate, prin investiții în infrastructură și servicii sociale	Prioritatea 7, RSO 5.1: 12 proiecte contractate, cu o valoare totală eligibilă de 167 mil. euro (reprezentând 138% din alocarea financiară a apelului 714.B)	Programul contribuie la dezvoltarea zonelor urbane mici, prin investiții dedicate în regenerare urbană, dezvoltarea infrastructurii de turism și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural.
	Prioritatea 3, RSO 2.7: 7 proiecte contractate, cu o valoare totală eligibilă de 19 mil. euro (reprezentând 75% din alocarea financiară a apelului 371.B)	Programul contribuie la dezvoltarea zonelor urbane mici, prin investiții în dezvoltarea infrastructurii verzi
	Prioritatea 4, RSO 2.8: 10 proiecte contractate, cu o valoare totală eligibilă de 227,86 mil. Euro (reprezentând 206% din alocarea financiară a apelului 481.B)	Programul contribuie la dezvoltarea zonelor urbane mici, prin investiții în infrastructura de transport public

Ajustările necesare pentru îmbunătățirea contribuției programului la realizarea RST

În general, PR NV abordează majoritatea provocărilor și recomandărilor specifice de țară pentru anul 2024, contribuind în mod direct la obiectivele naționale și europene, în special în *domeniile consolidării capacității administrative, competitivității IMM-urilor, tranziției verzi și dezvoltării teritoriale echilibrate*. Prin natura lor, intervențiile și acțiunile planificate în cadrul PR NV prezintă un grad ridicat de coerență și compatibilitate cu principalele orientări și recomandări propuse de Comisia Europeană în Raportul de țară pentru anul 2024. Cu toate acestea, pentru a maximiza impactul PR NV, se pot lua în considerare următoarele propuneri:

- Realizarea unor analize aprofundate și detaliate privind contribuția intervențiilor programului la consolidarea capacității administrative în perioada imediat următoare, în cadrul raportului de evaluare tematic pentru Tema 10 – Evaluarea Priorității de Asistență Tehnică.
- Se recomandă continuarea tuturor eforturilor demarate prin RSO 1.1, 1.2 și 1.3 și a celor deja planificate prin RSO 1.4, astfel încât rezultatele propuse la nivelul Priorității 1 să sprijine dezvoltarea economică prin inovare și digitalizare și creșterea competitivității IMM-urilor, prin acțiuni dedicate achiziției de echipamente, tehnologii și utilaje inovative, tehnici avansate de producție, achiziția de brevete sau licențe și valorificarea rezultatelor din CDI, elemente care susțin implementarea conceptului de tehnologii "smart".

Se propune, în baza recomandărilor Comisiei Europene, analizarea posibilităților de modificare a PR NV în linie cu prevederile *Regulamentului (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 februarie 2024 de instituire a platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP)* și cu *Comunicarea Comisiei Notă de orientare privind anumite dispoziții ale Regulamentului (UE) 2024/795 de instituire a platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP)*. Modificarea ar necesita introducerea obiectivului specific dedicat RSO1.6 „*Sprijinirea investițiilor care contribuie la obiectivele Platformei Tehnologii Strategice pentru Europa (platforma STEP) menționate la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului*”

- Din perspectiva locuințelor sociale, se consideră oportună realizarea unor activități specifice de raportare în cadrul proiectelor care se adresează acestei tematici (sau includerea unor astfel de activități în cadrul studiilor de evaluare ad-hoc), pentru a analiza și a evidenția aspectele calitative ale contribuției programului la acoperirea nevoilor identificate în RST.

Se propune, în baza recomandărilor Comisiei Europene, analizarea posibilităților de modificare a PR NV în linie cu prevederile din Recomandarea Consiliului privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României {SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 623 final} în vederea includerii unor măsuri pentru a răspunde mai bine nevoilor legate de locuințele sociale.

- Analiza posibilității de relocare bugetară a unor resurse financiare din cadrul RSO 2.7, de la apelul dedicat îmbunătățirii infrastructurii verzi în municipiile reședință de județ (371.A), la apelul dedicat orașelor mici (371.B), având în vedere interesul crescut al potențialilor beneficiari din categoria orașelor și municipiilor mici (valoarea cererilor de finanțare depuse de aceștia este de două ori mai mare decât alocarea apelului). Prin transferul fondurilor în cadrul aceluiași obiectiv specific (RSO2.7), se asigură atingerea indicatorilor stabiliți în program pentru infrastructura verde (cu excepția indicatorului referitor la impactului asupra numărului de persoane, având în vedere populația redusă a orașelor și municipiilor mici comparativ cu populația municipiilor reședință de județ). Prin urmare, această modificare va avea un dublu rol, contribuind atât la atingerea indicatorilor asociați RSO 2.7, cât și la dezvoltarea zonelor urbane mici, în acord cu recomandările specifice de țară.

De asemenea, se recomandă realocarea fondurilor rămase disponibile în cadrul OS 2.7, după transferul propus la punctul anterior, către OS 5.1 din cadrul Priorității 7, care vizează regenerarea

urbană. Modificarea este justificată de problemele întâmpinate de potențialii beneficiari din categoria municipiilor reședință de județ în pregătirea proiectelor de infrastructură verde și de interesul crescut al acestora pentru depunerea proiectelor de regenerare urbană, susținute prin RSO 5.1.

Transferul unor sume între obiectivul specific RSO2.7 și RSO5.1, pe apeluri dedicate municipiilor reședință de județ, poate conduce și la actualizarea valorilor indicatorilor pentru RSO2.7 și RSO5.1 (dacă va fi cazul, în urma refacerii estimărilor din Cadrul de performanță aferent PR NV).

Realocarea unor sume de la RSO2.7 necesită aprobarea Comisiei Europene, întrucât conduce la:

- modificarea abordării teritoriale pe RSO2.7, prin realocarea unei sume de la codul 19 „Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale” (dedicat MRJ), la codul 18 „Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii”.
- diminuarea alocărilor de la Prioritatea 3 / RSO2.7, codul de intervenție 079. „Protecția naturii și a biodiversității, patrimoniul natural și resursele naturale, infrastructura verde și cea albastră” și creșterea alocărilor pe Prioritatea 7 / RSO5.1, codul de intervenție 168. „Regenerarea fizică și securitatea spațiilor publice”

Din alocarea RSO2.7 se extrage suma care se va muta pe RSO5.1, alocarea pentru infrastructura verde scăzând cu 36,7%. Efectul acestei modificări se reflectă în valorile indicatorilor aferenți și în contribuția la coeficientul pentru calcularea sprijinului acordat obiectivelor legate de schimbările climatice. Pentru indicatori nu au fost necesare măsuri de compensare, având în vedere că realocarea parțială a unor sume de la RSO2.7 la RSO5.1 nu va afecta în mod semnificativ indicatorii inițiali ai RSO2.7, așa cum rezultă din analiza estimărilor realizate pentru proiectele depuse pe apelurile deja închise dedicate municipiilor reședință de județ, respectiv municipiilor care nu sunt reședință de județ și orașelor. Se va efectua o nouă estimare a valorilor indicatorilor prin Cadrul de performanță al PR NV și se va analiza oportunitatea modificării valorilor țintă ale indicatorilor aferenți RSO2.7. Pentru contribuția la aspectele climatice, unde la codul de intervenție 079 de pe RSO2.7 contribuția este 40%, diminuarea contribuției se compensează parțial prin propunerea de înlocuire a codului de intervenție 036 de la Prioritatea 2 / RSO1.2 (contribuție 0%) cu codul 037 (contribuție 40%), la recomandarea DG REGIO.

5.1.2 Răspunsul la întrebarea de evaluare

(ÎE 2. În ce măsură acțiunile PR NV 2021-2027 (mai) corespund cu nevoile regionale având în vedere noile provocări identificate în recomandările specifice de țară adoptate în 2024 pentru România? Care este măsura în care indicatorii programului (mai) corespund cu nevoile regionale identificate?)

Acțiunile PR NV 2021-2027 prezintă un grad ridicat de relevanță în raport cu nevoile regionale și noile provocări identificate în recomandările specifice de țară pentru anul 2024.

În ceea ce privește capacitatea administrativă și guvernanta eficace la nivel regional, programul implementează măsuri de sprijin pentru îmbunătățirea gestionării fondurilor europene, eficientizarea proceselor administrative și creșterea capacității autorităților locale în pregătirea aplicațiilor de finanțare și implementarea ulterioară a proiectelor de dezvoltare. Foaia de parcurs pentru creșterea capacității administrative (roadmap), elaborată de AM PR NV, reprezintă instrumentul cheie cu ajutorul căruia sunt

abordate provocările în materie de gestionare și implementare eficace a fondurilor europene în perioada 2021-2027, atât pentru AM, cât și pentru actorii cheie regionali.

Intervențiile privind construirea centrului regional de date, prevăzute la nivelul Priorității 2, vor avea de asemenea o contribuție indirectă la consolidarea capacității administrative, prin îmbunătățirea calității serviciilor și simplificarea relației dintre cetățeni și autoritățile publice locale. Acestea se află în relație de complementaritate și sinergie cu proiectul privind implementarea infrastructurii de Cloud Guvernamental, finanțat prin PNRR.

În ceea ce privește provocările legate de competitivitatea și crearea locurilor de muncă, PR NV vizează susținerea IMM-urilor prin investiții în modernizarea echipamentelor și tehnologiilor inovative, îmbunătățirea accesului pe piața internațională și crearea de structuri de sprijin pentru antreprenori. De asemenea, programul susține dezvoltarea ecosistemului de CDI, inclusiv a parteneriatelor și colaborărilor între organizațiile publice de cercetare și mediul de afaceri, în concordanță cu recomandările Comisiei Europene privind stimularea inovării și competitivității.

În ceea ce privește tranziția verde, PR NV a alocat resurse semnificative pentru îmbunătățirea eficienței energetice și promovarea energiei regenerabile în clădirile rezidențiale și clădirile publice. Valoarea proiectelor contractate indică un progres financiar ridicat, astfel că programul prezintă premise favorabile în direcția contribuției la obiectivele de mediu ale UE și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, în acord cu recomandările pentru anul 2024.

Referitor la incluziunea socială, PR NV sprijină inițiativele de construire și reabilitare a locuințelor sociale, contribuind în mod direct la recomandările specifice de țară care promovează implementarea unor măsuri dedicate în acest domeniu. Totodată, programul implementează mecanisme de prioritizare a proiectelor de eficiență energetică adresate gospodăriilor cu venituri mici, contribuind astfel la reducerea sărăciei energetice, una dintre preocupările majore evidențiate în Raportul de țară.

Provocările privind dezvoltarea teritorială echilibrată sunt abordate prin alocări financiare diferențiate pentru zonele urbane mici, așa cum se întâmplă în cazul intervențiilor RSO 5.1 (Prioritatea 7) pentru promovarea culturii, valorificarea patrimoniului natural, dezvoltarea infrastructurii de turism, regenerarea urbană și securitatea spațiilor publice sau în cazul intervențiilor RSO 2.7 (Prioritatea 3) pentru îmbunătățirea infrastructurii verzi.

În concluzie, PR NV reușește să adreseze în mare măsură provocările evidențiate în Raportul de țară pentru anul 2024, susținând în mod direct realizarea obiectivelor naționale și europene, în special în domenii precum consolidarea *capacității administrative*, *sporirea competitivității IMM-urilor*, *tranziția verde* și *asigurarea unei dezvoltări teritoriale echilibrate*. Totodată, intervențiile programului demonstrează o bună aliniere cu recomandările specifice de țară, reflectând coerență și compatibilitate cu direcțiile strategice ale Uniunii Europene.

5.2. Contribuția la Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC)

(ÎE 3.1. Care sunt progresele înregistrate în implementarea PNIESC și în punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale prin intervențiile PR NV?)

5.2.1. Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități de evaluare

Ca urmare a aderării la Acordul de la Paris, Uniunea Europeană s-a angajat în combaterea schimbărilor climatice, prin intermediul a cinci dimensiuni-cheie: securitatea energetică, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), creșterea eficienței energetice, consolidarea pieței interne a energiei și promovarea cercetării, inovării și competitivității. Astfel, UE s-a angajat să contribuie la îndeplinirea obiectivelor prevăzute în Acordul de la Paris, stabilind o serie de obiective privind energia și clima pentru anul 2030.

Pentru a garanta îndeplinirea obiectivelor europene în domeniul energiei și climei, statele membre au elaborat și transmis Comisiei Europene Planuri Naționale Integrate în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC), prin intermediul cărora au fost stabilite obiectivele și contribuțiile naționale la îndeplinirea obiectivelor UE privind schimbările climatice.

La nivel național, versiunea actualizată a Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice datează din luna octombrie 2024⁵⁹. Prin intermediul acestui document, în calitate de stat membru al UE, România urmează politicile stabilite la nivel comunitar, adaptându-le la specificul său local. Printre obiectivele cheie stabilite în cadrul PNIESC, se numără: reducerea emisiilor nete de GES cu 85% până în 2030, comparativ cu nivelul din 1990, și atingerea neutralității climatice înainte de 2045; ponderea SRE în consumul final brut de energie să fie de cel puțin 38,3% până în 2030, având ca principale motoare energia eoliană, solară și folosirea tehnologiilor bazate pe pompe de căldură pentru procesul de încălzire și răcire.

Documentul este structurat în jurul a cinci dimensiuni – i) decarbonizare, ii) eficiență energetică, iii) securitate energetică, iv) piața internă a energiei; v) cercetare, inovare și competitivitate - care urmăresc dimensiunile cheie asumate la nivel european, după semnarea Acordului de la Paris. Pentru fiecare dintre cele cinci dimensiuni, PNIESC propune politici sau măsuri (P&M) pentru alinierea la țintele și obiectivele naționale și europene stabilite, o politică/măsură putând să contribuie la una sau mai multe dimensiuni (în total au fost propuse 91 de politici și măsuri).

Înainte de a începe cu o analiză specifică a contribuției Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 la obiectivele și dimensiunile PNIESC, analiza domeniilor de intervenție din Anexa I a Regulamentului (UE) 2021/1060, la sfârșitul lunii octombrie 2024 (cele mai recente date disponibile pe platforma de date Cohesion) permite o imagine de ansamblu comparativă a trei indici:

⁵⁹ Ministerul Energiei, Planul Național Integrat Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice, 2024, [link](#)

- Ponderea alocării financiare pentru obiectivele climatice la nivelul UE
Alocarea financiară UE planificată pentru obiectivele climatice
Alocarea financiară totală UE planificată
- Performanța alocării fondurilor UE stabilite pentru obiectivele climatice
Alocarea financiară stabilită pentru obiectivele climatice
Alocarea financiară planificată pentru obiectivele climatice
- Performanța cheltuielilor UE alocate obiectivelor climatice
Cheltuieli UE pentru climă
Alocarea financiară UE stabilită pentru obiectivele climatice

Acești indici nu pot evidenția o contribuție precisă și specifică la obiectivele PNIESC, însă permit o evidențiere a performanței programului în ceea ce privește obiectivele climatice.

Conform datelor prezentate în tabelul de mai jos, Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 are o concentrare similară asupra planificării resurselor dedicate schimbărilor climatice cu a altor programe finanțate prin FEDR din România și UE în regiunile mai puțin dezvoltate, având în același timp o capacitate de cheltuire mai redusă. Cu toate acestea, este interesant de observat că performanța programului în ceea ce privește **selectarea operațiunilor este semnificativ mai bună**. Acest lucru se datorează în primul rând performanței remarcabile a **RSO 2.1**, care a angajat întreaga sumă planificată din bugetul UE până la sfârșitul lunii octombrie 2024, și a **RSO 2.8**, care a alocat aproape întreaga sumă planificată din bugetul UE, prin raportare la aceeași perioadă.

Tabel nr. 2. Prezentare generală a performanței alocării financiare pentru obiectivele climatice (octombrie 2024)

	<i>Alocarea financiară UE planificată pentru obiectivele climatice / Alocarea financiară totală UE planificată</i>	<i>Alocarea financiară stabilită pentru obiectivele climatice / Alocarea financiară planificată pentru obiectivele climatice</i>	<i>Cheltuieli UE pentru climă / Alocarea financiară UE stabilită pentru obiectivele climatice</i>
Programul Regional Nord-Vest 2021-2027	34.0%	56.5%	0.4%
Programe finanțate prin FEDR în regiuni mai puțin dezvoltate în România	31.0%	40.7%	2.5%
Programe finanțate prin FEDR în regiuni mai puțin dezvoltate (UE)	31.6%	29.7 %	6.3%

Sursa: prelucrare proprie în baza datelor disponibile pe platforma Cohesion data platform (octombrie 2024)

Datele disponibile la nivelul lunii decembrie 2024 completează informațiile prezentate anterior cu elemente și actualizări mai specifice care pot fi utile pentru a oferi o dimensiune cantitativă a contribuției programului la obiectivele PNIESC.

Se constată că RSO 2.1 prezintă o contribuție puternică (în baza operațiunilor selectate și sumelor cheltuite) la dimensiunile: i. decarbonizare, ii. eficiență energetică, iii. securitate energetică. De asemenea, RSO 2.8 și RSO 3.2 contribuie substanțial la decarbonizarea serviciilor de transport public (având în vedere sumele alocate și cheltuielile). Alocarea totală a programului pentru domeniile de intervenție selectate (042, 045, 054, 077, 081, 082, 083, 086) se ridică la 450,2 milioane euro, în timp ce costurile totale eligibile ale operațiunilor selectate sunt de 265,3 milioane euro. Codul de intervenție 079 care este utilizat în cadrul RSO 2.7 poate fi considerat relevant într-o oarecare măsură, dar mai degrabă din perspectiva adaptării la schimbările climatice, decât din perspectiva atenuării sau eficienței energetice. Prin raportare la acest cod de intervenție, suma totală planificată este de 520,8 milioane euro, în timp ce costurile totale eligibile ale operațiunilor selectate ajung până la 292,4 milioane euro.

Tabel nr. 3. Prezentare generală a alocării financiare pentru obiectivele climatice la nivelul PR NV (decembrie 2024) – Valorile sunt exprimate în euro

Domeniu de intervenție	Costul total eligibil al operațiunilor selectate (cheltuieli pentru climă)	RSO	Dimensiuni PNIESC
042. Renovarea fondului locativ existent în vederea creșterii eficienței energetice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin care respectă criteriile de eficiență energetică	25.714.960,51	2.1	i. decarbonizare ii. eficiență energetică iii. securitate energetică
045. Renovarea în vederea creșterii eficienței energetice sau măsuri de eficiență energetică legate de infrastructurile publice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin care respectă criteriile de eficiență energetică	45.599.955,59	2.1	i. decarbonizare ii. eficiență energetică iii. securitate energetică
054. Cogenerare și încălzire și răcire centralizate de înaltă eficiență	0	2.2	i. decarbonizare ii. eficiență energetică iii. securitate energetică
079. Protecția naturii și a biodiversității, patrimoniul natural și resursele naturale, infrastructura verde și cea Albastră	27.060.121,39	2.7	Doar indirect relevant pentru PNIESC, fiind mai relevant pentru a sprijini adaptarea la schimbările climatice decât atenuarea schimbărilor climatice și sectorul energetic.
081. Infrastructuri de transporturi urbane curate	107.600.364,3	2.8	i. decarbonizare
082. Material rulant de transport urban curat	31.072.946,52	2.8	i. decarbonizare
083. Infrastructuri pentru bicicliști	34.580.267,58	2.8	i. decarbonizare
086. Infrastructuri pentru combustibili alternativi	20.350.869,24	2.8	i. decarbonizare
077. Măsuri privind calitatea aerului și reducerea zgomotului	0	3.2	i. decarbonizare
086. Infrastructuri pentru combustibili alternativi	410.619,74	3.2	i. decarbonizare

Sursa: prelucrare proprie în baza datelor furnizate de AM PR NV (decembrie 2024)

Anumite apeluri de proiecte au potențialul de a contribui la obiectivele și dimensiunile PNIESC chiar dacă sunt asociate unui domeniu de intervenție care nu are o contribuție cantitativă la obiectivele de climă și mediu conform Anexei I din cadrul Regulamentului (UE) 2021/1060.

- În cadrul RSO 2.8, apelurile 481.A și 481.B contribuie la mai multe domenii de intervenție precum 081, 082, 083 și 086, deja menționate în tabelul de mai sus dar și la 084 "Digitalizarea transportului urban". Domeniul de intervenție 084 poate contribui în cele din urmă la decarbonizarea transporturilor, chiar dacă nu are asociată o contribuție cantitativă specifică, deoarece anexa I la Regulamentul (UE) 2021/1060 indică o contribuție de 0% atât la obiectivele climatice, cât și la cele de mediu. Pe de altă parte, aceeași Anexă I include un cod alternativ, care nu a fost selectat în cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027, respectiv „085 Digitalizarea transporturilor, atunci când urmărește în parte reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră: transport urban”. Acesta contribuie cu 40% din valoarea sa la obiectivele privind schimbările climatice. Acest aspect ar putea fi luat în considerare pentru viitor, dacă se consideră relevant.
- În cadrul RSO 3.2:
 - Apelul de proiecte 521 contribuie la "089 Legături rutiere secundare nou construite sau reabilite către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T",
 - Apelul de proiecte 522.A se referă la "090 Alte drumuri de acces naționale, regionale și locale nou construite sau reabilite",
 - Apelul de proiecte 522.B contribuie la "093 Alte drumuri reconstruite sau modernizate (autostrăzi, drumuri naționale, regionale sau locale)".

În timp ce îmbunătățirea conexiunilor rutiere poate contribui la decarbonizarea transporturilor și reducerea emisiilor provenite din transport, o estimare cantitativă a eforturilor programului pentru atingerea obiectivelor climatice nu poate fi realizată în baza acestor trei domenii de intervenție, conform anexei I la Regulamentul (UE) 2021/1060.

Pentru a analiza modul în care obiectivele specifice și prioritățile Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 sprijină obiectivele naționale în materie de energie și schimbări climatice, cuprinse în Planul Național Integrat privind Energia și Clima (PNIESC), este realizată o în continuare mapare a obiectivelor specifice relevante ale programului și a legăturii acestora cu obiectivele vizate de PNIESC. Această corelație va ajuta la clarificarea rolului fiecărei priorități din program în sprijinirea obiectivelor privind energia și schimbările climatice.

Obiective de politică	Priorități PR Nord-Vest	Obiective specifice	Ațiuni principale relevante	Obiective PNIESC, inter alia	Politici și măsuri relevante din PNIESC
OP 2: O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile	• Prioritate: P3. O regiune cu localități prietenoase cu mediul • Prioritate: P4. O regiune cu mobilitate urbană multimodală durabilă • Prioritate: P5. O regiune accesibilă	• RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră • RSO2.2. Promovarea energiei din surse regenerabile în conformitate cu Directiva privind energiei din surse regenerabile (UE) 2018/2001, inclusiv cu criteriile de sustenabilitate prevăzute în aceasta • RSO2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare • RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.	RSO2.1: - Creșterea eficienței energetice în regiune ca parte a investițiilor în sectorul locuințelor, - Sprijinirea eficienței energetice în clădirile publice, inclusiv clădiri de patrimoniu RSO2.2: - Promovarea energiei regenerabile în comunitățile rurale prin aplicarea unor soluții centralizate, de înaltă eficiență în ceea ce privește alimentarea cu energie termică, care utilizează combustibili din surse regenerabile RSO2.7: - dezvoltarea unor orașe verzi și îmbunătățirea infrastructurii verzi din zonele urbane, prin modernizarea/	Decarbonizare: • Angajament pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), cu 85% până în 2030, comparativ cu nivelul din 1990, inclusiv prin stabilirea de ținte sectoriale, precum: - Sectorul energetic: reducere cu 87% a emisiilor de GES în 2030 față de 1990. - Sectorul transporturi: ținta sectorială indică o creștere a emisiilor de GES limitată la cel mult 40% în 2030 în comparație cu 1990, limitarea fiind posibilă în primul rând prin susținerea dezvoltării transportului rutier cu autovehicule hibride și electrice. - Sectorul clădiri: este vizată o reducere cu	P&M 22 Creșterea capacității instalate de producere a energiei electrice P&M 26 Construirea de centrale electrice fotovoltaice pe acoperișuri P&M 27 Instalarea colectoarelor solare termice în sectorul rezidențial P&M 35 Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor publice la nivel central P&M 36 Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor publice la nivel local P&M 37 Renovarea clădirilor rezidențiale P&M 39 Reabilitarea iluminatului public P&M 43 Creșterea ponderii pompelor de căldură P&M 44 Creșterea utilizării tehnologiilor eficiente în sectorul rezidențial P&M 48 Creșterea ponderii autovehiculelor de transport

BH BN CJ MM SJ SM

www.regionordvest.ro | www.nord-vest.ro

Autoritatea de Management pentru Programul Regional Nord-Vest 2021-2027
str. Donath nr. 53A, Cluj-Napoca, Cluj, Cod poștal: 400293
Tel: 00-40-264-431550, E-mail: secretariat.am@nord-vest.ro

Obiective de politică	Priorități PR Nord-Vest	Obiective specifice	Ațiuni principale relevante	Obiective PNIESC, inter alia	Politici și măsuri relevante din PNIESC
OP 3: O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității		RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	extinderea / construirea și dotarea spațiilor verzi RSO2.8: - Utilizarea crescută a transportului public și a altor forme de mobilitate urbană ecologice, prin dezvoltarea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate, dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public, inclusiv prin achiziționarea de mijloace de transport cu zero emisii și dezvoltarea infrastructurii necesare acestora, dezvoltarea coridoarelor de mobilitate urbană durabil RSO3.2: - Îmbunătățirea transportului județean de călători prin achiziționare de material rulant pentru conectare inter-urbană, contribuind la creșterea calității aerului și reducerea zgomotului prin: achiziționarea de mijloace de transport	19% a emisiilor de GES în 2030 față de 1990. - Atingerea unei ponderi a SRE în consumul final brut de energie de cel puțin 38,3% până în 2030. Eficiență energetică: - Ținta privind consumul de energie primară la nivelul României la nivelul anului 2030 a fost fixată la 30,2 Mtep, conform Directivei privind Eficiența Energetică (reformare) - Proiecțiile sectoriale pe termen lung privind consumul de energie finală ilustrează faptul că politicile și inițiativele care vizează îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor și promovarea utilizării unor tehnologii mai eficiente vor avea un impact semnificativ asupra sectorului rezidențial. Implementarea acestora va duce la scăderea ponderii sectorului rezidențial în consumul final brut de energie la nivel național de la 33% în 2022 la 29% în 2030 și la 16% în 2050.	pasageri alimentate cu combustibili alternativi P&M 49 Modernizarea transportului public urban P&M 56 Mobilitate alternativă P&M 58 Modernizarea infrastructurii de transport rutier

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

<i>Obiective de politică</i>	<i>Priorități PR Nord-Vest</i>	<i>Obiective specifice</i>	<i>Ațiuni principale relevante</i>	<i>Obiective PNIESC, inter alia</i>	<i>Politici și măsuri relevante din PNIESC</i>
			public nepoluante, pentru deplasarea populației pe rețeaua rutieră județeană și achiziționarea și instalarea unor stații de încărcare pentru combustibili alternativi.	Securitate energetică: • Creșterea capacității naționale de producere a energiei din SRE; • Reducerea costurilor cu energia și creșterea eficienței energetice.	

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 sprijină în mod direct obiectivele propuse în cadrul PNIESC prin investiții strategice în eficiența energetică, energia regenerabilă în comunități rurale, infrastructura verde și mobilitate sustenabilă, în cadrul Priorităților 3, 4 și 5 ale programului. Mai multe detalii referitoare la principalele contribuții și progrese realizate în ceea ce privește RSO 2.1, 2.2, 2.7, 2.8 și 3.2, identificate ca având o contribuție relevantă la PNIESC sunt oferite în cele ce urmează.

În plus, pentru RSO 1.1 și RSO 1.3 (P1), RSO 1.2 (P2), RSO 4.2 (P6), RSO 5.1 și RSO 5.2 (P7), a fost identificată o contribuție indirectă la obiectivele PNIESC, prin specificul acțiunilor finanțate (conform informațiilor prezentate în continuare).

Principalele contribuții și progrese realizate

Modalitatea prin care intervențiile sprijinite în cadrul PR NV 2021-2027 contribuie la Planul național integrat privind energia și clima (PNIESC) este descrisă în cele ce urmează, prin referire la cele 5 obiective specifice definite în cadrul programului, pentru care s-a identificat o corespondență cu obiectivele urmărite în cadrul PNIESC.

1. RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

În cadrul acestui OS sunt sprijinite intervenții care vizează îmbunătățirea performanței energetice în clădiri, a căror implementare va conduce la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a emisiilor de CO₂ și la îmbunătățirea calității aerului. Astfel, în cadrul acestui OS sunt finanțate acțiuni de a) creștere a eficienței energetice în regiune ca parte a investițiilor în sectorul locuințelor și b) sprijinire a eficienței energetice în clădirile publice, inclusiv clădiri de patrimoniu. Prin orientarea măsurilor propuse spre o reducere a consumurilor de energie la nivelul clădirilor, în cadrul acțiunilor a) și b) se are în vedere aplicarea „principiului eficienței energetice pe primul loc”.

Pentru a obține un impact cât mai mare și o contribuție crescută la atingerea obiectivelor PNIESC, la nivelul ghidurilor solicitantului au fost definite o serie de condiții și criterii care favorizează proiectele cu un impact crescut asupra îmbunătățirii eficienței energetice și care asigură respectarea reglementărilor în domeniu. De exemplu, proiectele finanțate în cadrul apelurilor lansate trebuie să conducă cel puțin la o renovare energetică moderată, ce implică reducerea, după renovare termică și energetică, cu minim 40% a consumului de energie primară și a emisiilor GES a clădirilor rezidențiale (blocurilor) și a clădirilor publice (inclusiv a clădirilor publice de patrimoniu). Pentru toate proiectele care includ clădiri care nu sunt clasate ca monumente istorice, se va urmări inclusiv scăderea consumului anual de energie pentru încălzire cu cel puțin 50% față de starea de pre-renovare. Prin excepție, pentru clădirile clasate ca monumente istorice, scăderea consumului anual de energie pentru încălzire trebuie să fie cel puțin de 30% față de starea de pre-renovare. În plus, se acordă prioritate la finanțare proiectelor care propun o renovare energetică aprofundată, precum și celor care propun transformarea clădirilor existente în clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero (nZEB).

În cadrul RSO 2.1 au fost lansate 4 apeluri de proiecte: unul pentru creșterea eficienței energetice în regiune ca parte a investițiilor în sectorul locuințelor, unul pentru sprijinirea eficienței energetice în clădirile publice, inclusiv clădiri de patrimoniu și două dedicate proiectelor etapizate. Valoarea nerambursabilă a proiectelor

depuse este de circa 3 ori mai mare decât totalul alocării financiare pe acest OS, fiind activat mecanismul de supracontractare, pentru sprijinirea unui număr mai mare de proiecte care să contribuie la creșterea eficienței energetice.

Există un număr de 14 proiecte aflate în implementare, dedicate (1) creșterii eficienței energetice în regiune ca parte a investițiilor în sectorul locuințelor respectiv (2) sprijinirii eficienței energetice în clădirile publice, inclusiv clădiri de patrimoniu. Valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate până la data de 31.12.2024 era de 54.237.635,68 euro, din care FEDR 47.335.538,93 euro, ceea ce reprezintă 42,80% din alocarea nerambursabilă totală a RSO 2.1 „Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră”, respectiv 43,18 % din FEDR.

La momentul realizării prezentei evaluări, valoarea indicatorilor de realizare era 0, însă acest lucru este justificat de tipologia proiectelor finanțate în cadrul acestui OS, care au o durată foarte lungă de implementare și de lansarea cu întârziere a apelurilor de proiecte. Prin urmare, și obiectivele de etapă propuse pentru indicatorii de realizare aferenți RSO 2.1 au fost stabilite ca având valoarea zero. Cu toate acestea, proiectele contractate vor contribui la obiectivele PNIESC prin îmbunătățirea performanței energetice a 1.057 locuințe și 68.425,21 mp aparținând clădirilor publice.

2. RSO2.2. Promovarea energiei din surse regenerabile în conformitate cu Directiva privind energia din surse regenerabile (UE) 2018/2001, inclusiv cu criteriile de sustenabilitate prevăzute în aceasta

În vederea reducerii emisiilor GES, în cadrul acestui obiectiv specific vor fi susținute 6 proiecte pilot având ca scop alimentarea cu energie termică a locuințelor din mediul rural.

Astfel, RSO 2.2 vizează promovarea energiei regenerabile în comunitățile rurale prin aplicarea unor soluții centralizate, de înaltă eficiență în ceea ce privește alimentarea cu energie termică, care utilizează combustibili din surse regenerabile disponibile la nivel local (solară, eoliană, geotermală, hidroelectrică, biomasă etc.).

Prin natura intervențiilor, acest obiectiv specific are o potențială contribuție directă la îndeplinirea obiectivelor PNIESC, însă până la momentul elaborării prezentului raport, nu au fost lansate apeluri de proiecte și prin urmare nu există proiecte contractate. Așadar, se recomandă lansarea apelului de proiecte dedicat acestui obiectiv specific, în prima jumătate a anului 2025, conform calendarului orientativ de lansare a apelurilor. Totalul alocării pentru apelul care urmează a fi lansat este de 20.000.000 euro din care 17.000.000 euro FEDR.

3. RSO2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare

RSO 2.7 sprijină îmbunătățirea infrastructurii verzi din zonele urbane ale regiunii de dezvoltare Nord-Vest, prin sprijinirea următoarelor tipuri de acțiuni:

- igienizarea terenului (nu presupune defrișarea vegetației existente); modelarea terenului;

- amenajarea spațiilor verzi prin acțiuni precum plantarea cu plante autohtone perene, menținerea arborilor importanți din punct de vedere ecologic (și plantare arbori și arbuști autohtoni), parcuri/păduri urbane/păduri-parc;
- realizarea de coridoare ecologice urbane, inclusiv demolarea clădirilor aflate într-o stare avansată de degradare (care nu aparțin patrimoniului cultural), situate pe terenurile supuse intervențiilor
- lucrări verzi, acoperișuri verzi, pereți verzi, terase/balcoane cu grădini și spații verzi, etc. pe amplasamentul investițiilor propuse;
- amenajarea spațiilor verzi aferente cursurilor de apă: intervenții asupra malurilor apelor (lacuri, cursuri de apă) și a zonelor din proximitatea acestora;
- alte intervenții complementare (necesare pentru asigurarea funcționalității, durabilității, accesibilității investiției, inclusiv utilitățile pe amplasamentul spațiilor verzi) în cuantum de maxim 15% din valoarea eligibilă a proiectului., intervenții care contribuie la creșterea calității vieții cetățenilor.

Intervențiile contribuie la îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale, prin asigurarea menținerii condițiilor ecologice optime, creșterea calității aerului, reducerea zgomotului, fiind adresate obiectivele PNIESC referitoare la decarbonizare, deși nu au fost definiți indicatori prin care să poată fi măsurată în mod direct contribuția la PNIESC.

În cadrul acestui OS au fost lansate 3 apeluri de proiecte, dintre care un apel dedicat municipiilor reședință de județ, un apel dedicat unităților administrativ-teritoriale din mediul urban, altele decât municipiile reședință de județ și unităților administrativ-teritoriale din Zonele Urbane Funcționale aferente Municipiilor Reședință de Județ, limitrofe acestora și un apel pentru proiectele etapizate.

Valoarea nerambursabilă a contractelor semnate până la data de 31.12.2024 corespunde unui procent de circa 40% din valoarea UE alocată RSO 2.7.

La momentul realizării prezentei evaluări, valoarea indicatorilor de realizare era 0, însă acest lucru este justificat de tipologia proiectelor finanțate în cadrul acestui OS și durata de implementare. Prin urmare, și obiectivele de etapă propuse pentru indicatorii de realizare aferenți OS 2.7 au fost stabilite la zero.

În plus, în lipsa unei conexiuni directe între indicatorii aferenți RSO 2.7 și obiectivele PNIESC, nu se poate evidenția o contribuție exactă a acestui OS, însă analiza calitativă a proiectelor contractate până la data de 31.12.2024, arată că proiectele finanțate vor contribui la obiectivele referitoare la decarbonizare, prin înființarea și amenajarea de spații verzi/parcuri și transformarea zonelor degradate.

Propunerea de realocare a unor fonduri din cadrul RSO S 2.7 (infrastructură verde) către RSO 5.1 (regenerare urbană), justificată prin interesul redus manifestat de către Municipiile Reședință de Județ pentru intervențiile finanțate prin RSO 2.7, va conduce la reducerea alocării financiare la nivelul *codului de intervenție 079. Protecția naturii și a biodiversității, patrimoniul natural și resursele naturale, infrastructura verde și cea albastră*, cu o contribuție la climă de 100%. Trebuie menționat însă că impactul nu va fi unul semnificativ, având în vedere că suma transferată va fi redusă (o parte din fondurile realocate vor fi transferate către apelul de proiecte dedicat orașelor și municipiilor mici, astfel încât să fie contractate toate proiectele depuse în cadrul RSO 2.7, suma rămasă urmând a fi transferată către RSO 5.1). Este de asemenea important de menționat că Autoritatea de Management are în vedere compensarea efectelor generate de

reducerea contribuției RSO 2.7 la PNIESC, prin introducerea, în cadrul Priorității 2, a unui cod cu contribuție la mediu. Astfel, se are în vedere înlocuirea codului de intervenție 036 de pe Prioritatea 2 / RSO1.2 (cu contribuție 0%) cu codul 037 (cu contribuție 40%), la recomandarea DG REGIO. Nu în ultimul rând, trebuie menționat că prin tipurile de activități eligibile în cadrul RSO 5.1 (dezvoltare piste biciclete, achiziție material rulant electric, montare stații de încărcare electrice, etc.) se creează premisele pentru asigurarea unei dezvoltări urbane sustenabile, care țin cont de obiectivele PNIESC.

4. RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon

Intervențiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific au în vedere dezvoltarea unui transport public mai eficient și mai rapid, mai ales prin intervenții care propun soluții de tipul „zero emisii” și încurajarea traficului nemotorizat (pietonal și ciclist), concomitent cu reducerea transportului auto individual, prin acțiuni precum: dezvoltarea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate și dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public, inclusiv prin achiziționarea de mijloace de transport cu zero emisii și dezvoltarea infrastructurii necesare acestora.

În cadrul acestui OS sunt prioritizate operațiunile care vor contribui la atenuarea consecințelor negative ale transportului rutier motorizat (cum ar fi poluarea aerului, emisiile de GES, reducerea zgomotului), care au impact social, economic și de mediu, existând astfel o conexiune directă cu obiectivele PNIESC.

În cadrul acestui OS au fost lansate 3 apeluri de proiecte. Valoarea cererilor de finanțare depuse este de 3 ori mai mare decât totalul alocării financiare la nivelul priorității, datorită interesului crescut manifestat de solicitanții de finanțare pentru intervențiile în mobilitatea urbană durabilă, dar și datorită nivelului avansat de pregătire a proiectelor la momentul lansării apelurilor.

La momentul realizării prezentei evaluări, valoarea indicatorilor de realizare era 0, dar trebuie ținut cont de complexitatea intervențiilor și durata mare de implementare a acestora. Cu toate acestea, se constată că realizările planificate în cadrul operațiunilor selectate prezintă premise mai mult decât favorabile în sensul atingerii sau chiar depășirii țintelor stabilite pentru anul 2029.

Cele 26 de proiecte aflate în implementare sunt dedicate sprijinirii utilizării crescute a transportului public și a altor forme de mobilitate urbană ecologice în municipii reședință de județ dar și în mediul urban și zonele urbane funcționale. Acestea au o valoare nerambursabilă de 223.846.914,16 euro ce reprezintă 69,40% din alocarea nerambursabilă totală, respectiv 194.153.086,75 euro FEDR.

Prin intermediul celor 26 de proiecte, se estimează a se realiza 58 puncte de realimentare/reîncărcare și 96,44 km de piste ciclabile, 12 orașe și localități urmând a beneficia de sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate. De asemenea, va crește considerabil capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv (cu 5.657 pasageri) și vor fi modernizate circa 2 km de linii de tramvai.

5. RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

Prin intermediul RSO 3.2, PR NV 2021-2027 promovează o abordare integrată a sistemului de transport rutier la nivel regional contribuind la atingerea obiectivelor PNIESC.

În cadrul acestui obiectiv sunt avute în vedere intervenții care să contribuie la creșterea gradului de accesibilitate și îmbunătățirea calității infrastructurii de transport din regiune, prin construirea/reabilitarea legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T, inclusiv achiziționarea și instalarea unor stații de încărcare pentru combustibili alternativ, adoptarea de soluții pentru creșterea siguranței traficului și îmbunătățirea transportului județean de călători prin achiziționare de material rulant pentru conectare inter-urbană.

Intervențiile vizate de acest OS contribuie la creșterea calității aerului și reducerea zgomotului prin achiziționarea de mijloace de transport public nepoluante, pentru deplasarea populației pe rețeaua rutieră județeană și achiziționarea și instalarea unor stații de încărcare pentru combustibili alternativi. Prin dezvoltarea unui sistem de transport public regional de călători atractiv și eficient, se vor asigura condițiile pentru realizarea unui transfer sustenabil al transportului privat cu autoturisme către transportul public, diminuându-se astfel atât traficul rutier cu autoturisme cât și poluarea fonică, emisiile de dioxid de carbon și de alte gaze cu efect de seră (GES), provenite din transportul rutier motorizat de la nivelul județelor.

Pentru RSO 3.2, au fost lansate 4 apeluri de proiecte competitive, acoperind toate categoriile de intervenții prevăzute în program. Progresul implementării până la finalul lunii decembrie 2024, evidențiază interesul crescut al potențialilor beneficiari pentru aceste categorii de intervenții, valoarea nerambursabilă a proiectelor depuse fiind semnificativ mai mare decât suma alocată OS 3.2, reprezentând 244% din total.

La momentul realizării prezentei evaluări, valoarea indicatorilor de realizare era 0, dar trebuie ținând cont de complexitatea intervențiilor și durata mare de implementare a acestora. Realizările planificate în cadrul operațiunilor selectate prezintă premise favorabile pentru atingerea Țintelor stabilite pentru anul 2029.

Cele 12 proiecte aflate în implementare la 31.12.2024 vor contribui la crearea a 32 de puncte de realimentare/reîncărcare pentru combustibili alternativi, la modernizarea a circa 380 km drumuri din afara TEN-T și la construcția/reabilitarea a circa 27 km drumuri din afara TEN-T.

Contribuție indirectă

În cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 există și alte obiective specifice care sprijină, într-o oarecare măsură obiectivele în domeniul energiei și climei, chiar dacă nu prin activități directe, aceste contribuții fiind sintetizate în continuare:

- Acțiunile prevăzute în cadrul *RSO 1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate* se concentrează pe adoptarea, furnizarea și dezvoltarea de tehnologii avansate în domeniile identificate în RIS3 NV. La nivelul programului a fost stabilit ca intervențiile pentru dezvoltarea structurilor CDI să aibă în vedere maximizarea suprafețelor spațiilor verzi, iar acestea să fie realizate strict cu specii autohtone, din flora locală. De asemenea, se încurajează asigurarea utilităților (energie electrică, agent termic) din surse regenerabile.
- *RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive*, vizează printre acțiuni, dezvoltarea structurii de sprijinire a afacerilor, la nivelul programului fiind stabilit ca acest tip de

intervenții să aibă în vedere maximizarea suprafețelor spațiilor verzi, care să fie realizate strict cu specii autohtone, din flora locală. De asemenea, se încurajează asigurarea utilităților (energie electrică, agent termic) din surse regenerabile. În plus, proiectele cu investiții dedicate susținerii tehnologiilor verzi și a economiei circulare sunt încurajate prin acordarea unui punctaj suplimentar în cadrul etapei de selecție și evaluare.

- În cadrul Priorității 2, *RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice* vizează crearea unui centru regional de date și a unor aplicații digitale care vizează inclusiv aplicații pentru colectarea și afișarea în timp real a datelor de mediu, aplicații pentru încurajarea reciclării și colectării selective a deșeurilor, aplicații pentru gestiunea deșeurilor pentru reducerea risipei alimentare, aplicații pentru monitorizarea stării infrastructurii tehnico-edilitare și a consumului, aplicații pentru cartarea consumului de energie etc.
- În cazul *RSO4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online*, activitățile care vor viza construcția vor respecta prevederile legale privind performanța energetică a clădirilor.
- În cazul *RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane* și *RSO5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane*, în cadrul procesului de restaurare, modernizare sau reabilitare a infrastructurii dar și în cazul restaurării sau conservării patrimoniului cultural imobil, se va avea în vedere utilizarea de materiale și practici (utilizarea de utilaje eficiente energetic, utilizarea de surse de energie regenerabilă) care să nu conducă la o creștere semnificativă de poluanți în aer, iar în cadrul investițiilor propuse se va urmări asigurarea unei eficiențe energetice ridicate a monumentelor istorice și a clădirilor monumente istorice cu funcții culturale în ceea ce privește generarea de GES.

Nu în ultimul rând, trebuie menționat că pentru toate obiectivele specifice sunt respectate prevederile Regulamentului (UE) 2021/1060 cu privire la respectarea principiilor orizontale, în speță DNSH.

Necesitatea ajustărilor pentru o contribuție optimă

Pentru a maximiza impactul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 asupra obiectivelor PNIESC, pot fi avute în vedere următoarele recomandări:

- Lansarea apelului de proiecte aferent RSO 2.2, conform calendarului orientativ de lansare a apelurilor.
- Furnizarea de dovezi (de exemplu, numărul de proiecte care contribuie sau valoarea specifică a indicatorului) pentru RCR02 (investiții private care completează sprijinul public), RCR03 (IMM-uri care introduc inovații în materie de produse sau procese) și RCR08 (publicații ale proiectelor care beneficiază de sprijin), prin raportare la domeniile S3. Acest lucru ar putea fi util pentru a evidenția contribuția programului la subiecte de interes pentru PNIESC.

- În cazul RCR98 - Angajați din IMM-uri care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenoriat, ecologice, altele), se poate avea în vedere, în cadrul viitoarelor activități de evaluare a programului, lansarea unui sondaj ad-hoc pentru a vedea în ce măsură programele de formare au avut în vedere și dezvoltarea competențelor tehnice în domeniul energiei și/sau a altor subiecte aferente PNIESC. Alternativ, identificarea activităților de formare a competențelor în subiecte acoperite de PNIESC, se poate realiza prin intermediul activităților de monitorizare la nivel de proiect.
- Având în vedere propunerea de realocare a unei sume din RSO2.7 către RSO5,1, care va avea ca efect diminuarea contribuției la codul de intervenție 079, cu contribuție de 40% la climă, se recomandă adoptarea unor măsuri de compensare. În acest sens, evaluatorii au propus mai multe alternative de compensare, care se regăsesc în Anexa 10.10. În urma consultărilor cu AM, aceasta a indicat compensarea contribuției la climă prin înlocuirea codului de intervenție 036 de pe Prioritatea 2 / RSO1.2 (cu contribuție 0%) cu codul 037 (cu contribuție 40%), cu condiția ca investițiile în centrele de date să respecte criteriile de reducere a emisiilor de carbon și de eficiență energetică.

5.2.2. Răspunsul la întrebarea de evaluare

(ÎE 3.1. Care sunt progresele înregistrate în implementarea PNIESC și în punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale prin intervențiile PR NV?)

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 contribuie la implementarea obiectivelor stabilite prin Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC), sprijinind investiții strategice în eficiența energetică, energia regenerabilă, infrastructura verde și mobilitatea sustenabilă, în cadrul Priorităților 3, 4 și 5 ale programului (RSO 2.1, 2.2, 2.7, 2.8 și 3.2).

Pe lângă intervențiile aferente acestor obiective, care au fost identificate ca având o contribuție directă, prin specificul acțiunilor finanțate inclusiv în cadrul altor obiective specifice - RSO 1.1 și RSO 1.3 (P1), RSO 1.2 (P2), RSO 4.2 (P6), RSO 5.1 și RSO 5.2 (P7) și/sau a criteriilor incluse la nivelul ghidurilor solicitantului, programul sprijină indirect obiectivele în domeniul energiei și climei.

De asemenea, trebuie menționat că pentru toate obiectivele specifice sunt respectate prevederile Regulamentului (UE) 2021/1060 cu privire la principiile orizontale, în speță DNSH.

Ținând cont de stadiul implementării programului, valoarea indicatorilor de realizare la nivelul lunii decembrie 2024 era zero, astfel că nu este posibilă o cuantificare a progresului în implementarea PNIESC. Cu toate acestea, în baza proiectelor contractate, se poate evidenția contribuția actuală la obiectivele PNIESC. Astfel, se remarcă că prin proiectele contractate se va îmbunătăți performanța energetică a 1.057 locuințe și 68.425,21 mp aparținând clădirilor publice; se vor înființa 90 puncte de realimentare/reîncărcare cu combustibil alternativ, se vor crea 96,44 km de piste ciclabile și 12 orașe și localități vor beneficia de sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate. De asemenea, va crește considerabil capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv (cu 5.657 pasageri) și vor fi modernizate circa 2 km de linii de tramvai.

Datele analizate arată că programul are potențialul de a îndeplini așteptările în raport cu PNIESC, având în vedere stadiul actual și lansarea apelurilor de proiecte. O excepție se remarcă în cazul RSO 2.2, pentru care nu au fost lansate apeluri de proiecte până la momentul elaborării prezentului raport, astfel că este importantă lansarea acestuia în prima jumătate a anului 2025, conform calendarului orientativ de lansare a apelurilor.

De asemenea, pentru a crește eficiența și impactul programului în acest domeniu, se sugerează furnizarea de dovezi pentru RCR02 (investiții private care completează sprijinul public), RCR03 (IMM-uri care introduc inovații în materie de produse sau procese) și RCR08 (publicații ale proiectelor care beneficiază de sprijin), prin raportare la domeniile S3, pentru a evidenția contribuția programului la subiecte de interes pentru PNIESC și monitorizarea/evaluarea indicatorului RCR98 - Angajați din IMM-uri care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat, pentru a vedea în ce măsură programele de formare au avut în vedere și dezvoltarea competențelor tehnice în domeniul energiei și/sau a altor subiecte aferente PNIESC.

Nu în ultimul rând, efectele propunerii de realocare a unei sume din RSO2.7 către RSO5,1, vor fi compensate prin înlocuirea codului de intervenție 036 de pe Prioritatea 2 / RSO1.2 (cu contribuție 0%) cu codul 037 (cu contribuție 40%), cu condiția ca investițiile în centrele de date să respecte criteriile de reducere a emisiilor de carbon și de eficiență energetică.

5.3. Punerea în aplicare a Pilonului European al Drepturilor Sociale (PEDS)

(ÎE 3.2. Care sunt progresele înregistrate în punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale prin intervențiile PR NV?)

5.3.1. Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități de evaluare

Pilonul European al Drepturilor Sociale a fost adoptat de Uniunea Europeană în 2017 și are drept scop garantarea unor condiții de muncă și de trai echitabile și incluzive pentru cetățenii UE. Scopul Pilonului European al Drepturilor Sociale este de a servi drept ghid pentru obținerea unor rezultate eficiente în plan social și al ocupării forței de muncă atunci când sunt abordate provocările curente și viitoare, care să vizeze direct satisfacerea necesităților esențiale ale oamenilor, și pentru asigurarea unei mai bune activări și aplicări a drepturilor sociale.

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 face parte din Politica de Coeziune a Uniunii Europene, având ca scop reducerea disparităților economice și sociale între regiunile din UE. Programul este finanțat prin Fondurile Structurale și de Investiții Europene (FESI), prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), și include o serie de obiective specifice și măsuri care pot contribui în mod direct sau indirect la implementarea PEDS.

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 contribuie la implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale, prin sprijinirea unor priorități și proiecte care promovează coeziunea socială, egalitatea de șanse și accesul la piața muncii, condiții de muncă echitabile, protecția și incluziunea socială și dezvoltarea economică în mod direct (de exemplu în cadrul RSO 4.2 și RSO 4.6). Totodată, programul a inclus și în cadrul altor priorități acțiuni care contribuie în mod indirect la egalitatea de șanse (toate proiectele trebuie să respecte principiile privind egalitatea de șanse) și la protecția și incluziunea socială (Prioritățile 1, 2, 3 și 7).

Analiza contribuției Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 la progresul Pilonului European al Drepturilor Sociale poate fi efectuată folosind două abordări diferite. Prima abordare, care este utilizată în acest capitol, se bazează pe o identificare a obiectivelor specifice, a apelurilor și domeniilor de intervenție relevante și a indicatorilor aferenți acestora, care au o contribuție la PEDS. Principalul avantaj al acestei abordări este că oferă o situație mai actualizată și specifică Programului Regional Nord-Vest 2021-2027, incluzând mai multe perspective calitative asupra principiilor PEDS.

Cea de-a doua abordare, care este prezentată extins în anexe (Anexa nr. 10.10) se bazează pe analiza datelor din Data Cohesion Platform referitoare la contribuția PR NV 2021-2027 la Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD), în baza domeniilor de intervenție din Anexa I la Regulamentul (UE) 2021/1060, precum și pe maparea legăturii dintre categoriile PEDS și ODD-urile din Planul de acțiune al UE privind PEDS. Avantajul acestei abordări este că permite comparații cu alte regiuni mai puțin dezvoltate din România și din UE, cel puțin până în octombrie 2024.

Sintetizând informațiile din anexă, analiza efectuată a arătat că, în baza datelor disponibile pentru luna octombrie 2024, 27% din suma totală planificată în cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027

contribuie direct sau indirect la principiile PEDS. Acest procent este doar puțin mai mare comparativ cu valoarea planificată în cadrul programelor din alte regiuni mai puțin dezvoltate din România finanțate prin FEDR (în cadrul cărora contribuția la PEDS este de doar 26%) și comparativ cu ponderea alocată de programele din alte regiuni mai puțin dezvoltate din statele membre UE finanțate prin FEDR (contribuția la PEDS este de doar 24%), luând în considerare același set de obiective specifice pentru a asigura comparabilitatea.

Analizarea priorităților programului care contribuie în mod direct la implementarea PEDS (RSO 4.2 și 4.6)

Prin obiectivele specifice RSO4.2 și RSO4.6, programul se aliniază la prioritățile naționale și europene pentru atingerea obiectivelor UE 2030.

Obiective de politică	Obiective specifice cu contribuție directă la PEDS	Corelare indicativă cu principiile PEDS
<i>OP 4: O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale</i>	• RSO4.2: Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online • Prioritatea 6 – O regiune educată • RSO4.6: Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială • Prioritatea 6 – O regiune educată	• Principiul 1: Educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții • Principiul 3: Egalitatea de șanse • Principiul 10: Mediu de muncă sănătos și bine adaptat • Principiul 20: Acces la servicii esențiale • Principiul 3: Egalitatea de șanse • Principiul 1: Educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții • Principiul 12: Protecție socială • Principiul 8: Dialog social și implicarea lucrătorilor

Obiectivul programului **RSO4.2, Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online**, contribuie în mod optim la implementarea principiilor PEDS, cu precădere la principiul 1 - Educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții și principiul 3 - Egalitatea de șanse ale PEDS.

RSO 4.2 din cadrul PR NV răspunde provocărilor abordate în strategia programului, propunându-și să contribuie la creșterea adecvării infrastructurii de educație la standardele în vigoare privind funcționarea și accesibilitatea, pentru întregul ciclu educațional și la îmbunătățirea dotărilor în acest domeniu, inclusiv pentru derularea învățământului online.

În cadrul acestui RSO, sunt finanțate următoarele acțiuni:

- Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul educației timpurii și învățământului primar și secundar, inclusiv prin asigurarea accesului la serviciile de educație în zonele insuficient deservite pentru grupurile dezavantajate, în unitățile de învățământ supraaglomerate;
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale în domeniul învățământului profesional și tehnic (licee tehnologice);
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale în învățământul universitar.

Acțiunile sprijinite în cadrul RSO 4.2 sunt orientate cu precădere către unitățile de învățământ din rândul comunităților izolate, periferice și/sau ai căror elevi provin din comunitățile marginalizate/ dezavantajate confruntate cu un nivel ridicat al părăsirii timpurii și abandonului școlar.

RSO 4.2 susține în mod direct Principiul 17 (Incluziunea persoanelor cu handicap) din cadrul PEDS, având în vedere că în cadrul acestui obiectiv specific a fost introdus indicatorul de rezultat 12S12 – *”Utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate de masă care aparțin grupurilor vulnerabile”*. Indicatorul 12S12 completează indicatorii comuni de rezultat din regulamentul (UE) 2021/1058 (FEDR). De asemenea, programul acordă prioritate adaptării infrastructurii educaționale pentru persoanele cu mobilitate redusă/dizabilități, în conformitate cu principiile desegregării și nediscriminării pentru grupurile marginalizate. Ținta propusă pentru indicatorul 12S12 - Utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate de masă care aparțin grupurilor vulnerabile (4,35%), unul dintre indicatorii care reflectă în mod direct contribuția programului la PEDS, poate fi depășită luând în calcul valoarea țintă a indicatorului din proiectele contractate.

În cadrul acestui obiectiv specific, ghidul solicitantului prevede oferirea unui punctaj suplimentar pentru proiectele care prevăd implicarea elevilor din grupuri vulnerabile, fapt care este apreciat ca având o relevanță importantă la implementarea principiilor PEDS, cu precădere la implementarea principiului 1 - Educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții, a principiului 3 - Egalitatea de șanse și a principiului 20 - Accesul la servicii esențiale.

Acțiuni realizate:

Până la data de 31 decembrie 2024, PR NV a sprijinit îmbunătățirea infrastructurii educaționale pentru a reduce disparitățile în accesul la educație. Proiectele implementate până în prezent includ:

- Sprijinirea a 22 de proiecte care sprijină dezvoltarea infrastructurii educaționale;
- Modernizarea unităților de învățământ pentru a îmbunătăți accesul la o educație incluzivă și de calitate.
- Stabilirea valorii de 414 persoane pentru indicatorul referitor la capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor (persoane) și a valorii de 11.248 pentru capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate, care să fie atinse la finalizarea proiectelor contractate.

Acțiuni planificate:

În perioada 2025-2027, PR NV va continua să extindă rețeaua de infrastructură educațională, prioritizând unitățile de învățământ din zonele cu deficiențe de infrastructură și cu rată mare de abandon. Planul include:

- Finalizarea a 14 proiecte suplimentare (aflate în procesul de evaluare și contractare) de modernizare a unităților educaționale.
- Extinderea accesibilității în toate unitățile de învățământ modernizate.

Obiectivul programului **RSO4.6, Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială**, este un alt OS cu o contribuție directă la implementarea principiilor PEDS, cu precădere la principiul 1 - Educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții și principiul 3 -

Egalitatea de șanse. RSO 4.6 din cadrul PR NV răspunde provocărilor abordate în strategia programului, propunându-și să contribuie la reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea taberelor de elevi și preșcolari, precum și a centrelor multidisciplinare de tineret.

În cadrul acestui OS, sunt finanțate acțiuni de construcție/extindere/modernizare/reabilitare/ dotare a taberelor de elevi și preșcolari. Sunt avute în vedere, printre altele, intervenții care includ amenajări/dotări interioare și exterioare cu facilități pentru persoanele cu dizabilități, precum și măsuri de încurajare a accesului elevilor și preșcolarilor marginalizați (cum ar fi romi, persoane cu origini migrante, persoane cu dizabilități și alte nevoi speciale etc.) la aceste activități.

Până în acest moment nu au fost lansate apeluri de proiecte în cadrul RSO 4.6, însă este planificat ca în 2025 să fie lansat apelul referitor la tabere de elevi și preșcolari - PRNV/2025/661/1. Prin proiectele care vor fi selectate, se propune ca PR NV să implementeze măsuri de modernizare a centrelor de tabere educative și culturale, care să permită accesul sigur și inclusiv pentru copii și tineri din grupuri vulnerabile.

În cadrul RSO 4.6, deși nu există încă operațiuni selectate, programul are în vedere acțiuni pentru construirea, extinderea, modernizarea, reabilitarea și echiparea taberelor pentru elevi și preșcolari. Procedurile de selecție, folosind informațiile din Atlasul Comunităților Marginalizate elaborate de Banca Mondială, asigură:

- Accesibilitate pentru persoanele cu mobilitate redusă/dizabilități;
- Egalitatea de gen;
- Interzicerea discriminării pe criterii de sex, rasă, origine etnică, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală;
- Evitarea oricărei forme de segregare sau excludere.

Apelul de proiecte va prioritiza la finanțare proiectele care asumă un procent cât mai ridicat al elevilor și preșcolarilor din grupuri vulnerabile care utilizează infrastructura sprijinită din numărul total de elevi și preșcolari care utilizează infrastructura sprijinită (indicator suplimentar specific apelului de proiecte).

Analizarea priorităților programului care contribuie în mod indirect la implementarea PEDS

În cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 există și alte obiective specifice care sprijină indirect implementarea PEDS prin asigurarea principiilor legate de egalitatea de șanse și accesul la piața muncii, condiții de muncă echitabile, protecția socială și incluziunea socială.

De asemenea, este important de menționat faptul că, deși Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 nu avea o componentă socială foarte dezvoltată (în afara de contribuția RSO 4.1 și 4.6), evoluția contextului și necesitatea de a finanța din program proiectele etapizate a făcut necesară modificarea programului prin **introducerea componentei sociale în cadrul RSO 5.1**, prin alocarea sumei de 500.000 euro pentru aceste intervenții și prin introducerea unor indicatori specifici referitori la această componentă (locuințe sociale). Totodată, a fost introdus un nou cod de intervenție specific domeniului social, și anume codul 127 - Alte infrastructuri sociale care contribuie la incluziunea socială în cadrul comunității.

Suplimentar, în cadrul apelului de proiecte PRNV/2023/714.C/1 referitor la centre multifuncționale, se precizează că aceste centre socio-culturale și/sau recreative să deservească, în principal, populația

orașelor/municipiilor/comunelor din ZUF, precum și populația rurală din apropierea acestora, cu accent pe grupurile vulnerabile.

În cadrul **RSO 2.1**, modificarea de program din data de 26.03.2024 a prevăzut operarea unor eliminări a condițiilor de aplicare și acordarea unui punctaj suplimentar în grila de evaluare pentru expunerea la sărăcia energetică. RSO 2.1 sprijină, de asemenea, eficiența energetică a infrastructurii publice și a clădirilor din sectorul sănătății (spitale), conducând la economii de costuri și la îmbunătățirea potențialului serviciilor.

În cadrul apelurilor de proiecte lansate pentru IMM-uri (RSO 1.1, 1.2, 1.3, 1.4) există un punctaj suplimentar pentru activitățile care contribuie activ la integrarea principiilor orizontale, dincolo de doar respectarea măsurilor legislative obligatorii. De asemenea, Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 are o contribuție tangibilă la Principiul 4 (Sprijin activ pentru ocuparea forței de muncă) din cadrul PEDS prin sprijinirea creării a 215,5 locuri de muncă ENI în cadrul **RSO 1.3** pe baza operațiunilor selectate până la finalul anului 2024. Având în vedere progresul și planificarea realizate în cadrul acestui obiectiv specific, sunt de așteptat să fie create locuri de muncă suplimentare până la sfârșitul acestei perioade de programare.

RSO 1.4 este singurul care se așteaptă să contribuie la Principiul 5 (Locuri de muncă sigure și adaptabile) din cadrul PEDS, sprijinind lucrătorii spre o reziliență mai ridicată și competențe certificate care să facă față schimbărilor de la locul de muncă (a se vedea indicatorii de rezultat RCR98 și 12S15). În cadrul RSO 1.4 nu fost selectată nicio operațiune până la finalul anului 2024.

Este important de menționat faptul că sectorul sănătății este unul dintre domeniile de specializare inteligentă regionale și astfel **RSO 1.1** și **RSO 1.4** pot contribui la Principiul 16 (Asistență medicală) din cadrul PEDS. În plus, **RSO 1.2** poate contribui la soluții de e-sănătate.

Prin modificările de program realizate până în prezent și prin atenția și importanța acordate de autoritățile programului către alinierea acestuia cu direcțiile strategice europene (inclusiv obiectivele PEDS), dar și cu nevoile teritoriului (necesitatea de includere a componentei sociale ca urmare a preluării proiectelor etapizate – RSO 5.1, acordarea unui punctaj suplimentar pentru expunerea la sărăcia energetică – RSO 2.1), programul dovedește o capacitate excelentă de a ține pasul cu evoluția contextului și de a lua în considerare modificarea nevoilor și direcțiilor venite din rândul actorilor cheie regionali.

Sinteză a contribuției cantitative a PR NV la atingerea obiectivelor PEDS

Situație proiecte sprijinite în cadrul PR NV aflate deja în implementare la data de 31.12.2024 care contribuie la PEDS:

La finalul anului 2024 exista un număr de 44 de proiecte aflate în implementare și care au luat în considerare și obiectivele PEDS, după cum urmează:

- 3 proiecte pentru creșterea eficienței energetice (locuințe sociale sau cu caracter multifamilial) – RSO 2.1;
- 11 proiecte dedicate dezvoltării infrastructurii educaționale la nivelul educației timpurii – educație antepreșcolară (creșe) și preșcolară (grădinițe); infrastructura educațională pentru învățământul primar și secundar – filiera teoretică și vocațională sau unor centre cu caracter educațional – RSO 4.2;

- 3 proiecte ce vizează dezvoltarea infrastructurii educaționale în domeniul învățământului profesional și tehnic (licee tehnologice) inclusiv în sistem dual – RSO 4.2;
- 8 proiecte susțin dezvoltarea infrastructurii educaționale în învățământul universitar – RSO 4.2;
- 19 proiecte sunt destinate unor centre multifuncționale, inclusiv cu caracter social, a revitalizării spațiilor publice urbane, îmbunătățirea serviciilor educaționale, sociale și cultural-recreative respectiv sprijin pentru continuarea construirii de locuințe sociale – RSO 5.1.

La finalul anului 2024, valoarea contractată a proiectelor cu contribuție la PEDS este:

- 44 de contracte aflate în implementare cu o valoare nerambursabilă de 110.103.951,67 euro, ceea ce reprezintă 7,66% din alocarea totală a PR NV 2021-2027. Raportat la toate contractele în implementare semnate până în 31.12.2024 aceste contracte reprezintă 10,31% din total.
- Aceste contracte au o contribuție FEDR de 68.599.857,60 euro, reprezentând 5,74% din alocarea FEDR a PR NV 2021-2027. Raportat la toate contractele în implementare semnate până în 31.12.2024 aceste contracte reprezintă 7,63% din total.

În ceea ce privește atingerea țintelor pentru indicatorii aferenți celor 44 de contracte cu o contribuție la PEDS, situația la finalul anului 2024 este prezentată în continuare:

- Ținta propusă pentru indicatorul 12S12 - *Utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate de masă care aparțin grupurilor vulnerabile* (4,35%), unul dintre indicatorii care reflectă în mod direct contribuția programului la PEDS, are toate premisele pentru a fi depășită, dacă se consideră valoarea țintă a indicatorului din proiectele contractate până la finalul anului 2024;
- Indicatorii RCO65 - *Capacitatea locuințelor sociale noi sau modernizate (344)* și RCR67- *Număr anual de utilizatori ai locuințelor sociale noi sau modernizate (344)* sunt indicatori care reflectă contribuția programului la PEDS și care au fost introduși în program odată cu preluarea proiectelor etapizate din POR 2014-2020. Ținta a fost estimată pe baza proiectelor finanțate în perioada 2014-2020 și se estimează ca va fi atinsă ca urmare a contractării proiectelor etapizate.

Analizarea priorităților programului care contribuie transversal la implementarea PEDS

În continuare sunt prezentate și alte obiective specifice care sprijină indirect implementarea PEDS prin asigurarea principiilor legate de egalitatea de șanse și accesul la piața muncii, condiții de muncă echitabile, protecția socială și incluziunea socială.

Prioritatea	Obiective specifice	Corelare indicativă cu principiile PEDS
<i>P1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice</i>	RSO1.1: Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	• Principiul 8: Dialogul social și participarea lucrătorilor - prin colaborarea între organizațiile publice de cercetare și dezvoltarea ecosistemului de transfer tehnologic. • Principiul 10: Un mediu de lucru sănătos, sigur și adaptat și protecția datelor - Dezvoltarea structurilor CDI va avea în vedere maximizarea suprafețelor spațiilor verzi; se încurajează asigurarea utilităților (energie electrică, agent termic) din surse regenerabile.

Prioritatea	Obiective specifice	Corelare indicativă cu principiile PEDS
	RSO1.2: Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice RSO1.3: Intensificarea creșterii sustenabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive RSO1.4: Dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat	- Principiul 16: Asistență medicală - sectorul sănătății este unul dintre domeniile de specializare inteligentă regionale și astfel RSO 1.1 poate contribui la acest subiect. - Principiul 10: Un mediu de lucru sănătos, sigur și adaptat și protecția datelor – prin dezvoltarea și implementarea de soluții pentru asigurarea securității cibernetice, în special a protecției datelor personale și a siguranței tranzacțiilor online. - Principiul 16: Asistență medicală - sectorul sănătății este unul dintre domeniile de specializare inteligentă regionale. RSO 1.2 poate contribui la soluții de e-sănătate. - Principiul 4: Sprijin activ pentru ocuparea forței de muncă - prin susținerea IMM-urilor pentru dezvoltare și internaționalizare. - Principiul 5: Locuri de muncă sigure și adaptabile - crearea de locuri de muncă în entitățile care beneficiază de sprijin. - Principiul 8: Dialogul social și participarea lucrătorilor – prin sprijinirea ecosistemului antreprenorial regional. - Principiul 12: Protecție socială - contribuie indirect prin sprijinirea dezvoltării economice și crearea de locuri de muncă durabile. - Principiul 1: Educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții - prin cursuri de formare specializate pentru angajați IMM-uri și personalul CDI. - Principiul 5: Locuri de muncă sigure și adaptabile - crearea de locuri de muncă în entitățile care beneficiază de sprijin. RSO 1.4 sprijină lucrătorii spre o reziliență mai ridicată și competențe certificate care să facă față schimbărilor de la locul de muncă (a se vedea indicatorii de rezultat RCR98 și 12S15). - Principiul 8: Dialogul social și participarea lucrătorilor - prin sprijin pentru procesul de descoperire antreprenorială.
P2 - O regiune cu localități Smart	RSO1.2: Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice	- Principiul 20: Accesul la servicii esențiale - prin crearea unui centru regional de date și prin îmbunătățirea calității serviciilor oferite de administrațiile publice locale prin soluții digitale inovatoare și aplicații de tip smart. - Principiul 1: Educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții - prin servicii suport aferente soluțiilor de digitalizare identificate: servicii de formare, instruire și alte acțiuni de consolidarea capacității administrative în administrația publică privind digitalizarea.
P3 - O regiune cu localități prietenoase cu mediul	RSO2.1: Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	- Principiul 10: Un mediu de lucru sănătos, sigur și adaptat și protecția datelor – prin creșterea eficienței energetice în sectorul locuințelor și în clădirile publice. - Principiul 12: Protecție socială – prin faptul că vor avea prioritate la finanțare proiectele care sunt adresate gospodăriilor cu venituri mici (expunerea la sărăcia energetică. De asemenea, sunt adresate funcțiile sociale (educație, sănătate, activități sociale). - Principiul 16: Asistență medicală - prin adresarea funcțiilor sociale (educație, sănătate, activități sociale). - Principiul 20: Acces la servicii esențiale - eficiența energetică în clădiri publice și rezidențiale îmbunătățește accesul cetățenilor la locuințe eficiente energetic și contribuie la reducerea sărăciei energetice.

Prioritatea	Obiective specifice	Corelare indicativă cu principiile PEDS
P7 - Dezvoltare teritorială sustenabilă	RSO2.2 Promovarea energiei din surse regenerabile în conformitate cu Directiva (UE) 2018/2001, inclusiv cu criteriile de durabilitate prevăzute în cadrul acesteia	Principiul 10: Un mediu de lucru sănătos, sigur și adaptat și protecția datelor – prin promovarea energiei regenerabile în comunitățile rurale.
	RSO2.7: Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	- Principiul 16: Asistență medicală - prin reducerea poluării, se contribuie indirect la sănătatea publică. - Principiul 20: Accesul la servicii esențiale - accesul la zone verzi și coridoare ecologice
	RSO5.1: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane	- Principiul 12: Protecție socială – prin finanțarea unor centre multifuncționale (de tineret, de recreere, culturale, sociale). - Principiul 19: Locuințe și asistență pentru persoanele fără adăpost – prin reabilitarea integrată a spațiilor publice, inclusiv infrastructura tehnico-edilărită aferentă din spații publice din interiorul ansamblurilor de locuințe colective, cartiere de blocuri, zone cu locuințe de tip condominiu; zona autogărilor și garilor. - Principiul 20: Accesul la servicii esențiale – prin îmbunătățirea infrastructurii de turism și culturale.
	RSO5.2: Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	- Principiul 12: Protecție socială - susținerea turismului durabil creează oportunități economice și de incluziune socială pentru comunitățile rurale. - Principiul 20: Accesul la servicii esențiale - prin modernizarea infrastructurii culturale și turistice, facilitând accesul la servicii de calitate.

Deși proiectele sprijinite în cadrul acestor obiective specifice contribuie indirect la implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale, este important de menționat că există acțiuni specifice, de tipul celor descrise în tabelul anterior, al căror rol este de a promova egalitatea de șanse și a accesului la piața muncii, a condițiilor de muncă echitabile, precum și a protecției și incluziunii sociale.

Până la finalul lunii decembrie 2024, Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 a contractat proiecte în cadrul obiectivelor specifice menționate anterior, care contribuie tangențial la respectarea principiilor PEDS, astfel:

- În cadrul RSO 1.1 au fost contractate 10 proiecte care încurajează dialogul social și un mediu de lucru sănătos, prin colaborarea între organizațiile publice de cercetare și dezvoltarea ecosistemului de transfer tehnologic și prin dezvoltarea structurilor CDI care va avea în vedere maximizarea suprafețelor spațiilor verzi. Este important de menționat faptul că sectorul sănătății este unul dintre domeniile de specializare inteligentă regionale și astfel RSO 1.1 poate contribui la acest principiu din PEDS (Principiul 16: Asistență medicală).
- În cadrul RSO 1.2 (Prioritatea 1) nu au fost contractate încă proiecte, însă a fost lansat apelul de proiecte care prevede dezvoltarea și implementarea de soluții pentru asigurarea securității cibernetice, în special a protecției datelor personale și a siguranței tranzacțiilor online. De asemenea, RSO 1.2 poate contribui la soluții de e-sănătate (Principiul 16: Asistență medicală).

- În cadrul RSO 1.3 au fost contractate 54 de proiecte, care încurajează ocuparea forței de muncă, locuri de muncă sigure și adaptabil, dialogul social și protecția socială prin susținerea IMM-urilor pentru dezvoltare și internaționalizare, crearea de locuri de muncă în entitățile care beneficiază de sprijin, sprijinirea ecosistemului antreprenorial regional și prin sprijinirea dezvoltării economice și crearea de locuri de muncă durabile. RSO 1.3 are o contribuție tangibilă la principiul 4 (Sprijin activ pentru ocuparea forței de muncă) din cadrul PEDS, prin sprijinirea creării a 215,5 locuri de muncă ENI, pe baza operațiunilor selectate până la finalul anului 2024. Având în vedere progresul și planificarea realizate în cadrul acestui obiectiv specific, sunt de așteptat să fie create locuri de muncă suplimentare până la sfârșitul acestei perioade de programare.
- În cadrul RSO 1.4 nu au fost contractate încă proiecte, însă în perioada următoare este planificată lansarea apelului de proiecte care prevede și acțiuni de încurajare a formării profesionale și dialogului social, prin cursuri de formare specializate pentru angajați IMM-uri și personalul CDI și prin sprijinirea procesului de descoperire antreprenorială. De asemenea, RSO 1.4 se așteaptă să contribuie la principiul 5 (Locuri de muncă sigure și adaptabile) din cadrul PEDS, sprijinind lucrătorii spre o reziliență mai ridicată și competențe certificate care să facă față schimbărilor de la locul de muncă (a se vedea indicatorii de rezultat RCR98 și 12S15).
- În cadrul RSO 1.2 (Prioritatea 2) nu au fost contractate încă proiecte, însă în perioada următoare este planificată lansarea apelului de proiecte care prevede acțiuni cu o contribuție indirectă la creșterea accesului la servicii esențiale și încurajarea formării profesionale, precum: crearea unui centru regional de date și prin îmbunătățirea calității serviciilor oferite de administrațiile publice locale prin soluții digitale inovatoare și aplicații de tip smart, precum și prin servicii suport aferente soluțiilor de digitalizare identificate de tipul serviciilor de formare, instruire și alte acțiuni de consolidarea capacității administrative în administrația publică privind digitalizarea.
- În cadrul RSO 2.1 au fost contractate 15 proiecte, care încurajează un mediu de lucru sănătos, protecția socială, asistența medicală și accesul la servicii esențiale prin acțiuni care sprijină creșterea eficienței energetice în sectorul locuințelor și în clădirile publice și prin adresarea funcțiilor sociale (educație, sănătate, activități sociale). De asemenea, în cadrul RSO 2.1 este prevăzută acordarea de prioritate la finanțare proiectelor în care sunt adresate gospodăriilor cu venituri mici, contribuind la reducerea sărăciei energetice.
- În cadrul RSO 2.2 nu au fost contractate încă proiecte, însă proiectele viitoare prevăd și acțiuni care contribuie la un mediu de lucru sănătos, prin promovarea energiei regenerabile în comunitățile rurale.
- În cadrul RSO 2.7 au fost contractate 9 proiecte care încurajează accesul la servicii esențiale și asistența medicală, prin accesul la zone verzi și coridoare ecologice și prin reducerea poluării, care contribuie indirect la sănătatea publică.
- În cadrul RSO 5.1 au fost contractate 47 de proiecte, care încurajează protecția socială, asistența medicală și accesul la servicii esențiale prin finanțarea unor centre multifuncționale (de tineret, de recreere, culturale, sociale), prin reabilitarea integrată a spațiilor publice, inclusiv infrastructura tehnico-edilărie aferentă din spații publice din interiorul ansamblurilor de locuințe colective, cartiere de blocuri, zone cu locuințe de tip condominiu; zona autogărilor și garilor, precum și prin investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii de turism și culturale.

- În cadrul RSO 5.2 au fost contractate 2 proiecte care încurajează accesul la servicii esențiale și protecția socială, prin modernizarea infrastructurii culturale și turistice, facilitând accesul la servicii de calitate și prin susținerea turismului durabil creează oportunități economice și de incluziune socială pentru comunitățile rurale.

Pe lângă toate aceste contribuții directe și indirecte, Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 prevede și măsuri orizontale care contribuie la implementarea principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale, care au fost introduse la nivelul tuturor apelurilor de proiecte. Astfel, Programul urmărește aplicarea principiilor orizontale privind egalitatea de șanse, incluziunea și nediscriminarea prin respectarea prevederilor naționale și europene (Carta drepturilor fundamentale a UE) în vigoare, condiție de eligibilitate pentru accesarea fondurilor.

Evaluarea contribuției la obiectivele UE pentru 2030

Anexa 14 la Raportul de Țară este documentul care oferă o imagine de ansamblu asupra progresului României în implementarea celor 20 de principii ale Pilonului European al Drepturilor Sociale și a obiectivelor principale și naționale ale UE pentru 2030 privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei. Această analiză, coroborată cu cea prezentată în secțiunile anterioare, are rolul de a evidenția contribuția posibilă a componentelor/priorităților programului la principiile PEDS și la abordarea provocărilor identificate în Raportul de Țară.

Conform datelor recente incluse în Raportul de Țară, România continuă să se confrunte cu disparități regionale marcante, care se reflectă în diferențele notabile de productivitate a muncii, niveluri de investiții și rate ale ocupării forței de muncă între Regiunea de Dezvoltare București-Ilfov și restul regiunilor, dar și între mediul urban și cel rural. Un factor esențial în această polarizare economică este productivitatea muncii, care contribuie la creșterea inegalităților economice și sociale între diferitele regiuni. Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a înregistrat una dintre cele mai ridicate rate ale productivității muncii din țară.

De asemenea, Raportul de Țară pentru România 2024 evidențiază că rata de absolvire a învățământului terțiar continuă să fie scăzută. În 2023, doar 22,5% dintre tinerii între 25 și 34 de ani erau absolvenți ai învățământului terțiar, situând România printre statele cu cele mai reduse procente din Uniunea Europeană, unde media este de 43,1%. Această problemă este rezultatul abandonului școlar timpuriu, condițiilor economice și sociale nefavorabile, ratei scăzute de promovare a examenului de bacalaureat și a părăsirii premature a învățământului terțiar. Potrivit datelor Eurostat, Regiunea De Dezvoltare Nord-Vest prezintă o valoare și mai scăzută, de doar 22,7% în 2023, cu mult sub media înregistrată la nivel european (43,1%), ceea ce confirmă nevoile specifice identificate în cadrul programului.

Prin măsurile sprijinite, Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 contribuie la obiectivele Uniunii Europene pentru 2030, în domeniul ocupării forței de muncă, dezvoltării competențelor și reducerii sărăciei. Având în vedere performanța programului prezentată în cadrul capitolului 4 și estimarea privind atingerea Țintelor propuse, se consideră că proiectele ce vor fi implementate în cadrul RSO 4.2 și RSO 4.6 vor contribui direct la implementarea principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale.

Implementarea măsurilor prevăzute în cadrul programului răspunde și provocărilor identificate în Anexa 14 a Raportului de Țară 2024, contribuind la reducerea abandonului școlar și îmbunătățirea accesului la

educație pentru aproximativ 17.607 de elevi până în 2029, dintre care 4,35% vor face parte din grupurile vulnerabile beneficiare ale structurilor educaționale noi sau modernizate de masă.

Necesitatea unor ajustări suplimentare pentru o contribuție optimă a programului la PEDS

Rezultatele panelului de experți și analiza implementării programului sugerează unele elemente care ar putea fi luate în considerare pentru a crește în continuare coerența programului și contribuția acestuia la principiile PEDS. O sinteză a acestora este furnizată în continuare (detalii suplimentare se regăsesc în Anexa nr. 10.10).

- Furnizarea de dovezi suplimentare în cadrul unor proiecte, care ar putea fi utile pentru a evidenția contribuția programului la anumite principii din cadrul Pilonului European al Drepturilor Sociale. De exemplu, numărul de proiecte care contribuie sau valoarea specifică a indicatorului pentru RCR02 (investiții private care corespund sprijinului public), RCR03 (IMM-uri care introduc inovații de produs sau proces) și RCR08 (publicații din proiectele susținute) referitoare la domeniile S3, cum ar fi asistența medicală.
- Furnizarea de detalii privind indicatorul de rezultat 12S12 ar putea asigura o defalcare a utilizatorilor infrastructurii educaționale pentru diferitele grupuri vulnerabile (RSO 4.2).
- Programul ar putea lua în considerare definirea unor criterii de selecție (de exemplu, acordarea unui punctaj suplimentar) și sau colectarea unor dovezi suplimentare în cadrul procesului de monitorizare a proiectelor cu privire la accesul persoanelor cu dizabilități. Acest lucru ar putea fi aplicabil intervențiilor care vizează obiective turistice și culturale și servicii primare, cum ar fi transportul public (RSO 2.8, RSO 5.1 și RSO 5.2).
- Crearea de locuri de muncă este un pilon în cadrul programelor care vizează creșterea ocupării și crearea de locuri de muncă. Dincolo de utilizarea RCR01 și 12S15, s-ar putea lua în considerare includerea unor criterii de selecție în alte apeluri de proiecte și obiective specifice care nu utilizează acești doi indicatori. Acest lucru ar evidenția și mai mult accentul pe care programul îl acordă creării de locuri de muncă. În plus, chiar și în cadrul acelor intervenții în care RCR01 și 12S15 sunt monitorizate, ar putea fi colectate informații privind ocuparea forței de muncă diferențiat pe categorii (femei, tineri), cel puțin pe bază unui eșantion de proiecte, și/sau prin sondaje ad-hoc sau alte activități de evaluare viitoare ale programului.

5.3.2. Răspunsul la întrebarea de evaluare

(ÎE 3.2. Care sunt progresele înregistrate în punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale prin intervențiile PR NV?)

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 contribuie la implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale (PEDS), sprijinind atât direct, cât și indirect, proiecte ce promovează coeziunea socială, egalitatea de șanse, accesul echitabil la piața muncii și protecția socială. Aceste inițiative sunt realizate în special prin obiectivele RSO 4.2 și RSO 4.6, care vizează îmbunătățirea accesului la educație și formare, inclusiv prin infrastructuri accesibile, precum și stimularea rolului culturii și turismului în dezvoltarea economică și incluziunea socială.

În plus, există obiective specifice din cadrul programului care includ măsuri ce sprijină indirect implementarea principiilor PEDS, prin promovarea condițiilor de muncă echitabile și a accesului la servicii esențiale. Modificările recente ale programului, inclusiv introducerea unei componente sociale în cadrul RSO 5.1 și alocarea unui buget pentru intervenții în domeniul locuințelor sociale, subliniază adaptabilitatea programului la evoluțiile contextului regional și necesitatea de a răspunde provocărilor sociale.

De asemenea, programul include măsuri de sprijin pentru grupurile vulnerabile și se aliniază cu direcțiile strategice europene, acordând punctaje suplimentare pentru integrarea principiilor orizontale de incluziune socială și nediscriminare sau reducerea sărăciei energetice (de exemplu în cadrul RSO 4.2, 5.1, 5.2 și 2.1). Astfel, Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 demonstrează un grad ridicat de adaptare la nevoile regionale, cu o implementare coerentă a principiilor PEDS, contribuind eficient la dezvoltarea socială și economică a regiunii.

Chiar dacă implementarea acțiunilor din cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 este încă în desfășurare, programul are potențialul de a îndeplini așteptările în raport cu Pilonul European al Drepturilor Sociale, având în vedere stadiul actual și lansarea apelurilor de proiecte.

Pentru a crește eficiența și impactul programului în acest domeniu, se sugerează monitorizarea periodică a nevoilor și provocărilor regionale, dar și o monitorizare continuă a modului în care acțiunile sprijinite în cadrul PR NV contribuie efectiv la implementarea principiilor din cadrul PEDS. Dacă se va considera necesar, se propune colectarea de raportări cantitative din partea beneficiarilor (eventual în cadrul rapoartelor finale de progres), care să ofere informații despre contribuția proiectelor la promovarea egalității de șanse și a accesului la piața muncii, a condițiilor de muncă echitabile, precum și a protecției și incluziunii sociale. În acest fel, se va garanta o aliniere continuă la prioritățile strategice, asigurându-se o contribuție substanțială și sustenabilă la realizarea obiectivelor Pilonului European al Drepturilor Sociale pentru anul 2030.

5.4. Analiza situației socioeconomice

5.4.1. Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități de evaluare

Prioritate: P1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Strategia pentru Cercetare și Inovare 2020-2024⁶⁰ stabilește prioritățile UE în domeniul CDI și se concentrează pe obținerea de noi cunoștințe și inovații pentru tranziția către o **Europă verde și digitală**, dar și pe investiții în CDI pentru întărirea sectorului economic, prevenirea situațiilor de criză sau promovarea democrației și valorilor europene.

De altfel, toate aceste nevoi sunt identificate și la nivelul **Acordul de Parteneriat**⁶¹, care prevede necesitatea accelerării investițiilor în sectorul CDI, asigurarea transferului tehnologic și a cooperării între mediul de afaceri și CDI, implementarea de tehnologii noi pentru extindere și modernizare industrială și evidențiază necesitatea tranziției către o economie sustenabilă și digitală. Totodată, toți acești piloni de dezvoltare sunt susținuți prin **Strategia pentru Cercetare și Inovare 2020-2024**⁶², **Strategia Națională de Competitivitate 2021-2027**⁶³, **Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027**⁶⁴.

Nu în ultimul rând, la nivel regional, **Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Nord-Vest 2021-2027**⁶⁵ și **Strategia Regională pentru Specializare Inteligentă RIS3 NV 2021-2027**⁶⁶ stabilesc sectorul CDI, precum și acele sectoare de specializare inteligentă pentru îmbunătățirea competitivității regionale.

În acest context, Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 identifică următoarele nevoi/provocări principale în ceea ce privește sectorul CDI și competitivitatea:

- Ecosistem de inovare insuficient dezvoltat la nivel regional;
- Lipsa acută de finanțare a sectorului CDI;
- Rezultate slabe ale colaborării între mediul de afaceri și sectorul CDI;
- Nivelul redus de cercetare aplicată și transfer tehnologic;
- Resurse umane insuficiente în sistemul de CDI;
- Nivel scăzut al investițiilor realizate de IMM-uri în tehnologii digitale;
- Capacitatea financiară redusă a IMM-urilor de a adopta noi tehnologii;
- Ponderea mare a întreprinderilor din regiune care desfășoară activități economice cu valoare adăugată scăzută;
- Rata scăzută de supraviețuire a întreprinderilor nou înființate;

⁶⁰ Comisia Europeană, Strategia privind Cercetarea și Inovarea 2020-2024, [Link](#)

⁶¹ Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Acordul de Parteneriat 2021-2027, [Link](#)

⁶² Comisia Europeană, Strategia privind Cercetarea și Inovarea 2020-2024, [Link](#)

⁶³ Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Strategia Națională de Competitivitate 2021-2027, [link](#)

⁶⁴ Ministerul Cercetării Inovării și Digitalizării, Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027, 2021, [link](#)

⁶⁵ Agenția de Dezvoltare Regională Nord Vest, Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027, 2022, [link](#)

⁶⁶ Agenția de Dezvoltare Regională Nord Vest, Strategia Regională pentru Specializare Inteligentă RIS3 NV 2021-2027, 2020, [link](#)

- Ponderea scăzută a întreprinderilor care asigură instruire angajaților;
- Rata scăzută a persoanelor angajate care parcurg programe de instruire profesională;
- Lipsa competențelor profesionale specifice în domeniile de specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.

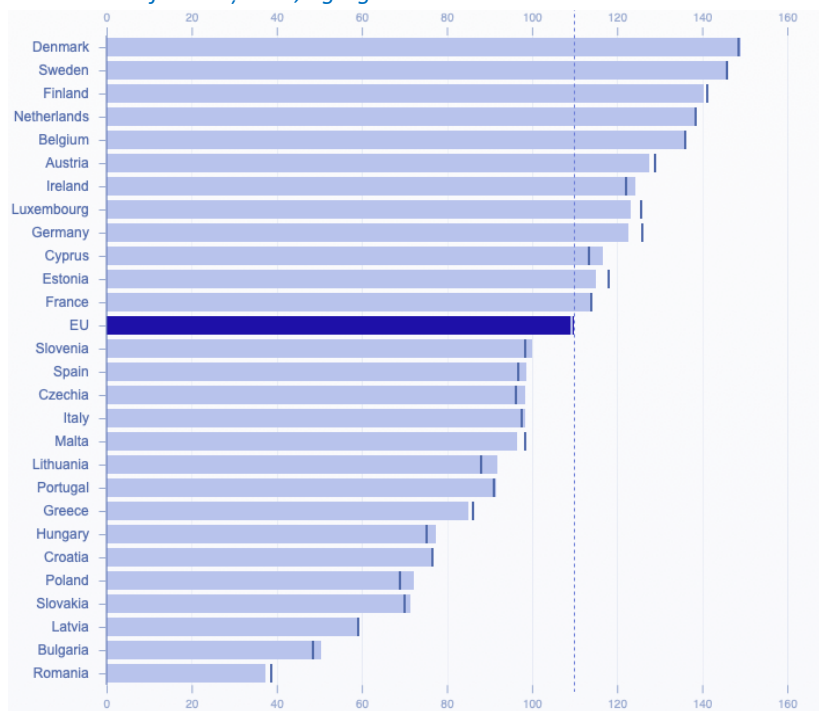
În continuare, sunt detaliate principalele aspecte socioeconomice analizate pentru evaluarea contextului actual, defalcat la nivelul analizei sectorului de cercetare, dezvoltare, inovare și a competitivității întreprinderilor.

Evoluții și provocări actuale

Cercetare, dezvoltare, inovare

Comisia Europeană evidențiază disparități semnificative în nivelurile de dezvoltare regională din UE în domeniul cercetării și inovării. Potrivit Tabloului de Bord European privind Inovarea (EIS⁶⁷) 2024, România este clasificată drept Inovator Emergent și se află pe ultima poziție în clasamentul european.

Figura nr. 1. Performanța CDI, agregat indicatori EIS

Sursa: Tabloul de Bord European privind Inovarea (EIS 2024)

Mai mult, potrivit datelor rezultate din exercițiile EIS anterioare (pentru intervalul 2017-2024), România se situează mult sub media UE și arată o regresie a performanței în ultimii ani. Astfel, România continuă să fie deficitară în ceea ce privește capacitatea CDI, cu rezultate slabe (sau chiar regrese) pentru majoritatea indicatorilor, în timp ce decalajul față de media UE s-a accentuat în ultimii ani, un aspect general, ce se propagă la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare.

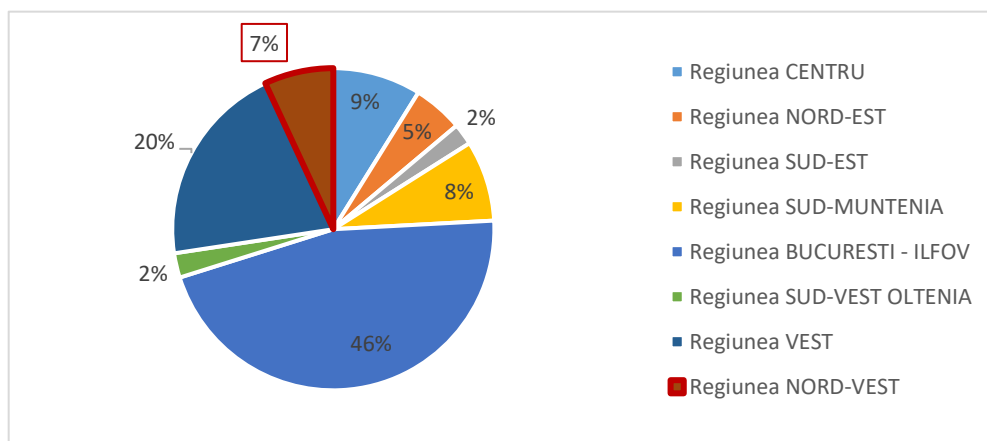
⁶⁷ European Innovation Scoreboard 2024 – Comisia Europeană. [Link](#)

Resurse generale de CDI

Un indicator mai specific al înclinației unui teritoriu către Inovare și Cercetare, este reprezentat de nivelul **cheltuielilor alocate cercetării și dezvoltării**. Aceste cheltuieli (private și publice) reprezintă în continuare doar un mic procent din PIB-ul național al României (sub 0,5% - echivalent a 5,61 miliarde lei în anul 2021⁶⁸, cu o creștere a valorii la 8,28 miliarde lei în anul 2023), între cele mai mici valori înregistrate la nivel UE (media UE 27 este de peste 2%). Mai mult, deși nivelul alocat cheltuielilor CDI este într-o creștere constantă, acesta a rămas relativ constant ca pondere din PIB. În perioada anterioară de programare, prin SNCDI 2014-2020 și Acordul de Parteneriat era setată ținta de a investi 2% din PIB în CD până în anul 2020, ceea ce este departe de a fi atins în prezent, fiind accentuată diferența față de țările europene și subliniată necesitatea accelerării investițiilor în sector inclusiv în perioada actuală de programare.

La nivel teritorial, conform datelor statistice 2023, România își concentrează, în continuare, majoritatea resurselor CDI în Regiunea de Dezvoltare București-Ilfov. Rata de creștere a cheltuielilor CDI regionale urmărește tendința de la nivel național (creștere semnificativă în ultimii ani), cu mici diferențe între regiuni. Totuși, o evoluție pozitivă puternică este înregistrată în regiune, care își mărește cheltuielile CDI de peste patru ori în anul 2023, comparativ cu anul 2019, devenind astfel a doua regiune din România ca valori investite în CDI (20% în 2023, ca pondere din total național), dar și regiune, cu o dublare a valorii în aceeași perioadă de referință. Cu toate acestea, Regiunea de Dezvoltare ocupă poziția a 5-a în clasamentul contribuției cheltuielilor CDI în total național, cu doar 7% din total.

Figura nr. 2. Ponderea cheltuielilor CDI la nivel regional în total național (2023)

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Astfel, la nivelul regiunii Nord-Vest, cheltuielile CDI rămân în continuare la un nivel extrem de redus (575 milioane lei în anul 2023), în ciuda unei dublări a valorii totale în perioada 2019-2023. Acest aspect este justificat de faptul că județul Cluj acoperă peste 91% dintre aceste cheltuieli, urmat de județele Bihor (4,45%) și Bistrița-Năsăud (2,91%), iar celelalte trei județe cu sub 0,5% fiecare. De altfel, județul Cluj, prin

⁶⁸ 2021 este ultima dată pentru care sunt înregistrate valori ale PIB în cadrul INS Tempo Online. Indicatori: CDP104B - Cheltuieli CDI și CON103I - PIB

concentrarea centrelor universitare în județ, se situează relativ la nivelul mediei naționale a ponderii cheltuielilor CDI în PIB (puțin sub 0,5%), însă regiunea înregistrează discrepanțe semnificative.

Tabel nr. 4. Cheltuielile CDI la nivelul regiunii Nord Vest și ponderea în total PIB județean (2021)

	Valoare (milioane lei)	Evoluție (%) 2019 – 2023	Contribuție regională (%)
Regiunea de Dezvoltare NORD-VEST	575,26	250%	100,00%
Bihor	25,62	374%	4,45%
Bistrița-Năsăud	16,74	356%	2,91%
Cluj	525,99	246%	91,44%
Maramureș	2,44	152%	0,42%
Satu Mare	1,88	128%	0,33%
Sălaj	2,59	121%	0,45%

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Sursa de finanțare a activităților de CDI a cunoscut un transfer în perioada ultimilor ani, de la predominant fonduri publice, la predominant din partea întreprinderilor, remarcându-se interesul tot mai ridicat al întreprinderilor de a investi în activități de CDI și sprijinul păstrat relativ la același nivel din partea instituțiilor guvernamentale. În anul 2023, 54,2% dintre finanțări au venit din partea întreprinderilor, 28,4% fonduri publice și 14,98% din străinătate⁶⁹.

O altă resursă care sprijină dezvoltarea sectorului CDI este reprezentată de infrastructura de cercetare, măsurată prin indicatorul **numărul de centre/unități active**. România dispune de un sistem amplu de cercetare, dezvoltare și inovare, care a rămas relativ constant, atât în sectorul public (mici diminuări), cât și cel privat, în perioada 2019-2023 (de la 480 de unități, la 468).

În ceea ce privește **resursele umane**, procentul personalului implicat în cercetare-dezvoltare și al cercetătorilor raportat la totalul persoanelor ocupate este semnificativ mai mic decât media UE. Totodată, această pondere rămâne relativ constantă între 2019 și 2023, ceea ce accentuează decalajul față de celelalte state membre. Această situație reflectă interesul scăzut al mediului economic, instituțional și educațional pentru alocarea resurselor umane în acest domeniu. În acest caz, Regiunea de Dezvoltare înregistrează a treia cea mai slabă reprezentare dintre toate regiunile, cu 3,5 angajați în activități de CDI, la 1000 de persoane ocupate. Cu toate acestea, județul Cluj este bine reprezentat, cu peste 10 persoane angajate în CDI, la 1000 persoane ocupate.

Tabel nr. 5. Angajați în activitatea de CDI, la 1000 de persoane ocupate

⁶⁹ Rapoarte privind activitatea de cercetare dezvoltare, pe ani – Institutul Național de Statistică

	2019	2020	2021	2022	2023
Național	5,2	5,4	6,2	6,3	6,2
Nord-Vest	3,1	3,6	4,0	4,0	3,5
Bihor	0,2	0,2	0,2	0,3	0,1
Bistrița-Năsăud	0,5	1,0	0,7	0,7	0,5
Cluj	9,3	10,9	11,2	11,6	10,2
Maramureș	0,1	0,2	1,3	0,2	0,2
Satu Mare	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Sălaj	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3
Centru	4,1	4,1	4,5	5,4	4,5
Nord-Est	3,7	4,0	4,9	4,9	4,3
Sud-Est	2,4	2,5	3,0	3,5	3,7
Sud-Muntenia	2,4	2,5	2,7	2,8	3,0
București - Ilfov	15,5	15,3	16,4	15,8	15,2
Sud-Vest Oltenia	1,6	1,4	1,9	2,0	2,1

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Activitatea de CDI

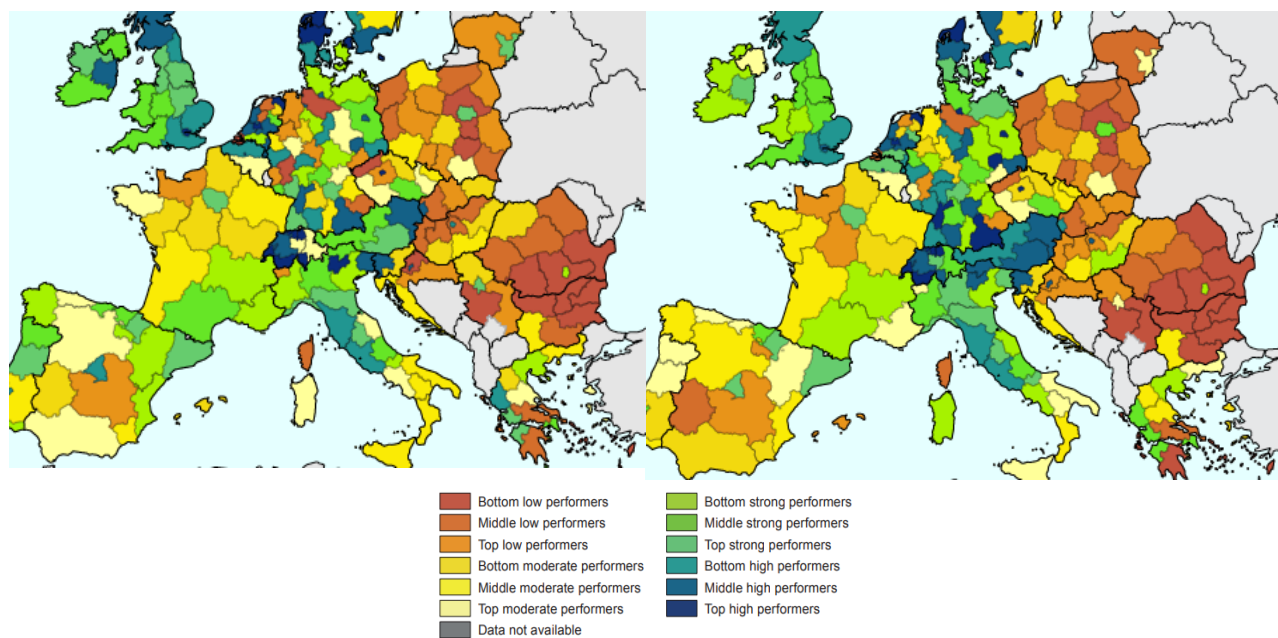
Evoluția recentă a investițiilor în activitatea de CDI arată o concentrare mai mare a resurselor pe **cercetarea aplicativă** (47,3%), în defavoarea cercetării fundamentale, în timp ce cercetarea de dezvoltare experimentală a rămas la același nivel⁷⁰.

Din perspectiva **domeniilor** pe care s-au axat activitățile de CDI, cele mai multe investiții din anul 2023 au fost alocate științelor naturale și exacte, științelor ingineresti și tehnologice și agriculturii. Deși se observă o legătură directă între investițiile CDI și domeniile cu potențial de specializare inteligentă, stabilite atât la nivel național, cât și în cadrul RIS3 NV, modul în care se realizează transferul tehnologic către operatorii din teritoriu rămâne neclar. De asemenea, nu este cert dacă rezultatele cercetării sunt utilizabile și aplicate efectiv în domeniile vizate. Totodată, analiza selecției sectoarelor de specializare inteligentă din România relevă faptul că acestea au fost, în mare parte, menținute de la o perioadă de programare la alta, fără integrarea unor domenii noi, inclusiv în cazul Regiunii Nord-Vest. Pentru perioada 2021-2027, comparativ cu cea anterioară, mai multe regiuni de dezvoltare acordă o atenție sporită sectoarelor de sănătate și TIC. Aceasta, însă, în contextul unei ponderi reduse a cheltuielilor în aceste sectoare, evidențiază nevoia urgentă de intensificare a investițiilor CDI în domeniile respective.

Publicațiile și colaborările public-private reprezintă un alt aspect important al activității de CDI. Deși, în general, situația nu este una favorabilă în România, Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest este performerul României în acest caz, după Regiunea de Dezvoltare București-Ilfov, dar în continuare sub media UE.

⁷⁰ Rapoarte privind activitatea de cercetare dezvoltare, pe ani – Institutul Național de Statistică

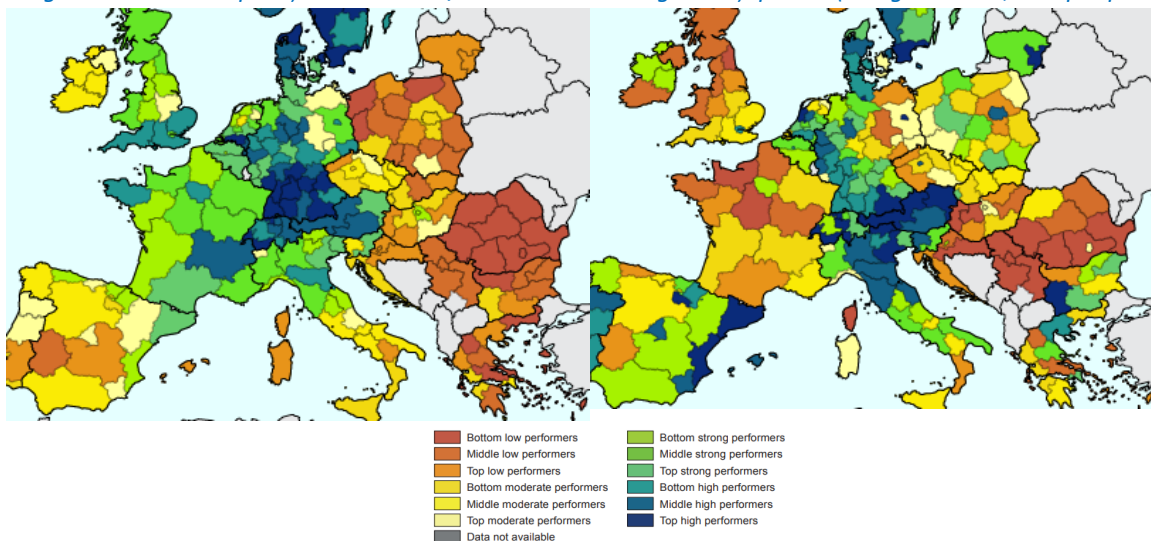
Figura nr. 3. Co-publicații științifice internaționale/milion de locuitori (stânga) și co-publicații public-private/milion de locuitor (dreapta)

Sursa: [Regional Innovation Scoreboard 2023](#), pagina 41 (stânga) și pagina 63 (dreapta)

Nu în ultimul rând, România se situează pe ultima poziție la nivel UE privind **aplicațiile de patent și brevete** (conform informațiilor RIS 2023). În acest caz, Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest are o performanță ceva mai ridicată în cazul aplicațiilor de brevete.

Figura nr. 4. Aplicațiile de brevete/miliarde din PIB regional și patent (stânga brevete, dreapta patente)

Sursa: [Regional Innovation Scoreboard 2023](#), pagina 65 (stânga) și 67 (dreapta)

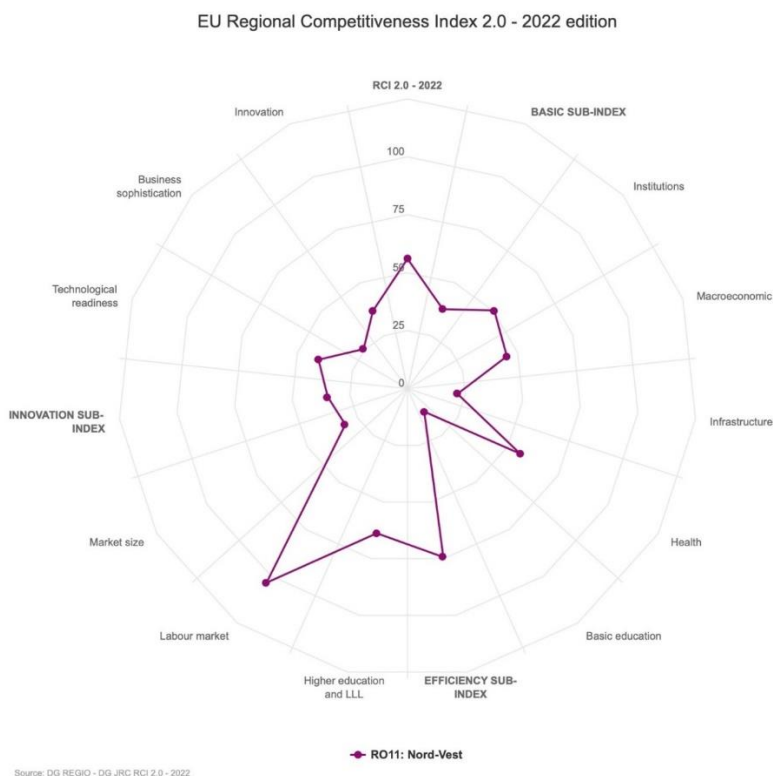
O altă problemă pregnantă în România rămâne cea legată de **transferul tehnologic și accesul la rezultatele cercetărilor**. În prezent, România are acreditate 46 de centre de transfer tehnologic⁷¹, dintre care doar 6 în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, și o strategie adecvată privind conectarea mediului public cu cel privat, însă acestea nu sunt utilizate în mod eficient. În plus, cadrul legislativ este slab dezvoltat, limitând utilizarea rezultatelor cercetării de către actorii locali și accesul la informații pentru terțe părți.

Competitivitatea întreprinderilor

La nivelul anului 2022, Indicele regional de competitivitate⁷² înregistra valori cu mult sub mediile Uniunii Europene și ultimele poziții în clasamentul european pentru fiecare regiune din România - cu excepția regiunii București-Ilfov, însă, sunt înregistrate disparități semnificative în cazul tuturor celorlalte regiuni de dezvoltare, în ciuda unor evoluții pozitive față de anii 2016 și 2019.

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest se clasează pe poziția 226/234 în clasamentul european, prezentând scoruri ceva mai ridicate în cazul pilonilor privind Piața muncii, Sănătatea și Educația terțiară, dar scăzute în cazul Pregătirii tehnologice, Complexitatea afacerilor sau Inovația, fapt ce indică nevoia sporită de creștere a competitivității la nivel regional.

Figura nr. 5. *Indicele regional de competitivitate în regiunea Nord-Vest, în comparație cu media Uniunii Europene*

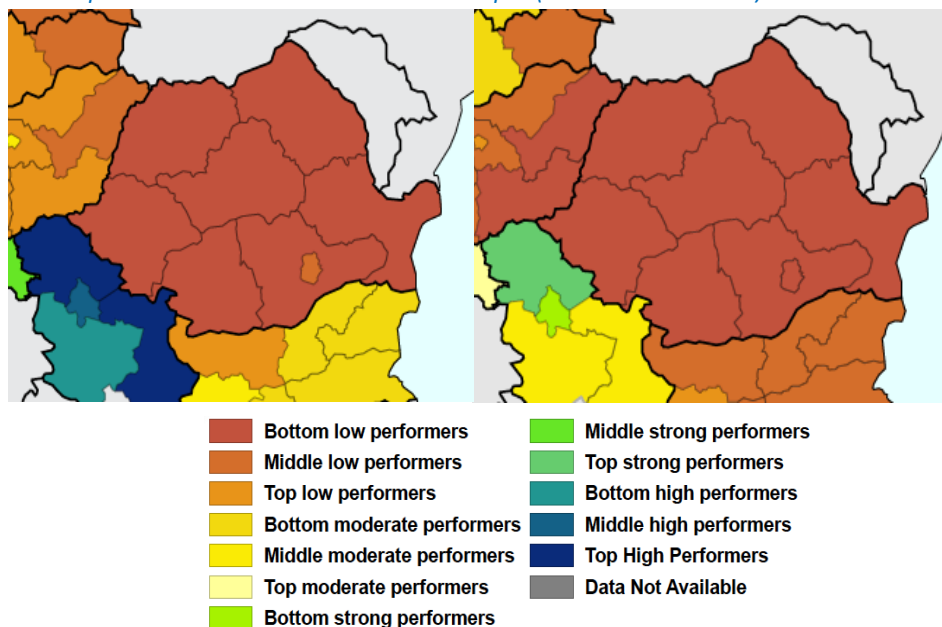
Sursa: Indicele regional de competitivitate 2.0 – 2022

⁷¹ Entități de Inovare și Transfer Tehnologic – Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării. [Link](#)

⁷² Indicele regional de competitivitate 2.0 – 2022, este măsurat prin intermediul a 11 piloni (Instituții, Stabilitate Macroeconomică, Infrastructură, Sănătate, Educație de bază, Studii superioare și Învățare pe tot parcursul vieții, Eficiența pieței muncii, Dimensiunea pieței, Pregătirea tehnologică, Complexitatea afacerilor, pilonul de Inovație) cu scopul de determina potențialul pe termen lung al unei regiuni [link](#)

În ceea ce privește competitivitatea IMM-urilor, datele Tabloului de bord Regional privind Inovarea (RIS 2023)⁷³ indică faptul că România se află pe ultimele poziții în clasamentul european în ceea ce privește nivelul investițiilor realizate și valoarea adăugată generată de IMM-uri, inclusiv în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest. De asemenea, ponderea IMM-urilor care au implementat inovații de produs și procese evidențiază interesul sectorului pentru creșterea competitivității afacerilor, însă România rămâne, din nou, pe locurile inferioare în clasamentul european.

Figura nr. 6. IMM-uri care au introdus inovații de produs - stânga și IMM-uri care au introdus procese de business inovatoare - dreapta (% din total IMM-uri)

Sursa: Tabloul de bord Regional privind Inovarea (RIS) 2023, pagina 57 (stânga) și 59 (dreapta)

Nevoi și provocări

Conform analizei de context, nevoile și provocările identificate încă de la momentul elaborării programului sunt încă de actualitate, iar prioritățile și acțiunile de intervenție programate în cadrul PR Nord-Vest rămân în continuare relevante.

Indicele regional de competitivitate înregistrează valori reduse pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest în majoritatea indicatorilor, mai puțin în cazul co-publicațiilor științifice și aplicațiile de brevete. Mai mult decât atât, sectorul CDI este subreprezentat atât la nivel național, cât și regional, cu alocări financiare reduse, o activitate de cercetare cu mult sub potențialul existent și cu rezultate finale care în multe cazuri nu sunt transferate către piață. Totodată, regiunea înregistrează disparități semnificative între județul Cluj, cu un grad de dezvoltare mai ridicat, și celelalte județe.

⁷³ Tabloului de bord Regional privind Inovarea (RIS 2023), [link](#)

În acest context, sprijinul oferit prin Programul Regional Nord-Vest rămâne esențial pentru dezvoltarea și consolidarea capacității sectorului CDI, dar și pentru îmbunătățirea performanțelor sectorului de afaceri și IMM-uri.

Prioritate: P2. O regiune cu localități smart

Pentru perioada actuală de programare, Comisia Europeană și-a actualizat prioritățile până în 2030 prin Comunicarea „**Busola digitală 2030: calea europeană pentru deceniul digital**”⁷⁴, care se bazează pe patru puncte cardinale: competențe pentru adulți; întreprinderi care utilizează cloud computing, IA, big data; infrastructura de conectivitate; digitalizarea serviciilor publice.

Toți acești piloni sunt susținuți la nivel național prin diferite documente strategice, precum: **Acordul de Parteneriat**⁷⁵, Propunerea de politică publică în domeniul e-guvernare, Strategia Guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri din România către o economie digitală și a datelor. Mai mult, la nivel regional, prin **Planul de dezvoltare regională**⁷⁶, cât și **Strategia RIS3 NV**⁷⁷ sunt prevăzute investiții în digitalizarea mediului public și privat. Deși sectorul TIC este bine reprezentat la nivelul regiunii Nord-Vest (ca număr de întreprinderi și cifră de afaceri totală), competitivitatea sectorului se leagă strict de forța de muncă calificată din regiune, în timp ce efectele benefice ale dezvoltării industriei asupra altor actori rămâne limitată (doar o treime dintre companii utilizează site-uri web, iar digitalizarea serviciilor publice este încă precară). Din aceste considerente, TIC este selectat ca unul dintre pilonii PDR și ai specializării inteligente pentru perioada actuală, urmărindu-se dezvoltarea securității cibernetice, conceptul SMART City, e-guvernare, digitalizarea universităților și a IMM-urilor, dar și utilizarea tehnologiilor avansate din IT (IA; mobilitate autonomă; arhitecturi integrate pentru comunicare și procesare date, video, text etc.).

Astfel, Programul Regional Nord-Vest identifică următoarele nevoi principale în ceea ce privește digitalizarea:

- Slaba digitalizare a serviciilor publice oferite cetățenilor, în special în mediul rural;
- Numărul redus de orașe înscrise pe platforma ghiseul.ro;
- Implementarea incipientă a conceptelor de „smart-city” și digitalizare a administrațiilor publice din mediul rural.

Evoluții și provocări actuale

În anul 2022, România ocupa ultimul loc (poziția 27) în ceea ce privește valoarea Indicelui Economiei și Societății Digitale (DESI 2022) la nivelul UE⁷⁸. Potrivit datelor furnizate de Comisia Europeană, România înregistrează cele mai slabe performanțe din UE, atât în termeni absoluți, dar și raportat la creșterea din

⁷⁴ Comisia Europeană, *Busola digitală 2030: calea europeană pentru deceniul digital*, 2021, [link](#)

⁷⁵ op. cit, [link](#)

⁷⁶ op cit. [link](#)

⁷⁷ op cit. [link](#)

⁷⁸ Comisia Europeană a monitorizat progresul Statelor Membre în domeniul digital și a publicat anual rapoarte ale Indicelui economiei și societății digitale (DESI) începând cu 2014. DESI este un indice construit pe mai mult de 30 de indicatori reprezentând cinci domenii principale ale politicilor privind digitalizarea

ultimii ani: pe lângă faptul că prezintă cel mai scăzut scor, România înregistrează de fapt progrese slabe în perioada 2016-2022, progrese care le depășesc doar pe cele ale Bulgariei și Letoniei.

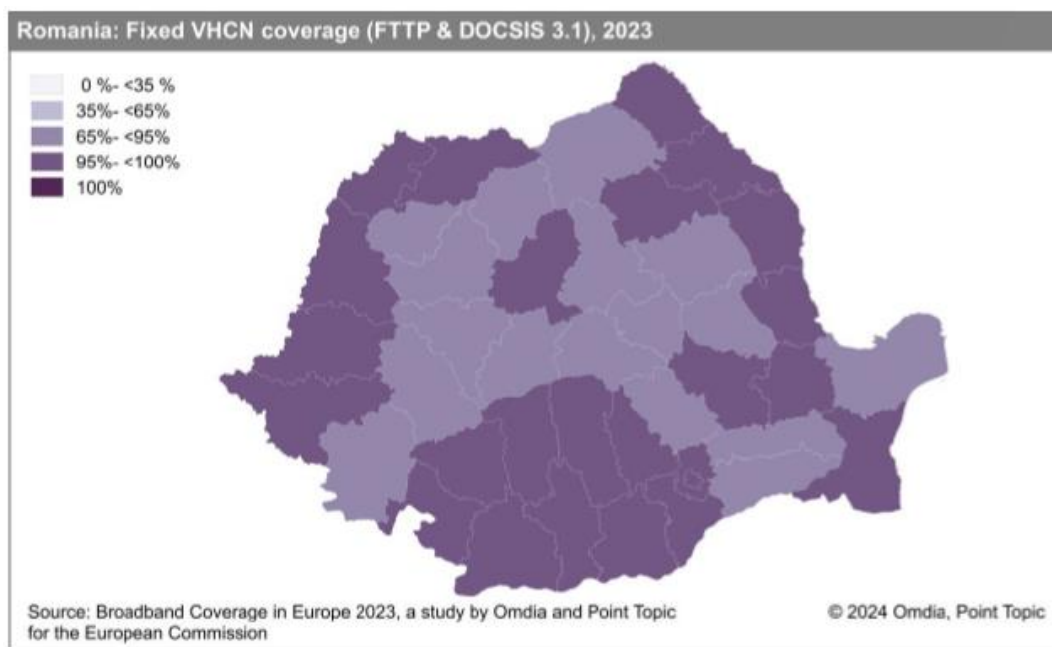
Conform Raportului de Țară privind Deceniul Digital 2024⁷⁹, ecosistemul digital din România, raportat la majoritatea indicatorilor, încă se situează pe ultimele poziții ale clasamentului european și cu mult sub țintele stabilite pentru perioada următoare, în ciuda unor creșteri ceva mai accelerate pe anumite domenii.

Conectivitate

România se bucură de o poziție solidă în ceea ce privește conectivitatea în bandă largă, înregistrând o dinamică pozitivă în ultimii ani. În 2023, acoperirea rețelei fixe de foarte mare capacitate (VHCN) și cea de fibră optică (FTTP) a ajuns la 95%, depășind cu mult media Uniunii Europene (acoperire de 79% VHCN și 64% FTTP). Totodată, acoperirea cu servicii de fibră optică în mediul rural este considerabilă, atingând 92,5% în 2023. Cu toate acestea, în privința serviciilor 5G, doar 33% din zonele populate erau acoperite în 2023 (creștere de la 12% în 2020), dar mult sub media Uniunii Europene (acoperire de 89%).

Din punct de vedere teritorial, distribuția acoperirii cu bandă largă este destul de uniformă între județe, cu puține excepții⁸⁰. Totodată, la nivelul regiunii Nord-Vest, conectivitatea este una ridicată la nivelul tuturor județelor, cu excepția județelor Cluj și Sălaj, care cuprind zone montane importante. Mai important, conectivitatea la nivelul zonelor rurale este relativ scăzută, dar relativ similară cu alte județe din țară, cu excepția județului Satu Mare, care are o acoperire de peste 95%.

Figura nr. 7. Acoperirea NGA cu bandă largă, în funcție de județ, 2023

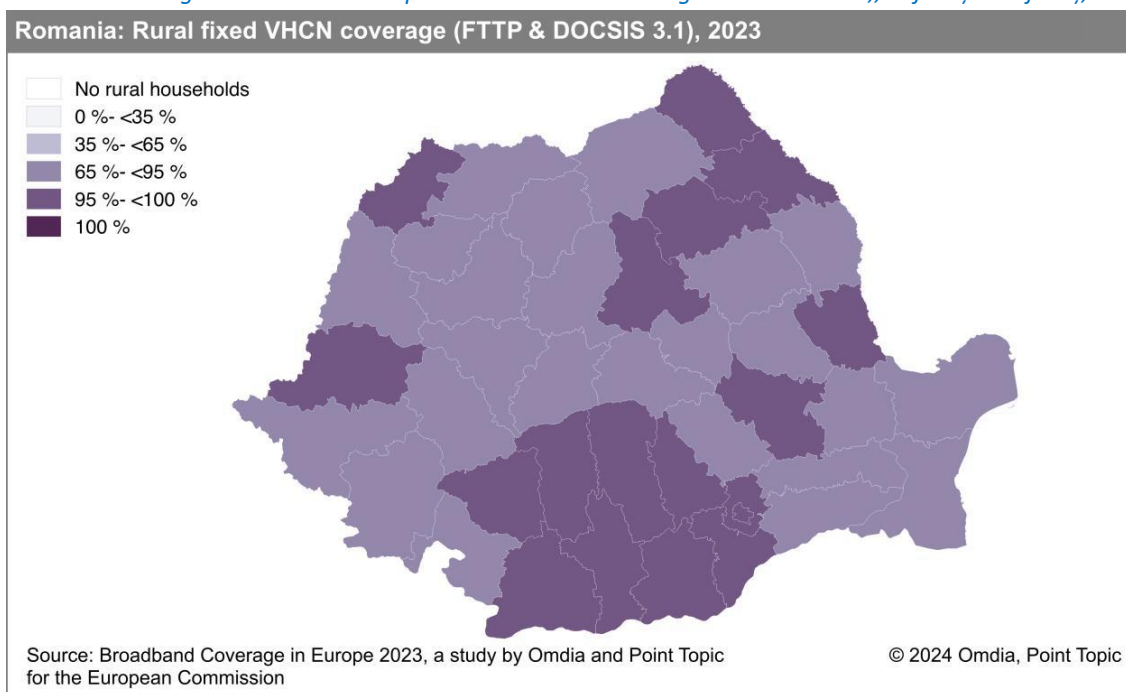

Sursa: CE, Acoperirea cu bandă largă în Europa, 2023

⁷⁹ Raportul de Țară privind Deceniul Digital 2024, *În prezent, indicele DESI a fost transpus în Deceniul Digital și este monitorizat în mod diferit. [link](#)

⁸⁰ CE, Acoperirea cu bandă largă în Europa, Raport 2023

Figura nr. 8. Acoperirea NGA cu bandă largă în mediul rural,, în funcție de județ, 2023

Sursa: CE, Acoperirea cu bandă largă în Europa, 2023

Populație și competențe

România continuă să rămână în urmă în ceea ce privește alfabetizarea digitală generală a populației și utilizarea TIC. În 2023, doar 29%⁸¹ dintre cetățeni aveau competențe digitale de bază, semnificativ sub media UE (55%). Altfel, potrivit statisticilor Eurostat, peste 91% dintre cetățenii români utilizează frecvent internetul (anul 2023), valoare apropiată de media Uniunii Europene.

Datele privind alfabetizarea digitală a cetățenilor români și abordarea acestora față de TIC contrastează parțial cu statisticile despre specialiștii în TIC: de exemplu, România înregistrează un număr ridicat de absolvenți TIC, însă ponderea specialiștilor activi rămâne redusă în totalul angajaților. Acest dezechilibru poate fi explicat, cel puțin parțial, prin migrarea forței de muncă tinere și calificate.

Digitalizarea în instituțiile publice

Conform raportului *eGovernment benchmark 2023*⁸², România se află printre țările cu cele mai scăzute performanțe digitale în administrațiile publice din Europa - atât din perspectiva cererii (nivelul de utilizare: măsura în care cetățenii accesează servicii digitale oferite de autoritățile publice), cât și a ofertei (gradul de digitalizare: extinderea și calitatea serviciilor publice disponibile online).

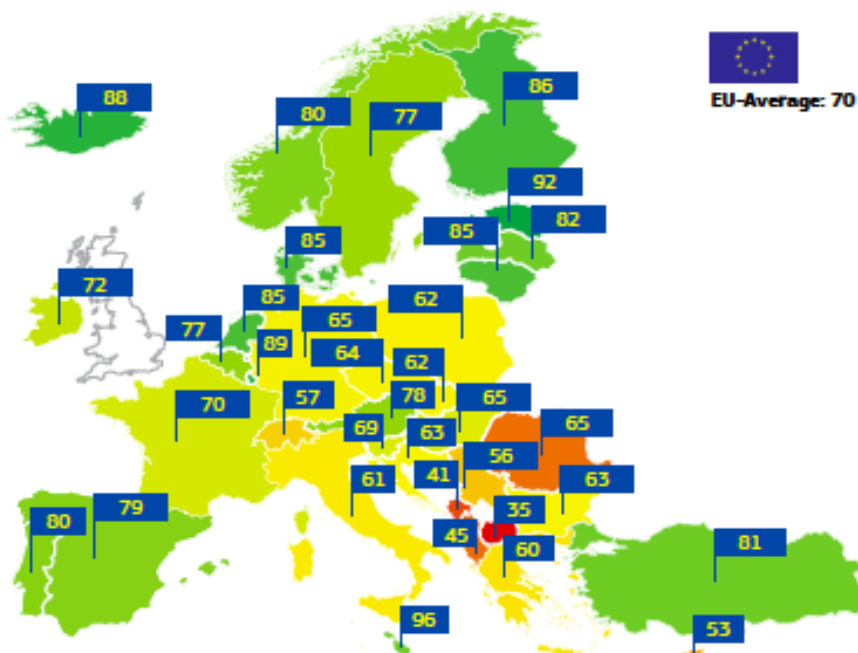
Ponderea cetățenilor care interacționează online cu autoritățile publice este semnificativ sub media Uniunii Europene (65%), iar doar 56% dintre servicii sunt disponibile online (84% la nivel UE). Totodată,

⁸¹ Eurostat

⁸² Comisia Europeană, *eGovernment benchmark 2021* – raport de perspectivă

identificarea pe baza cărții de identitate în diferite platforme online, precum și utilizarea formularelor pre-completate se realizează într-o mică măsură.

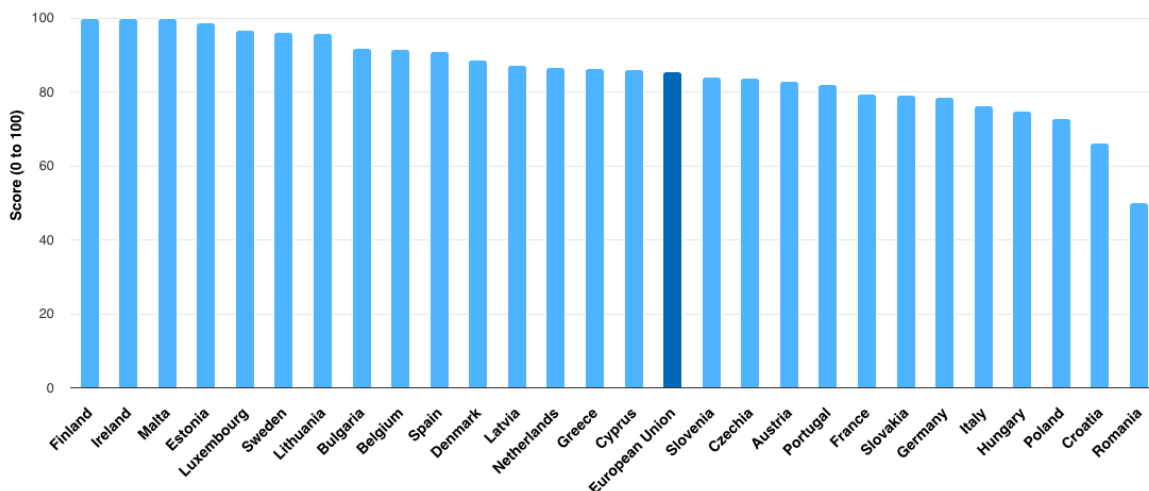
Figura nr. 9. Poziționarea e-guvernării în Statele Membre UE, în funcție de combinația performanțelor privind penetrarea și digitalizarea

Sursa: CE, E-government benchmark 2023

Un alt indicator relevant vizează disponibilitatea serviciilor publice digitale pentru întreprinderi, evaluând măsura în care un serviciu sau informațiile aferente sunt accesibile online și integrate într-un portal dedicat. În 2023, România a obținut un scor de 50,03 pentru acest indicator, mult sub media Uniunii Europene, de 85,42, clasându-se pe ultimul loc la nivel european și din acest punct de vedere. Deși s-a observat o îmbunătățire față de anii anteriori, nevoia de dezvoltare a serviciilor publice digitale destinate întreprinderilor rămâne extrem de ridicată, atât la nivel național, cât și la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare.

Figura nr. 10. Servicii publice digitale pentru întreprinderi la nivelul statelor membre ale UE în anul 2023 (scor 0-100)

Sursa: Deceniul Digital 2024, (pagina 151, figura 59)

Nevoi și provocări

România și-a asumat ținte ambițioase în cadrul Busolei Digitale 2030, susținute inclusiv prin strategiile și planurile de dezvoltare regională, privind creșterea competențelor TIC, digitalizarea serviciilor publice, utilizarea cloud computing sau Big Data.

Conform indicilor de la nivel european, România și Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest se clasează pe ultimele poziții în ceea ce privește ecosistemul digital. Un aspect extrem de pozitiv este reprezentat de acoperirea teritorială a conectivității în bandă largă și fibră optică în mediul urban, cu excepția zonelor montane din regiune. Mai mult, acoperirea cu conexiuni de mare viteză în zonele rurale nu este una adecvată. Totodată, raportat la serviciile publice digitale, România are una dintre cele mai scăzute performanțe din Europa, atât privind cererea pentru astfel de servicii, cât și în privința ofertei existente.

Având în vedere situația actuală, intervențiile pentru dezvoltarea unui centru regional de date și realizarea interoperabilității la nivelul administrațiilor locale rămân de actualitate și justificate pentru îmbunătățirea serviciilor publice, dar și pentru o mai bună integrare a soluțiilor digitale în activitatea întreprinderilor.

Prioritatea 3 – O regiune cu localități prietenoase cu mediul

Obiectiv specific: RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (FEDR)

OS 2.1 din cadrul PR NV vizează îmbunătățirea performanței energetice în clădirile publice și rezidențiale, pornind de la nevoile existente la nivel regional, unde există un număr mare de clădiri construite înainte de 1990, cu standarde scăzute de eficiență energetică.

Evoluții și provocări actuale

Intervențiile sprijinite în cadrul OS 2.1 contribuie la obiectivele climatice existente la nivel european și național referitoare la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, prin orientarea măsurilor propuse spre o reducere a consumurilor de energie la nivelul clădirilor (este avută în vedere aplicarea „principiul eficienței energetice pe primul loc”, iar ambiția proiectelor prin raportare la reducerea emisiilor de GES este punctată suplimentar).

Obiectivele în materie de climă și decarbonizare, stabilite la nivel european, vizează: i) reducerea până în 2030 a emisiilor nete de GES cu cel puțin 55% față de nivelurile din 1990 („Pregătiți pentru 55”); și (ii) obținerea a zero emisii nete de GES până în 2050 („Neutralitatea carbonului”).

Analiza datelor furnizate de Eurostat, arată că la nivelul anului 2022, România îndeplinise deja obiectivul pentru anul 2030, de a reduce cu 55% a emisiilor nete de GES, scăderea înregistrată fiind de 72,5%, cu mult peste reducerea înregistrată la nivel european (de doar 31%). Aceasta reprezintă cea mai mare performanță înregistrată la nivelul statelor membre ale UE.

Tabel nr. 6. Emisii de GES (UM: Index, 1990=100)

	1990	2019	2020	2021	2022
UE	100	73,9	66,1	69,9	69
România	100	29,8	27	29,1	27,5

Sursa: Eurostat

Cu toate acestea, având în vedere că fiecare stat membru stabilește o contribuție națională orientativă în materie de eficiență energetică, bazată pe consumul final de energie, în vederea îndeplinirii la nivel colectiv a obiectivului obligatoriu al Uniunii privind consumul final de energie, ținta asumată la nivel național, prin Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) 2025-2030, este mult mai ridicată comparativ cu obiectivul stabilit la nivel european, fiind de 85% pentru anul 2030, comparativ cu 1990, astfel încât sunt necesare în continuare eforturi susținute pentru reducerea emisiilor de GES la nivel național și asigurarea unei eficiențe energetice mai mare.

Pentru a transpune obiectivele **Directivei revizuite privind eficiența energetică**⁸³, ținta privind **consumul de energie primară** la nivelul României la nivelul anului 2030 a fost fixată la 30,2 Mtep. Previziunile asumate prin Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC)⁸⁴, privind consumul de energie primară indică atingerea unei ținte de 28,7 Mtep în 2030, sub ținta fixată prin Directiva privind Eficiența Energetică (reformare) din 2023. În ceea ce privește ținta privind **consumul final brut de energie**, aceasta a fost fixată la 22,47 Mtep în 2030, prin Directiva privind Eficiența Energetică (reformare) din 2023.

Analiza datelor statistice furnizate de INS, arată că la nivel național, consumul final de energie a fost stabil în perioada 2019-2022, în anul 2022 fiind de aproximativ 24 Mtep, valoare apropiată de angajamentul României de a-și reduce consumul de energie până în anul 2030, până la ținta de 22,47 Mtep. La nivelul anului 2022, cea mai mare pondere în consumul final de energie era deținută de țitei și produse petroliere și de gazul natural, conform datelor prezentate în tabelul următor.

⁸³ Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (reformare), [link](#)

⁸⁴ Ministerul Energiei, Planul Național Integrat Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice, 2024, [link](#)

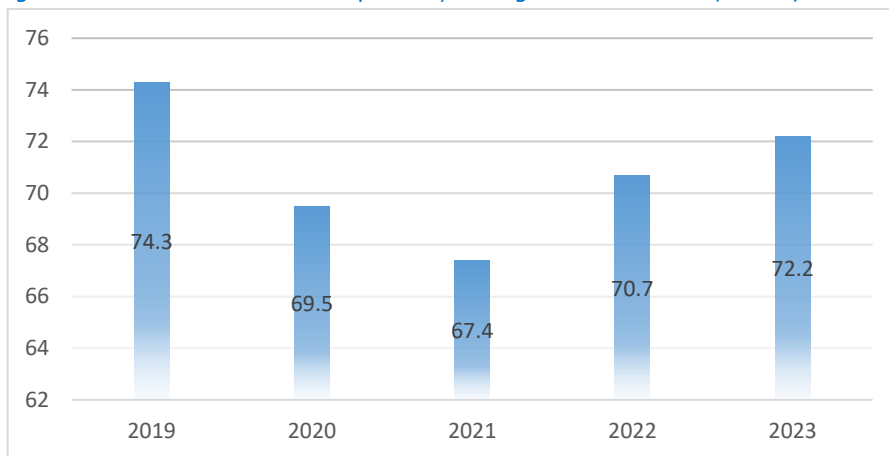
Tabel nr. 7. Consumul final energetic pe tipuri de purtători de energie (UM: Mii tone echivalent petrol)

Surse de energie	2019	2020	2021	2022
Total	23713	23529	25373	24020
Combustibili solizi	660	605	736	557
Combustibili gazoși	148	145	150	:
Turbă	15	16	18	:
Gaz natural	5626	5861	6574	5402
Țiței și produse petroliere	8258	7946	8480	9031
Regenerabile și biocombustibili	3831	3856	4077	3958
Deșeuri neregenerabile	153	282	319	:
Energie electrică	3919	3795	3973	3689
Energie termică	1103	1024	1040	906

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Având în vedere sursele de energie existente la nivel național, gradul de independență energetică al României, reprezentând raportul dintre producția de energie primară și cantitatea de energie primară disponibilă, era destul de ridicat la nivelul anului 2022 (72,2%), conform datelor furnizate de INS, în creștere comparativ cu perioada 2020-2022.

Figura nr. 11. Gradul de independență energetică a României (UM: %)

Sursa: INS – TEMPO Online (baze de date statistice)

Obiectiv specific: RSO2.2. Promovarea energiei din surse regenerabile în conformitate cu Directiva privind energiei din surse regenerabile (UE) 2018/2001, inclusiv cu criteriile de sustenabilitate prevăzute în aceasta (FEDR)

RSO 2.2 aferent Priorității 3 din cadrul PR Nord-Vest răspunde nevoii de oferire a unor resurse de energie alternative exploatabile pentru creșterea nivelului de confort termic al locuințelor, având în vedere că la nivelul regiunii, principala sursă de încălzire a locuitorilor din mediul rural este lemnul.

Astfel, investițiile vizate în cadrul RSO 2.2, urmăresc promovarea energiei regenerabile în comunitățile rurale prin aplicarea unor soluții centralizate, de înaltă eficiență în ceea ce privește alimentarea cu energie termică, care utilizează combustibili din surse regenerabile disponibile la nivel local (solară, eoliană, geotermală, hidroelectrică, biomasă etc.).

Evoluții și provocări actuale

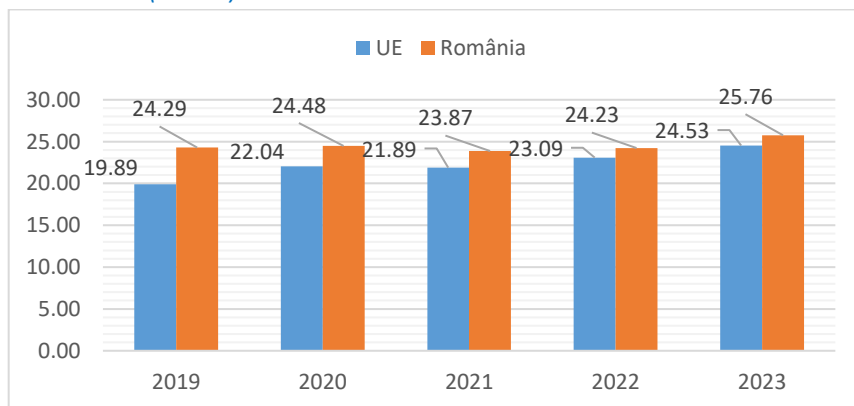
La nivel european, prima directivă privind energia din surse regenerabile a fost adoptată la 23 aprilie 2009, prin care s-a stabilit ca pentru anul 2020, 20% din consumul final brut de energie al UE și 10% din consumul de energie din sectorul transporturilor al fiecărei țări a UE trebuie să provină din surse regenerabile de energie. În anul 2018 a intrat în vigoare prima revizuire a Directivei privind energia din surse regenerabile, prin care a fost stabilit un nou obiectiv obligatoriu al UE pentru 2030, și anume că cel puțin 32% din consumul final brut de energie trebuie să provină din surse regenerabile de energie, precum și un obiectiv majorat de 14% pentru ponderea de combustibili din surse regenerabile în domeniul transporturilor, până în anul 2030.

Cea de-a doua revizuire a Directivei privind energia din surse regenerabile⁸⁵ a avut loc în anul 2023 și a vizat creșterea obiectivului pentru 2030 privind sursele regenerabile de energie la 42,5%, țările UE fiind încurajate să facă eforturi pentru a atinge ținta de 45%. Pentru sectorul clădirilor, Directiva stabilește un obiectiv orientativ de 49% pentru ponderea energiei din surse regenerabile până în 2030.

Datele statistice furnizate de Eurostat arată că la nivelul anului 2023, în România, ponderea energiei din surse regenerabile, în consumul final brut de energie era de 25,76%, doar în ușoară creștere comparativ cu perioada 2019-2022 și peste ponderea înregistrată la nivel European, în același an (24,53%). Cu toate acestea, această pondere este departe de ținta urmărită pentru anul 2030, de 42,5%, aspect ce evidențiază necesitatea intensificării eforturilor în direcția creșterii utilizării surselor de energie regenerabilă.

În acest context, intervențiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific prezintă în continuare o relevanță ridicată, fiind necesară accelerarea lansării apelurilor de proiecte dedicate acestui obiectiv.

Figura nr. 12. Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie, în perioada 2019-2023 (UM: %)

Sursa: Eurostat

Obiectiv specific: RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare (FEDR)

⁸⁵ Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene, Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare), [link](#)

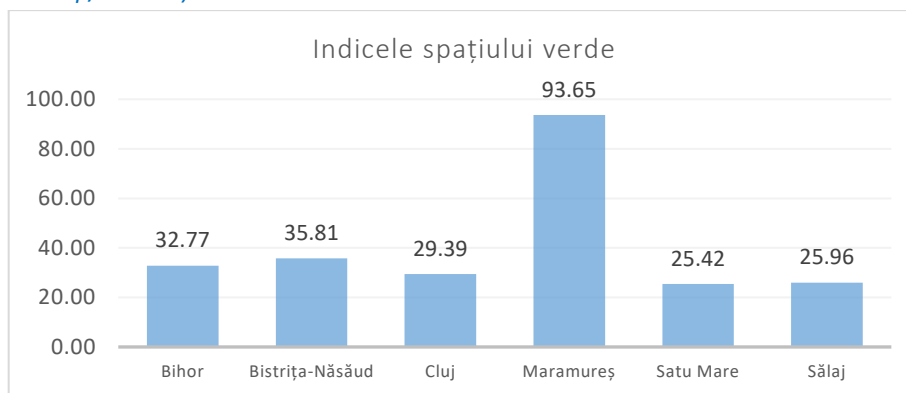
Intervențiile finanțate în cadrul OS 2.7 vizează dezvoltarea unor orașe verzi și îmbunătățirea infrastructurii verzi din zonele urbane, prin investiții în modernizarea/extinderea/construirea și dotarea spațiilor verzi, pornind de la nevoia identificată la nivel regional, la momentul elaborării programului, de creștere a suprafeței spațiilor verzi în zonele urbane, în vederea apropierii de suprafața recomandată de Organizația Mondială a Sănătății, care este de 52 mp/locuitor.

Evoluții și provocări actuale

Conform informațiilor cuprinse în documentul de program, la momentul elaborării PR NV, ultimele date disponibile referitoare la suprafața spațiilor verzi urbane erau pentru anul 2020, an în care suprafața spațiilor verzi existente în zonele urbane ale regiunii era de 5.310 ha. Raportat la populația rezidentă din zonele urbane (1.343.280 persoane), rezultă o suprafață de spațiu verde de 39,53 mp/locuitor la nivelul anului 2020. Astfel, *”pentru a atinge suprafața spațiilor verzi de 52 mp/locuitor, recomandată de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), în regiune trebuie construite spații verzi care să însumeze o arie de 1.675 ha”*.

Analiza actualizată a indicatorului INS referitor la suprafața spațiilor verzi în municipii și orașe, arată că acesta a înregistrat o creștere cu 126 de ha, ajungând la 5436 ha în anul 2023. Raportat la populația rezidentă din zonele urbane la nivelul aceluiași an, rezultă o suprafață de spațiu verde de 42,74 mp/locuitor la nivelul anului 2023, în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, peste media înregistrată la nivel național, de 33,82 mp/locuitor. Deși au fost înregistrate progrese la nivel regional, este nevoie în continuare de creșterea suprafețelor verzi din zona urbană a regiunii, pentru atingerea suprafeței recomandate de OMS. Trebuie menționat însă că între județele regiunii Nord-Vest există disparități foarte mari, județul Maramureș beneficiind de circa 43% din suprafețele verzi urbane din regiune. Așadar, indicele spațiului verde în mediul urban al județului Maramureș era de 93,65mp/locuitor în anul 2023, în vreme ce în județele Satu Mare și Sălaj, indicele spațiului verde era de 25,42mp/locuitor, respectiv de 25,96mp/locuitori la nivelul aceluiași an.

Figura nr. 13. Indicele spațiului verde, în județele regiunii Nord-Vest, în anul 2023 (UM: mp/locuitor)

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Nevoia de creștere a suprafețelor verzi din zona urbană a regiunii a fost adresată, în cadrul acestui OS, prin lansarea a 3 apeluri de proiecte: un apel dedicat municipiilor reședință de județ și un apel pentru orașe și municipii mici, dar și un apel pentru proiectele etapizate.

Pe fondul limitărilor stabilite la nivelul programului, în urma negocierii cu Comisia Europeană, impuse de necesitatea respectării cadrului legislativ în domeniul spațiilor verzi din România, potențialii beneficiari din categoria municipiilor reședință de județ și-au pierdut interesul pentru depunerea de proiecte în cadrul apelului dedicat OS 2.7, transferând proiectele gândite inițial pentru acest OS, către zona de regenerare urbană, acoperită de OS 5.1, Prioritatea 7, care prezintă condiții mai avantajoase. Aceste constatări au fost confirmate în cadrul focus grupului organizat cu beneficiari ai programului, unde au participat și reprezentanți ai municipiilor reședință de județ.

Având în vedere persistența nevoii de creștere a suprafețelor spațiilor verzi urbane și faptul că resursele financiare alocate municipiilor reședință de județ nu pot fi consumate, se recomandă ca Autoritatea de Management a Programului Regional Nord-Vest să ia în considerare majorarea valorii apelului de proiecte dedicat orașelor și municipiilor mici, astfel încât să fie contractate toate proiectele depuse în cadrul OS 2.7 pe apelul de proiecte dedicat orașelor și municipiilor mici și să se creeze astfel condiții favorabile pentru atingerea indicatorilor stabiliți în program pe infrastructură verde.

Nevoi și provocări

Analiza actualizată a contextului de implementare a intervențiilor finanțate prin intermediul Priorității 3 confirmă că nevoile și provocările identificate în etapa de elaborare a PR NV 2021-2027 rămân actuale și își mențin relevanța în raport cu alocarea financiară și natura intervențiilor planificate la nivelul acestei priorități. Cu toate acestea, anumite modificări sunt necesare în raport cu OS 2.7, pe fondul interesului redus manifestat din partea potențialilor beneficiari pentru depunerea de proiecte în cadrul apelului dedicat municipiilor reședință de județ (mai multe detalii sunt oferite în cuprinsul capitolului 4. Prezentarea programului și a stadiul implementării până la 31 decembrie 2024).

Deși la nivel național au fost înregistrate progrese semnificative în ceea ce privește reducerea emisiilor de GES, țintele asumate de către România prin PNIESC sunt mult mai ridicate comparativ cu țintele stabilite la nivel european, fiind în continuare necesare eforturi pentru reducerea emisiilor de GES la nivel național și asigurarea unei eficiențe energetice mai mari.

Nu în ultimul rând, analiza datelor statistice referitoare la suprafața spațiilor verzi urbane arată că la nivelul regiunii există disparități mari între județe, în ceea ce privește indicele spațiului verde, fiind necesară creșterea suprafeței de spații verzi, pentru alinierea la obiectivul stabilit de OMS. În acest context, se recomandă majorarea valorii apelului de proiecte dedicat OS 2.7 pentru orașe și municipii mici, până la contractarea tuturor proiectelor depuse, în condițiile în care alocarea pe municipii reședință de județ nu a fost consumată. Se vor depune astfel eforturi pentru contractarea tuturor proiectelor depuse în cadrul OS 2.7 pe apelul de proiecte dedicat orașelor și municipiilor mici, în vederea creării de condiții favorabile pentru atingerea indicatorilor stabiliți în program pe infrastructură verde. Cu toate acestea, trebuie ținut cont de faptul că proiectele implementate în orașele și municipiile mici au o contribuție potențială redusă de a contribui la ținta indicatorului *RCO74 - Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată*, comparativ cu Municipiile Reședință de Județ, astfel că se recomandă realizarea unei noi estimări a valorilor indicatorilor din Cadrul de performanță al PR NV, ulterior contractării tuturor proiectelor pentru OS 2.7, pentru a analiza oportunitatea modificării valorilor țintă ale indicatorilor.

Prioritatea 4 – O regiune cu mobilitate urbană multimodală durabilă

Obiectiv specific: RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon (FEDR)

La nivelul Uniunii Europene, transporturile sunt responsabile pentru aproximativ 25% din emisiile totale de gaze cu efect de seră, iar acest procent a înregistrat o creștere constantă în ultimii ani. Pentru a realiza obiectivul de neutralitate climatică până în 2050, conform *Pactului Verde European*, Comisia Europeană subliniază nevoia unor transformări profunde, prin reducerea cu 90% a emisiilor de gaze cu efect de seră produse de sectorul transporturilor. În acord cu aceste obiective privind neutralitatea climatică, *Strategia UE pentru mobilitate sustenabilă și inteligentă*⁸⁶ propune ca acțiunile viitoare să fie orientate către: 1) decarbonizarea modurilor de transport prin adoptarea vehiculelor cu emisii zero, utilizarea combustibililor alternativi și dezvoltarea infrastructurii necesare, 2) dezvoltarea unui sistem multimodal, eficient și integrat, capabil să ofere soluții sustenabile pentru transportul de persoane și 3) crearea de stimulente economice pentru a încuraja utilizatorii transporturilor să adopte soluții mai sustenabile.

*Raportul de țară pentru anul 2024*⁸⁷ pune în evidență progresele înregistrate de România în ceea ce privește tranziția verde. În ultimii ani, au fost adoptate măsuri prin intermediul Politicii de Coeziune și al Mecanismului de Redresare și Reziliență, cu scopul de a sprijini *înverzirea sectorului transporturilor*. În pofida acestor progrese, recomandările specifice de țară indică nevoia implementării mai multor acțiuni care să asigure reducerea dependenței economiei de combustibilii fosili. Astfel, pentru atingerea obiectivului UE de partajare a eforturilor pentru 2030, este important ca România să reducă emisiile de GES generate de transportul rutier.

La nivel național, angajamentul ferm al României față de preluarea obiectivelor europene privind reducerea poluării și tranziția către o economie verde este evidențiat în cuprinsul *Planului Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice*⁸⁸. În sectorul transporturilor, România și-a stabilit ține specifice privind nivelul emisiilor de GES, creșterea acestora urmând să fie limitată la cel mult 40% până în anul 2030, față de anul 1990, prin susținerea dezvoltării transportului rutier cu autovehicule hibride și electrice. În ceea ce privește transportul de călători, PNIESC stabilește măsuri pentru modernizarea transportului public urban și creșterea ponderii autovehiculelor de transport pasageri alimentate cu combustibili alternativi. Măsurile răspund nevoii majore de promovare și utilizare a autovehiculelor de transport pasageri (autobuze, microbuze) alimentate cu combustibili alternativi, care să contribuie la reducerea emisiilor de GES și la realizarea unui transport mai durabil, în acord cu obiectivele stabilite în Pactul Verde European.

În etapa elaborării PR NV 2021-2027, principalele nevoi și provocări identificate la nivelul regiunii, în legătură cu mobilitatea urbană, au fost asociate cu lipsa de atractivitate a transportului local, afectat de vechimea mijloacelor de transport, frecvența redusă de circulație a acestora și mai ales timpul îndelungat alocat parcurgerii unui traseu (în comparație cu autovehiculul personal). De asemenea, s-a constatat că

⁸⁶ Comisia Europeană, *Strategia pentru o mobilitate sustenabilă și inteligentă – înscrierea transporturilor europene pe calea viitorului*, 2020, [link](#)

⁸⁷ Comisia Europeană, *Raportul de țară 2024 – România*, Bruxelles, 2024, [link](#)

⁸⁸ Ministerul Energiei, *Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC)*, versiunea a II-a, septembrie 2024, [link](#)

mobilitatea urbană este afectată de insuficienta dezvoltare a transportului nemotorizat, pe fondul lipsei facilităților, siguranței reduse și a conexiunilor slabe cu alte moduri de transport.

Una dintre principalele provocări ale marilor orașe constă în expansiunea urbană necontrolată, care pune presiune pe infrastructura de transport, incapabilă să susțină volumul ridicat de deplasări din zonele periurbane spre centru. În noile dezvoltări rezidențiale din aceste zone, trama stradală este lipsită de ierarhizare și modernizare, iar conexiunile cu polii de creștere sau orașele mari sunt limitate și deja supraîncărcate.

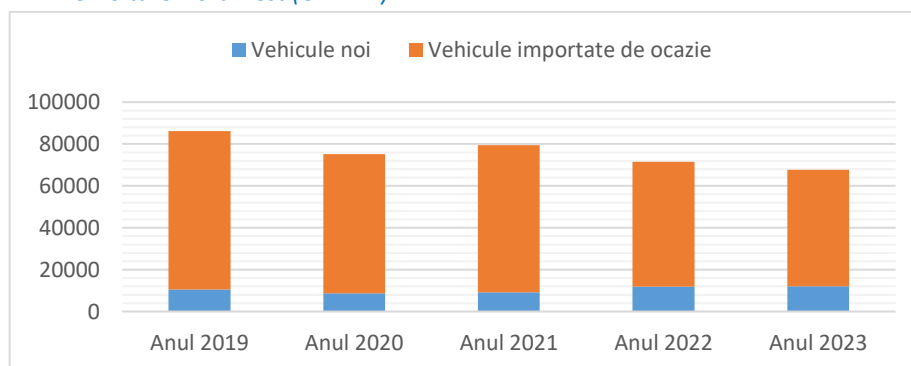
În acest context, Prioritatea 4 a programului susține investiții care urmăresc îmbunătățirea mobilității urbane și protecția mediului, prin intervenții integrate, adaptate nevoilor diferite din zonele urbane. Continuând eforturile investiționale întreprinse în perioadele anterioare de programare, intervențiile finanțate în cadrul OS 2.8 vizează dezvoltarea unui transport public mai eficient și mai rapid (în special prin proiecte care propun soluții de tipul „zero emisii”) și încurajarea traficului nemotorizat (pietonal și ciclist).

Evoluții și provocări actuale

Potrivit celor mai recente date statistice publicate de INS, emisiile de gaze cu efect de seră, generate de sectorul transporturilor la nivel național, au cunoscut în medie o scădere cu 41,43 mii tone echivalent CO₂, în intervalul 2019-2022, însemnând o reducere cu doar 0,28 puncte procentuale. Raportat la nivelul total al emisiilor de gaze cu efect de seră produs de sectoarele economiei naționale, domeniul transporturilor are o contribuție de 7,44%.

Deși nivelul de poluare s-a menținut la cote ridicate în ultimii ani, ritmul de creștere a parcului de vehicule rutiere a cunoscut o dinamică descendentă, atât în sectorul transportului de mărfuri, cât și în cel al transportului de pasageri. Conform datelor INS, la nivel național, numărul înmatriculărilor de vehicule rutiere dedicate transportului de pasageri a scăzut cu aproximativ 25% în perioada 2019-2023. Datele statistice aferente regiunii Nord-Vest pun în evidență tendințe și evoluții asemănătoare celor raportate la nivel național. Astfel, numărul înmatriculărilor noi de vehicule rutiere pentru transportul pasagerilor a scăzut în medie cu 5,64% în intervalul analizat, de la 86.242 în anul 2019, la 67.626 în 2023. Este totuși important de menționat că peste 80% dintre acestea sunt vehicule vechi, provenite din import, cu emisii ridicate de dioxid de carbon și impact potențial negativ asupra mediului.

Figura nr. 14. Înmatriculări noi de vehicule rutiere pentru transportul pasagerilor în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest (UM: nr.)

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

În ceea ce privește transportul public local de pasageri, în anul 2023, la nivelul regiunii Nord-Vest erau înregistrate 908 vehicule destinate transportului public în comun (al doilea cel mai mare număr din țară, după Regiunea de Dezvoltare București-Ilfov), distribuite astfel: 715 de autobuze și microbuze, 102 troleibuze și 91 de tramvaie. Capacitatea parcului de vehicule destinate transportului public de călători a cunoscut o ușoară îmbunătățire față de situația anului 2019. În pofida investițiilor din ultimii ani, transportul public din regiune continuă să se confrunte cu unele provocări, printre care se numără uzura avansată, atât fizică, cât și morală, a mijloacelor de transport, precum și infrastructura urbană rutieră depășită, caracterizată printr-o rețea insuficient dezvoltată pentru a susține un trafic fluent în contextul creșterii constante a numărului de autovehicule.

Principalele mijloace de transport public utilizate de locuitorii regiunii sunt autobuzele și microbuzele, în timp ce transportul asigurat de tramvaie și troleibuze, este folosit de numai 35% din totalul pasagerilor. În anul 2023, doar două județe, Bihor și Cluj, dispuneau de transport public local cu tramvaiul, acestea transportând 8.218 mii pasageri, respectiv 24.229 mii pasageri. De asemenea, călătoria cu troleibuzul era disponibilă doar în județele Cluj și Maramureș, în anul 2023 transportând 49.597 mii pasageri, respectiv 4.776 mii pasageri. Județele Bistrița – Năsăud, Satu Mare și Sălaj se bazează exclusiv pe transportul public cu autobuze și microbuze.

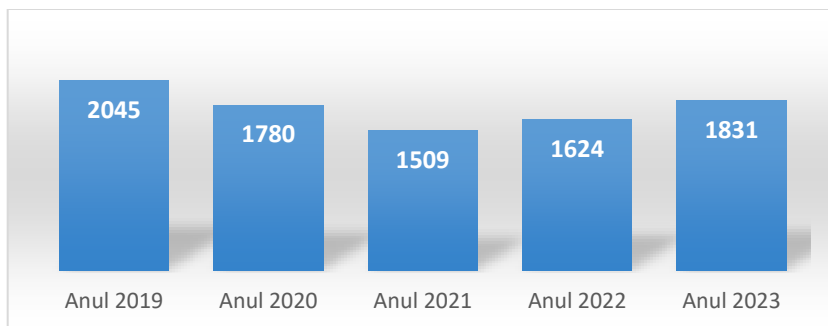
Tabel nr. 8. Numărul vehiculelor în inventar și al pasagerilor transportați în transportul public de pasageri în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, anul 2023 (UM: nr; mii persoane)

	Nr. vehicule în inventar			Pasageri transportați (mii persoane)		
	Tramvaie	Autobuze și microbuze	Troleibuze	Tramvaie	Autobuze și microbuze	Troleibuze
Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest	91	715	102	32.447	156.226	54.373
Bihor	63	140	-	8.218	10.830	-
Bistrița - Năsăud	-	60	-	-	4.414	-
Cluj	28	320	90	24.229	110.013	49.597
Maramureș	-	74	12	-	19.740	4.776
Satu Mare	-	57	-	-	8.154	-
Sălaj	-	64	-	-	3.075	-

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

În ultimii 5 ani, atractivitatea transportului public local a cunoscut un declin în rândul populației de la nivel regional, conform datelor INS. S-a constatat astfel că numărul pasagerilor/km parcurși cu autobuze, microbuze, tramvaie și troleibuze a scăzut cu 26%, de la 2045 mii pasageri/km parcurși în anul 2019, la 1509 mii pasageri/km parcurși în 2021, punând în evidență interesul mai redus al populației pentru transportul public în comun. Cu toate acestea, următorii doi ani marchează o tendință ascendentă, indicatorul raportând o creștere cu aproape 300 de unități, față de datele înregistrate în 2021.

Figura nr. 15. Nr. pasageri/km parcurși cu autobuze, microbuze, tramvaie și troleibuze în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest (UM: milioane pasageri/km)

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Analiza datelor statistice la nivel teritorial arată că județele care s-au confruntat cu cele mai importante reduceri ale numărului de pasageri/km parcurși cu mijloacele de transport public local sunt: Bihor (-57,37%), Sălaj (-45,45%) și Bistrița-Năsăud (-42,3%).

Pentru a crește atractivitatea transportului public local, este esențială continuarea investițiilor în modernizarea și extinderea parcului de vehicule destinate transportului în comun. De asemenea, sunt necesare eforturi susținute pentru îmbunătățirea conectivității transportului public urban și periurban, alături de dezvoltarea conexiunilor intermodale care să optimizeze eficiența transportului de persoane.

Nevoi și provocări

Analiza actualizată a situației socioeconomice confirmă că nevoile și provocările identificate în etapa de elaborare a PR NV 2021-2027 rămân actuale și își mențin relevanța în raport cu alocarea financiară și natura intervențiilor planificate la nivelul OS 2.8. Deși în ultimii ani s-au realizat progrese în direcția extinderii și îmbunătățirii calității transportului public pentru cetățeni, se remarcă nevoia continuării eforturilor investiționale efectuate în perioadele anterioare de programare, pentru încurajarea utilizării transportului public ecologic și a deplasărilor nemotorizate.

Intervențiile privind mobilitatea urbană sustenabilă, planificate în cadrul Priorității 4 a programului, sunt coerente cu recomandările Consiliului UE⁸⁹, care susțin *continuarea prioritizării investițiilor în transportul urban durabil*, dar și cu recomandările specifice de țară aferente anului 2024, care evidențiază *importanța reducerii emisiilor de GES generate de transportul rutier*, în contextul tranziției verzi și a obiectivelor UE de partajare a eforturilor pentru 2030, asumate de România.

Prioritatea 5 – O regiune accesibilă

La momentul elaborării PR NV 2021-2027, principalele probleme identificate în regiune, privind accesibilitatea și conectivitatea, erau reprezentate de infrastructura de transport rutier subdezvoltată, conectivitatea scăzută a unor zone din regiune și siguranța scăzută a traficului pe drumurile publice. Ca răspuns la problemele și provocările identificate, programul sprijină, prin intervențiile prevăzute la nivelul Priorității 5, construirea, reabilitarea și modernizarea legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și

⁸⁹ Comisia Europeană, Recomandare a Consiliului privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României, 2024, [link](#)

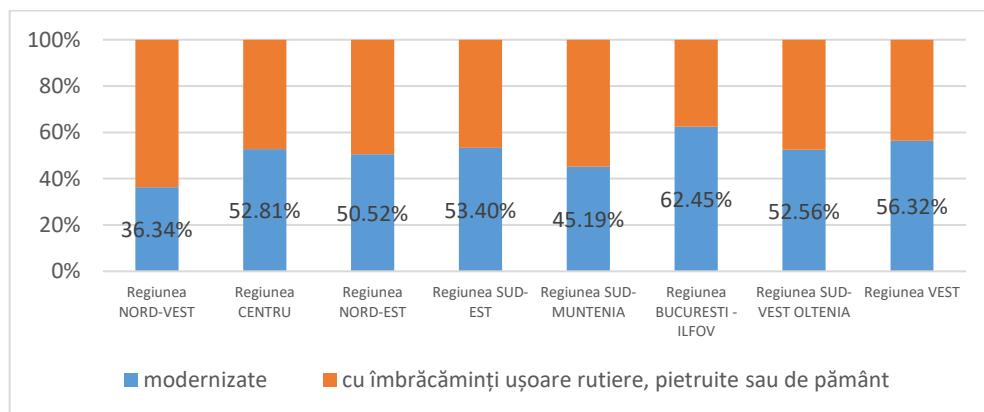
nodurile TEN-T, respectiv implementarea de soluții pentru creșterea siguranței traficului (ex. pasaje, sensuri giratorii, echipamente necesare creșterii și menținerii nivelului de siguranță a traficului etc.). De asemenea, sunt prevăzute intervenții pentru îmbunătățirea transportului județean de călători, prin achiziționarea de material rulant pentru conectare inter-urbană, în vederea contribuției la creșterea calității aerului și reducerea zgomotului.

Evoluții și provocări actuale

Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport rutier rămân priorități la nivel național, în ciuda investițiilor realizate în acest sector în ultimii ani prin politici publice dedicate. Conform datelor INS, în 2023, lungimea totală a drumurilor publice din România era de 86.388 km, dintre care 17.677 km (20,46%) erau drumuri naționale, 35.046 km (40,56%) drumuri județene și 33.665 km (38,96%) drumuri comunale. Din totalul drumurilor publice, doar jumătate beneficiază de lucrări de modernizare. Totuși, se observă un progres semnificativ comparativ cu anul 2013, când doar 34% din lungimea drumurilor publice naționale era modernizată.

Analiza în profil regional arată că accesibilitatea și conectivitatea în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest se realizează preponderent prin intermediul rețelei de drumuri județene și comunale, acestea reprezentând 79,5% din rețeaua rutieră a regiunii. Datele statistice indică slaba dezvoltare a rețelei de drumuri la nivel regional, dar și starea tehnică precară a acesteia. Se constată, astfel, că numai 36,34% din drumurile publice ale regiunii sunt modernizate, însemnând 4.651 km, în creștere cu 2.093 km, față de situația existentă în urmă cu câțiva ani, dar în continuare este regiunea cu cel mai redus grad de modernizare al infrastructurii drumurilor rutiere din România.

Figura nr. 16. Distribuția drumurilor publice la nivel regional, în funcție de tipul de acoperământ, anul 2023 (UM: %)

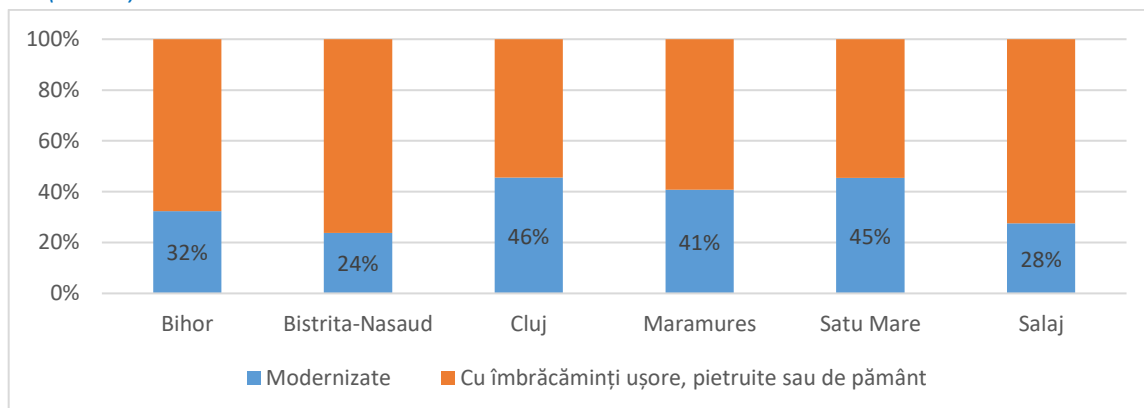

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Raportat la drumurile județene și comunale din Regiunea de Dezvoltare Nord Vest, procentul celor modernizate este și mai scăzut, de doar 22,61% din total drumuri – separat, 31% strict în cazul drumurilor județene și 13,6% în cazul drumurilor comunale – ultimele poziții în clasamentul național. Nu în ultimul rând, există anumite decalaje la nivelul diferitelor județe, Bistrița-Năsăud și Sălaj clasându-se pe ultimele poziții, iar județul Cluj prezintă cea mai mare pondere a drumurilor județene și comunale modernizate.

Figura nr. 17. Distribuția drumurilor județene și comunale la nivel județean, în funcție de tipul de acoperământ, anul 2023 (UM: %)

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Potrivit **Strategiei Naționale privind Siguranța Rutieră pentru perioada 2022-2030**⁹⁰, deficitul de infrastructură se reflectă într-o mobilitate redusă, conectivitate insuficientă la nivelul anumitor regiuni, slabă interconectare a principalelor centre economice și urbane, trafic de tranzit ridicat la nivelul a numeroase localități care nu beneficiază de variante de ocolire, timpi mari de parcurs și blocaje în trafic. Creșterea volumului de trafic pe fondul unei dinamici lente de dezvoltare a infrastructurii rutiere influențează în mod negativ evoluția numărului de accidente rutiere.

România se situează pe primele locuri în UE în ceea ce privește mortalitatea datorată accidentelor rutiere, atât ca număr, cât și raportat la un milion de locuitori. Deși numărul acestora s-a redus față de perioada pre-pandemie, anii 2021-2023 aduc o nouă creștere constantă a numărului acestora. Astfel, în anul 2023, s-au înregistrat aproape 29.000 (+8% față de 2021) de accidente rutiere cu victime, sau peste 1500 de astfel de accidente la un milion de locuitori.

Raportat la acest indicator, Regiunea de Dezvoltare Nord Vest se află ultima în clasamentul național, cu un număr de 1367 de accidente cu victime la un milion locuitori. Raportat la numărul de morți din accidente, Regiunea de Dezvoltare Nord Vest se situează după regiunile București-Ilfov și Centru, cu 74 morți la un milion locuitori. La nivel județean, datele statistice arată că cel mai ridicat număr de accidente rutiere cu vătămări din regiune se înregistrează în județele Bistrița-Năsăud (2026 la un milion de locuitori) și Cluj (1787 la un milion de locuitori).

Tabel nr. 9. Accidente cu vătămări și victime (2023)

Anul 2023	Accidente cu vătămări (la un milion locuitori)	Morți (la un milion locuitori)
TOTAL	1520	81
Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest	1367	74
<i>Bihor</i>	<i>801</i>	<i>74</i>
<i>Bistrița-Năsăud</i>	<i>2026</i>	<i>95</i>

⁹⁰ Ministerul Transporturilor, Strategia Națională privind siguranța rutieră pentru perioada 2022-2030, 2022, [link](#)

Anul 2023	Accidente cu vătămări (la un milion locuitori)	Morți (la un milion locuitori)
Cluj	1787	65
Maramureș	1178	84
Satu Mare	1068	79
Sălaj	1429	43
Regiunea de Dezvoltare Centru	1503	67
Regiunea de Dezvoltare Nord-Est	1438	85
Regiunea de Dezvoltare Sud-Est	1634	102
Regiunea de Dezvoltare Sud-Muntenia	1450	97
Regiunea de Dezvoltare București - Ilfov	1854	40
Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia	1570	106
Regiunea de Dezvoltare Vest	1379	76

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Nevoi și provocări

Analiza de context referitoare la accesibilitatea și conectivitatea din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest subliniază persistența unor nevoi similare celor identificate în etapa de elaborare a programului. Infrastructura rutieră, în special drumurile județene, se află într-o stare avansată de degradare, caracterizată de soluții tehnice învechite, ceea ce limitează semnificativ accesul către zonele rurale și orașele mici. Această situație este agravată de modernizările insuficiente, care determină o reducere a vitezei de circulație, generarea frecventă de ambuteiaje și o creștere a numărului de accidente rutiere soldate cu victime. Conform datelor statistice recente, România continuă să înregistreze cele mai slabe performanțe în Uniunea Europeană în materie de siguranță rutieră.

În vederea implementării principiilor „sistemului sigur”, care urmăresc reducerea cu 50% a numărului de decese și răni grave cauzate de accidentele rutiere, se impune continuarea investițiilor în modernizarea infrastructurii de transport rutier. Pentru a răspunde acestor provocări, programul trebuie să sprijine în continuare dezvoltarea și modernizarea rețelei TEN-T și a conexiunilor rutiere secundare, integrând soluții inovatoare și eficiente pentru creșterea siguranței rutiere.

Prioritatea 6 – O regiune educată

Obiectiv specific: RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online (FEDR)

OS 4.2 al PR NV urmărește îmbunătățirea accesului la servicii educaționale, prin dezvoltarea infrastructurii educaționale, având în vedere consecințele negative pe care o infrastructură educațională precară le are asupra calității actului educațional: creșterea riscului de părăsire timpurie a școlii, abandonul școlar, scăderea participării la învățământul universitar etc.

Intervențiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific vizează următoarele tipuri de acțiuni:

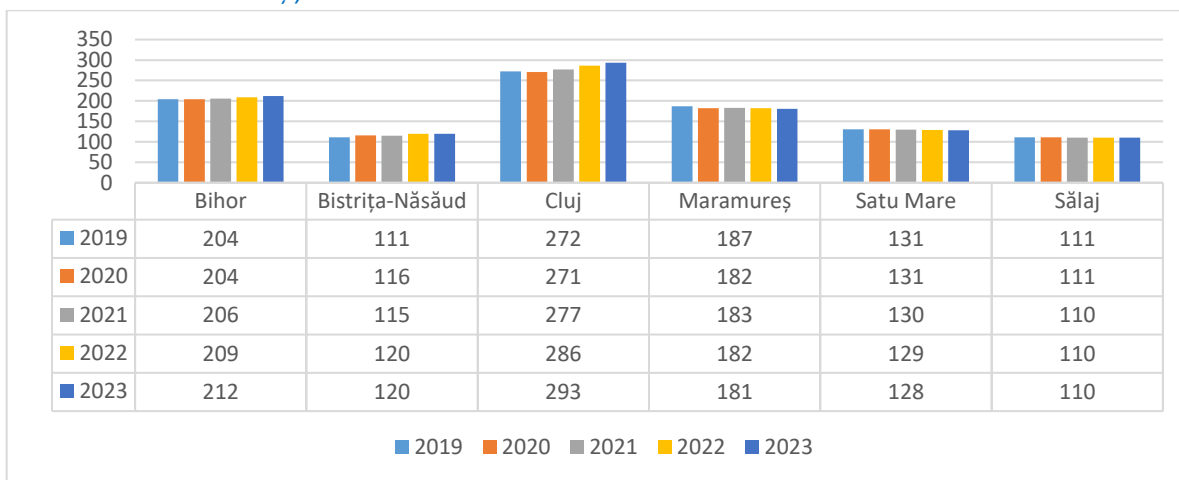
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul educației timpurii și învățământului primar și secundar
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale în domeniul învățământului profesional și tehnic (liceu tehnologic)
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale în învățământul universitar

Evoluții și provocări actuale

Analiza efectuată la momentul elaborării programului evidențiază o supra-aglomerare a unităților de învățământ din regiune aparținând tuturor nivelurilor de școlarizare, identificând astfel nevoia de extindere a corpurilor de clădire existente sau construirea de noi clădiri/ înființarea de noi unități de învățământ la nivel regional. Documentul de program evidențiază de asemenea că numărul unităților pentru învățământul profesional și tehnic (IPT) la nivelul Regiunii Nord-Vest se afla în scădere, cele mai multe dintre aceste unități fiind situate în mediul urban.

Datele statistice furnizate de INS arată că la nivelul regiunii Nord-Vest, **numărul de unități de învățământ** s-a aflat în creștere constantă în perioada 2020-2023, ajungând la un număr de 1044 de unități de învățământ (cu 28 de unități mai mult comparativ cu anul 2019). Analiza la nivel județean arată că cea mai mare creștere se datorează creșterii numărului de unități de învățământ din județul Cluj (+21 de unități), în vreme ce la nivelul județelor Maramureș, Satu Mare și Sălaj, în perioada 2019-2023 s-a înregistrat o scădere a numărului de unități de învățământ, conform datelor evidențiate în figura de mai jos.

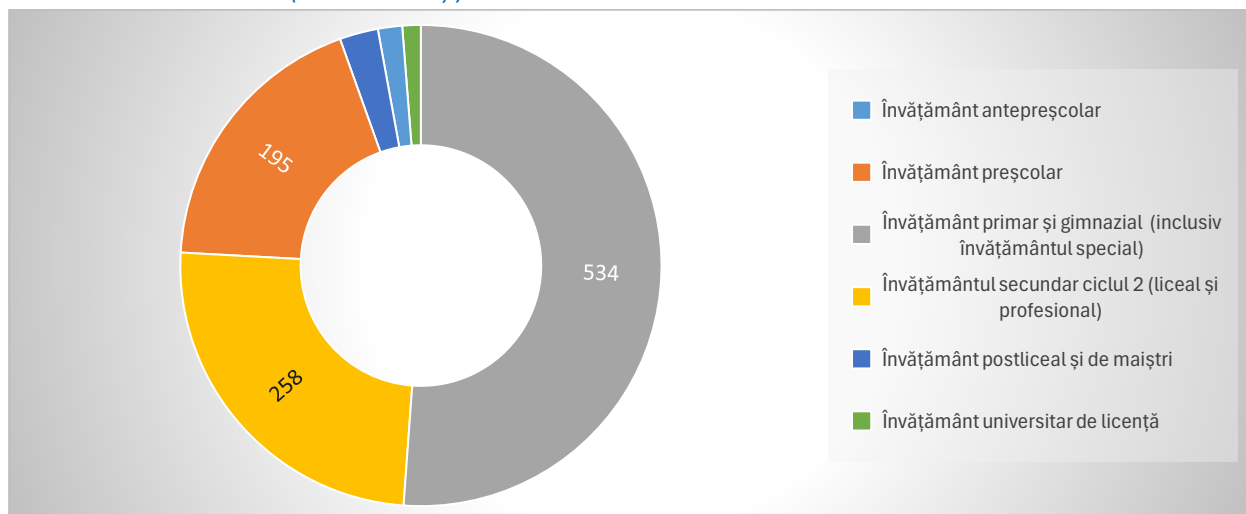
Figura nr. 18. Unități de învățământ în județele regiunii Nord-Vest, în perioada 2019-2023 (UM: nr. unități)

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Structura unităților de învățământ din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, la nivelul anului 2023 este următoarea: 1,63% unități aparținând învățământului antepreșcolar; 18,68% unități aparținând învățământului preșcolar; 78,45% unități în învățământul preuniversitar și 1,25% unități în învățământul universitar de licență.

Figura nr. 19. Structura unităților de învățământ din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, în anul 2023 (UM: nr. unități)

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

În ceea ce privește **populația școlară de la nivelul regiunii Nord-Vest**, se constată că aceasta a înregistrat o ușoară creștere în perioada 2023-2019 (de 0,14%), contrar tendinței înregistrate la nivel național, unde s-a înregistrat o scădere de 1,69% pe parcursul aceleiași perioade.

Contrar tendinței de creștere a populației școlare, în perioada 2019-2022 (anul cu cele mai recente date disponibile), **numărul de absolvenți de la nivelul regiunii Nord-Vest** a cunoscut o scădere de 2,51%, peste scăderea înregistrată la nivel național (de 1,93%). La nivelul regiunii, cea mai mare scădere a numărului de absolvenți s-a înregistrat în județele Maramureș (-6,9%) și Sălaj (-6,54%), în vreme ce în județul Satu Mare numărul de absolvenți a crescut ușor, iar în județul Cluj scăderea înregistrată a fost foarte mică (-0,65%).

Tabel nr. 10. Absolvenți pe regiuni de dezvoltare și județe, în perioada 2019-2022

Regiuni de dezvoltare	2019	2020	2021	2022
TOTAL	514930	476557	503495	504991
Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest	72051	66040	69225	70240
<i>Bihor</i>	15186	13596	14453	14849
<i>Bistrița-Năsăud</i>	6404	5545	6369	6124
<i>Cluj</i>	28404	27226	27054	28220
<i>Maramureș</i>	11046	9573	10589	10283
<i>Satu Mare</i>	6545	6106	6562	6590
<i>Sălaj</i>	4466	3994	4198	4174
Regiunea Centru	57370	53014	55699	56520
Regiunea Nord-Est	86091	79534	84729	84168
Regiunea Sud-Est	58364	53900	56962	57377
Regiunea Sud-Muntenia	59770	54115	57976	57679
Regiunea București-Ilfov	84990	81900	84855	86598
Regiunea Sud-Vest Oltenia	49928	45201	48131	47227

Regiuni de dezvoltare	2019	2020	2021	2022
Regiunea Vest	46366	42853	45918	45182

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Obiectivele existente la nivel european în domeniul educației, sunt cuprinse în **Rezoluția privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării (2021-2030)**⁹¹, prin care sunt stabilite o serie de ținte ce trebuie atinse în domeniul educației, până în anul 2030:

- Proporția tinerilor în vârstă de 15 ani cu competențe scăzute la citire, matematică și științe ar trebui să fie sub 15%;
- Proporția elevilor de clasa a opta cu competențe scăzute în domeniul informatic ar trebui să fie sub 15%;
- Cel puțin 96% dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară ar trebui să participe la educație și îngrijire timpurie;
- Proporția persoanelor care părăsesc timpuriu sistemele de educație și formare ar trebui să fie sub 9%;
- Proporția persoanelor cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani care au absolvit învățământul terțiar ar trebui să fie de cel puțin 45%.

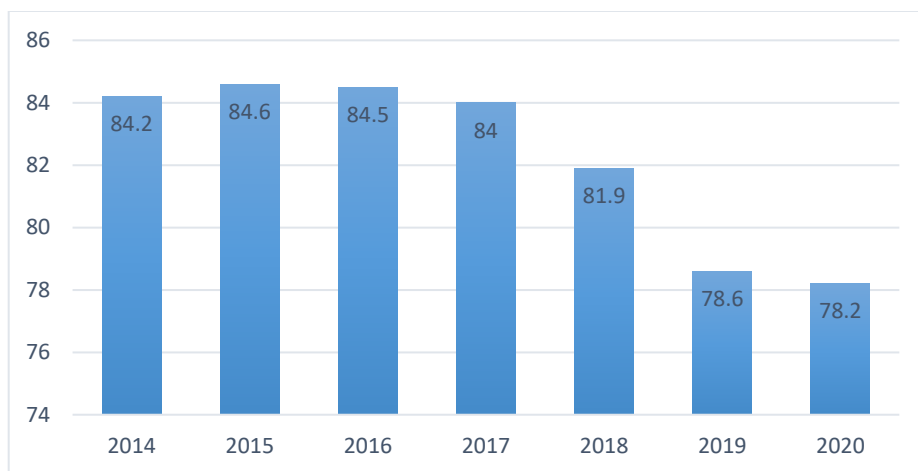
Performanța României în atingerea acestor obiective rămâne modestă, aspect ilustrat de evoluția indicatorilor prezentați în cele ce urmează (precizăm că o analiză la nivel regional nu este posibilă, din cauza indisponibilității datelor la nivel NUTS2).

Astfel, proporția copiilor și tinerilor la finalul învățământului secundar inferior, care înregistrează **nivelul minim de competențe** în citire era la nivel național, în anul 2018, de 59,2% și la matematică de 53,4%, cu mult peste ținta urmărită pentru anul 2030.

În ceea ce privește **rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu**, aceasta era de 78,2% în anul 2020, în scădere comparativ cu anii anteriori, în condițiile în care se impune o creștere a ratei de participare la educația timpurie, pentru a urma ținta de 96% propusă pentru anul 2030, la nivel european.

Figura nr. 20. Rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu (UM: %)

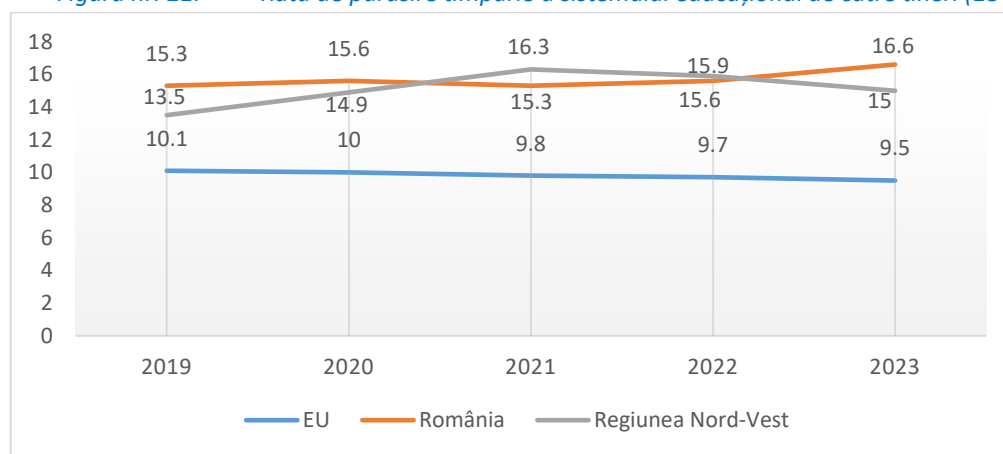
⁹¹ Consiliul Uniunii Europene, Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030), 2021, [link](#)

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri a crescut în anul 2023 cu 1,5 pp, la nivel regional, ajungând la 15% în anul 2023, în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, sub media înregistrată la nivel național de 16,6% în anul 2023, dar departe de media înregistrată la nivel european (9,5%) și de ținta urmărită pentru anul 2030, de sub 9%.

Figura nr. 21. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani)

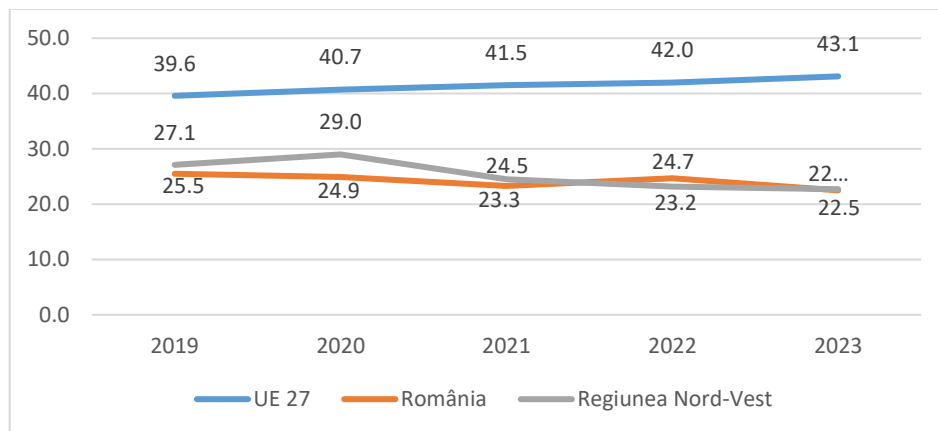
Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Procentul absolvenților de învățământ terțiar cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani a fost de 22,7% în 2023, în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, cu mult sub media înregistrată la nivel european (43,1%), situație care poate fi cauzată de o serie de factori precum abandonului școlar timpuriu ridicat, rate scăzute de promovare a examenului de bacalaureat, rate ridicate de abandon școlar din învățământul terțiar. Mai mult decât atât, analiza evoluției indicatorului în perioada 2019-2023 arată o tendință de scădere a ratei de absolvire a învățământului terțiar, de către persoanele cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 ani, în condițiile

în care este necesară creșterea accelerată a acestei rate, pentru a urmări ținta de 45% propusă la nivel european pentru anul 2030.

Figura nr. 22. Procentul absolvenților de învățământ terțiar cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Obiectiv specific: RSO4.6. Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială (FEDR)

Evoluții și provocări actuale

OS 4.6 vizează construcția/extinderea/modernizarea/reabilitarea/dotarea taberelor de elevi și preșcolar, având în vedere numărul redus de centre de agrement și baze turistice existent la nivel regional și dotarea insuficientă a celor existente.

Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2024 funcționau în România un număr de 42 de tabere școlare în cele 7 regiuni de dezvoltare (în Regiunea de Dezvoltare București-Ilfov nu există). Dintre acestea, doar 2 tabere funcționau în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, în scădere comparativ cu 2019-2020, când la nivelul regiunii existau 5 tabere școlare. În acest context, intervențiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific prezintă în continuare o relevanță ridicată, fiind necesară accelerarea lansării apelurilor de proiecte dedicate acestui obiectiv.

Figura nr. 23. Tabere de elevi și preșcolari, pe regiuni de dezvoltare și județe, în perioada 2019-2024 (UM: nr.)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
România	55	48	52	47	46	42
Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest	5	5	2	2	2	2
<i>Bihor</i>	3	3	:	:	:	:
<i>Bistrița-Năsăud</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Cluj</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Maramureș</i>	:	:	:	:	:	:
<i>Sălaj</i>	:	:	:	:	:	:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Regiunea Centru	19	18	19	16	16	16
Regiunea Nord-Est	7	7	7	7	7	7
Regiunea Sud-Est	5	4	4	4	4	4
Regiunea Sud-Muntenia	9	6	9	9	7	7
Regiunea Sud-Vest Oltenia	4	:	3	3	4	:
Regiunea Vest	6	8	8	6	6	6

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Nevoi și provocări

Analiza actualizată a contextului de implementare a intervențiilor finanțate prin intermediul Priorității 6 și interviul cu reprezentanții Autorității de Management a Programului indică faptul că provocările și nevoile inițiale, identificate cu privire la infrastructura educațională, rămân relevante și actuale pentru regiune. În plus, progresul României în atingerea țintelor vizate la nivel european în domeniul educației rămâne unul modest, fiind necesare eforturi susținute la toate nivelurile, pentru creșterea atractivității actului educațional și desfășurarea în condiții optime a acestuia, în vederea reducerii abandonului școlar timpuriu, participării crescute la educația și îngrijirea timpurie, creșterii competențelor în domeniile de bază și creșterii ratei de absolvire a învățământului terțiar. În aceste condiții, asigurarea bazei materiale minime și reabilitarea/modernizarea/extinderea unităților de învățământ, vizate de intervențiile Priorității 6 a Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 (OS 4.2) continuă să reprezinte o soluție adecvată pentru adresarea nevoilor regiunii.

În plus, intervențiile dedicate construcției/extinderii/modernizării/reabilitării/dotării taberelor de elevi și preșcolari prezintă în continuare o relevanță ridicată, având în vedere numărul redus de centre de agrement și baze turistice existent la nivel regional, pentru organizarea taberelor școlare, fiind necesară astfel accelerarea lansării apelului de proiecte dedicat obiectivului specific 4.6. Prin intermediul apelului de proiecte "661 - Tabere pentru elevi și preșcolari", se vor pune la dispoziție 4 milioane euro în vederea modernizării/reabilitării/dotării taberelor de elevi și preșcolari din mediul urban și rural al regiunii Nord-Vest, în acord cu nevoile identificate la nivel regional.

Prioritatea 7 – O regiune atractivă

Obiectivele specifice RSO 5.1 și RSO 5.2 incluse în cadrul Priorității 7 au ca scop sprijinirea dezvoltării integrate în zonele urbane și rurale ale regiunii Nord-Vest, prin dezvoltarea turismului și culturii și presupune acțiuni de conservare, protecție, valorificare a patrimoniului cultural și istoric din regiune, acțiuni privind îmbunătățirea infrastructurii de turism, îmbunătățirea infrastructurii balneare și balneo-climaterice și partea de regenerare urbană și securitatea spațiilor publice. Măsurile planificate în cadrul acestor obiective sunt coerente și răspund într-o mare măsură nevoilor identificate în cadrul Planului Regional de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027.

La nivel național, principalele documente strategice și de planificare, precum Strategia Națională a României pentru Dezvoltarea Turismului 2023-2035⁹², Masterplanul investițiilor în turism⁹³ și Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022, care subliniază importanța promovării turismului sustenabil, alături de conservarea patrimoniului natural și cultural.

Evoluții și provocări actuale

La momentul elaborării Programului Regional Nord-Vest 2021-2027, au fost identificate la nivelul regiunii o serie de probleme legate de OS 5.1 și OS 5.2, cum ar fi:

- Necesitatea de conservare, protejare sau investire în obiectivele de patrimoniu cultural;
- Caracterul neomogen al activității turistice concentrate doar în câteva centre, restul obiectivelor rămânând în mare măsură neexploatate;
- Stadiu avansat de degradare a bazelor de agrement și tratament publice;
- Deteriorarea nivelului de calitate a mediului de locuit;
- Dezechilibru în dezvoltarea economică, orașele medii și mici nereușind să valorifice potențialul economic local;
- Conectivitate redusă, serviciile publice deficitare, patrimoniul cultural și turistic insuficient valorificate în mediul rural;
- Decalaj economic între mediul urban și rural.

Analiza socioeconomică prezentată în continuare sugerează că aceste probleme rămân în continuare actuale, chiar dacă au fost întreprinse unele acțiuni în ultimii ani, inclusiv prin implementarea unor proiecte în domeniul turismului și culturii, finanțate din fonduri europene. Necesitatea de abordare integrată a acestor nevoi este în continuare la un nivel foarte ridicat de importanță. Pentru a putea totuși identifica dacă nevoile teritoriului rămân în continuare relevante, s-a pornit de la analiza actualizată a datelor de context în domeniul turismului și cel al culturii și patrimoniului, prezentate în continuare. În analiză au fost luați în considerare indicatori statistici care reflectă evoluțiile și progresele înregistrate de la momentul elaborării Programului Regional Nord-Vest 2021-2027. Astfel, acolo unde datele au fost disponibile, perioada de referință pentru analiză cuprinde intervalul 2019 până în 2023/2024 (ultimul an pentru care există informații actualizate).

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest beneficiază de un potențial natural și turistic considerabil, prezent atât în zonele urbane, cât și în cele rurale, cu o concentrare semnificativă în județele Bihor, Cluj și Maramureș.

Din punct de vedere al **structurilor de primire turistică**, se observă o creștere constantă a numărului acestora în toată perioada 2019-2024 în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, cu mențiunea că numărul de structuri turistice din 2024 este dublu valorii din anul 2019, ceea ce sugerează o dezvoltare continuă a turismului în România în acest interval.

⁹² Ministerul Antreprenoriatului și Turismului, Strategia Națională a României pentru Dezvoltarea Turismului 2023 – 2035, 2023, [link](#)

⁹³ Guvernul României, Masterplanul investițiilor în turism, 2017, [link](#)

Numărul structurilor de primire turistică din România a crescut semnificativ în ultimii 5 ani, ceea ce poate reflecta atât dezvoltarea turismului intern, cât și o diversificare a ofertelor turistice pe diferite regiuni. Cele mai semnificative creșteri au fost observate în regiunile Centru, Sud-Est și Nord-Vest. Aceste date sugerează că România are un potențial mare de creștere și diversificare a industriei turistice, cu focus pe dezvoltarea echilibrată între regiuni.

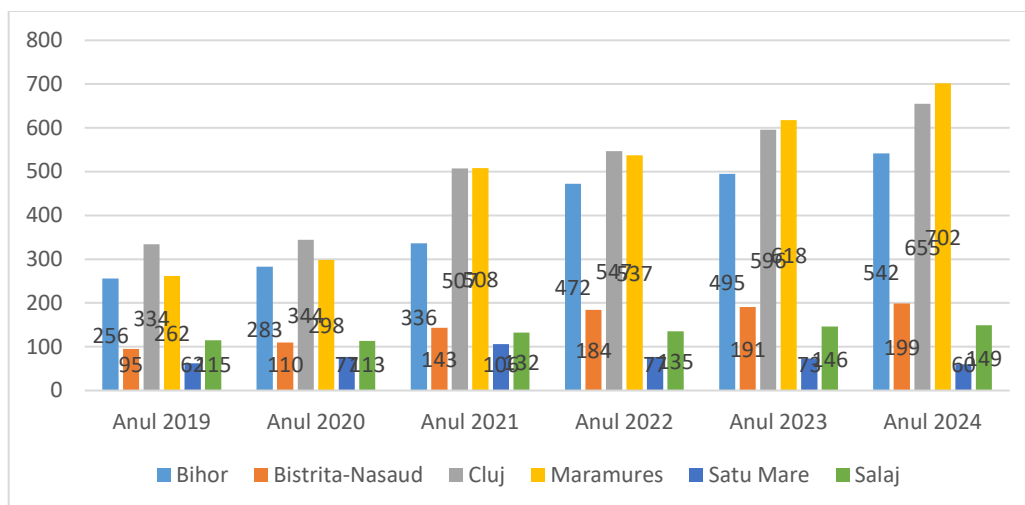
De regulă, toate regiunile au înregistrat o creștere constantă, ceea ce sugerează o dezvoltare și o diversificare continuă a infrastructurii turistice. De asemenea, în perioada 2020, influențele pandemiei sunt evidente în scăderea temporară a numărului de structuri în mai multe regiuni de dezvoltare, dar recuperarea rapidă după 2021 sugerează o revenire la normalitate. Cu toate acestea, datele arată că județele din cadrul regiunii Nord-Vest nu s-au confruntat cu o astfel de reducere, ceea ce arată capacitatea acestora de a-și valorifica propriile resurse și structuri turistice într-o perioadă în care turismul național/local a fost preferat.

Județele din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest cu cel mai ridicat număr de structuri de primire turistică în anul 2024 sunt Maramureș (creștere cu 167% față de anul 2019), Cluj (creștere cu 96% față de anul 2019) și Bihor (creștere cu 111% față de anul 2019).

În Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare cele mai bine reprezentate la finalul anului 2024 erau pensiunile agroturistice (872) apartamentele și camerele de închiriat (768), hotelurile (195), pensiunile turistice (183) și vilele turistice (76). Pe lângă acestea, existau în regiune un număr de 63 de bungalouri, 41 de hosteluri, 32 de moteluri, 25 de căsuțe turistice, 21 de cabane turistice, 17 campinguri, 9 hoteluri apartament, 2 tabere de elevi și preșcolari, 1 han și 1 sat de vacanță.

În Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, se observă o diversificare a ofertei de cazare turistică, cu o creștere semnificativă în segmentele precum apartamentele de închiriat, pensiunile agroturistice și campingurile, reflectând o schimbare a cerințelor turiștilor, care preferă alternative mai personalizate și autentice față de structurile tradiționale de cazare. De asemenea, sectorul hotelier și alte structuri tradiționale de cazare (cum ar fi motelurile) au rămas relativ stabile, indicând un echilibru între tradiție și inovație în turismul regiunii.

Figura nr. 24. Număr structuri de primire turistică, pe județe ale regiunii Nord-Vest, 2019-2024

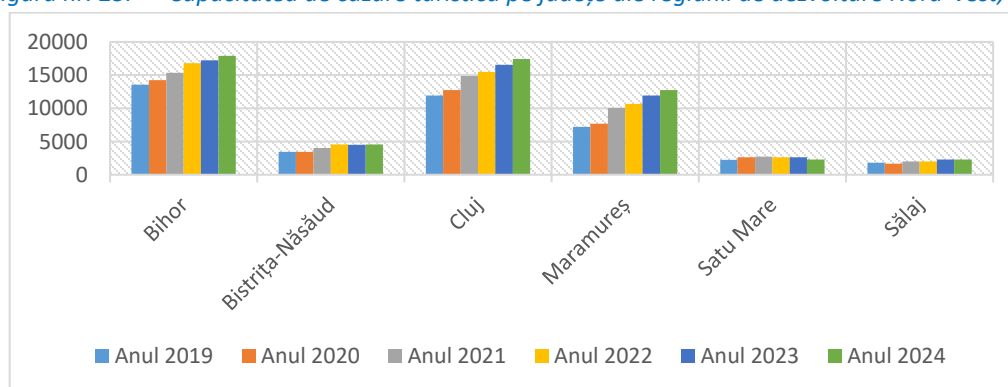

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Capacitatea totală de cazare în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a cunoscut o creștere semnificativă de aproximativ 42,5% în perioada 2019-2024. Această evoluție a capacității de cazare sugerează o dezvoltare continuă a infrastructurii turistice în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest și reprezintă un semn pozitiv pentru dezvoltarea turismului, indicând o adaptare la cerințele pieței și o tendință de atragere a mai multor turiști. Județele care au avut o dezvoltare mai rapidă, precum Maramureș, Cluj și Bihor, indică o diversificare a ofertei turistice și o atracție tot mai mare a regiunii în rândul turiștilor.

Capacitatea de cazare turistică existentă la nivelul anului 2023 în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest atinge valoarea de 27.193 de locuri de cazare, în creștere cu 18% față de anul 2019. Evoluția locurilor de cazare la nivelul regiunii a fost una situată pe un trend ascendent în ultimii 5 ani (2019-2023), cu o ușoară descreștere de 5% a numărului acestora în anul 2020, explicată de criza pandemică și implicațiile socioeconomice ale acesteia.

Figura nr. 25. Capacitatea de cazare turistică pe județe ale regiunii de dezvoltare Nord-Vest, 2019-2024

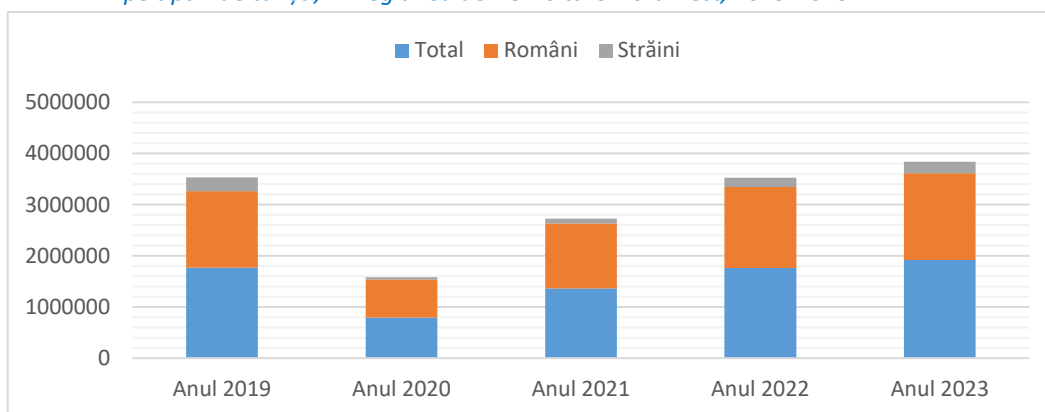
Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Din punct de vedere al numărului de **sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică** în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, acesta a cunoscut o creștere de 8% în anul 2023 față de anul 2019. În 2020, restricțiile de călătorie au avut un impact semnificativ asupra sosirilor, cu o scădere

abruptă înregistrată în valoarea acestui indicator. Totuși, începând din 2021, Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a înregistrat o creștere constantă a sosirilor, iar în 2023 numărul acestora a depășit nivelul din 2019, ceea ce sugerează o revenire completă a turismului și o creștere a atractivității regiunii ca destinație turistică.

Turiștii români au fost majoritari și în cazul sosirilor, iar tendința generală este de creștere constantă. Aceasta sugerează că turiștii români au preferat să călătorească în țară după 2020, iar 2023 a adus o creștere semnificativă față de 2019. De asemenea, această creștere poate fi și un semn al unei oferte turistice tot mai atractive în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest. Turiștii străini au înregistrat o scădere semnificativă în 2020, dar din 2021 au început să revină, cu o creștere constantă până în 2023. Aceasta sugerează o recuperare a turismului internațional, Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest devenind din ce în ce mai atractivă pentru vizitatorii din afaceri și pentru turiștii care vor să exploreze orașe ca Cluj-Napoca sau destinații naturale.

Figura nr. 26. Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de turiști, în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, 2019-2023

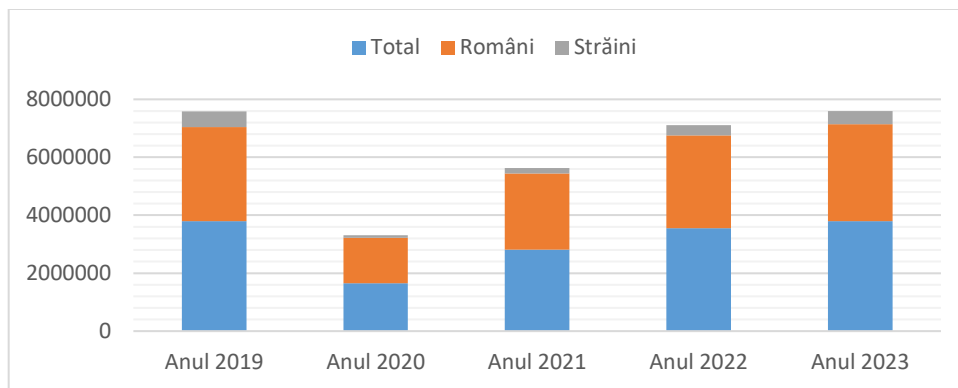

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Numărul de **înnopțiuni în structuri de primire turistică** în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest în anul 2024 a revenit la valoarea din 2019, după o perioadă de scădere abruptă justificată și de restricțiile de călătorie post 2020, care au avut un impact semnificativ și asupra înnopțărilor în regiune. Și în acest caz, începând din 2021, turismul în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a început să se recupereze rapid.

Turiștii români au avut o pondere semnificativă în turismul din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest în perioada analizată. Începând cu 2021, numărul înnopțărilor a crescut constant, demonstrând o creștere a turismului intern în această regiune. Aceasta ar putea fi influențată de schimbările de comportament ale turiștilor din cauza pandemiei. În ceea ce privește turiștii străini, scăderea din 2020 a fost mult mai severă decât în cazul turiștilor români. Totuși, numărul înnopțărilor turiștilor străini a crescut constant din 2021, ceea ce indică o recuperare a turismului internațional în această regiune.

Figura nr. 27. Înnopțiuni în structuri de primire turistică pe tipuri de turiști, în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, 2019-2023

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Durata medie a sejurului în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a înregistrat o scădere constantă de la 2,15 zile în 2019 la 1,98 zile în 2023. Aceasta sugerează o reducere a perioadei petrecute în România de către turiști, indiferent de proveniența acestora (turiști români sau turiști străini). Această scădere poate fi influențată de factori precum crizele externe (ex. pandemia COVID-19) sau preferințele schimbate ale turiștilor, care aleg sejururi mai scurte.

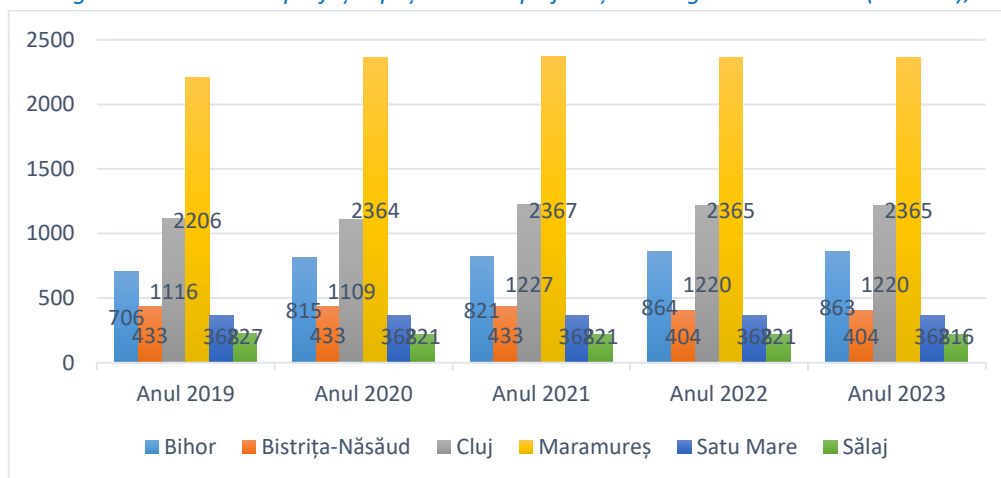
Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune este un indicator care măsoară procentajul locurilor de cazare disponibile care sunt ocupate de turiști. Acest indicator este relevant pentru a înțelege gradul de atracție al unei destinații turistice și al structurilor de cazare în funcție de sezon și de tendințele pieței.

În intervalul analizat, 2019-2024, indicii de utilizare netă a capacității în funcțiune au crescut cu 1,8 puncte procedurale. Cu toate acestea, în același interval de timp, indicele de utilizare netă a capacității în funcțiune a scăzut în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest cu 1,4 puncte procentuale. În 2020 a fost înregistrată cea mai scăzută valoare utilizării capacității de cazare, atât la nivel național, cât și la nivelul regiunii Nord-Vest, în principal din cauza restricțiilor pandemice. Începând cu 2021, utilizarea capacității de cazare a început să crească constant, indicând o recuperare semnificativă a turismului.

Suprafața spațiilor verzi este un indicator care se referă la suprafața totală de spații verzi (parcuri, grădini publice, zone verzi urbane, păduri etc.) într-o anumită zonă administrativ-teritorială, măsurată în hectare (ha). Spațiile verzi au un impact semnificativ asupra calității vieții, sănătății și mediului urban, contribuind la reducerea poluării, îmbunătățirea calității aerului și promovarea unei vieți mai sănătoase pentru locuitori.

La nivelul regiunii Nord-Vest, suprafața totală a spațiilor verzi a crescut constant în perioada 2019-2023, ajungând la o creștere de peste 24% în intervalul de timp analizat. Aceasta sugerează o îmbunătățire a infrastructurii ecologice la nivel regional, cu o creștere a investițiilor în dezvoltarea și menținerea spațiilor verzi, ceea ce este un semnal pozitiv mai ales în contextul creșterii densității urbane și al preocupărilor pentru mediu. Există discrepanțe între județe, unele înregistrând creșteri semnificative (Bihor, Maramureș), în timp ce altele au rămas stabile sau au avut scăderi (Bistrița-Năsăud, Sălaj).

Figura nr. 28. Suprafața spațiilor verzi pe județe ale regiunii Nord-Vest (hectare), 2019-2023

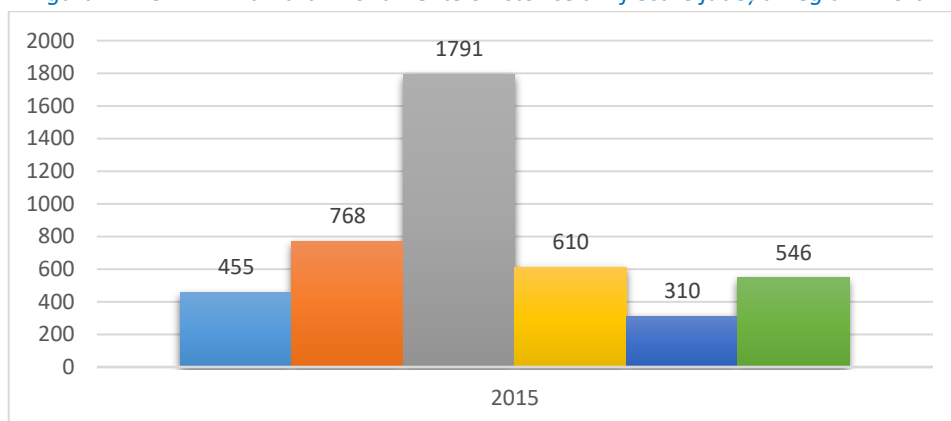
Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Din perspectiva analizei situației socioeconomice în sectorul patrimoniului și al culturii, sunt relevanți indicatorii legați de numărul de monumente istorice, numărul de biblioteci, numărul de muzee, precum și cheltuieli de la bugetul de stat pentru cultură, recreere și religie.

Regiunea de Dezvoltare Nord Vest dispune de un patrimoniu cultural valoros, cu 4.480 monumente istorice (INP), dintre care 998 au fost monumente recunoscute ca fiind de interes național sau universal (Grupa A). Monumentele istorice de categorii A și B, pe județe și urban-rural, cumulează și situații în care un obiectiv vizează mai multe locații, și în urban, și în rural (în județele Cluj, Maramureș, Sălaj) fiind alocate la rural.

Din informațiile disponibile pe website-ul Institutului Național al Patrimoniului, **numărul monumentelor istorice** din fiecare județ al regiunii Nord-Vest a rămas nemodificat din anul 2015. Conform acestor date, cele mai multe monumente istorice se regăsesc în județele Cluj, Bistrița, Maramureș, iar cel mai redus număr din regiune se regăsește în județul Satu-Mare.

Figura nr. 29. Numărul monumentelor istorice din fiecare județ al regiunii Nord-Vest, 2015

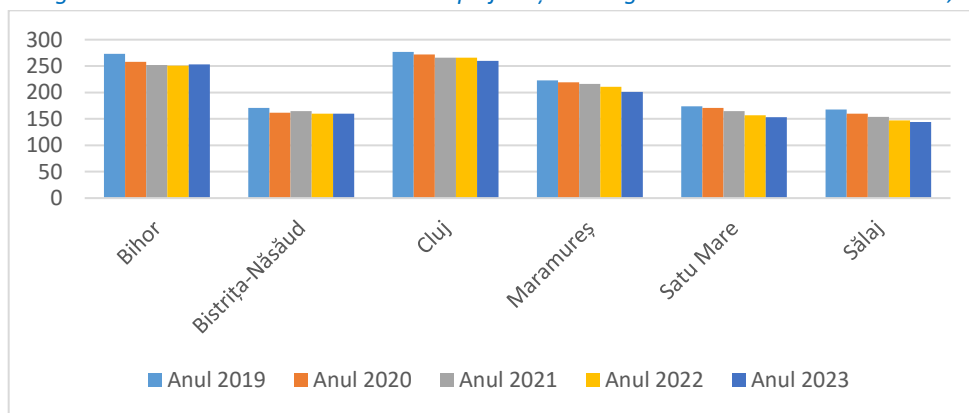
Sursa: [date prelucrate de la Institutul Național al Patrimoniului, 2024](#)

La nivelul regiunii Nord-Vest, **numărul de biblioteci** a scăzut cu 9% în perioada analizată, trend care este înregistrat de altfel la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare. Aceași tendință de descreștere s-a menținut

și la nivelul celor șase județe din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, cu județele Sălaj și Satu Mare înregistrând cele mai importante reduceri ale numărului de biblioteci (reducere cu 14% și respectiv 12% a valorii indicatorului în ambele județe).

În general, în toate județele analizate, numărul de biblioteci a scăzut ușor în perioada 2019-2023, ceea ce poate semnala mai multe tendințe: reducerea resurselor pentru menținerea sau dezvoltarea unor unități culturale poate fi un factor; scăderea numărului de biblioteci poate reflecta și o migrare către platforme digitale de informare și educație, în contextul în care accesul la internet și tehnologiile moderne devin tot mai populare.

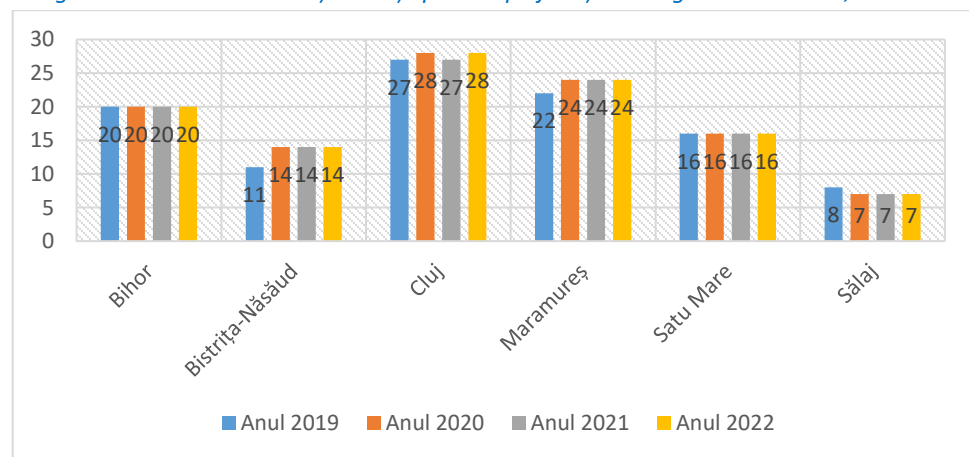
Figura nr. 30. Număr de biblioteci pe județe ale regiunii de dezvoltare Nord-Vest, 2019-2023

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

În perioada 2019-2022, **numărul de muzee și colecții** publice din România a scăzut ușor de la 791 în 2019 la 768 în 2022. Această scădere este relativ mică (aproximativ 3%), sugerând o stabilitate în infrastructura muzeală națională, deși există o ușoară tendință de reducere a numărului. La nivelul regiunii Nord-Vest, numărul muzeelor din această regiune a crescut cu 5% în această perioadă: de 104 în 2019 la 109 în 2022. Acest lucru sugerează o stabilitate a muzeelor din regiunea, cu un număr constant de instituții muzeale în județele sale. Este important de observat că județele din această regiune, cum sunt Cluj, Bihor și Maramureș, sunt importante centre culturale, ceea ce poate explica această stabilitate.

Figura nr. 31. Muzee și colecții publice pe județe ale regiunii Nord-Vest, 2019-2022

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Nevoi și provocări

În urma analizei socioeconomice realizate pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, se evidențiază faptul că, în ciuda diverselor provocări externe (precum pandemia de Covid-19, criza energetică și tensiunile geopolitice din regiune), sectorul turismului și patrimoniului cultural din această zonă a reușit să identifice resursele necesare pentru o adaptare rapidă și un progres semnificativ în fața acestor dificultăți. Cu toate acestea, feedback-ul obținut din partea Autorității de Management a Programului indică faptul că provocările și nevoile inițiale, referitoare la dezvoltarea turismului și conservarea patrimoniului cultural, rămân relevante și actuale pentru regiune.

Orașele mici și zonele rurale din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest continuă să necesite investiții considerabile în infrastructura turistică și culturală. Aceste domenii depind de dotările existente și, în ciuda dezvoltării infrastructurii în stațiunile turistice și a progreselor în unele centre urbane, multe dintre obiectivele de patrimoniu cultural din aceste orașe se confruntă cu o deteriorare constantă, iar unele dintre ele necesită lucrări de restaurare și conservare pentru a putea fi integrate într-un circuit turistic funcțional. De asemenea, analizele realizate au reconfirmat și alte nevoi ce fuseseră deja incluse în Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Nord-Vest 2014-2020, printre care se numără o calitate slabă sau chiar lipsa unei infrastructuri de acces și utilități spre numeroase atracții turistice, durată medie a șederii scăzută față de celelalte regiuni ale României, insuficienta valorificare a potențialului turistic local și regional.

Având în vedere aceste nevoi și provocări, Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 continuă să reprezinte o soluție relevantă pentru adresarea acestor probleme, având în vedere măsurile prevăzute în cadrul Priorității 7.

Prioritatea 8 – Asistență tehnică

Asistența tehnică din cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 are în vedere asigurarea funcționării sistemului de management; consolidarea capacităților AM, OI și CM, beneficiari și parteneri relevanți; asigurarea evaluării și a studiilor necesare programului, colectarea datelor pentru o bună implementare a programului și pregătirea următoarei perioade de programare; desfășurarea activităților de informare și comunicare privind PR NV.

La nivel european și național, documente strategice bine definite pentru această perioadă de programare subliniază că o guvernare eficientă și instituțiile solide sunt fundamentale pentru absorbția de succes a fondurilor europene. În acest sens, Foaia de parcurs pentru capacitatea administrativă – Set de instrumente practice⁹⁴ publicată de Comisia Europeană în 2020 reprezintă un reper semnificativ, oferind orientări și exemple de bune practici pentru întărirea capacității administrative în contextul Politicii de Coeziune. Având în vedere aceste recomandări, Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest a elaborat un document complementar – „Foaia de parcurs pentru creșterea capacității administrative a regiunii de Nord-Vest”,

⁹⁴ Comisia Europeană – DG Regio, Foaie de parcurs pentru capacitatea administrativă – Set de instrumente practice, 2020, [link](#)

care este totodată un instrument strategic esențial pentru asigurarea unei implementări eficiente a programelor regionale.

Această foaie de parcurs nu doar că a detaliat nevoile și provocările legate de asistența tehnică și capacitatea administrativă, dar a și oferit soluții vizând îmbunătățirea competențelor instituționale ale actorilor implicați în implementarea Programului Regional Nord-Vest. Documentul este esențial pentru clarificarea direcțiilor de acțiune și pentru dezvoltarea unui cadru adecvat, ce susține absorbția optimă a fondurilor europene, prin consolidarea instituțiilor și proceselor administrative.

În analiza realizată în cadrul acestui raport, este evident că nevoile și provocările identificate continuă să fie relevante și de actualitate. Deși s-au făcut progrese semnificative în acest domeniu, inclusiv prin implementarea unor proiecte de asistență tehnică în perioada analizată, s-a constatat că există în continuare o nevoie stringentă de aprofundare a acestora. Proiectele implementate până în prezent au avut un impact pozitiv, dar nu sunt suficiente pentru a acoperi pe deplin toate nevoile identificate. În acest context, în perioada 2021-2027, Autoritatea de Management a PR NV 2021-2027 va trebui să continue să prioritizeze consolidarea capacității administrative, asigurându-se că beneficiarii sunt nu doar pregătiți să implementeze proiecte, dar și capabili să facă față provocărilor emergente legate de schimbările economice și sociale.

Astfel, în ciuda progreselor înregistrate, este necesar ca sprijinul acordat prin asistența tehnică să fie aprofundat și continuat, pentru a permite nu doar implementarea corectă a proiectelor, dar și pentru a asigura sustenabilitatea acestora pe termen lung. Aceste acțiuni vor contribui semnificativ la consolidarea capacității administrative în regiune și vor sprijini absorbția completă a fondurilor europene disponibile, având un impact direct asupra dezvoltării economice și sociale a regiunii.

Evoluții și provocări actuale

Conform Raportului de țară pentru anul 2024⁹⁵, România continuă să se confrunte cu provocări semnificative în ceea ce privește capacitatea administrativă. Aceste dificultăți sunt legate de suprareglementare, complexitatea structurilor guvernamentale și lipsa unei coordonări eficiente între autoritățile naționale, regionale și locale, factori care creează obstacole administrative și îngreunează implementarea optimă a programelor din cadrul Politicii de Coeziune.

De asemenea, Raportul de țară menționează că provocările structurale legate de capacitatea administrativă limitată și adesea lipsa de implicare a altor entități care guvernează în diverse instituții și a diferitelor părți interesate în general necesită acțiuni specifice pentru a se asigura că reformele și investițiile pot fi finalizate la timp.

Capacitatea administrativă rămâne o provocare. Administrația publică din România se caracterizează prin: (i) lipsa de personal calificat; (ii) grad scăzut de digitalizare; (iii) procese excesiv de birocratice; și (iv) necesitatea stringentă de a atrage, dezvolta și reține oameni calificați. Coordonarea între instituții și colaborarea la diferite niveluri de guvernare trebuie să fie consolidată în viitor. Capacitatea administrației

⁹⁵ Comisia Europeană (iunie 2024), *Document de lucru al Serviciilor Comisiei, Raportul de țară 2024 – România, care însoțește documentul privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României*, [link](#), p.18

publice de a furniza servicii și de a efectua reforme rămâne limitată, iar eficiența guvernului este semnificativ sub media UE. Aceste provocări sunt parțial abordate de fondurile Politicii de Coeziune și inclusiv de Programul Regional Nord-Vest prin: (i) consolidarea capacității administrative; (ii) elaborarea de foi de parcurs și reforme care sprijină simplificarea administrativă și digitalizarea (de exemplu, printr-un cloud guvernamental); (iii) stabilirea cadrelor de competențe pentru funcționarii publici; și (iv) dezvoltarea unui sistem echitabil de remunerare a sectorului public legat de performanță.

Capacitatea administrativă slabă, structurile complexe de guvernare și suprareglementarea conduc la o coordonare insuficientă între nivelurile naționale, regionale și locale și împiedică investițiile și implementarea eficientă a Politicii de Coeziune. Măsurile de simplificare, atât la nivel legislativ, cât și administrativ, ar fi esențiale pentru o mai bună capacitate de absorbție la toate nivelurile. Autoritățile naționale și regionale ar trebui să se asigure că punerea în aplicare a tuturor strategiilor pe termen mediu și lung este monitorizată sistematic, în special în sectoarele cercetare, inovare, energie, sănătate, educație și incluziune socială.

La nivelul ADR NV, conform *foii de parcurs pentru creșterea capacității administrative a regiunii Nord-Vest*, au fost identificate, printre altele, următoarele nevoi:

- Capacitate relativ redusă a resurselor umane pentru gestionarea programelor și a proiectelor finanțate prin fonduri UE;
- Comunicarea și colaborarea necorespunzătoare în rândul angajaților structurilor și neconsiderarea nevoilor acestora;
- Lipsa unei viziuni comune și a planificării strategice adecvate la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest;
- Relație de comunicare și colaborare între ADR Nord-Vest și actorii regionali redusă;
- Condiții-cadru incerte și schimbări inopinate.

Îmbunătățirea capacității administrative a structurilor implicate în gestionarea Programului Regional Nord-Vest reprezintă o componentă importantă pentru atingerea scopurilor stabilite în cadrul acestui program. În acest sens, planul de măsuri propus de ADR NV pentru perioada 2021-2027 reprezintă o foaie de parcurs detaliată, cu obiective pe termen scurt și mediu, care urmărește să sprijine pregătirea temeinică a implementării programului. Prin implementarea acestui plan, se urmărește în mod direct rezolvarea deficiențelor identificate în domeniul consolidării capacității administrative, iar măsurile întreprinse vor contribui semnificativ la atingerea unui nivel optim de performanță administrativă.

Un element esențial care evidențiază necesitatea consolidării capacității administrative și instituționale este Prioritatea 8 din cadrul Programului Regional Nord-Vest, care reflectă nevoia continuă de a sprijini atât beneficiarii, cât și autoritățile responsabile de gestionarea fondurilor europene. Asistența Tehnică prevăzută în cadrul acestei priorități deține un rol central în eficientizarea implementării programului, având ca obiectiv formarea unei echipe competente, asigurarea unui flux constant de personal specializat și sprijinirea beneficiarilor pentru a înțelege, aplica și respecta cerințele specifice ale programului. Mai mult, această asistență se concentrează pe pregătirea unor proiecte mature și implementarea lor eficientă, precum și pe consolidarea capacității administrative a beneficiarilor.

Un aspect important al asistenței tehnice este flexibilitatea sa, care permite ajustarea rapidă și eficientă a măsurilor și acțiunilor în funcție de schimbările apărute în timpul implementării programului. Acest caracter de adaptabilitate este esențial, având în vedere schimbările constante provocate de factori externi, care pot influența desfășurarea activităților. Astfel, Prioritatea 8 referitoare la Asistența Tehnică nu doar că sprijină implementarea inițială a programului, ci contribuie activ și la adaptarea sa continuă pentru a răspunde provocărilor noi ce pot apărea în decursul perioadei de programare.

5.4.2. Răspunsul la întrebarea de evaluare

ÎE 4. În ce măsură corespunde alocarea resurselor bugetare cu prioritățile/obiectivele specifice/acțiunile PR NV având în vedere situația socioeconomică curentă din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest? Care sunt factorii principali (negativi sau pozitivi) care influențează/ contribuie, la obținerea rezultatelor vizate, în ceea ce privește proiectele etapizate preluate în PR NV din perioada 2014-2020?

Alocarea resurselor bugetare în cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 reflectă, într-o măsură ridicată, prioritățile și obiectivele specifice stabilite pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest.

Având în vedere situația socioeconomică actuală, precum și evoluția indicatorilor de context în perioada 2019-2023/2024 (de la momentul elaborării Planului de Dezvoltare Regională) **relevanța priorităților, a obiectivelor specifice și a acțiunilor** este în continuare de actualitate – acestea corespund nevoilor actuale și emergente din regiune, inclusiv provocărilor economice, sociale și de mediu. Totodată, **eficiența utilizării fondurilor**, prin capacitatea de a direcționa resursele către acțiuni și intervenții cu impact maxim asupra dezvoltării regionale, este una adecvată pentru perioada de timp avută la dispoziție de la lansarea programului.

Nu în ultimul rând, programul prevede o anumită **flexibilitate în adaptarea bugetului**, astfel încât acesta să reflecte interesul mai ridicat pentru finanțarea în cadrul anumitor priorități/OS. De altfel, sunt luate în considerare posibile ajustări ale resurselor financiare alocate:

- la nivelul Priorității 1 – integrarea/ comasarea RSO 1.4 în cadrul altor obiective specifice din cadrul Priorității 1;
- la nivelul Priorității 3 – prin realocarea fondurilor disponibile în cadrul RSO 2.7 către finanțarea tuturor proiectelor eligibile depuse de orașele și municipiile mici și transferarea diferenței către RSO 5.1
- la nivelul Priorității 7 - o parte din fondurile disponibile în cadrul RSO 2.7 (după prima realocare în cadrul RSO) ar trebui realocate și către RSO 5.1 din cadrul Priorității 7. Acest lucru ar contribui la atingerea unei valori mai mari a țintei pentru indicatorul de realizare RCO74.

Așa cum arată rezultatele analizei de context efectuată în cadrul capitolului 5.4, schimbările din contextul socioeconomic nu au un impact asupra modificării nevoilor inițiale din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest. Cu toate acestea, au apărut situații în care s-au identificat noi provocări în rândul potențialilor beneficiari ai programului, ce au avut ca efect schimbări în gradul de interes și dificultăți în accesarea anumitor apeluri, ca urmare a modificărilor legislative survenite după elaborarea programului. În aceste condiții, este demn de apreciat faptul că Autoritatea de Management a răspuns cu deschidere și promptitudine, fiind întotdeauna dispusă să organizeze consultări cu principalii actori regionali atunci când era necesar și să

modifice programul, astfel încât să se asigure atingerea obiectivelor PR NV și să se răspundă provocărilor regionale apărute pe parcurs.

Din perspectiva proiectelor etapizate, în cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 sunt sprijinite 50 de contracte de finanțare. Din cele 50 de proiecte aflate în implementare, 48 sunt implementate conform așteptărilor și nu se estimează dificultăți majore în a le finaliza cu succes.

În ceea ce privește factorii care influențează obținerea rezultatelor vizate de proiectele etapizate și preluate din perioada 2014-2020:

- *Colaborarea interinstituțională și consultările cu actorii locali și regionali:* Autoritatea de Management a demonstrat o deschidere constantă față de solicitările regionale, organizând consultări cu principalii actori locali pentru a ajusta obiectivele și intervențiile, astfel încât să corespundă noilor condiții socioeconomice.
- *Flexibilitate din parte autorității programului în sprijinirea implementării proiectelor:* Capacitatea Autorității de Management de a negocia cu Comisia Europeană modificări ale programului care să vizeze modul de preluare cât mai eficient al proiectelor etapizate a reprezentat un factor esențial pentru adaptarea și menținerea relevanței acestora în noul context al programului.
- *Provocările legislative și birocratice:* Modificările legislative frecvente, atât la nivel național, cât și european, au creat obstacole în implementarea eficientă a proiectelor. Aceste schimbări au dus la întârzieri, la creșterea gradului de complexitate a procedurilor administrative și, implicit, la o utilizare mai lentă a resurselor alocate.
- *Dificultăți în elaborarea documentațiilor tehnico-economice:* Problemele legate de documentațiile tehnico-economice au cauzat blocaje în procesul de implementare. Elaborarea acestor documentații este esențială pentru derularea procedurilor de achiziție și pentru avansarea proiectului, iar întârzierile în acest domeniu au afectat progresul general al proiectelor etapizate.
- *Provocări în organizarea procedurilor de achiziții:* Procedurile de achiziții au reprezentat o altă dificultate importantă în implementarea proiectelor, care au condus la întârzieri în selectarea contractorilor.

5.5. Progresele înregistrate în realizarea obiectivelor de etapă

(ÎE 1. Care au fost factorii interni și externi care au influențat în mod negativ și pozitiv implementarea PR NV 2021 – 2027 și au contribuit la (ne)îndeplinirea obiectivelor de etapă? Care sunt elementele care reprezintă impedimente, piedici sau blocaje majore în vederea implementării PR NV? Care sunt progresele înregistrate până în prezent din perspectiva obiectivelor de etapă din Cadrul de performanță a PR NV?)

5.5.1. Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități de evaluare

La nivelul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 au fost stabiliți un număr de 63 indicatori de realizare și 32 indicatori de rezultat, cu mențiunea că anumiți indicatori se pot regăsi în cadrul mai multor priorități/obiective specifice.

Dintre aceștia, au fost stabilite obiective de etapă pentru Prioritatea 1 (RSO 1.1, RSO 1.2, RSO 1.3), Prioritatea 4 (RSO 2.8), Prioritatea 6 (RSO 4.2) și Prioritatea 8. Justificarea pentru această decizie constă în faptul că pentru anumite tipuri de intervenție nu exista o perioadă suficientă de timp ca până la finalul anului 2024 să poată fi finalizate proiecte sau obținute rezultate. Acest aspect constă în specificul și gradul de complexitate al intervențiilor, care în anumite cazuri prevăd lucrări de infrastructură (ex. drumuri), ce necesită o perioadă îndelungată de timp pentru realizarea acestora, iar cuantificarea rezultatului nu poate fi realizată decât la momentul finalizării proiectului, în baza documentelor finale de recepție a lucrărilor. Din aceste considerente, în majoritatea cazurilor, s-a considerat că stabilirea unor obiective de etapă pentru anul 2024 nu este fezabilă sau posibilă. Pe de altă parte, o monitorizare și raportare atentă a evoluției indicatorilor se realizează periodic, o dată la șase luni.

Ultima monitorizare oficială a gradului de atingere a indicatorilor și a obiectivelor de etapă a fost realizată la finalul lunii decembrie 2024, când nu se înregistrau progrese în atingerea țintelor⁹⁶, întrucât nu se înregistrau proiecte finalizate (excepție prioritatea 8, acolo unde se înregistrează anumite progrese).

⁹⁶ O nouă evaluare a gradului de atingere a indicatorilor se va realiza pentru finalul anului 2024.

Tabel nr. 11. Obiective de etapă

Prioritate	Obiectiv specific	ID	Denumirea indicatorului	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Operațiunile selectate 31/12/2023	Operațiune pusă în aplicare 31/12/2023 (obținute)
P1	RSO1.1	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	4,00	7,00	0,00
		RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	4,00	8,00	0,00
		RCO05	Întreprinderi nou înființate care beneficiază de sprijin	întreprinderi	4,00	3,00	0,00
		RCO06	Cercetători care lucrează în centre de cercetare care beneficiază de sprijin	ENI anual	112,00	14,87	0,00
		RCO08	Valoarea nominală a echipamentelor pentru cercetare și inovare	euro	1.376.470,60	11.866.857,59	0,00
	RSO1.2	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	83,00	0,00	0,00
		RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	83,00	0,00	0,00
		RCO13	Valoarea serviciilor, a produselor și a proceselor digitale dezvoltate pentru întreprinderi	euro	3.975.000,00	0,00	0,00
	RSO1.3	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	39,00	55,00	0,00

Prioritate	Obiectiv specific	ID	Denumirea indicatorului	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Operațiunile selectate 31/12/2023	Operațiune pusă în aplicare 31/12/2023 (obținute)
		RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	39,00	47,00	0,00
P4	RSO2.8	RCO57	Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv	pasageri	1.667,00	5.657,00	0,00
		RCO58	Piste ciclabile care beneficiază de sprijin	Km	14,10	96,44	0,00
		RCO59	Infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare)	puncte de realimentare/reîncărcare	13,00	58,00	0,00
P6	RSO4.2	12S8	Numărul centrelor de educație pentru elevi în domenii cu impact RIS3	număr	2,00	0,00	0,00
P8		12S9	Acțiuni de informare și publicitate	Acțiuni	7,00	7,00	35,00
		12S10	Personal finanțat de FEDR	FTE	140,00	30,00	38,00

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Prioritatea 1

Prioritatea 1 a beneficiat de lansarea a numeroase apeluri de proiecte (12) și s-a înregistrat un nivel foarte ridicat de depunere, cu un număr total de peste 1300 de cereri de finanțare, cu mult peste estimările inițiale. Totodată, valoarea nerambursabilă a proiectelor depuse reprezintă dublul alocării financiare. Deși numărul proiectelor aprobate nu este foarte ridicat, valoarea eligibilă a celor contractate acoperă deja 25% din alocarea financiară a P1.

La nivelul RSO 1.1, există anumite incertitudini cu privire la atingerea indicatorilor care vizează numărul de întreprinderi sprijinite (RCO01, RCO02, RCO05). În acest moment se înregistrează un număr limitat de proiecte contractate care contribuie la acest indicator, iar numărul total de proiecte aflate în evaluare face ca ținta finală să nu fie atinsă. Totodată, în funcție de contractările viitoare, există posibilitatea să nu existe fonduri suficiente pentru lansarea unui apel distinct dedicat întreprinderilor. Într-adevăr, în anul 2025 se va lansa un nou apel, care vizează inclusiv parteneriatele public-private, ceea ce ar determina un aport la indicatorii respectivi, însă valorile numărului de întreprinderi sprijinite ar putea fi limitat. Astfel, se recomandă actualizarea țăintelor pentru acești indicatori.

Raportat la indicatorul RCO06, există deja proiecte contractate care se estimează că vor contribui la acest indicator, însă într-o măsură limitată. În schimb, este propusă lansarea a două noi apeluri de proiecte în prima jumătate a anului 2025. Ulterior, se recomandă o analiză asupra modului în care acest indicator poate respecta ținta finală.

Raportat la indicatorul RCO08, nu se întrevăd probleme în atingerea țintei finale.

La nivelul ROS 1.2, a fost lansat un apel de proiecte, cu o cerere extrem de ridicată din partea mediului de afaceri pentru digitalizare, fiind depuse 477 de proiecte, cu o valoare eligibilă cu mult peste alocarea inițială. Întrucât apelul a fost deschis târziu, nu se înregistrează proiecte contractate în prezent. Cu toate, există toate premisele pentru atingerea țăintelor finale.

La nivelul RSO 1.3, au fost lansate nu mai puțin de 7 apeluri de proiecte. Și în acest caz intervențiile au beneficiat de un interes extrem de ridicat din partea aplicațiilor, peste 851 de proiecte depuse, cu o valoare eligibilă de peste 250% din alocarea totală a obiectivului. Mai mult, sunt propuse lansări de apeluri suplimentare în anul 2025, care vor viza toți indicatorii de realizare și rezultat rămași neacoperiți până în prezent. În acest caz, nu se întrevăd probleme în atingerea țăintelor finale.

Prioritatea 4

Cele 3 apeluri de proiecte au atras 84 de aplicații depuse, cu valoare nerambursabilă de trei ori mai mare decât alocarea financiară. Proiectele contractate (26/84) acoperă deja 70% din alocarea financiară totală a P4. Proiectele contractate în cadrul Priorității 4 se află într-un stadiu incipient de implementare, astfel că evaluarea progreselor va fi posibilă doar în etape ulterioare, când activitățile vor avansa.

Cu toate acestea, se constată că realizările planificate în cadrul operațiunilor selectate prezintă premise mai mult decât favorabile în sensul atingerii sau chiar depășirii țăintelor stabilite pentru anul 2029.

Prioritatea 6

Deși au fost lansate numeroase apeluri de proiecte, acestea nu vizează indicatorul 12S8 - *Numărul centrelor de educație pentru elevi în domenii cu impact RIS3*. Însă, apelurile de proiecte 621.C - Centre de testare pentru orientarea educațională a elevilor și 622.B - Dezvoltarea unor centre de educație pentru elevi, în domeniile de specializare inteligentă ale Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest urmează a fi lansate în cursul anului 2025.

Prioritatea 8

Obiectivul de etapă pentru indicatorul 12S9 este deja atins la 31.12.2024 și în proporție de 50% față de ținta finală. În cazul indicatorului 12S10, gradul de atingere al obiectivului de etapă se situează la 27% din țintă. Estimările arată că și țintele pentru 2029 vor fi depășite cu succes.

Astfel, nu se înregistrează valori ale obiectivelor de etapă la finalul anului 2024 (cu excepția P8), din motiv că proiectele nu sunt finalizate. Pe de altă parte, se constată că progresul în implementare este unul corespunzător pentru finalul anului 2024, majoritatea apelurilor de proiecte fiind lansate, cu numeroase proiecte aflate în fazele de evaluare și contractare. Mai mult, se observă un interes crescut din partea potențialilor beneficiari pentru accesarea finanțărilor și o supra-depunere în cazul majorității apelurilor de proiecte (valoarea totală eligibilă a proiectelor depășește cu mult alocațiile programului, existând o supra-depunere de 200-300% în anumite cazuri). În concluzie, în acest moment, nu sunt identificate riscuri majore în atingerea țăintelor finale ale indicatorilor (cu excepția indicatorilor aferenți RSO 1.1).

Referitor la **cuantumul de flexibilitate**, programul a alocat valoarea de 210 milioane de euro (aproximativ 14,66% din alocarea totală a programului), distribuit în pondere de aproximativ 15% din valoarea alocată fiecărei priorități. Excepția de la regulă se regăsește în cazul P6 (cuantumul de flexibilitate de 9% din valoarea totală alocată priorității) și P2 (10%) și P3 (16%).

Prioritate	Alocare financiară	Cuantumul de flexibilitate	%
P1	327.904.956,00	49.168.466,00	15%
P2	60.332.872,00	6.047.806,00	10%
P3	210.666.112,00	34.587.763,00	16%
P4	305.155.751,00	45.757.285,00	15%
P5	184.978.708,00	27.737.060,00	15%
P6	77.386.100,00	6.825.787,00	9%
P7	210.363.134,00	31.543.387,00	15%
P8	60.464.838,00	9.066.540,00	15%
Total	1.437.252.471,00	210.734.094,00	14,66%

Conform art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, odată cu evaluarea intermediară a programului, este propusă alocarea definitivă a cuantumului de flexibilitate, cuantumul ce va fi deblocat pentru finanțarea operațiunilor odată cu decizia finală a Comisiei de confirmare a acestei alocări.

Astfel, evaluarea prezintă analizează modul în care cuantumul de flexibilitate poate fi realocat la nivelul priorităților și obiectivelor specifice, având în vedere următoarele elemente: evoluția contextului socioeconomic de la momentul aprobării programului; contribuția la recomandările specifice de țară; contribuția la PNIESC și PEDS; gradul de atingere al indicatorilor (în prezent, în baza operațiunilor selectate și estimat pentru 2029); interesul manifestat de beneficiari pentru anumite

tipuri de intervenții; disponibilitatea sumelor de a fi transferate, ținând cont și de prevederile de alocare, conform regulamentelor UE.

În baza acestor analize, structura actuală a alocărilor bugetare pe priorități și obiective specifice rămâne adecvată pentru atingerea obiectivelor programului. Prin urmare, alocările financiare inițiale, la nivel de prioritate/OS sunt valabile pentru majoritatea cazurilor. Se propun următoarele modificări cu impact financiar asupra cuantumului de flexibilitate:

Modificare 1: Realocare în cadrul P3, RSO 2.7

Pentru acțiunile prevăzute în cadrul Priorității 3, RSO 2.7, au fost lansate 3 apeluri de proiecte distincte, unul pentru finanțarea proiectelor etapizate, unul pentru finanțarea proiectelor depuse de municipii reședință de județ și unul pentru finanțarea proiectelor depuse de orașele și municipiile de mici dimensiuni. S-a observat că există un interes mult mai ridicat decât cel estimat inițial în rândul administrațiilor orașelor și municipiilor de mici dimensiuni, în mod specific, pentru apelul dedicat acestora, valoarea nerambursabilă a proiectelor depuse a reprezentat 165% din valoarea totală alocată. În același timp, valoarea nerambursabilă a proiectelor depuse în cadrul apelului dedicat municipiilor reședință de județ a fost de aproximativ 46% din valoarea totală alocată. Valoarea solicitată de proiectele care nu au fost retrase sau reziliate reprezintă doar 8,38% din alocare. Din aceste motive, se consideră oportună realocarea financiară, dinspre apelul dedicat municipiilor reședință de județ, către apelul dedicat orașelor și municipiilor de mici dimensiuni. În același timp, în cazul în care se constată că vor exista economii la nivelul OS 2.7, acestea pot fi redirecționate către Prioritatea 7.

Realocările nu vor afecta considerabil indicatorii inițiali stabiliți la nivelul RSO2.7, așa cum rezultă din analiza estimărilor făcute pe baza proiectelor depuse în cadrul apelurilor deja închise dedicate municipiilor reședință de județ și respectiv pentru situațiile realizate pentru proiectele din cadrul apelului PRNV/2023/371.B/1, dedicat municipiilor (diferite de reședință de județ) și orașelor.

Modificare 2: Suplimentare a alocării la nivelul P7, RSO 5.1

Totodată, se remarcă interesul crescut din partea administrațiilor orașelor și municipiilor de mici dimensiuni, dar și a municipiilor reședință de județ pentru finanțări de regenerare urbană – Prioritatea 7, OS 5.1. De altfel, pentru astfel de acțiuni, valoarea totală alocată a fost de aproximativ 84 milioane euro, în timp ce valorile nerambursabile ale proiectelor depuse depășesc 295 milioane euro (350%). Din acest motiv, se consideră oportună realocarea financiară rămasă neutilizată și a cuantumului de flexibilitate aferent de la nivelul Priorității 3 (RSO 2.7), către Prioritatea 7 (RSO 5.1).

5.5.2. Răspunsul la întrebarea de evaluare

Până în prezent, PR NV 2021-2027 înregistrează progrese corespunzătoare în implementare, cu majoritatea apelurilor de proiecte lansate și un număr considerabil de proiecte aflate în fazele de evaluare și contractare. Mai mult, au fost deja pregătite etapele pentru ca în perioada imediat următoare să fie lansate și alte apeluri, care să acopere toate obiectivele specifice vizate de program. Deși în acest moment obiectivele de etapă nu sunt atinse, pe motiv că nu există proiecte finalizate,

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

care astfel să poată fi incluse în calculul indicatorilor, există toate premisele ca majoritatea să fie atinși până la finalul anului 2029.

Între factorii pozitivi, care au facilitat implementarea cu succes a intervențiilor, se remarcă interesul crescut din partea potențialilor beneficiari pentru accesarea finanțărilor, reflectat printr-o supra-depunere de proiectele în cazul mai multor apeluri (chiar de 200-300% și peste, comparativ cu alocările financiare). Mai mult decât atât, programul a lansat cu celeritate apelurile de proiecte, iar etapele de consultare prealabilă cu actorii cheie și pregătirea acestora pentru viitoarele intervenții, au facilitat procesele de pregătire și de depunere a proiectelor.

Pe de altă parte, în anumite cazuri, specificul și gradul de complexitate ridicat al intervențiilor, cum ar fi lucrările de infrastructură, necesită perioade îndelungate de timp pentru realizare și astfel pentru atingerea rezultatelor/indicatorilor finali. Între altele, inclusiv lipsa unor resurse umane calificate de la nivelul beneficiarilor conduc la întârzieri în implementare.

În concluzie, deși au existat provocări legate de complexitatea intervențiilor și anumite limitări temporale pentru atingerea obiectivelor de etapă, PR NV 2021–2027 a beneficiat de un interes crescut din partea beneficiarilor și se află într-un stadiu avansat de implementare.

5.6. Coerență și complementaritate între PR NV și alte programe sectoriale și regionale

(ÎE 6. În ce măsură există coerență și complementaritate între PR NV și alte programe sectoriale și regionale? Există suprapuneri între acțiuni? Care sunt domeniile în care complementaritatea este mai eficientă și care sunt instrumentele prin care se poate spori complementaritatea? Complementaritățile creează sinergii? Dacă da, care?)

5.6.1 Analizele și constatările corespunzătoare fiecărei activități de evaluare

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 a fost conceput ținând cont de complementaritatea cu alte programe naționale și europene, inclusiv cu Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), precum și cu alte inițiative din Politica de Coeziune. Un obiectiv important a fost reprezentat de asigurarea evitării suprapunerii intervențiilor și asigurarea eficienței utilizării fondurilor, mai ales în domeniul precum eficiența energetică și digitalizarea.

În ceea ce privește digitalizarea, nu au fost identificate suprapuneri între PR NV și alte programe, iar intervențiile s-au completat eficient cu inițiative naționale. Prioritatea 2 este complementară cu PNRR - cloud-ul guvernamental dedicat administrației publice centrale, în timp ce intervențiile sprijinite în cadrul PR NV în acest domeniu vizează cloud-ul dedicat administrației publice locale (există o complementaritate foarte bună între cele două proiecte).

Pentru anumite priorități, PR NV a colaborat strâns cu alte programe naționale, de exemplu în domeniul infrastructurii de transport, unde au fost finanțate drumuri județene ce se conectează la rețeaua TEN-T. Aceste proiecte au fost coordonate cu Programul Național de Transport, gestionat de Ministerul Transporturilor, pentru a asigura complementarea și evitarea suprapunerii între intervențiile financiare.

Un exemplu semnificativ de complementaritate a fost identificat în cadrul Priorității P6, unde a existat o separare clară între domeniile de intervenție ale PR NV și PNRR. În timp ce PNRR a finanțat exclusiv eficiența energetică pentru infrastructura educațională, PR NV a avut o abordare mai largă, care a inclus și construcția, reabilitarea și dotarea clădirilor educaționale, cu condiția ca proiectele să nu se concentreze doar pe eficiența energetică. Acest lucru a permis evitarea suprapunerii și asigurarea unei distribuiri echilibrate a resurselor. De asemenea, a existat o modificare de program care a vizat complementaritățile intervențiilor sprijinite în cadrul P6. Astfel, pentru a nu întârzia lansarea apelurilor pe PR NV 2021-2027 până după lansarea apelurilor pe PEO, s-a modificat textul programului, pentru a putea selecta proiecte care demonstrează complementaritate cu acțiuni de tip FSE, finanțate din fondurile perioadei de programare anterioare, nu doar complementaritatea cu acțiunile de tip FSE+.

În plus, nu există suprapuneri nici din perspectiva intervențiilor sprijinite de PR NV în mediul rural cu cele sprijinite de PNS (Planul Național Strategic). PR NV a finanțat infrastructura de risc și patrimoniul cultural în mediul rural, în timp ce intervențiile sprijinite în cadrul Planului Național Strategic abordează alte domenii, evitând suprapunerile.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Un mecanism esențial pentru prevenirea dublei finanțări a fost implementarea platformei online „dublafinantare.ro” de către Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE), care permite autorităților de management să verifice și să prevină finanțarea aceluiași proiect din mai multe surse de finanțare, inclusiv din programele Politicii de Coeziune și PNRR. Acest sistem a fost esențial în menținerea coerenței între intervențiile financiare și în evitarea dublării fondurilor pentru aceleași activități.

PR NV utilizează un mecanism de supracontractare care ajută la atingerea unui nivel ridicat de absorbție a fondurilor, asigurându-se astfel că resursele disponibile sunt utilizate eficient. Cu toate acestea, se consideră necesar ca pe viitor să existe o standardizare a implementării proiectelor la nivel național, pentru a reduce diferențele între standardele de calitate aplicate proiectelor finanțate din fonduri europene și cele din fonduri naționale. Exemplele din Polonia și Italia, unde programele au criterii de eligibilitate și selecție uniformizate, ar putea constitui un model de bune practici pentru România. O astfel de standardizare ar permite o mai bună transferabilitate între diferite programe și ar sprijini o implementare mai uniformă a proiectelor.

Mai mult decât atât, s-a constatat că există necesitatea unei coordonări mai strânse între autoritățile de management în viitor. Astfel, o recomandare pentru perioada următoare ar fi să se urmărească consolidarea coordonării între autoritățile care implementează diverse programe naționale și europene, pentru a asigura o abordare mai integrată la nivel teritorial. Deși există mecanisme de coordonare, cum ar fi platforma menționată anterior, o coordonare formală mai strânsă ar putea îmbunătăți eficiența implementării și ar contribui la o alocare mai bine ținută a fondurilor.

5.6.2 Răspunsul la întrebarea de evaluare

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 a demonstrat o preocupare constantă pentru asigurarea complementarității intervențiilor sale cu alte programe naționale și europene, prin mecanisme de prevenire a dublei finanțări, delimitarea clară a domeniilor de intervenție și coordonarea cu alte autorități de management.

Conform celor explicate anterior, Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 a urmărit coerența și complementaritatea cu alte programe sau surse de finanțare (precum Programul Național de Redresare și Reziliență, Programul Național de Transport, Planul Național Strategic) încă din etapa de programare. Din perspectiva complementarității cu alte intervenții, pe anumite apeluri se încurajează proiectele care sunt complementare cu alte proiecte implementate prin alte fonduri. În implementare, evitarea suprapunerii finanțărilor a fost asigurată prin verificarea dublei finanțări pe platforma www.dublafinantare.ro.

În concluzie, PR NV 2021-2027 este un program bine structurat, care evită suprapunerile și își maximizează impactul prin complementaritatea cu alte inițiative, utilizând mecanisme de coordonare pentru o implementare eficientă a proiectelor.

6. Rezultatele evaluării de tip Mid-term review

6.1. Analiza realizată pentru a răspunde la întrebările de evaluare

În vederea elaborării prezentului raport de evaluare și pentru a putea oferi un set de constatări cu privire la implementarea Programului și la criteriile solicitate prin articolul 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, echipa de evaluare a recurs la o analiză documentară și statistică, completată de o analiză calitativă realizată prin aplicarea metodelor de cercetare de teren (interviuri, studii de caz, sondaj de opinie, focus grup, panel de experți). Rezultatele analizei documentare și statistice au fost prezentate extins în cadrul capitolelor 4 și 5 din acest raport, fiind corelate cu rezultatele activităților de evaluare participativă.

6.2. Răspunsul la întrebările de evaluare

1. Care au fost factorii interni și externi care au influențat în mod negativ și pozitiv implementarea PR NV 2021 – 2027 și au contribuit la (ne)îndeplinirea obiectivelor de etapă? Care sunt elementele care reprezintă impedimente, piedici sau blocaje majore în vederea implementării PR NV? Care sunt progresele înregistrate până în prezent din perspectiva obiectivelor de etapă din Cadrul de performanță a PR NV?

Până în prezent, PR NV 2021-2027 înregistrează progrese corespunzătoare în implementare, cu majoritatea apelurilor de proiecte lansate și există un număr considerabil de proiecte aflate în etapa de evaluare sau contractare. Mai mult, au fost deja pregătite etapele pentru ca în perioada imediat următoare să fie lansate și alte apeluri, care să acopere toate obiectivele specifice vizate de program. Deși în acest moment obiectivele de etapă nu sunt atinse, pe motiv că nu există proiecte finalizate, care astfel să poată fi incluse în calculul indicatorilor, există toate premisele ca acestea să fie atinse în totalitate în următoarea perioadă.

Între factorii pozitivi, care au facilitat implementarea cu succes a intervențiilor, se remarcă interesul crescut din partea potențialilor beneficiari pentru accesarea finanțărilor, reflectat printr-o supra-depunere de proiectele în cazul mai multor apeluri (chiar de 200-300% și peste, comparativ cu alocările financiare).

2. În ce măsură acțiunile PR NV 2021-2027 (mai) corespund cu nevoile regionale având în vedere noile provocări identificate în recomandările specifice de țară adoptate în 2024 pentru România? Care este măsura în care indicatorii programului (mai) corespund cu nevoile regionale identificate?

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 răspunde direct nevoilor regionale și Recomandărilor Specifice de Țară pentru anul 2024, susținând în mod direct realizarea obiectivelor naționale și europene, în special în domenii precum consolidarea capacității administrative, sporirea competitivității IMM-urilor, tranziția verde și asigurarea unei dezvoltări teritoriale echilibrate. Totodată, intervențiile programului demonstrează o bună aliniere cu recomandările specifice de țară, reflectând coerență și compatibilitate cu direcțiile strategice ale Uniunii Europene.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

3. Care sunt progresele înregistrate în implementarea PNIESC și în punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale prin intervențiile PR NV?

PNIESC

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 susține implementarea obiectivelor Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC), prin investiții în eficiența energetică, energia regenerabilă, infrastructura verde și mobilitatea sustenabilă. Astfel, intervențiile sprijinite în cadrul Priorităților 3, 4 și 5 (RSO 2.1, 2.2, 2.7, 2.8, 3.2) sunt direct corelate cu aceste obiective, iar unele acțiuni din alte obiective specifice ale programului contribuie indirect la atingerea obiectivelor PNIESC (RSO 1.1 și RSO 1.3, RSO 1.2, RSO 4.2, RSO 5.1 și RSO S 5.2).

Având în vedere valoarea indicatorilor pentru aceste intervenții la finalul anului 2024 (încă zero), nu este posibilă o cuantificare a progresului în implementarea PNIESC. Cu toate acestea, în baza proiectelor contractate, se poate evidenția contribuția actuală la obiectivele PNIESC. Astfel, se remarcă că prin proiectele contractate se va îmbunătăți performanța energetică a 1.057 locuințe și 68.425,21 mp aparținând clădirilor publice; se vor înființa 90 puncte de realimentare/reîncărcare cu combustibil alternativ, se vor crea 96,44 km de piste ciclabile și 12 orașe și localități vor beneficia de sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate. De asemenea, va crește considerabil capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv (cu 5.657 pasageri) și vor fi modernizate circa 2 km de linii de tramvai.

PEDS

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 contribuie la implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale, sprijinind atât direct, cât și indirect, proiecte ce promovează coeziunea socială, egalitatea de șanse, accesul echitabil la piața muncii și protecția socială. Acest lucru se realizează în principal prin obiectivele RSO 4.2 și RSO 4.6.

În plus, există obiective specifice din cadrul programului care includ măsuri ce sprijină indirect implementarea principiilor PEDS, prin promovarea condițiilor de muncă echitabile și a accesului la servicii esențiale. De asemenea, programul include măsuri de sprijin pentru grupurile vulnerabile și se aliniază cu direcțiile strategice europene, acordând punctaje suplimentare pentru integrarea principiilor orizontale de incluziune socială și nediscriminare sau reducerea sărăciei energetice (de exemplu în cadrul RSO 4.2, 5.1, 5.2 și 2.1).

4. În ce măsura corespunde alocarea resurselor bugetare cu prioritățile/obiectivele specifice/acțiunile PR NV având în vedere situația socioeconomică curentă din Regiunea de Dezvoltare de Nord-Vest? Care sunt factorii principali (negativi sau pozitivi) care influențează/ contribuie, la obținerea rezultatelor vizate, în ceea ce privește proiectele etapizate preluate în PR NV din perioada 2014-2020?

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 reflectă foarte bine prioritățile și obiectivele stabilite pentru regiune, având un grad ridicat de relevanță față de nevoile actuale și emergente, inclusiv provocările economice, sociale și de mediu.

Deși schimbările socioeconomice nu au modificat nevoile inițiale ale regiunii, au apărut noi provocări care au influențat gradul de interes și accesibilitatea apelurilor de proiecte. Autoritatea de

Management a răspuns prompt acestor schimbări, ajustând programul pentru a asigura atingerea obiectivelor.

În cadrul programului, 50 de proiecte etapizate sunt în implementare, iar 48 dintre ele progresează conform așteptărilor. Factorii care influențează succesul acestora includ colaborarea interinstituțională, adaptabilitatea Autorității de Management, dar și dificultățile generate de schimbările legislative, procedurile administrative și elaborarea documentațiilor tehnico-economice pot reprezenta obstacole în atingerea acestui succes.

5. Care sunt principalele rezultate obținute până în prezent în urma implementării operațiunilor PR NV? Care sunt intervențiile pentru care este nevoie de îmbunătățiri și schimbări în abordare?

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 a înregistrat o performanță foarte bună până la finalul anului 2024, atât din perspectiva lansării apelurilor de proiecte, cât și din perspectiva atingerii unor rezultate pozitive și estimării de îndeplinire a valorilor indicatorilor până la finalul anului 2029. În acest context și având în vedere și intenția AM PR NV de a lansa în perioada următoare alte 18 apeluri de proiecte, se recomandă intensificarea eforturilor pentru prioritizarea apelurilor în cazul obiectivelor specifice pentru care nu a fost demarat niciun apel în trecut.

Pentru perioada următoare se recomandă:

- Lansarea apelurilor de proiecte în cadrul priorităților în care nu există încă proiecte contractate: se recomandă intensificarea eforturilor pentru lansarea apelurilor de proiecte în cazul RSO 1.4, 2.2 și 4.6. Acestea nu au încă apeluri de proiecte lansate, iar pentru RSO 1.4, se propune o analiză detaliată, în consultare cu actorii regionali, înainte de demararea apelului.
- Se propune contractarea tuturor proiectelor depuse de orașele și municipiile mici pentru dezvoltarea unor orașe verzi și îmbunătățirea infrastructurii verzi, pentru a contribui la atingerea indicatorilor programului, în special pentru RCO36 (infrastructuri verzi). Aceasta ar reduce presiunea asupra municipiilor reședință de județ, unde interesul a fost mai scăzut.
- Se propune realocarea fondurilor rămase disponibile din cadrul RSO 2.7 (Prioritatea 3) către RSO 5.1 (Prioritatea 7), pentru regenerarea urbană, având în vedere dificultățile întâmpinate de municipiile reședință de județ în implementarea proiectelor de infrastructură verde, din cauza constrângerilor legislative.

Aceste recomandări au rolul de a crește eficiența și eficacitatea absorbției fondurilor europene, contribuind la îndeplinirea indicatorilor, chiar și printr-o abordare diferită față de planificarea inițială, și sprijinind dezvoltarea infrastructurii verzi în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest.

6. În ce măsura există coerență și complementaritate între PR NV și alte programe sectoriale și regionale? Există suprapuneri între acțiuni? Care sunt domeniile în care complementaritatea este mai eficientă și care sunt instrumentele prin care se poate spori complementaritatea? Complementaritățile creează sinergii? Dacă da, care?

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 a fost conceput astfel încât să fie complementar și coerent cu alte programe naționale și europene, cum ar fi PNRR, Programul Național de Transport și Planul Național Strategic. Încă din faza de programare, s-au stabilit măsuri pentru a evita suprapunerile și

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

pentru a asigura o utilizare eficientă a resurselor. În plus, programul încurajează proiectele care se completează reciproc cu alte inițiative finanțate din surse diferite.

Nu au fost identificate suprapuneri între PR NV și alte programe. Domeniile de intervenție au fost delimitate clar, iar pentru prevenirea dublei finanțări s-a utilizat platforma www.dublafinantare.ro, care permite verificarea și evitarea alocării multiple de fonduri pentru același proiect.

Domeniile în care complementaritatea cu alte intervenții s-a dovedit mai eficace sunt: digitalizarea (PR NV sprijină cloud-ul administrației publice locale, în timp ce PNRR finanțează cloud-ul administrației centrale), transport (PR NV finanțează drumuri județene care se conectează la rețeaua TEN-T, în timp ce Programul Național de Transport gestionează infrastructura majoră de transport), eficiență energetică și educație (complementaritate cu PNRR), mediul rural (complementaritate cu PNS).

Pentru a crește și mai mult complementaritatea Programului Regional, ar putea fi luate în considerare mecanisme de coordonare între autoritățile de management pentru a alinia prioritățile programelor, dar și standardizarea criteriilor de selecție și implementare pentru proiectele finanțate, astfel încât să fie ușor transferabile între diferite programe.

Complementaritățile dintre PR NV și alte programe au generat sinergii importante legate de următoarele elemente:

- Eficiență administrativă, prin alinierea PR NV cu PNRR și alte programe, care permite utilizarea mai rapidă și mai bine ținută a fondurilor.
- Impact economic și social mai ridicat, având în vedere coordonarea dintre programe, care asigură investiții integrate, cum ar fi îmbunătățirea infrastructurii educaționale, digitale și de transport într-un mod coerent.

În concluzie, PR NV 2021-2027 a fost structurat astfel încât să maximizeze complementaritatea cu alte programe, să evite suprapunerile și să genereze sinergii care contribuie la o dezvoltare regională echilibrată și eficientă.

7. Concluzii

În baza informațiilor disponibile din sistemul de monitorizare al PR NV 2021-2027, capitolul de față își propune să evidențieze principalele concluzii ale raportului de tip mid-term review, care acoperă criteriile cheie prevăzute la art. 18 din cadrul Regulamentului (UE) 2021/1060 privind evaluarea intermediară a programelor, respectiv:

- noile provocări identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări adoptate în 2024 (art. 18.1.a);
- progresul în implementarea Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (art. 18.1.b);
- progresul în implementarea principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale (art. 18.1.c);
- situația socioeconomică, în vederea evidențierii dezvoltării financiare, economice sau sociale negative și a noilor nevoi teritoriale (art. 18.1.d);
- principalele rezultate ale evaluărilor relevante, care s-au efectuat în paralel în sprijinul prezentului raport (art. 18.1.e);
- progresul în atingerea obiectivelor de etapă pentru indicatorii de realizare, ținând cont de dificultățile majore întâmpinate în implementarea programului (art.18.1.f).

Recomandări Specifice de Țară (RST) (art. 18.1.a din Regulamentul (UE) 2021/1060)

Raportul de țară pentru anul 2024⁹⁷ pune în evidență progresele înregistrate de România în direcția implementării programelor Politicii de Coeziune, marcând însă persistența unor provocări sau dificultăți la nivel național, asociate în principal cu slaba reziliență macroeconomică și vulnerabilitățile în materie de competitivitate, deficit de forță de muncă și decarbonizare. De asemenea, având în vedere evaluarea de tip mid-term review s-a recomandat continuarea priorităților planificate, simultan cu adoptarea unor măsuri care să răspundă mai bine nevoilor legate de *consolidarea capacității administrative, locuințele sociale, serviciile sociale conexe și dezvoltarea zonelor urbane mai mici, creșterea competitivității întreprinderilor și activitatea de CDI, îmbunătățirea eficienței energetice, investiții în transportul urban durabil*.

Consolidarea capacității administrative. În cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027, este de așteptat ca Prioritatea 2 și Prioritatea 8 să contribuie în mod substanțial la consolidarea capacității administrative în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest. **Prioritatea 8** sprijină direct consolidarea capacității administrative, prin implementarea acțiunilor prevăzute în cadrul Foi de parcurs pentru creșterea capacității administrative a Regiunii Nord-Vest. În ceea ce privește **Prioritatea 2**, Centrului Regional de Date Nord-Vest contribuie la creșterea capacității administrative a regiunii, deși este o intervenție indirectă (simplificarea relației cetățean – instituții/administrație publică locală). De asemenea, Prioritatea 2 este complementară cu intervențiile din cadrul PNRR care sprijină cloud-ul guvernamental dedicat administrației publice centrale, în timp ce intervențiile sprijinite în cadrul PR NV în acest domeniu vizează cloud-ul dedicat administrației publice locale.

⁹⁷ Comisia Europeană (iunie 2024), *Document de lucru al Serviciilor Comisiei, Raportul de țară 2024 – România, care însoțește documentul privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României*, [link](#), p.18

Competitivitatea întreprinderilor și activitatea de CDI. La nivelul Priorității 1 (**RSO 1.3**) din program sunt susținute intervenții pentru creșterea competitivității IMM-urilor, prin acțiuni dedicate achiziției de echipamente, tehnologii și utilaje inovative, tehnici avansate de producție, achiziția de brevete sau licențe și valorificarea rezultatelor din CDI. Totodată, programul sprijină dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și încurajează crearea diferitelor structuri de sprijin pentru IMM-uri, precum incubatoare, acceleratoare de afaceri și parcuri de specializare inteligentă. Conform datelor financiare furnizate de AM PR NV 2021-2027, în cadrul **RSO 1.3** s-au alocat resurse financiare importante, de peste 253 milioane euro, pentru creșterea performanței și competitivității IMM-urilor și crearea locurilor de muncă. La 31 decembrie 2024, conform datelor din raportul de monitorizare a programului cu privire la RSO 1.3, au fost depuse 851 de proiecte, cu o valoare de 1,01 mil. euro care depășește valoarea alocată cu 299,49%. Dintre acestea, până la finalul perioadei de referință, au fost evaluate 683 de proiecte, cu o valoare de 808 mil. euro, respectiv au fost contractate 54 de proiecte, cu o valoare eligibilă de 118,9 mil. Euro și nerambursabilă de 65,36 milioane euro. Din analiza datelor privind indicatorii de program din proiectele contractate rezultă că obiectivele de etapă nu au putut fi atinse, dar sunt create premisele pentru atingerea și chiar depășirea țintelor asumate în program pentru anul 2029.

În concordanță cu recomandările specifice de țară aferente anului 2024, PR NV sprijină, prin intervențiile planificate la nivelul Priorității 1 (**RSO 1.1**), dezvoltarea structurilor de CDI în cadrul întreprinderilor (inclusiv în întreprinderi nou înființate inovatoare) și valorificarea rezultatelor obținute din activitatea CDI pe piață. De asemenea, programul susține organizațiile publice de cercetare, pentru facilitarea interacțiunii cu mediul de afaceri și desfășurarea de activități de cercetare în parteneriat. O altă categorie de acțiuni vizează dezvoltarea ecosistemului de transfer tehnologic. La nivelul programului au fost alocate resurse financiare de peste 55 mil. euro pentru RSO 1.1. La 31 decembrie 2024, conform datelor din raportul de monitorizare a programului cu privire la RSO 1.1, au fost depuse 62 de proiecte, cu o valoare eligibilă de 146,32 mil. euro, care depășește valoarea alocată cu 162,34%. Dintre acestea, până la finalul perioadei de referință, au fost evaluate 61 de proiecte, cu o valoare eligibilă de 142,92 mil. de euro, respectiv au fost contractate 10 proiecte, cu o valoare de peste 28,44 milioane euro, respectiv nerambursabil 21,76 milioane euro. Din analiza datelor privind indicatorii de program din proiectele contractate, rezultă că obiectivele de etapă nu au putut fi atinse, dar sunt create premisele pentru atingerea și chiar depășirea țintelor asumate în program.

Totodată, la nivelul Priorității 1, care sprijină mediul de afaceri, au fost alocate peste 16 milioane euro pentru transformarea digitală a întreprinderilor. La 31 decembrie 2024, conform datelor din raportul de monitorizare a programului cu privire la RSO 1.2, au fost depuse 477 de proiecte, cu o valoare eligibilă de 51,77 milioane de euro, care depășește valoarea alocată cu 208,81%.

Eficiența energetică. În conformitate cu recomandările specifice de țară privind tranziția verde, programul alocă resurse importante la nivelul Priorității 3 (**RSO 2.1**), de peste 120 milioane euro, pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale și clădirilor publice (inclusiv clădirilor de patrimoniu). Potrivit datelor de monitorizare (31 decembrie 2024), au fost contractate 15 proiecte pentru eficiența energetică a clădirilor, cu o valoare eligibilă de 71,3 milioane euro, reprezentând 59,39% din alocarea financiară totală a RSO 2.1. Proiectele finanțate se concentrează pe reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și scăderea consumului de energie în clădirile rezidențiale și clădirile publice, contribuind astfel la obiectivele de mediu ale UE. Din analiza datelor privind indicatorii de

program din proiectele contractate rezultă ca obiectivele de etapă nu au putut fi atinse, dar sunt create premisele pentru atingerea și chiar depășirea Țintelor asumate în program. Pe de altă parte, în cadrul **RSO 2.2** sunt planificate intervenții pentru promovarea energiei regenerabile în comunitățile rurale, prin aplicarea unor soluții centralizate, de înaltă eficiență în ceea ce privește alimentarea cu energie termică, prin utilizarea de combustibili din resurse regenerabile. Alocarea financiară totală a RSO 2.2 este de 20 milioane euro, însă până la momentul elaborării prezentului raport de evaluare, nu au fost lansate apeluri de proiecte, unul din motive fiind condiționarea intervențiilor de îndeplinirea jaloanelor 22, 23 și 128 din PNRR.

Transport urban durabil. În contextul obiectivelor strategice ale UE, care urmăresc reducerea cu 60% a emisiilor generate de transport până în anul 2050, precum și al recomandărilor specifice de țară care promovează adoptarea unui transport sustenabil, ecologic și cu impact redus asupra mediului, PR NV susține, la nivelul Priorității 4 (**RSO 2.8**), implementarea unor intervenții menite să îmbunătățească eficiența și atractivitatea transportului public local. De asemenea, programul încurajează traficul nemotorizat (pieton și ciclist). Cele 3 apeluri de proiecte lansate în cadrul Priorității 4 s-au bucurat de un interes crescut din partea potențialilor beneficiari, valoarea cererilor de finanțare depuse fiind de 3 ori mai mare decât totalul alocării financiare la nivelul priorității. Până la data de 31 decembrie 2024, au fost contractate 26 de proiecte care promovează mobilitatea urbană sustenabilă, a căror valoare eligibilă este de 227,8 mil. euro și reprezintă 74,67% din alocarea financiară totală dedicată RSO 2.8. Din analiza datelor privind indicatorii de program din proiectele contractate rezultă ca obiectivele de etapă nu au putut fi atinse, dar sunt create premisele pentru atingerea și chiar depășirea Țintelor asumate în program.

Incluziune socială și locuințe sociale. Analiza efectuată a demonstrat că **RSO 5.1**, prin considerarea indicatorilor RCO65 - Capacitatea locuințelor sociale noi sau modernizate și RCR67 - Număr anual de utilizatori ai locuințelor sociale noi sau modernizate, contribuie în mod explicit la acoperirea nevoilor legate de locuințele sociale. Potrivit datelor de monitorizare, în urma contractării proiectelor etapizate din POR 2014-2020, se estimează că Țintele acestor indicatori vor fi atinse. De asemenea, și **RSO 2.1** are o contribuție indirectă la îmbunătățirea calității clădirilor publice prin promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Programul prioritizează la finanțare proiectele care sunt adresate gospodăriilor cu venituri mici, în scopul atenuării și combaterii fenomenului de sărăcie energetică. Programul sprijină incluziunea socială și prin intervențiile din OS 4.2 și OS 4.6, prin prioritizarea la finanțare a infrastructurilor educaționale care adresează nevoile elevilor/studentilor din grupuri vulnerabile/zone marginalizate. Ținta propusă pentru indicatorul 12S12- Utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate de masă care aparțin grupurilor vulnerabile (4,35%), unul dintre indicatorii care reflectă în mod direct contribuția programului la PEDS, va fi depășită luând în calcul valoarea țintă a indicatorului din proiectele contractate.

Ținta propusă pentru indicatorul 12S12 - Utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate de masă care aparțin grupurilor vulnerabile (4,35%), poate fi depășită luând în calcul valoarea țintă a indicatorului din proiectele contractate. În ceea ce privește RSO 4.6, intervențiile pun accent pe sectorul educațional și pe grupurile vulnerabile, adoptând proceduri de selecție care asigură egalitatea de șanse, incluziunea și nediscriminarea, prin respectarea prevederilor naționale în vigoare, și în același timp acordă o atenție deosebită adaptării infrastructurii educaționale și recreative pentru persoanele cu mobilitate redusă/dizabilități.

Reducerea disparităților teritoriale și dezvoltarea zonelor urbane mici. Recomandările Consiliului subliniază, de asemenea, importanța dezvoltării unor zone urbane de mici dimensiuni. În versiunile actuale ale programului, Prioritățile 1, 2, 5, 6 nu pun un accent specific pe dimensiunea teritorială. În cazul Priorității 3 - O regiune cu localități prietenoase cu mediul, există o atenție specifică acordată mediului urban în cadrul **RSO 2.7** (protecția naturii și biodiversitatea). Valoarea apelului de proiecte lansat pentru dezvoltarea orașelor verzi și îmbunătățirea infrastructurii verzi în zonele urbane mici este de 24,9 mil. euro, mai mică însă față de alocarea pentru municipiile reședință de județ (44,08 mil euro). În pofida acestor diferențe, interesul din partea potențialilor beneficiari din zonele urbane mici a fost mai ridicat, (s-au depus 12 proiecte de către beneficiari din rândul zonelor urbane mici, față de doar 9 proiecte depuse de către municipiile reședință de județ). În cazul **Priorității 4, RSO 2.8**, care vizează mobilitatea urbană durabilă, accentul se pune în principal pe zonele urbane funcționale. În cadrul Priorității 7 (**RSO 5.1**), valoarea FEDR alocată zonelor urbane mici este mai mare decât dublul valorii pentru municipiile reședință de județ.

Progresul înregistrat în implementarea PNIESC și PEDS (art. 18.1.b și c din Regulamentul (UE) 2021/1060)

Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 contribuie, prin intervențiile sprijinite în cadrul Priorităților 3, 4 și 5, la obiectivele **Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice** (PNIESC). Costurile totale eligibile ale operațiunilor selectate în domeniile de intervenție cu o contribuție clară și directă la obiectivele climatice (042, 045, 054, 077, 081, 082, 083, 086) se ridică la aproximativ 265 milioane euro. Astfel, PR NV investește în eficiență energetică (**RSO 2.1**) și contribuie la dimensiunile PNESC: i. decarbonizare, ii. eficiență energetică, iii. securitate energetică. Suma costului total eligibil al operațiunilor selectate se ridică la 71,3 milioane euro (pentru domeniile de intervenție „042 Eficiență energetică în locuințe – renovare profundă” și „045 Eficiență energetică în infrastructura publică – renovare profundă”). PR NV a planificat un nou apel pentru acțiunea „a) Promovarea energiei regenerabile în comunitățile rurale” care va fi lansat în anul 2025 (**RSO 2.2**). Programul are o contribuție la PNIESC și prin intervențiile care vizează îmbunătățirea sustenabilității mobilității urbane (**RSO 2.8**). Costurile totale eligibile pentru decarbonizarea transportului se ridică la 162,5 milioane euro. Programul investește și în alte domenii de intervenție (084 - Digitalizarea transportului urban în cadrul RSO 2.8) și în RSO 3.2, dar domeniile de intervenție selectate nu sunt așteptate să contribuie cantitativ la obiectivele climatice. Prin urmare, în timp ce îmbunătățirea conexiunilor rutiere și digitalizarea transporturilor pot contribui la decarbonizarea transporturilor și pot reduce emisiile, o estimare cantitativă a eforturilor programului pentru atingerea obiectivelor climatice nu poate fi bazată pe aceste domenii de intervenție, conform încadrărilor pe coduri de climă și de mediu din Anexa I la Regulamentul (UE) 2021/1060.

PR NV sprijină atât municipiile reședință de județ, cât și celelalte municipii și orașe prin acțiunile prevăzute în cadrul **RSO 2.7** - „Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare”. Costurile totale eligibile ale operațiunilor selectate se ridică la aproximativ 27 de milioane euro. În cadrul RSO 2.7 (domeniul de intervenție 079), operațiunile selectate au o contribuție indirectă la

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

dimensiunile PNIESC, deoarece, deși contribuie la obiectivele climatice, se concentrează în principal pe protecția naturii și infrastructura verde în zonele urbane.

În plus, pentru toate obiectivele specifice, prin prisma prevederilor Regulamentului (UE) 2021/1060 cu privire la obligativitatea respectării principiilor orizontale, în speță DNSH, se poate identifica o contribuție indirectă la obiectivele PNIESC.

De asemenea, Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 contribuie la implementarea **Pilonului European al Drepturilor Sociale** (PEDS), sprijinind, atât în mod direct, cât și indirect, proiecte care promovează coeziunea socială, egalitatea de șanse, accesul echitabil la piața muncii și protecția socială. Aceste inițiative sunt realizate în special prin obiectivele **RSO 4.2** și **RSO 4.6**, care urmăresc îmbunătățirea accesului la educație și formare, inclusiv prin crearea de infrastructură accesibilă.

Mai mult decât atât, în cadrul programului există obiective specifice care includ măsuri ce sprijină indirect implementarea principiilor PEDS, prin promovarea unor condiții de muncă echitabile și a accesului la servicii esențiale. Modificările recente aduse programului, inclusiv introducerea unei componente sociale în cadrul **RSO 5.1** și alocarea unui buget pentru intervențiile în domeniul locuințelor sociale, subliniază adaptabilitatea programului la evoluțiile din contextul regional și necesitatea de a răspunde provocărilor sociale. Programul include, de asemenea, măsuri de sprijin pentru grupurile vulnerabile și se aliniază la direcțiile strategice europene, acordând punctaj suplimentar pentru integrarea principiilor orizontale legate de incluziune socială și nediscriminare sau de reducere a sărăciei energetice (de exemplu, pentru apelurile lansate în cadrul **RSO 4.2, 4.6, 5.1, 5.2 și 2.1 și chiar 1.1**).

În plus, operațiunile selectate în cadrul **RSO 4.2** și intervențiile viitoare din cadrul **RSO 4.6** sunt de așteptat să contribuie la principiul 11 - Îngrijirea copilului și sprijin pentru copii. RSO 4.2 contribuie, de asemenea, prin operațiunile selectate (în valoare de peste 71,9 milioane euro) la Principiul „1 Educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții”, iar în viitor sunt așteptate ca și alte proiecte să aibă o contribuție suplimentară la acest principiu, în special prin proiectele sprijinite în cadrul RSO 5.1.

Mai mult, PR NV 2021-2027 investește în locuințe prin intervențiile sprijinite în cadrul **RSO 2.1** privind eficiența energetică în fondul de locuințe, prin intervențiile din cadrul **RSO 5.1**, care sprijină centrele multifuncționale, precum și prin proiectul etapizat selectat pentru domeniul de intervenție „126 – Infrastructuri de locuit (altele decât cele pentru migranți, refugiați și persoane care solicită sau se află sub protecție internațională)”, care asigură locuințe accesibile.

Este important de menționat că strategia de specializare inteligentă acoperă sectorul de sănătate și astfel programului poate contribui potențial și indirect (**RSO 1.1 și 1.4**) la principiul 16 din cadrul PEDS (Asistență medicală). În plus, RSO 1.2 poate contribui la soluții de e-sănătate, iar RSO 2.1 sprijină, de asemenea, eficiența energetică a infrastructurilor publice și a clădirilor din sectorul sănătății (spitale), ceea ce conduce la economii de costuri și la posibilitatea de a îmbunătăți serviciile furnizate în aceste infrastructuri.

PR NV 2021-2027 contribuie, de asemenea, la crearea de oportunități de angajare și, prin urmare, la asigurarea principiului 4 din cadrul PEDS - Sprijin activ pentru ocuparea forței de muncă. Operațiunile selectate în cadrul **RSO 1.3** sprijină crearea a 215,5 locuri de muncă echivalent normă întreagă, așa cum este demonstrat de indicatorul de rezultat RCR01.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Astfel, Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 demonstrează un grad ridicat de adaptare la nevoile regionale, cu o implementare coerentă a principiilor PEDS, contribuind efectiv la dezvoltarea socială și economică a regiunii. Chiar dacă implementarea acțiunilor din cadrul Programului Regional Nord-Vest este încă în curs de desfășurare, programul are potențialul de a răspunde așteptărilor legate de Pilonul European al Drepturilor Sociale, având în vedere situația actuală a programului și lansarea de apeluri de proiecte propuse pentru perioada viitoare.

Situația socioeconomică a regiunii cu accent deosebit pe nevoile teritoriale (art. 18.1.d din Regulamentul (UE) 2021/1060)

Analiza socioeconomică de context elaborată în cadrul raportului de evaluare demonstrează că principalele provocări de dezvoltare identificate în faza inițială a elaborării programului rămân valabile și relevante în prezent. Relevanța intervențiilor prevăzute prin program în raport cu nevoile identificate la nivelul regiunii este confirmată și de gradul foarte ridicat de interes pentru apelurile de proiecte lansate, valoarea eligibilă solicitată de proiectele depuse fiind de peste 3 ori mai mare decât alocarea programului.

Astfel, alocarea resurselor bugetare în cadrul Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 reflectă, într-o măsură ridicată, prioritățile și obiectivele specifice stabilite pentru Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest.

Progrese înregistrate în realizarea obiectivelor de etapă

Conform datelor disponibile privind operațiunile selectate și indicatorii de realizare, obiectivele de etapă pentru 2024, acolo unde acestea există, nu sunt atinse, întrucât nu există proiecte finalizate până la finalul anului 2024. Obiectivele de etapă au fost dificil de realizat în perioada propusă, având în vedere perioada scurtă de timp între aprobarea programului (luna octombrie 2022) și data raportării obiectivelor de etapă (2 ani).

Din aceste considerente, în cadrul anumitor priorități și obiective specifice, nu au fost stabilite obiective de etapă pentru anul 2024 pentru indicatorii de realizare, având în vedere durata medie de implementare a proiectelor și lansarea cu întârziere a apelurilor de proiecte, dar și caracterul complex al intervențiilor și perioada îndelungată necesară pentru realizarea investițiilor și obținerea unor realizări cuantificabile în cadrul proiectelor.

Cu toate acestea, având în vedere performanța programului până la finalul anului 2024 (48 apeluri lansate, din care 41 apeluri închise, 849 de proiecte evaluate, 201 proiecte contractate, 197 de proiecte în implementare) și evoluția proiectelor contractate există premise solide ca atingerea obiectivelor finale pentru anul 2029 să fie posibilă, existând totodată estimări că acestea vor fi depășite.

Cuantumul de flexibilitate

Progresul în implementarea PR NV 2021-2027 este unul avansat pentru finalul anului 2024, 48 apeluri de proiecte fiind lansate din cele 66 apeluri propuse la nivelul programului. În cadrul celor 48 apeluri lansate, au fost depuse 1.847 de proiecte, cu o valoare eligibilă de 4,49 miliarde euro. Dintre acestea,

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

1.025 proiecte sunt aflate sau au parcurs etapa de evaluare, 270 de proiecte se află sau au parcurs etapa de contractare, iar 197 sunt proiecte în implementare.

Referitor la cuantumul de flexibilitate, programul a alocat valoarea de 210 milioane de euro (aproximativ 14,66% din alocarea totală a programului), distribuit în pondere de aproximativ minim 9% și maxim 16% din valoarea totală alocată fiecărei priorități.

În baza analizei efectuate și a progresului programului înregistrat până în prezent, structura actuală a alocărilor bugetare pe priorități și obiective specifice rămâne adecvată pentru atingerea obiectivelor programului. Cu toate acestea, în cadrul RSO 2.7, din portofoliul de proiecte depuse rezultă că există un interes mult mai ridicat decât cel estimat inițial în rândul administrațiilor orașelor și municipiilor de mici dimensiuni, pentru apelul dedicat acestora, având în vedere faptul că valoarea nerambursabilă a proiectelor depuse a reprezentat 165% din valoarea totală alocată. În același timp, valoarea nerambursabilă a proiectelor depuse în cadrul apelului dedicat municipiilor reședință de județ a fost de numai 35% din valoarea totală alocată. Din aceste motive, se consideră oportună realocarea financiară, dinspre apelul dedicat municipiilor reședință de județ, către apelul dedicat orașelor și municipiilor de mici dimensiuni. În cadrul RSO 5.1, modificarea se raportează la interesul crescut din partea administrațiilor orașelor și municipiilor de mici dimensiuni, dar și a municipiilor reședință de județ pentru finanțări de regenerare urbană.

8. Propuneri

În cadrul acestui capitol sunt formulate o serie de propuneri pentru fiecare prioritate a programului, fundamentate pe rezultatele și constatările analizei realizate în cadrul acestui raport de evaluare, care pot contribui la îmbunătățirea implementării Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 în perioada următoare, dar și propuneri transversale.

Prioritatea 1:

- Se recomandă intensificarea eforturilor pentru lansarea apelurilor de în cazul obiectivului specifice **RSO 1.4**, pentru care nu a fost încă lansate apelurile de proiecte.
- Se propune clarificarea arhitecturii apelurilor în cadrul RSO 1.4. Având în vedere specificul intervențiilor din cadrul RSO 1.4 și faptul că aceste intervenții sprijină implementarea domeniilor de specializare inteligentă, complementar cu intervențiile din cadrul RSO 1.1, AM PR NV ar putea lua în considerare lansarea unui apel de proiecte cu două obiective specifice: RSO 1.4 și RSO 1.1. O altă variantă ar putea fi lansarea unui apel de proiect în care RSO 1.4 să fie asociat cu RSO 1.3, astfel încât investițiile productive să fie complementate cu dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat.
- Se recomandă continuarea tuturor eforturilor demarate prin RSO 1.1, 1.2 și 1.3 și a celor deja planificate prin RSO 1.4, astfel încât rezultatele propuse prin această prioritate să sprijine dezvoltarea economică prin inovare și digitalizare și creșterea competitivității IMM-urilor, prin acțiuni dedicate achiziției de echipamente, tehnologii și utilaje inovative, tehnici avansate de producție, achiziția de brevete sau licențe și valorificarea rezultatelor din CDI, elemente care susțin implementarea conceptului de tehnologii „smart” în toate componentele vieții.
- Se recomandă, de asemenea, o actualizare a țintelor indicatorilor de realizare RCO01, RCO02, RCO101 și posibil a indicatorilor de rezultat 12S15 și RCR98, oricând se va considera relevant de către Autoritatea de Management, doar dacă sunt realizate modificări în cadrul RSO 1.4.
- Se propune, în baza recomandărilor Comisiei Europene, analizarea posibilităților de modificare a PR NV în linie cu prevederile *Regulamentului (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 februarie 2024 de instituire a platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP)* și cu *Comunicarea Comisiei Notă de orientare privind anumite dispoziții ale Regulamentului (UE) 2024/795 de instituire a platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP)*. Modificarea ar necesita introducerea obiectivului specific dedicat RSO1.6 „*Sprijinirea investițiilor care contribuie la obiectivele Platformei Tehnologii Strategice pentru Europa (platforma STEP) menționate la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului*”

În baza rezultatelor analizelor și evaluării realizate în prezentul raport și a diferitelor elemente evidențiate în conformitate cu art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, nu există motive pentru a se considera necesară revizuirea ipotezelor inițiale privind alocarea sumei de flexibilitate. Autoritatea de Management va propune alocarea definitivă a cuantumului de flexibilitate pentru această prioritate.

Prioritatea 2:

- Se recomandă prioritizarea lansării apelurilor de proiecte în cadrul RSO 1.2 aferente Priorității 2, având în vedere caracterul strategic al acestora în regiune și importanța pentru alinierea cu recomandările specifice de țară referitoare la dezvoltarea capacității administrative în regiune (Centrului Regional de Date Nord-Vest contribuie la creșterea capacității administrative a regiunii).
- De asemenea, intervențiile planificate în cadrul acestei priorități sunt extrem de relevante în contextul nevoilor și priorităților actuale de la nivel regional și european, având în vedere contribuția lor la dezvoltarea unei regiuni cu localități smart.

În baza rezultatelor analizelor și evaluării realizate în prezentul raport și a diferitelor elemente evidențiate în conformitate cu art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, nu există motive pentru a se considera necesară revizuirea ipotezelor inițiale privind alocarea sumei de flexibilitate. Autoritatea de Management va propune alocarea definitivă a cuantumului de flexibilitate pentru această prioritate.

Prioritatea 3:

- Se recomandă intensificarea eforturilor pentru lansarea apelurilor de proiecte în cazul obiectivului specific **2.2**, pentru care nu au fost încă lansat apelurile de proiecte și a căror întârziere poate crește riscul neatingerii țintelor indicatorilor asumate în cadrul programului. Această recomandare este susținută și de **rezultatele analizei socio-economice**, care subliniază necesitatea intensificării eforturilor în vederea creșterii utilizării surselor de energie regenerabilă, intervențiile vizate de RSO 2.2 prezentând în continuare o relevanță ridicată.
- Contractarea tuturor proiectelor depuse pentru dezvoltarea unor orașe verzi și îmbunătățirea infrastructurii verzi din zonele urbane pentru orașele și municipiile mici (**RSO 2.7**), care îndeplinesc condițiile de finanțare și care ar prelua din presiunea atingerii indicatorilor în cadrul RSO 2.7 dinspre municipiile reședință de județ (acolo unde interesul a fost mult mai scăzut față de estimarea inițială în cadrul programului) către orașele și municipiile mici. Această modificare ar putea conduce la atingerea și chiar depășirea indicatorilor de realizare stabiliți în cadrul programului pe componenta de verde (indicatorii referitori la suprafața de infrastructuri verzi nou create - *RCO36: Infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice*). Cu toate acestea, indicatorul de rezultat referitor la impactul infrastructurilor verzi asupra numărului de persoane (*RCO74 - Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată*) nu va putea atinge valoarea propusă, din cauza diferenței dată de populația civilă a municipiilor reședință de județ față de cea a orașelor mici.

Din perspectiva sprijinirii zonelor urbane de mici dimensiuni (**Recomandare specifică de țară**), posibila realocare bugetară a resurselor propusă în cadrul prezentului raport, din cadrul RSO 2.7 de la municipiile reședință de județ, către orașele mici, care ar răspunde nevoilor teritoriale și interesului în creștere al potențialilor beneficiari din categoria orașelor și municipiilor mici, ar putea avea ca rezultat un sprijin mai mare pentru zonele urbane de mici dimensiuni și astfel Programul să contribuie într-o mai mare măsură la abordarea recomandării specifice de țară care vizează acest aspect.

Realocarea fondurilor rămase disponibile în cadrul **RSO 2.7 (Prioritatea 3)**, după transferul propus la punctul anterior (22.022.185 euro), către **RSO 5.1 din cadrul Priorității 7**, care vizează regenerarea urbană.

Se recomandă realizarea unei noi estimări a valorilor indicatorilor din Cadrul de performanță al PR NV 2021-2027, ulterior contractării tuturor proiectelor pentru RSO 2.7, pentru a analiza oportunitatea modificării valorilor țintă ale indicatorilor. În timp ce se realizează actualizarea indicatorilor țintă, ar trebui, de asemenea, luate în considerare costurile unitare reale din proiectele selectate, pentru a verifica dacă ipotezele inițiale din documentul metodologic pentru cadrul de performanță mai sunt încă valabile.

În plus, atunci când se analizează potențiale modificări ale programului, ar trebui luate în considerare domeniile de intervenție, în conformitate cu articolul 18 alineatul (2) din cadrul Regulamentului (UE) 2021/1060. O modificare a programului care vizează RSO 2.7 ar putea reduce alocarea UE pentru domeniul de intervenție 079 (*Protecția naturii și a biodiversității, patrimoniul natural și resursele naturale, infrastructura verde și cea albastră*) și contribuția programului la obiectivele climatice conform art. 6 din Regulamentul (UE) 2021/1060. Pentru a compensa contribuția mai redusă a RSO 2.7 la obiectivele de climă, ar putea fi făcute ajustări în selectarea unor domenii alternative de intervenție, cum ar fi domeniul de intervenție 037 (*TIC: Alte tipuri de infrastructuri TIC (inclusiv resurse informatice/echipamente la scară mare, centre de date, senzori și alte echipamente wireless)* care respectă criteriile de reducere a emisiilor de dioxid de carbon și criteriile de eficiență energetică) în cadrul P2, sau 085 (*Digitalizarea transporturilor, atunci când urmărește în parte reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră: transport urban*) în cadrul P4. În plus, câmpul de intervenție 167 (*Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural și a ecoturismului în afara siturilor Natura 2000*) ar putea fi selectat și în RSO 5.1 pentru a asigura o contribuție adecvată la obiectivele de mediu. Într-adevăr, acesta acoperă protecția, dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural și a turismului ecologic

Având în vedere propunerea de realocare a unei sume din RSO2.7 către RSO5,1, care va avea ca efect diminuarea contribuției la codul de intervenție 079, cu contribuție de 40% la climă, se recomandă adoptarea unor măsuri de compensare. În acest sens, evaluatorii au propus mai multe alternative de compensare, care se regăsesc în Anexa 10.10. În urma consultărilor cu AM, aceasta a ales propunerea de înlocuire a codului de intervenție 036 (*TIC: Alte tipuri de infrastructuri TIC (inclusiv resurse informatice/echipamente la scară mare, centre de date, senzori și alte echipamente wireless)*) de pe Prioritatea 2 / RSO1.2 (cu contribuție 0%) cu codul 037 (cu contribuție 40%), cu condiția ca investițiile în centrele de date să respecte criteriile de reducere a emisiilor de carbon și de eficiență energetică. Acest lucru ar putea fi suficient pentru a compensa contribuția programului cel puțin la obiectivele de climă. Ar putea fi luate în considerare și alte alternative pentru a asigura aceeași contribuție (sau similară) ca și în versiunea actuală a programului la obiectivele de mediu.

În baza rezultatelor analizelor și evaluării realizate în prezentul raport și a diferitelor elemente evidențiate în conformitate cu art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, există elemente care să conducă la propunerea de revizuire a ipotezelor inițiale privind alocarea sumei de flexibilitate.

Autoritatea de Management va propune modificarea cuantumului de flexibilitate pentru această prioritate, ca urmare a realocării financiare de la RSO 2.7 către RSO 5.1, alocarea definitivă a noului cuantum, în valoare de 12.565.578 euro.

Prioritatea 4:

- Continuarea intervențiilor privind mobilitatea urbană sustenabilă, planificate în cadrul Priorității 4 a programului, sunt coerente cu **recomandările Consiliului UE**, care susțin *continuarea prioritizării investițiilor în transportul urban durabil*, dar și cu **recomandările specifice de țară** aferente anului 2024, care evidențiază *importanța reducerii emisiilor de GES generate de transportul rutier*, în contextul tranziției verzi și a obiectivelor UE de partajare a eforturilor pentru 2030, asumate de România. Îmbunătățirea mobilității urbane contribuie la dezvoltarea orașelor inteligente și la creșterea accesibilității locuirii.

În baza rezultatelor analizelor și evaluării realizate în prezentul raport și a diferitelor elemente evidențiate în conformitate cu art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, nu există motive pentru a se considera necesară revizuirea ipotezelor inițiale privind alocarea sumei de flexibilitate. Autoritatea de Management va propune alocarea definitivă a cuantumului de flexibilitate pentru această prioritate.

Prioritatea 5:

- În vederea implementării principiilor „sistemului sigur”⁹⁸, care urmăresc reducerea numărului de decese și răniri grave cauzate de accidentele rutiere, se impune continuarea investițiilor în modernizarea infrastructurii de transport rutier. Pentru a răspunde acestor provocări, programul trebuie să sprijine în continuare dezvoltarea și modernizarea rețelei TEN-T și a conexiunilor rutiere secundare, integrând soluții inovatoare și eficiente pentru creșterea siguranței rutiere.
- Intervențiile din cadrul Priorității 5 rămân relevante și în contextul urmăririi creșterii gradului de conectivitate a regiunii și a îmbunătățirii accesului populației către zonele urbane și către oportunitățile create în cadrul acestora, precum și la infrastructură și servicii esențiale pentru o viață cât mai accesibilă.

În baza rezultatelor analizelor și evaluării realizate în prezentul raport și a diferitelor elemente evidențiate în conformitate cu art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, nu există motive pentru a se considera necesară revizuirea ipotezelor inițiale privind alocarea sumei de flexibilitate. Autoritatea de Management va propune alocarea definitivă a cuantumului de flexibilitate pentru această prioritate.

Prioritatea 6:

- Se recomandă intensificarea eforturilor pentru lansarea apelurilor de proiecte în cazul priorităților cu perspective reduse (în baza proiectelor contractate până la momentul elaborării prezentului raport) în atingerea țintelor indicatorilor, respectiv în cazul obiectivului specific **4.6** pentru care nu a fost încă lansat apelurile de proiecte. Investițiile în educație

⁹⁸ „Sistemul sigur” are în centrul său omul, cu toate vulnerabilitățile sale, și se bazează pe faptul că accidentele rutiere sunt inerente, însă este important ca efectele acestora să fie menținute în limite predictibile și raportate la onorarea dezideratului reducerii continue a acestora.

sprijină îmbunătățirea accesului la educație și formare, inclusiv prin crearea de infrastructură accesibilă.

În baza rezultatelor analizelor și evaluării realizate în prezentul raport și a diferitelor elemente evidențiate în conformitate cu art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, nu există motive pentru a se considera necesară revizuirea ipotezelor inițiale privind alocarea sumei de flexibilitate. Autoritatea de Management va propune alocarea definitivă a cuantumului de flexibilitate pentru această prioritate.

Prioritatea 7:

- Realocarea fondurilor rămase disponibile în cadrul **RSO 2.7 (Prioritatea 3)**, după transferul propus la Prioritatea 3 (22.022.185 euro), către **RSO 5.1 din cadrul Priorității 7**, care vizează regenerarea urbană. Această relocare a unor resurse financiare din cuantumul de flexibilitate disponibil în cadrul P3, de la RSO 2.7 (*Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare*) către RSO 5.1 (*Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane*), astfel încât programul să răspundă mai bine nevoilor din teritoriu, este aliniată și Recomandării specifice de țară. Modificarea este justificată de numărul redus de proiecte de infrastructură verde depuse de potențialii beneficiari din categoria municipiilor de județ și de interesul crescut al acestora pentru depunerea proiectelor de regenerare urbană, susținute prin OS 5.1.
- Această realocare ar contribui la atingerea unei valori mai mari a țintei pentru indicatorul de realizare RCO74 (după cum arată în mod clar operațiunile selectate în cadrul RSO 5.1).
- Se propune, în baza recomandărilor Comisiei Europene, analizarea posibilităților de modificare a PR NV în linie cu prevederile din Recomandarea Consiliului privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României {SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 623 final} în vederea includerii unor măsuri pentru a răspunde mai bine nevoilor legate de locuințele sociale.

În baza rezultatelor analizelor și evaluării realizate în prezentul raport și a diferitelor elemente evidențiate în conformitate cu art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, există elemente care să conducă la propunerea de revizuire a ipotezelor inițiale privind alocarea sumei de flexibilitate. Autoritatea de Management va propune modificarea cuantumului de flexibilitate pentru această prioritate, ca urmare a realocării financiare de la RSO 2.7 către RSO 5.1, alocarea definitivă a noului cuantum, în valoare de 53.565.572 euro. Un raționament similar cu cel propus în cadrul P3 (RSO 2.7) ar trebui luat în considerare și în contextul RSO 5.1.

Prioritatea 8:

- Din perspectiva consolidării capacității administrative, se propune ca următorul raport de evaluare tematic (Tema 10 – Evaluarea Priorității de Asistență Tehnică) să investigheze în continuare contribuția programului la consolidarea capacității administrative. Această propunere este alinată **Recomandării Specifice de Țară** care prevede consolidarea capacității administrative la nivel regional.

În baza rezultatelor analizelor și evaluării realizate în prezentul raport și a diferitelor elemente evidențiate în conformitate cu art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, nu există motive pentru a se considera necesară revizuirea ipotezelor inițiale privind alocarea sumei de flexibilitate. Autoritatea de Management va propune alocarea definitivă a cuantumului de flexibilitate pentru această prioritate.

Cuantumul de flexibilitate:

În baza analizei situației socioeconomice actuale și a progresului programului înregistrat până în prezent, structura actuală a alocărilor bugetare pe priorități și obiective specifice rămâne adecvată pentru atingerea obiectivelor programului. Prin urmare, alocările financiare inițiale, la nivel de prioritate/OS sunt valabile pentru majoritatea cazurilor.

Se propune alocarea definitivă a cuantumului de flexibilitate prevăzut prin program, nefiind necesară utilizarea cuantumului de flexibilitate pentru realocarea fondurilor între priorități sau acoperirea unor noi provocări identificate în recomandările de țară. Ca urmare, fondurile vor rămâne distribuite conform planificării inițiale, reflectând structura stabilită în etapa de programare. Excepție de la această propunere este în cadrul Priorității 3 / OS 2.7 și Priorității 7 / OS 5.1, unde se propune modificarea valorilor cuantumului de flexibilitate față de cele inițiale, având în vedere realocările totale financiare între aceste obiective, propuse inclusiv prin acest raport.

Astfel, situația privind realocarea cuantumului de flexibilitate propusă de Autoritatea de Management este:

Prioritate	Contribuția Uniunii, în actuala versiune (FEDR)	Contribuția Uniunii, propusă (FEDR)	Contribuția Uniunii, în actuala versiune, fără suma de flexibilitate	Contribuția Uniunii, propusă, fără suma de flexibilitate	Suma de flexibilitate, în actuala versiune	Suma de flexibilitate, propusă	Diferența între propus și actuala versiune
P1	278.719.212	278.719.212	229.550.746	229.550.746	49.168.466	49.168.466	0
P2	51.282.941	51.282.941	45.235.135	45.235.135	6.047.806	6.047.806	0
P3	179.066.195	157.044.010	144.478.432	144.478.432	34.587.763	12.565.578	-22.022.185
P4	259.382.388	259.382.388	213.625.103	213.625.103	45.757.285	45.757.285	0
P5	157.231.901	157.231.901	129.494.841	129.494.841	27.737.060	27.737.060	0
P6	38.693.050	38.693.050	31.867.263	31.867.263	6.825.787	6.825.787	0
P7	178.808.663	200.830.848	147.265.276	147.265.276	31.543.387	53.565.572	22.022.185
P8	51.395.111	51.395.111	42.328.571	42.328.571	9.066.540	9.066.540	0
Total	1.194.579.461	1.194.579.461	983.845.367	983.845.367	210.734.094	210.734.094	0

Notă: valorile din tabel sunt exprimate în euro

ALTE PROPUNERI TRANSVERALE

Aceste recomandări au fost elaborate în baza evaluării implementării programului și pot fi utilizate pentru a consolida și crește sprijinul programului pentru anumite subiecte evidențiate în timpul evaluării de tip mid-term review. Cu toate acestea, posibila lor implementare ar trebui luată în considerare într-un interval de timp diferit de cel avut în vedere de Regulamentul (UE) 2021/1060.

- Realizarea unor analize aprofundate și detaliate privind contribuția intervențiilor programului la consolidarea capacității administrative în perioada imediat următoare. În acest sens, în anul 2025, va fi realizată evaluarea Temei 10 – Evaluarea Priorității de Asistență Tehnică.
- Din perspectiva locuințelor sociale, se consideră oportună realizarea unor activități specifice de raportare în cadrul proiectelor care se adresează acestei tematici (sau includerea unor astfel de activități în cadrul studiilor de evaluare ad-hoc), pentru a analiza și a evidenția aspectele calitative ale contribuției programului la acoperirea nevoilor identificate în RST din perspectiva locuințelor sociale.
- Următoarele activități de raportare în cadrul proiectelor (de exemplu, în faza de finalizare a proiectelor prin rapoarte finale de progres) sau alte activități viitoare de evaluare ad-hoc a programului ar putea considera, ca subiecte suplimentare de analiză specifică, contribuția programului la obiectivele PNIESC și principiile PEDS. Acest lucru ar asigura o monitorizare și raportare mai consolidată și solidă a contribuției programului la implementarea celor două documente strategice, în corelare cu atenția tot mai crescută acordată la nivel european acestor tematici.
- Autoritatea de Management ar trebui să ia în considerare promovarea unei coordonări mai puternice cu alte autorități publice pentru a asigura o delimitare strategică a fondurilor. Această propunere ar putea fi luată în considerare în perspectiva viitoarei perioade de programare. În acest sens, următoarele evaluări tematice, în special în domeniul energiei, accesibilității, mobilității durabile și dezvoltării teritoriale, ar trebui să exploreze în continuare coerența/complementaritatea și aspecte legate de potențiale suprapuneri/conflicte între Programul Regional Nord-Vest 2021-2027 și alte scheme de finanțare precum PNRR, dar nu numai.

9. Planul de acțiune pentru implementarea recomandărilor evaluării

Planul de acțiune pentru implementarea recomandărilor evaluării de tip mid-term review are în vedere cele două tipuri de propuneri formulate în capitoul anterior.

Tip propunere	Mod de implementare/Acțiuni specifice	Perioada	Entitatea responsabilă
Propuneri la nivel de priorități și realocare a cuantumului de flexibilitate	În baza rezultatelor analizelor și evaluării realizate în prezentul raport și a diferitelor elemente evidențiate în conformitate cu art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, Autoritatea de Management va propune alocarea definitivă a cuantumului de flexibilitate pentru fiecare prioritate.	2025	Autoritatea de Management
Propuneri transversale	Aceste recomandări au fost elaborate în baza evaluării implementării programului și pot fi utilizate pentru a consolida și crește sprijinul programului pentru anumite subiecte evidențiate în timpul evaluării de tip mid-term review. Cu toate acestea, posibilitatea lor implementare ar trebui luată în considerare într-un interval de timp diferit de cel avut în vedere de Regulamentul (UE) 2021/1060.	2025-2027	Autoritatea de Management în colaborare cu echipa de evaluare

10. Anexe

Anexa 10.1. Modalitate integrare comentarii primite asupra versiunii preliminare a Raportului de evaluare de tip mid-term review

Anexa 10.2. Metodologia utilizată, inclusiv instrumentele de evaluare

Anexa 10.3. Lista documentelor și a literaturii parcurse

(10.3.1 Bibliografie și 10.3.2 Analiza literaturii de specialitate)

Anexa 10.4. Lista instituțiilor/structurilor intervievate

Anexa 10.5. Lista instituțiilor membre în Comitetul de Coordonare a Evaluării PR NV

Anexa 10.6. Baza de date aferentă raportului

Anexa 10.7. Prezentare sintetică a rezultatelor și recomandărilor evaluării pentru publicului larg

Anexa 10.8. Studiile de caz

Anexa 10.9. Teoria schimbării

Anexa 10.10 Analiza benchmarking și Panelul de experți

Listă figuri

Figura nr. 1.	Performanța CDI, agregat indicatori EIS	100
		100
Figura nr. 2.	Ponderea cheltuielilor CDI la nivel regional în total național (2023).....	101
Figura nr. 3.	Co-publicații științifice internaționale și co-publicații public-private	104
Figura nr. 4.	Aplicațiile de brevete și patent (stânga brevete, dreapta patente)	104
Sursa: RIS 2023.....		104
Figura nr. 5.	Indicele regional de competitivitate în regiunea Nord-Vest, în comparație cu media Uniunii Europene	105
Figura nr. 6.	IMM-uri care au introdus inovații de produs - stânga și IMM-uri care au introdus procese de business inovatoare - dreapta (% din total IMM-uri).....	106
Figura nr. 7.	Acoperirea NGA cu bandă largă, în funcție de județ, 2023	108
Figura nr. 8.	Acoperirea NGA cu bandă largă în mediul rural,, în funcție de județ, 2023.....	109
Figura nr. 9.	Poziționarea e-guvernării în Statele Membre UE, în funcție de combinația performanțelor privind penetrarea și digitalizarea	110
Figura nr. 10.	Servicii publice digitale pentru întreprinderi la nivelul statelor membre ale UE (scor 0-100)	111
Figura nr. 11.	Gradul de independență energetică a României (UM: %).....	113
Figura nr. 12.	Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie, în perioada 2019-2023 (UM: %)	114
Figura nr. 13.	Indicele spațiului verde, în județele regiunii Nord-Vest, în anul 2023 (UM: mp/locuitor)	115
Figura nr. 14.	Înmatriculări noi de vehicule rutiere pentru transportul pasagerilor în Regiunea Nord-Vest (UM: nr.)	118
Nr. pasageri/km parcurși cu autobuze, microbuze, tramvaie și troleibuze în regiunea Nord-Vest (UM: milioane pasageri/km)		119
Figura nr. 15.	Distribuția drumurilor publice la nivel regional, în funcție de tipul de acoperământ, anul 2023 (UM: %)	121
Figura nr. 16.	Distribuția drumurilor județene și comunale la nivel județean, în funcție de tipul de acoperământ, anul 2023 (UM: %)	122
Figura nr. 17.	Unități de învățământ în județele regiunii Nord-Vest, în perioada 2019-2023 (UM: nr. unități)	124
Figura nr. 18.	Structura unităților de învățământ din regiunea Nord-Vest, în anul 2023 (UM: nr. unități)	125
Figura nr. 19.	Rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu (UM: %)	126
Figura nr. 20.	Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani).....	127
Figura nr. 21.	Procentul absolvenților de învățământ terțiar cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani	128
Figura nr. 22.	Tabere de elevi și preșcolari, pe regiuni de dezvoltare și județe, în perioada 2019-2024 (UM: nr.)	128

**Cofinanțat de
Uniunea Europeană**

Figura nr. 23.	Număr structuri de primire turistică, pe județe ale regiunii Nord-Vest, 2019-2024	131
Figura nr. 24.	Capacitatea de cazare turistică pe județe ale regiunii de dezvoltare Nord-Vest, 2019-2024	132
Figura nr. 25.	Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de turiști, în regiunea Nord-Vest, 2019-2023.....	133
Figura nr. 26.	Înnoptări în structuri de primire turistică pe tipuri de turiști, în regiunea Nord-Vest, 2019-2023	133
Figura nr. 27.	Suprafața spațiilor verzi pe județe ale regiunii Nord-Vest, 2019-2023	135
Figura nr. 28.	Numărul monumentelor istorice din fiecare județ al regiunii Nord-Vest, 2015	135
Figura nr. 29.	Număr de biblioteci pe județe ale regiunii de dezvoltare Nord-Vest, 2019-2023....	136
Figura nr. 30.	Muzee și colecții publice pe județe ale regiunii Nord-Vest, 2019-2022	136

Listă tabele

Tabel nr. 1.	Privire de ansamblu asupra performanței PR NV în zonele urbane mari și mici	65
Tabel nr. 2.	Prezentare generală a performanței alocării financiare pentru obiectivele climatice (octombrie 2024)	73
Tabel nr. 3.	Prezentare generală a alocării financiare pentru obiectivele climatice la nivelul PR NV (decembrie 2024) – Valorile sunt exprimate în euro.....	74
Tabel nr. 4.	Cheltuielile CDI la nivelul regiunii Nord Vest și ponderea în total PIB județean (2021)	102
Tabel nr. 5.	Angajați în activitatea de CDI, la 1000 de persoane ocupate	102
Tabel nr. 6.	Emisii de GES (UM: Index, 1990=100).....	112
Tabel nr. 7.	Consumul final energetic pe tipuri de purtători de energie (UM: Mtep).....	113
Tabel nr. 8.	Numărul vehiculelor în inventar și al pasagerilor transportați în transportul public de pasageri în regiunea Nord-Vest, anul 2023 (UM: nr; mii persoane).....	119
Tabel nr. 9.	Accidente cu vătămări și victime (2023).....	122
Tabel nr. 10.	Absolvenți pe regiuni de dezvoltare și județe, în perioada 2019-2022	125
Tabel nr. 11.	Obiective de etapă.....	143